

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नागपूर जिल्हा

१९८५-८६

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नागपूर

१९८५ - १९८६

.....

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

महाराष्ट्र शासन,

नियोजन विभाग,

मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८५-८६

-शुध्दीपत्रक-

ज. क्र.	बा ब	पृष्ठ क्रमांक	परिच्छेद/ रकाना क्रमांक	ओळ क्रमांक	अशुध्द	शुध्द
१	२	३	४	५	६	७
१	समालोचन-भूगर्भरचना	२	२	७	भूगर्भरचना	भूगर्भरचना
२	"- इतर विकास कार्यक्रम	८	५	४	पुनरुनिवन	पुनर्जिवन
३	"- "-	८	५	६	पंढरी	पंढरी
४	"- "-	९	१	९	मुषकनाषके	मुषकनाषके
५	"- सिंचन प्रकल्प	१०	१	२	कान्हालीबारा	कान्हालीबारा
६	"- मत्स्य-व्यवसाय	११	३	४	माच्छीमान	माच्छीमार
७	"- "-	११	३	५	मत्स्यसंवर्धन	मत्स्यसंवर्धन
८	"- उद्योग व कामगार	१३	१	१	औषोगिक	औद्योगिक
९	अनुक्रमणिका-३.९	दोन	-	८	वहितांच्या	वहितांच्या
१०	तक्ता क्र. १.८	१३	३	५	अस्पष्ट	६, ९६०

द्विदशेमात जिल्हा [१९८५-८६]

जिल्हा : नागपूर.

-एक-

अ. क्र.	वा व	परिमाण	जिल्हा नागपूर १९८५-८६	महाराष्ट्र १९८५-८६
१.	२	३	४	५

[एक] प्राकृतिक रचना

अ) भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	२०.३५ ते २१.४०	१६.४ ते २२.१
२] पूर्व रेखांश	अंश	७८.१५ ते ७९.४०	७२.६ ते ८०.९

ब) हवामान

तापमान [१९८५]

१] किमान	सेल्सियस	१३.१ [नागपूर शहर]	उ. ना.
२] कमाल	"	४५.५ "	उ. ना.
३] वर्जन्य [तरासरी [१९८५]	मि. मि.	१०४२	उ. ना.

क) प्रशासकीय विभाग [१ एप्रिल रोजी]

१] तालुके	संख्या	१४	३०३
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३] टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	५	१३०
४] एकात्मिक गाामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५] शहरे	संख्या	१६	३०७
६] गावे [स्कूप]	संख्या	१८७४	४१८३३
१] निर्जन	संख्या	२१६	२४७९
२] वस्ती असलेली	संख्या	१६५८	३९३५४
७] क्षेत्रफळ	चौ. कि. मि.	९९३१	३०७६९०

[दोन] प्रशासकीय संस्था

१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२] महानगरपालिका	संख्या	१	११
३] नगरपरिषदा	संख्या	१०	२१६
४] कटकमंडळे	संख्या	१	७
५] ग्रामपंचायती [३१-३-८६]	संख्या	७२२	२४६३१ [अस्थायी]
६] पोलीस स्थानके [१-१-८५]	संख्या	३७	७७८
७] पोलीस आऊटपोस्ट [१-१-८५]	संख्या	५९	११९१

[तीन] लोकसंख्या [१९८१]

१] गाामीण लोकसंख्या	आऊडे वजारात	११२०
२] नागरी लोकसंख्या	"	१७६०
३] स्कूप लोकसंख्या	"	१५८९

कुल:

१	२	३	४	५
[तिस] लोकसंख्या [१९८१]				
४]	अनुसूचित जातींची संख्या	आकडे हजारात	१८२	४४८०
५]	अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	७.०५	७.१४
६]	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या	आकडे हजारात	३५३	५७७२
७]	अनुसूचित जमातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१३.६५	९.१९
८]	पुरुष	आकडे हजारात	१३४५	३२४१५
९]	स्त्रिया	"-	१२४३	३०३६९
१०]	स्त्री पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९२५	९३७
११]	घनता	दर चौ. मि. मि. क्षेत्रातील लोकसंख्या	२६०	२०४
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण			
१]	एकूण	टक्केवारी	७७.६६	४७.१८
२]	पुरुष	"-	६३.७४	५८.७९
३]	स्त्रिया	"-	४४.६२	३४.७९
४]	राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	२	—
[चार] कृषी [१९८४-८५]				
१]	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	[१९८४-८५] ९८६	३०७५८
२]	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी.	"-	१७४ [१७%]	५३४३ [१७.३७%]
३]	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	१९८४-८५			
अ]	विंगर शेती वापराखाली जमीन	"-	४६	१०६०
ब]	पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	"-	३२	१७१०
क]	एकूण	"-	७८	२७७०
४]	पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन [१९८४-८५]			
१]	कायम गुर चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	७४	१५५८
२]	आडे झुडपाखालील जमीन	"-	११	१९५
३]	लागवडी योग्य परंतु पडजमीन	"-	४६	१०२७

१	२	३	४	५
५]	उडीत जमीन [१९८४-८५]			
१]	वातू रुड	हजार हेक्टर	१५	८४९
२]	इतर पड	"-	४५	८३१
६]	विकाखालील क्षेत्र			
१]	विकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५४३	१८१८५
२]	दुसोटा क्षेत्र	"-	३२	३२८५
३]	स्कूण विकाखालील क्षेत्र	"-	५७६	२०४७०
७]	ओलीत क्षेत्र [१९८४-८५]			
१]	निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	४९	१८७६
२]	स्कूण ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	६७	२५१८
८]	महत्वाच्या विकाखालील क्षेत्र [१९८४-८५ हजार हेक्टर [अन्नधान्ये]		३८४	१४०९१
९]	वहित धारण जमिनी [१९८०-८२] [अंतिम]			
१]	२ हेक्टरपेक्षा कमी	संख्या[००]	७५३	३४३६८
२]	२ ते १० हेक्टर	संख्या[००]	९७६	३०७७५
३]	१० हेक्टरपेक्षा जास्त	संख्या[००]	९०	३१८२
१०]	जमीन महसूल वजुली[१९८५-८६]	लाख रुपये	१८२४	३७३७
११]	जिल्हा परिषदांचा उपकर	हजार रुपये	३६५१	४२०२९
			[१९८४-८५]	
१२]	पंचायत समितीचा उपकर	हजार रुपये	२८८४	उ. ना.
[वाच]	अनुसंधान [अनुसंधान गणना १९८३]			
१]	अनुसंधान	संख्या हजारात	१०७०	३०९१९
२]	गार्ह व पैल	"-	६५५	१६१६१
३]	मंडळी व रेडे	"-	६१	३९७२
४]	मैदसा	"-	२२	२६७१
५]	शेळ्या	"-	३७९	७७०५
६]	कॉपड्या व दंढके	"-	३७९	१९८४४
७]	अनुसंधानीय अधिकारी	संख्या	५१	उ. ना.
८]	निग अनुसंधानीय अधिकारी	"-	६८	उ. ना.

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[सहा] सहकार [१९८५-८६]

१] सहकारी संस्था	संख्या	३१०३	७९२९१
२] प्राथमिक कृषी सहकारी पत संस्था	संख्या	५९४	१८३७४
३] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या [हजारात]	१६१	६३११
४] दुग्ध शाळा संस्था	संख्या	१७५	१२०६४
५] प्राथमिक कृषि पतसंस्थांनी दिलेले कर्ज	रुमये [कोटीत]	५	४१८

[सात] जलसिंचन

१] पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र [३० जून १९८४]

१] मोठे प्रकल्प अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	१	१६
	हजार हेक्टर	१२४	उ. ना.
२] मध्यम प्रकल्प अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	११	१२५
	हजार हेक्टर	७७	उ. ना.
३] लघुप्रकल्प [प्लूटभाग] अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	१२९	११८०
	हजार हेक्टर	२०	उ. ना.
४] सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र [१९८५-८६]	हजार हेक्टर	२६	१०५७

२] काम सुरु असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पाखाली लाभक्षेत्र

१] मोठे प्रकल्प अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	-	उ. ना.
	हजार हेक्टर	-	उ. ना.
२] मध्यम प्रकल्प अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	१	उ. ना.
	हजार हेक्टर	१३	उ. ना.
३] लघु पाटबंधारे अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	६७	उ. ना.
	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.

३] जिल्ह्यामध्ये नव्याने घेण्यात येणारे प्रकल्प व त्यांचे अंदाजित लाभक्षेत्र

१] मोठे प्रकल्प अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.
२] मध्यम प्रकल्प अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.
३] लघु पाटबंधारे अपेक्षित लाभक्षेत्र	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.

१	२	३	४	५
[आठ] उद्योग [१ एप्रिल रोजी]				
१]	नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	११११	३२४५१
२]	नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या	संख्या	९६९	१८९२२
३]	ताखर कारखान्यांची संख्या [८४-८५]	संख्या	-	८८
[उत्पादन चालू असलेले]				
४]	सर्व नूतन गिरण्यांची संख्या [३१-३-८५]	संख्या	२	१३३
[नऊ] वीज				
१]	वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी [३१-३-१९८६]	संख्या	१७६६	३३९२७
२]	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या [१९८५-८६]	संख्या	१७५०	३३६२०
३]	वीज पुरवठा केलेले पंच संघ [१९८५-८६]	संख्या	३७९२६	१०१७७०४
४]	गोवर गॅस सयंत्रे	संख्या	१५०२	९१३१५
[दहा] तार्वजिक आरोग्य [१९८५]				
१]	रुग्णालये	संख्या	२७	६५०
२]	दवाखाने	संख्या	१२३	१७२२
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	७०	१५३९
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	१	८१
५]	स्का.त्तिक वाल विकास योजना गट	संख्या	१	१०४
६]	आंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[अकरा] शिक्षण [३० सप्टेंबर १९८६ अखेर]				
१]	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१९८४	५४४०६
२]	एक शिक्षकी शाळा	संख्या	५११	१७०९८
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	४००	९७१८
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	९	२४५
५]	प्रत्येक शिक्षकामागे विद्यार्थी	संख्या	४४	३८
[बारा] दुय्यम शिक्षण				
१]	दुय्यम शाळा	संख्या	४६९	८१७७
२]	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	२७८	४५८५
३]	शाळेतील शिक्षक	-	९	१४६

[तेरा] उच्च शिक्षण [३०-९-८६ रोजी]

१] संस्था	संख्या	३३	१२५५
२] एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	५२	८८८

[चौदा] अ] प्रौढ शिक्षण

१] प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	६४०	२०४७४
२] प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारात	उ. ना.	६४०

ब] तांत्रिक शिक्षण

१] औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था			
१] शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	५	उ. ना.
२] इतर [खाजगी]	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

२] शासकीय व शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये गंजूर झालेल्या जागा.	संख्या	१२०८	४११८८
--	--------	------	-------

३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था			
१] शासकीय व शासन सहाय्यीत	संख्या	१	१६०
२] इतर [खाजगी]	संख्या	उ. ना.	५२५

४] शासकीय तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता.	संख्या	२५३	१७२००
५] अभियंत्याची संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

[संधरा] परिवहन आणि दूरधर्माचे [१९७१ रोजी]

१] एकूण रेल्वे मार्ग [लांबी कि. मी. [१९८५-८६]	कि. मि.	३५०	५२९७
२] रस्त्यांनी जाडलेली गावे	संख्या	उ. ना.	३४६२४
३] एकूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित]	कि. मि.	३९१९	१०२७२६
४] राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि. मि.	२३५	२२३९ x
५] राज्य महामार्ग	कि. मि.	४२८	१२०७६
६] महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मि.	४६१	२६७६३ x

१	२	३	४	५
७]	इतर जिल्हा रस्त्याची लांबी	कि. मि.	४८२	२८८६१ x
८]	ग्रामीण रस्त्याची लांबी	कि. मि.	२३१३	७८९४२ x
९]	सुधारित रस्त्याची योजना एकूण रस्त्याची लांबी [१९८१-२००१]	कि. मि.	५८११	२०००००

[गोळा] सिध्दाका पाण्याचा पुरवठा

[१ एप्रील रोजी]

कठीण गावांची संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
१] खेड्यांना केलेला पुरवठा	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
अ] नळाचापाणी पुरवठा	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
ब] कुपनलीका	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
क] विहीर	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२] टॅक्टर्स फिंदा पैलगाडीने वाची पुरवठा केला जाणारी गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३] योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

[सतरा] घरदांधणी

भूमिहीन कामगारासाठी वांधलेल्या गोपड्या एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम.	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
--	--------	--------	--------

[अठरा] १] दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे [१९८२-८३]	संख्या	१. १२ [कुटुंबे]	३४. ३४
२] मार्च १९८६ पर्यंतचे लाभार्थी	[लाखात] संख्या	३५३७०.	उ. ना.

[एकोणवीस] रोजगार हमी योजना

१] मंजूर झालेली कामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
२] पूर्ण झालेली कामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३] अपुरी कामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
४] प्रगती बंधावर असलेली कामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
५] सुरु करता येण्यासारखी कामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
६] नोंदणीकृत कामगार	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
७] सरासरी दैनिक उपस्थिती [अवघावत]	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
८] कमाल दैनिक उपस्थिती	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

[वीस] आदिवासी कल्याणकारी योजना आदिवासीकरीता आश्रमशाळा विद्यार्थी.	संख्या	५	उ. ना.
--	--------	---	--------

१	२	३	४	५
[सकडीस]	<u>मागासकर्गियासाठी कल्याणकारी योजना</u>			
	मागासकर्गियासाठी वसतिगृहे	संख्या	२	उ. ना.
	वसतिगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[दावीस]	<u>जिल्हा नियोजन</u>			
	१] वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण अपेक्षित तरतूद [१९८५-८६]	स्वये कोटीत	१६	१७२८
	२] अनुसूच्य भस्म काढण्यासाठी तरतूद १९८६-८७	स्वये कोटीत	१	२५०
[तेवीस]	<u>नागरी सुरवठा</u>			
	१] रास्त भावाची दुकाने [१९८५]	संख्या	११६८	३३००५
	२] शासकीय गुदामे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	३] ताठा [वस्तुनुसार]	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

टिप :- ज्या संख्येतमोर x चिन्ह दर्शविलेले आहेत त्या संख्या अस्थायी आहेत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

भा ग - १

स मा लो क न

स न १९८५-८६

सांसाजिक व आर्थिक समालोचन १९८५-८६

जिल्हा : नागपूर

१. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

१.१ भौगोलिक स्थान :-

अठराव्या शतकात गोंड राजा वरक्त वुलंद यांनी नागपूर शहर वसविले व या शहराच्या नावावस्वय नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यात आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा व जिल्ह्याचा विकास केला. सन १८१७ मध्ये सित्तावडीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले राजावर विजय मिळविला व १८५३ मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुखात झाली. मध्यप्रांत व ब-हाड या प्रांताची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथे ठेवली. सन १८६७ मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे [सध्याची मध्य रेल्वे] मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यात आला व पर्यायाने नागपूर शहराचा व जिल्ह्याचा द्रुतगतीने विकास झाला.

सन १९४७ ला स्वातंत्र्य प्राप्तानंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली. तेव्हापासून तर १९५६ पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावार प्रांत रचनेनंतर नागपूर हा जिल्हा विभागीक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला व तेव्हापासून नागपूरच्या राजधानीचे स्वस्व संयुष्टतात आले. महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीनंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर जिल्हा उत्तर अक्षांश २०^०३५' ते २१^० ४४ व पूर्व रेखांश ७८^० १५ ते ७९^० ४० चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याचे उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा, पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर व पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

१.२ क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ २९३१ चौ. कि. मिटर असून महाराष्ट्राच्या क्षेत्रफळाच्या ३.२ टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पुर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता व त्या पांच विभागाचे मुख्यालय नागपूर, काटोल, सावनेर, रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-याकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. १ मे १९८१ नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण १४ तालुके निर्माण करण्यात आले. नागपूर[शहर] हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्यांचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय आहे तेच ठेवण्यात आले आहे. नागपूर जिल्ह्यात नागपूर[शहर], नागपूर[ग्रामीण], हिंगणा, कामठी, काटोल, नरखेड, सावनेर, कळेंबर, रामटेक, मारशिवनी, मौदा, उमरेड, शिवापूर व कुडी असे १४ तालुके असून १३ पंचायत समिती आहेत.

१९८१ चे जनगणनेप्रमाणे १८७४ खेडी असून पैकी १६५८ लोकसभेतील आहेत व २१६ ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये १० नगरपरिषदा, १ कटकट व १ महानगरपालिका कार्यरत आहेत. जिल्ह्यामध्ये ७२२ ग्रामपंचायती असून ९ कृषी उत्पन्न बाजार समिती कार्यरत आहेत.

१.३ भौगोलिक वैशिष्ट्ये :

भौगोलिक दृष्ट्या नागपूर जिल्हा हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जाऊ शकतो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान व वेणा नदीच्या खो-यातील सखलभाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादागड, गरमसूर, पिपरडोड, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबांगड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिद्ध कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्ह्याची समुद्रसपाटीपासून कमीत कमी उंची २७४ मीटर जास्तीत जास्त उंची ३३० मीटर आहे.

१.४ भूगर्भ रचना :-

नागपूर जिल्हा हा गोंडवाना प्रदेशात येत असून येथील भूगर्भाची रचना अशा प्रकारच्या खडकापासून झाली आहे की, त्या खडकात कन्हान खो-यात कोळसा, खाप्पा, सावनेर व रामटेक विभागात मॅगनीज भिवापूर व उमरेड तालुक्यात कच्चे लोखंड व चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यात कांद्री, मंटगोवारी व देपलोमार विभागात डोलासाईट दगड : फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतात. याशिवाय केल्लसवार, क्वारडस टंगस्टन व इमारतीकरीता उपयुक्त असणारे दगड व जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भरचना अतिशय समृद्ध आहे.

१.५ नद्या :-

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा नदी व पुर्व सीमेकडून वैनगंगानदी वाहते. वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे वर्धा व अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जांब व वेणा ह्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जांबनदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पाऊन नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगम पाऊन वैनगंगेस मिळते. पेंच कोलार व नागनदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

१.६ वने :-

नागपूर जिल्ह्यात एकूण २,८१८ चौ. कि.मीटर वनक्षेत्र असून जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या २७ टक्के आहे. अधिकांश वनक्षेत्र रामटेक, पारशिवनी, उमरेड भिवापूर ह्या तालुक्यात असून काटोल तालुक्यामध्ये कोंढाळी नजीक वनक्षेत्र आहे. नागपूर तालुक्यात वनक्षेत्र विखुरलेल्या स्वरूपात आहे.

१.७ हवामान आणि पर्जन्य :-

जिल्ह्यातील हवामान विषय स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण व हिवाळ्यात थंड असते. मे व जून या महिन्यात उष्णतेचे सरासरी प्रमाण ४६ सेल्सीयस पर्यंत नोंदविल्या गेले आहे. डिसेंबर व जानेवारी या महिन्यात उष्णतामान कमीतकमी ६ सेल्सीयस आढळून येते.

जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान १४०१ ते १५४३ मि. मीटर असून सर्वांत जास्त पाऊस उमरेड व रामटेक तालुक्यांत पडतो. काटोल तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा कमी असते. साधारणतः जुलै ते ऑक्टोबर या महिन्यात ५५ ते ६५ दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जुलै, ऑगस्ट व सप्टेंबर या महिन्यात अधिक असते.

१.८ जमीन व तीचे प्रकार :-

नागपूर जिल्ह्यात प्रामुख्याने काळी, मोरांड, खडी व बडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेघवर व वर्षेच्या खो-यात नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येत असून कापसाचे उत्पादन करीता ही उपयुक्त समजली जाते. प्रामुख्याने ह्या जिल्ह्यात "मोरांड" प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरीता ती उपयुक्त समजली जाते. खडी व बडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

२. लोकसंख्या

२.१ जनगणना :-

१९८१ चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या २५, ८८, ८११ येवढी आहे. पैकी १३, ४५, ३७७ पुरुष व १२, ४३, ४३४ स्त्रिया आहेत. सन १९७१ ते १९८१ या दहावर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या ३३. २६ टक्क्यांनी वाढलेली आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर तालुक्याची [नागपूर शहर वस्त] लोकसंख्या ५९. ९० टक्के काटोल तालुका ९. १४ टक्के, सावनेर तालुका ८. ६८, रामटेक तालुका ११. ३२ टक्के व उमरेड तालुका १०. ९६ टक्के आहे. टक्के

२.२ लोकसंख्येची घणता :-

क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केला असता नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या ३. २३ टक्के आहे व लोकसंख्या ४. १२ टक्के आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घणता २६१ असून तीच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता २०४ आहे व भारताचे २१६ आहे. जिल्ह्यात नागपूर तालुक्यामध्ये लोकसंख्येची घणता सर्वांत जास्त म्हणजे ७५६ असून उमरेड तालुक्यामध्ये इतर तालुक्याचे मानाने कमी म्हणजे ११३ आहे.

२.३ नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :-

जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये ५६. ७५ टक्के व ग्रामीण भागामध्ये ४३. २५ टक्के लोकसंख्या वास्तव्य करीत आहे. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या १४, ६९, २७९ असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरामध्ये १२, १९, ४६१ लोकसंख्या आहे. म्हणजेच एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी ८२. ९९ टक्के नागरी लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व १७. ०१ टक्के नागरी लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ काटोल, रामटेक, उमरेड, कळमेघवर, साधा, मोहपा, मोवाड, नरखेड, देवलासोटी, बिना, धिंचोली, सावनेर व कन्हान या नागरी भागामध्ये विभागल्या गेली आहे.

२.४ लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष प्रमाण :-

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण १९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे ९२४ असून महाराष्ट्राच्या ९३७ च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण ९४० असून नागरी भागात ९१२ आहे.

२.५ अनुसूचित जाती व जमाती :-

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे प्रमाण ७.०५ टक्के असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण १३.६५ टक्के आहे.

२.६ कामगार :-

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये ९,२१,३१६ मुख्य कामगार असून ६६,७३१ सिमांतीत कामगार आहेत. उरलेले १६,००,७६४ हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी १,९१,६९९ शेतकरी, २,४१,८०१ शेतमजूर, ४९,९४२ घरघुती उद्योग उत्पादन प्रक्रिया, दुरुस्ती व सेवा विभागात काम करणारे असून ४,३७,८७४ कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

२.७ लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्येची वयोगटानुसार माहिती उपलब्ध नाही. १९७१ च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यात ०-१४ या वयोगटात ७,९८,२०० १५-१९ या वयोगटात १,६५,२००, २०-२४ या वयोगटात १,६०,८००, २५ ते २९ या वयोगटात १,४०,३००, ३० ते ३९ या वयोगटात २,५२,३००, ४०-४९ या वयोगटात १,८७,८००, ५०-५९ या वयोगटात १,१९,६०० व ६० वर्षांपेक्षा अधिक १,१८,३०० लोकसंख्या होती.

२.८ साक्षरता [ग्रामीण व नागरी] :-

१९८१ जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्येच्या ५४.५६ टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात साक्षरतेचे प्रमाण ४१.३८ व नागरी भागात ६४.६० टक्के आहे. साक्षरतेचे प्रमाण स्त्री व पुरुष अनुक्रमे ४४.६२ टक्के व ६३.७४ टक्के आहे.

२.९ वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबाची संख्या :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार कुटुंबाची संख्या ४,९०,७९३ असून त्यापैकी २,२४,१६८ ग्रामीण भागात व २,६६,६२५ नागरी भागात आहेत. एकूण निवासी घरांची संख्या ४,७१,५१० असून ग्रामीण २,१४,१३२ व नागरी निवासी पदे २,५७,३७८ आहेत.

-५-

३. वने

३.१ जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र :-

जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र २८१८ चौ. कि. मीटर असून जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्रापैकी वनक्षेत्र २८ टक्के आहे. या जिल्हयातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्या-मधील पेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्यांच्या पायथ्याशी आहे. तसेच कांटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड तसेच उमरेड, कुही, हिंगणा आणि भिवापूर या तहसिलमध्ये कमी अधिक सधन खंडात आहे. वनक्षेत्रांची एकूण राखीव, सुरक्षित व अवर्गीकृत आता तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वन व्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वन क्षेत्र ५३ टक्के तसेच सुरक्षित वनक्षेत्र २९ टक्के व अवर्गीकृत क्षेत्र १८ टक्के आहे.

३.२ वनउत्पादन :-

रामटेक, सावनेर, हिंगणा, नरखेड, भिवापूर व कुही या परिवेत्रांमध्ये उत्तम दर्जाचे सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्हया-मध्ये सालई, धावडा, खैर, बांबू आणि पळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. वनोत्पादनापासून सन १९८५-८६ या वर्षामध्ये १४८४.२६ लाख/एवढे उत्पन्न मिळाले.

३.३ वनविकास कार्यक्रम :-

धूप जाराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमीनीचे संरक्षण करण्याकरीता व जमीनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या बाबतीत वने महत्त्वाची कामगिरी बजावतात, त्यादृष्टीने वन विकासाकरीता जिल्हा स्तरावर [अ] मध्यवर्ती रोप मळ्यांची स्थापना, [ब] निकृष्ट वनचि पुनर्वनीकरण, [क] वनसमुप-योजना [ड] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणाऱ्या वनझाडांच्या जातीची योजना [ई] गरीब व बेरोजगार लोकांकडून वृद्ध रहित जंगलात वनरोपण करणे. [फ] वनसंरक्षण तसेच वन्यप्राणी व नितर्गसंरक्षण इत्यादी महत्त्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्हयांमध्ये सन १९८५-८६ या वर्षात वनविभागातील योजनेअंतर्गत एकूण ४०.७५ लाख रु. खर्च झालेला आहे.

४ - वृषि

४.१ जमिनीचा वापर :-

जिल्हयाचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र ९८६ हजार हेक्टर आहे. त्यापैकी ६६.९३ टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून ७.५ टक्के कायम गुरवरण व इतर चराईची जमीन आहे. तसेच २६ टक्के क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र आहे. सन १९८४-८५ या वर्षांमध्ये लागवडीलायक ६६० हजार हेक्टर क्षेत्रापैकी ५४३ हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या ५५.०७ टक्के एवढे आहे. व लागवडीलायक क्षेत्राच्या ८२.२७ टक्के एवढे आहे. दुवार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या ५.९४ टक्के आहे.

४.२ वहितीखालील जमीनीचे धारण जमिनी व त्याचे क्षेत्र याचे गटवार वर्गीकरण :-

वहितीखालील जमिन धारकाचे गटाप्रमाणे भूधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालीलप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	धारण गट हेक्टर	भूधारक टक्केवारी		क्षेत्र टक्केवारी	
		१९७६-७७	१९८०-८१	१९७६-७७	१९८०-८१
१	२	३	४	५	६
१	२ पर्यंत	३५	४१	१०	१४
२	२ ते ५	३८	३७	३०	३४
३	५ ते १०	२०	१६	३४	३२
४	१० ते २०	६	५	२१	१६
५	२० ते ५०	१	१	५	४
६	५० व वरील	-	-	-	-

सन १९८०-८१ मध्ये एकूण खात्यापैकी वैयक्तिक खाती २४.२९ टक्के, संयुक्त खाती ५.४० टक्के व संस्थांची खाती ०.३१ टक्के होती. १९७६-७७ च्या तुलनेत २ हेक्टर पर्यंतच्या गटात ६ टक्के वाढ तर २ ते ५, ५ ते १० व १० ते २० हेक्टरपर्यंतच्या गटात अनुक्रमे १.४ व १ टक्क्यांनी घट झालेली आहे. २० ते ५० हेक्टर धारण गटात काहीच वाढ किंवा घट झालेली नाही.

४.३ पिक पध्दती :-

सन १९८४-८५ मध्ये जिल्ह्यात एकूण पिकाखालील ५७५५६९ हेक्टर क्षेत्रापैकी धान्य पिकाखाली ३८४३२१ हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच ६७ टक्के एवढे आहे. धान्य पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजेच ५० टक्के आहे. डाळीवर्गीय पिकाखाली २२ टक्के, गव्हाखाली १७ टक्के, धानाखाली ११ टक्के इतके आहे. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस हया पिकाखाली १३ टक्के, मंत्रा या पिकाखाली २ टक्के व गळीताचे पिकाखाली क्षेत्र ११ टक्के आहे.

४.४ पिकाचे उत्पादन :-

सन १९८५-८६ या वर्षामध्ये तुष धान्याचे उत्पादन सन १९८४-८५ च्या तुलनेत २६.७३ टक्क्याने वाढलेले आढळून येते. तसेच कडधान्यामध्ये १६.८६ टक्क्याने उत्पादनामध्ये घट झालेली आढळते. तेलबीयाचे उत्पादनामध्ये १४.८३ टक्के वाढ झालेली आढळते. तेलबीयामध्ये प्रामुख्याने भूर्डुंगाचे उत्पादन सर्वात जास्त आहे.

४.५ मुख्यपिकाचि दरहेक्टरी उत्पन्न :-

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहु, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाणा, जवस तीळ, मिरची व संत्री ही महत्त्वाची पिके आहेत. सन १९८५-८६ मध्ये ज्वारीचे दरहेक्टरी उत्पादन ७२६ कि.ग्रॉम, गहु ६८९ कि.ग्रॉम, धान १६४७ कि.ग्रॉम, तूर ५०८ कि.ग्रॉम, हरभरा ३२४ कि.ग्रॉम, मुईमुंग ६४७ कि.ग्रॉम, जवस २८१ कि.ग्रॉम, तीळ १२० कि.ग्राम, मिरची १३० कि.ग्रा. व हळद १०९६ कि.ग्राम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन [लिंटमध्ये] १५३ कि.ग्रॉम एवढे होते.

४.६ अधिक उत्पन्न देणा-या पिकाचि क्षेत्र:-

तुण धान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने ज्वारी, गहु व भात [धान] या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र ३८ टक्के, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र ३४ टक्के व एकूण धान हया पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र ९ टक्के एवढे आहे. तसेच संकरीत कापसाखालील क्षेत्र एकूण कापसाखालील क्षेत्राचे ४० टक्के एवढे आहे.

४.७ फळे व भाजीपाला :-

नागपूरची शहरी बाजारपेठ जिल्ह्याचे मध्यभागी असल्यामुळे व सिंचनाचे सोईमुळे भाजीपाल्याचे उत्पादन जिल्ह्यामध्ये विस्तृत प्रमाणात करण्यात येते. जिल्ह्याचे एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी फळे व भाजीपाला या खालील क्षेत्र ५ टक्के सन १९८४-८५ मध्ये होते. तसेच एकूण फळाखालील क्षेत्रापैकी एकट्या संत्रा हया फळाखालील क्षेत्र ९३% एवढे आहे. व जिल्ह्याचे एकूण क्षेत्रापैकी २.१३ टक्के एवढे आहे.

४.८ रासायनिक खताचे वाटप :-

जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये ३४३४७ मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. एकूण वाटप केलेल्या खतापैकी घुरीया ३६ टक्के व उतर मिश्र खते ६४ टक्के या प्रमाणात होते.

४.९ पीक संरक्षण :-

पीक संरक्षण मोहीमे अंतर्गत जिल्ह्यातील शेतक-यांना अन्नधान्य व गळीत धान्य या पिकाकरिता ५० टक्के सुटीवर किटकरांकरिता औषधांचा पुरवठा केला जातो. तसेच धुरळणीकरिता १५ रु. हेक्टरी अनुदान, औषध देतोवेडी दिल्या जाते. उंदीर निर्गुलिन मोहीम निवडक गावात १०० टक्के सुटीवर राबविण्यात येते, गव्हाच्या पिकाचे उंदरापासून होणारे नुकसान टाळण्यासाठी ही मोहीम घेण्यात येते.

तसेच संत्रा या पिकावरील कोळशी रोगाचे नियंत्रणाकरीता बागायतदारांना ५० टक्के सुटीवर किटकनाशके व बुरशी नाशके औषधे दिल्या जाते. सन १९८५-८६ साली रोपसंरक्षण मोहीमे अंतर्गत २.४६ लाख रुपये खर्च करण्यात आले आहेत. सिंचाय सिमांतीक अल्पभूधारक शेतक-यांसाठी अनुदानाचा भरवीव कार्यक्रम म्हणून या योजने- अंतर्गत ४.८१ लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

४.१० शेतमाल साठवणुकीच्या व नियंत्रीत बाजारपेठेच्या सोयी :-

जिल्ह्यामध्ये एकूण ९ कृषि उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतक-यांनी आपलेल्या विक्रीयोग्य मालाच्या साठवणुकीची सोय उपलब्ध आहे. तसेच इतरही सोयी उपलब्ध आहेत. सन १९८५-८६ मध्ये जिल्ह्यातील कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे आवारात तांदूळ १३८४२ मे. टन, गहू ११८१ मे. टन, ज्वारी २०५७ मे. टन, कापूस २७५८ मे. टन, तूर ५०३ मे. टन, मूग १३ मे. टन, उडीद १४ मे. टन, हरभरा ३४४ मे. टन, भुईमूग ५७९ मे. टन, जवस ३१३ मे. टन, तीळ १६९ मे. टन, सोयाबीन २३३५ मे. टन, सुकलेली मिरची ११२८ मे. टन व संत्री २९३१०५ बैलगाड्या कृषि उत्पादनाची विक्री करण्यात आली.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये महाराष्ट्र राज्य वखार महामंडळाच्या १४ वखारी असून साठवण क्षमता ३३६१६ मे. टन आहे. तसेच सहकार विभागाच्या ३७ वखारी असून त्यांची साठवण क्षमता ४१५० मे. टनाची आहे. या सिंचाय केंद्र वखार महामंडळाच्या देखील वखारी आहेत.

४.११ जमीन सुधारणा :-

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी नागपूर याचिमार्फत जमीन विकासाची कामे घेतली जातात. उदा. जमीनीला बांध घालणे व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायांद्वारे जमीनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी-योजनेमधून केल्या जातो. हया सिंचाय जमीन सुधारण हया कार्यक्रमांतर्गत महसूल विभागामार्फत अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थ सहाय्य देण्यात येते. या योजनेवर सन १९८५-८६ या वर्षामध्ये १.२५ लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषिविकास अधिका-यामार्फत निवडक अनुसुचित जातीच्या व नवबौध्द शेतक-यांना जमीन सुधारणेकरीता अर्थसहाय्य देण्यात येते. ओलीताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतक-यांना विडीरी बांधण्या-करीता जिल्ह्यातील भूविकास अधि-कोषामार्फत रज्याचे वाटप करण्यात येते.

४.१२ इतर विकास कार्यक्रम :-

शेती विकासाचे दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रस राबविले जातात. उदा. फलोद्यान विकास कार्यक्रमांतर्गत बागायती रोपसंख्याची स्थापना व बागायती विकासासाठी अनुदान, भाजीपाला उत्पादनासाठी उत्तेजन देणे निरनिराळ्या फळांसाठी पुनरुनिधन करणे, अल्प व सिमांतिक शेतक-यांना फलोद्यान विकासासाठी अर्थसहाय्य, फलोद्यान रोप संरक्षण इत्यादी २] कोरड्याहू शेती विकासाचे दृष्टीने शासनाने प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये कृषि पदरी योजना सुरू केली आहे.

३] एकात्मिक ग्रामीण विकासयोजनेअंतर्गत अत्यल्प व अल्पभुधारक शेतक-यांना नवीन विहीरी बांधण्याकरीता व जुन्या विहीरीची दुरुस्ती करण्याकरीता विद्युतपंप विकत घेण्याकरीता, बैलजोडी व बैलगाडी विकत घेण्याकरीता राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्जस्वाने मदत मिळवून देऊन व अशाप्रकारे मिळणा-या कर्जावर २५ ते ३३ टक्के सूट जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेमार्फत देण्यात येते. ४] अल्प-भुधारकांना रासायनिक खताचे किंमतीवर सूट देण्यात येते तसेच मिनीकीट व प्रकृिया केलेल्या बियाण्याचे वाटप करण्यात येते. ५] रोपसंरक्षण मोहीमेअंतर्गत मीतमागी, उंदीर निर्मुलून व लडकरी अळी यांपासून संरक्षण करण्याकरीता किटकनाशके व मूकनाशके यासाठी अर्थ सहाय्य देण्यात येते. ६] सधन कापूस जिल्हा कार्यक्रम ७] सुधारीत शेतकी अवजारे व साधने विकत घेण्यासाठी अर्थसहाय्य इत्यादी योजना राबविण्यात येतात. याशिवाय जिल्हा परिषदेच्या वाढीव उपकरातील उत्पन्नामधून देखील कृषि विकासावर खर्च करण्यात येते.

५. जलसिंचन

५.१ जलसिंचनाची कामे :-

जिल्हयाचा कृषिविषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी जिल्हयामध्ये सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान वाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प व मोठे प्रकल्प शिवाय उपसासिंचन योजना तसेच नदीनाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन १९८४-८५ मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त ९.१० टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलीताखाली होते. सन १९८४-८५ मध्ये एकूण विहीरींची संख्या ४५५७६ एवढी होती. पैकी २५८३९ विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या. संदर्भिये वर्धात वापरात असलेल्या एकूण विहीरीपैकी ९२ टक्के विहीरीवर विजेचेपंप बसवून व ८ टक्के विहीरीवर तेलावर चालणारे पंप बसवून ओलीत करण्यात आले.

५.२ निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र :-

सन १९८४-८५ मध्ये एकूण ओलीताचे क्षेत्रापैकी तुणधान्य ६२.५० टक्के, कडधान्य ५.३९ टक्के, उस ०.३० टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ ३.६५ टक्के, फळे १९.२५ टक्के, भाजीपाला ७ टक्के, कापूस १.३१ टक्के, गव्हाची पिके ०.२६ टक्के व इतर पिके ०.३४ टक्के एवढे ओलीत करण्यात आले.

५.३ सिंचन क्षमता :-

जिल्हयामध्ये सन १९८४-८५ मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र ४९४४० हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीव्दारे २५८३९ हेक्टर आणि तळी वकालवे याव्दारे १८९६० हेक्टर व इतर साधनाव्दारे ४६४१ हेक्टर घुडभागीय सिंचन करण्यात आले.

५.४ सिंचन प्रकल्प :-

जिल्ह्यामध्ये मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पापैकी पंच प्रकल्पांचे काम पूर्ण झालेले आहे. मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पापैकी रामटेक तलाव, वेणाप्रकल्प, कान्हालीबारा मकरधोकडा, पांढराबोडी, केसरीनाला, चंद्रभागा, उमरी मोरधाम, कोलारनदी खेरनाला या ११ प्रकल्पांची कामे पूर्ण झालेली आहेत. पेंढरीनाला व त्रामनदी प्रकल्पांची कामे प्रगतीपथावर आहेत. शिवाय तीन प्रकल्प मंजूर झालेली आहेत परंतु आर्थिक तरतुदीमुळे कामाला सुरवात झालेली नाही. पूर्ण झालेल्या प्रकल्पाखालील लागवडीलायक लांब क्षेत्र १,७४,६३९ हेक्टर असून ८५-८६ मध्ये ओलीताखाली असलेले क्षेत्र फक्त ३७९०५ हेक्टर म्हणजे २१.७० टक्के रवढे आहे.

६. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

६.१ पशुधन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे पशुधनाची संख्या १०,७०,०३७ रवढी आहे. हीच पशुधनाची संख्या १९७८ मध्ये ९,९८,००० रवढी होती. १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे गाई/बैल ६१ टक्के, म्हशी रेडे टक्के, मेंढ्या-बकरे २८ टक्के व इतर पशुधन ५ टक्के आढळून येते. १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधनाची घनता १०८ आढळून येते. १९७८ ते १९८२ या चार वर्षांचे काळात पशुधनाची संख्या ही ७ टक्क्याने वाढल्याचे आढळून येते. कुकुटांच्या संख्येमध्ये १९७८ च्या तुलनेत १९८२ मध्ये १२ टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते. कारण शेतीला जोडधंदा म्हणून वित्त प्रमाणात ग्रामीण भागात कुकुटपालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो.

६.२ पशुउत्पादन व दुधउत्पादन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्धव्यवसाय केल्या जातो. जिल्ह्यामध्ये गाईचे किंवा म्हशीचे बाबतीत मिश्र जातीची जनावरे आढळून येत असली तरी प्रामुख्याने गौळाऊ जातीच्या गाई ह्या वित्त प्रमाणात आढळतात. तरीपण नागपूरचे ३० किलोमीटर परिसरात शाहीवाल जातीची जनावरे ही आढळतात आणि इतर भागात गौळाऊ जातीची आढळतात. म्हशीचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळणा-या म्हशी ह्या नागपूरी म्हशी म्हणूनच ओळखल्या जातात. तसेच मु-डा जातीच्या म्हशी ह्या ब-याच प्रमाणात आढळतात. सन १९८५-८६ मध्ये नागपूर दुग्ध योजनेखाली ५१४ लाख लीटर दुध १७९४ लाख रुपये मुल्याचे खरेदी करण्यात आले.

६.३ पशुवैद्यकीय सेवा :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये २ पशुवैद्यकीय रुग्णालये ३७ दवाखाने व ३७ गावचे /केंद्रे आहेत. शिवाय ६० कृषि गार्भ धारणा रुग्णालये, दवाखाने व गवत केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन १९८५-८६ मध्ये २८०३५५ रवढी आहे. तसेच ६० कृषि गार्भधारणा केंद्रांमध्ये ६६८४ पशुवर गर्भ धारणा करण्यात आली.

६.४ पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :-

पशुधन विकासाकरीता जिल्हा योजने अंतर्गत खालील कार्यक्रम प्रागुद्घ्याने राबविले जातात १] तोंड व पायखुरी रोगाचे नियंत्रण २] पशु पैदास क्षेत्रामध्ये जमीन विकास करणे व पशुसाठी गीठे बांधणे ३] गुरांची प्रकृषित पैदास करण्याचा प्रकल्प स्थापने व त्याची पुनर्रचना ४] आधारभूत ग्रामकेंद्राची स्थापना ५] जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्राची वाढ करणे. ६] संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी अर्थ सहाय्य देणे. ७] नर कोंबड्याचे वाटप ८] लाभधारकांना एका दिवसाच्या पिलांचे वाटप करणे. ९] वैरण-प्रात्यासिके आयोजित करणे व १०] गोकुळ ग्राम योजना इत्यादी.

७. मत्स्यव्यवसाय

७.१ मत्स्योत्पादन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण ११२०५ हेक्टर क्षेत्र हे मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय एकूण ६२० कि. मीटर लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्य-व्यवसायासाठी उपयुक्त आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः नरळ, खतला, मगर, कटवा, पोस्टी, कोलूस, जिंभा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन १९८५-८६ मध्ये २६२७ मे. टन भूजल मत्स्योत्पादन करण्यात आले. याचे एकूण मुल्य २१५ लाख ७६ हजार एवढे होते. तसेच ८६.३१ लाख मत्स्य बीज उत्पादन केंद्रांना पुरविण्यात आले.

७.२ मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :-

जिल्ह्यामध्ये मत्स्य व्यवसायाचा विकास करण्याकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालीलप्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येतात.

१. मत्स्यबीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना.
२. माच्छीमान युवकांना प्रशिक्षण.
३. अविस्मृद पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन.
- ४] मच्छिमार साधनांच्या खरेदीवर अर्थ सहाय्य तसेच मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थाना अर्थ सहाय्य देणे.

८. विद्युत

८.१ विद्युतीकरण :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये १६५८ वस्ती असलेली याचे व २१६ ओसाड गावे अशी एकूण १८७४ गावे आणि १६ नागरी केंद्रे आहेत. त्यापैकी ३१ मार्च १९८६ पर्यंत १७५० गावांचे व १६ नागरी केंद्रांचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आलेले आहे. म्हणजेच नागपूर जिल्ह्यामध्ये २३ टक्के विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे.

८.२ वीज वापर केलेले शेतीचे पंप :-

जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च, १९८६ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत ३७०३४ शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

८.३ विद्युत वापर :-

सन १९८५-८६ मध्ये ५६४७८५ हजार किलोवॅटतास विद्युत वापर करण्यात आला. यापैकी घरघुती विद्युती वापरणाऱ्यांसाठी १९ टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघुवाक्तीसाठी ६ टक्के, औद्योगिक वापरासाठी ५३% सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी २ टक्के कृषि कामाकरीता ३ टक्के व इतर कामाकरीता १७ टक्के वापर करण्यात आला. जिल्ह्यामध्ये २९३६९८ विद्युत कनेक्शन दिल्या गेलेले आहेत.

८.४ विद्युत उत्पादन केंद्रे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये खापरखेडा व कोराडी या ठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्माण केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जल विद्युती निर्मिती लवकरच होणार आहे.

९. खाणकाम व उद्योग

९.१ खणीज उत्पादने :-

नागपूर जिल्हा हा खनिजांचे बाबतीत समृद्ध जिल्हा आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्त्वाची खणीज म्हणजे कोळसा, मॅंगनीज, डोलासाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. जिल्ह्यामध्ये सावनेर ते कन्हान[कामठी] या उत्तर पश्चिम भागामध्ये कोळशाचे भरपूर साठे आढळून आले आहेत. शिवाय उमरेड येथे उच्च प्रतीचा कोळसा आहे. नागपूर जवळील बोखारा येथे देखील कोळसाचा साठा असल्याबाबतचा अंदाज घेण्यात आला आहे. मॅंगनिज ह्या खनिजाचे साठे मुख्यत्वेकून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनिज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्त्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. मॅंगनिज सावनेर व रामटेक या परिसरामध्ये मुख्यत्वेकून आढळून येते. कच्चे लोखंड, भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजिक ३ किलोमिटर परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये ५५ ते ५८ टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर पारशिवणी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. चांगल्या प्रकारचे चुन्याचे दगड कांद्रीजवळ, मोटगवरी व देवलापार येथे आढळून येतात. तसेच पांढ-या मातीचे साठे शंभडा, चोरखेरी, खेरीखापरी व बाजारगांव येथे आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येते. महत्त्वाचे म्हणजे ह्मरतीकरीता कन्हान नदीमधील रेंती उत्कृष्ट समजल्या जाते. त्या रेंतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खणीज म्हणजे पिंगोड, फेल्स्पार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, मॅटीमोनी व ह्मरतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्या-मध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

९.२ उद्योग व कामगार :-

नागपूर शहर हे महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे, व गासड्या बांधणे, सुतगीरणी, लाकूड कंटाई, कापडगीरण्या, पेपर व स्क्रोर्डस तयार करणे रसायने व रासायनिक पदार्थ, फेरोसॅगनीज प्रकाशनासंबंधी उद्योग औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री यांत्रिक अक्जारे व स्टेभाग, सुलभत धातू व मिश्र धातू, रबर प्लास्टीक वगैरे. जिल्ह्यामध्ये नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या सन १९८५ मध्ये ११११ होती. व नोंदणीकृत कारखान्यामध्ये ४३८३२ कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

९.३ औद्योगिक वसाहत :-

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासकरीता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास मंडळामार्फत नागपूर पासून ८ कि.मी. अंतरावर हिंगणा औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र ७४६.६५ हेक्टर असून एकूण ८९४ भूखंडा पैकी ७२५ भूखंडाचे निरनिराळे उद्योग सुरू करण्याकरीता वाटप करण्यात आलेले आहे. शिवाय कामठी रोडवर उपालवाडी येथे देखील औद्योगिक वसाहत कार्यरत आहे. शिवाय काटोल येथे सहकारी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. कळमेणवर येथे ११६.७६ हेक्टर मध्ये मीनी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आलेली आहे. हयात एकूण ७९ भू-खंड आहेत. हया औद्योगिक वसाहतीमध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास मंडळामार्फत भूधारकांना उद्योग उभारणीकरीता पाणी, विज व रस्ते इत्यादी सेवा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

१०. वाहतूक व दळणवळण

१०.१ लोहमार्ग :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये दुहेरी रुंद लोहमार्ग १०३.७ कि.मीटर लांबीचे वस्केरी रुंद लोहमार्ग ११३.१७ कि. मि. लांबीचे आहेत. तसेच अरुंद लोहमार्गाची [नॅरोगेज] लांबी १३७.३२ कि. मि. आहे. नागपूर हे भारताच्या मध्यभागी असून ते दिल्ली-मद्रास-मुंबई-कलकत्ता इत्यादी प्रमुख शहरांना लोहमार्गांनी जोडलेले आहे.

१०.२ रस्त्याची लांबी :-

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९८६ पर्यंत ३९१९ कि. मि. लांबीचे रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व ८५९ कि. मि. लांबीचे नगरपरिषदेच्या हद्दीतील रस्त्याचे काम पूर्ण करण्यात आले. ग्रामीण भागात ८२७ कि. मि. व नागरी भागात ५८० कि. मि. डांबरी करणाचे काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे. तसेच जिमेंटच्या रस्त्याची लांबी नागरी भागात २० कि. मि. आहे.

१०.३ नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :-

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च १९८६ अखेर ११०८७८ एवढी आहे. त्यात ७७.६५ टक्के मोटारसायकली व स्कुटर्स, ८.८७ टक्के मोटारी व जिप्स व ७.३९ टक्के मालमोटारी आहेत.

१०.४ टपाल व तार कार्यालये :-

जिल्हयामध्ये मार्च १९८६ अखेर ३३४ टपाल कार्यालये व ७६ तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे १२.८४ टपाल कार्यालये व २.९२ तार कार्यालये कार्य करीत आहेत. जिल्हयामध्ये मुळ दुरध्वनीची संख्या १९०३४ एवढी आहे. सन १९८४-८५ च्या तुलनेत १९८५-८६ मध्ये ११ टक्क्याने वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्हयामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या २५९ आहे.

११ कामगार व रोजगार

११.१ जिल्हयामध्ये निरनिराळ्या उद्योगामध्ये रोजगार मार्च १९८६ अखेर २१२०७३ असून त्यात ९८८६७ शासकीय, ७४५३५ निमशासकीय व ३८६७१ खाजगी क्षेत्रांमध्ये आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये ८२ टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये १८ टक्के रोजगार आहेत.

११.२ रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन १९८५-८६ मध्ये ३०,०९० कामगारांनी काम मिळण्याकरीता नवि नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त २४९३ लोकांना काम मिळाले असल्याचे दिसून येते.

११.३ मजुरीचे दर :-

सन १९८५-८६ या वर्षामध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार, लोहार, चांधार यांचे सरासरी मजुरीचे दर २५ रुपये ३३.७५ रु., १०.७५ रु. होते. तसेच अकुशल कामगार उदा. शेतमजूर इतर मजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारे सरासरी मजुरीचे दर ८.५० रु., ८.०० व ५.५० रु. होते.

१२ सहकार

१२.१ सहकारी संस्था :-

नागपूर जिल्हयामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या जून १९८६ अखेर ३१०२ असून एकूण सभासदांची संख्या ५८९ हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पतसंस्था ३२ टक्के असून सहकारी पत संस्थेमध्ये कृषिपत संस्था ६१ टक्के व इतर सहकारी पत संस्था ३९ टक्के आहे. तसेच सहकारी बिगर पतसंस्था हया ६८ टक्के आहेत. बिगर पतसंस्थेमध्ये नसूद करण्यालायक संस्था म्हणजे सहकारी घर-बांधणी संस्था ३६.२९ टक्के, हातमाग कामगार संस्था १८.१२ टक्के, ग्राहक भांडारे १२.९८ टक्के, दुग्ध व्यवसाय संस्था ८.२५ टक्के, इतर औद्योगिक संस्था ७.६९ टक्के व कामगार कंत्राट संस्था ५.२८ टक्के आहे.

१२.२ सभासदांची संख्या व कर्जवाटप :-

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या ३० जून १९८६ अखेर ५,८९००० एवढी आहे. त्यापैकी सर्वांत जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची आहे. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या १,६१,२९१ म्हणजेच २७.३८ टक्के आहे. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थेमार्फत ३० जून १९८६ रोजी संपणा-या वर्षामध्ये ४१४३० शेतकरी सभासदांना ५०७ लाख रुपयांचे अल्पमुदतीचे कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच जून १९८६ अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी ६७० लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेमार्फत ३० जून १९८६ रोजी संपणा-या वर्षामध्ये १८३९.३९ लाख रुपये अल्प मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच ३० जून ८६ अखेर अल्पमुदतीच्या कर्जाची थकबाकी ६६०.६५ लाख रुपये व मध्यम मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी १५५.४९ लाख रुपये आहे.

१३. अधिकोष

१३.१ नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखांची एकूण संख्या सन १९८५ अखेर २१५ होती. त्यापैकी ५७ टक्के शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये आहेत. व ४३ टक्के शाखा ह्या जिल्ह्यातील इतर गांवांमध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या ८० आहे. शिवाय १२ भूविकास बँकेच्या शाखा आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या ८.२६ एवढी आहे.

१४. बाजारभाव

१४.१ घाऊर बाजारभाव :-

धान्यामध्ये गव्हाचे सरासरी घाऊर बाजारभाव सन १९८५ मध्ये दर क्विंटलमागे २२० रुपये असल्याचे आढळले. सन १९८४ चे तुलनेमध्ये सन १९८५ मध्ये गव्हाचे भावात थोडी घट झालेली आढळले. कारण गुजरात व मध्य प्रदेशामधून गव्हाची आयात झालेली होती.

ज्वारीचे सरासरी घाऊर बाजारभावन सन १९८५ मध्ये दर क्विंटलमागे १३० रु. होते. सन १९८५ मध्ये ज्वारीचे उत्पादन समाधानकारक झाल्यामुळे सन १९८४ च्या तुलनेने सन १९८५ मध्ये ज्वारीचे घाऊर बाजारभावामध्ये घट झालेली आढळली. तसेच तांदूळाचे सरासरी घाऊर बाजारभाव सन १९८५ मध्ये दर क्विंटलमागे ३२२ रुपये होते. सन १९८४ च्या तुलनेत थोडी घट झालेली आढळली. कारण समाधानकारक पावसानुळे धानाचे उत्पादन बरे झाले. तसेच आंध्र व मध्य प्रदेशामधून देखील मालाची आवक जास्त प्रमाणात होती.

विद्वल धान्यामध्ये सन १९८५ मध्ये तुरीचे व हरशरा यांचे दर क्विंटलमागे भाव अनुक्रमे ३३७ रुपये व ४६६ रुपये होते. तेलबीयांमध्ये जवत, तीळ, शेंगदाणा यांचे सन १९८५ मध्ये दर क्विंटलमागे भाव अनुक्रमे ५१९ रुपये, ६९८ रुपये व ४५९ रुपये होते. सन १९८४ चे तुलनेत तेलबीयांचे भावामध्ये घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

रोखीचे पिकामध्ये नागपूर जिल्हयामध्ये कापूस व संत्रा ही महत्त्वाची पिके होय. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जगतवार भाव शासनानी निर्धारित केलेले आहेत. संत्राचे तन १९८५ मध्ये प्रती गाडी सरासरी भाव ८०२ रुपये होते. तन १९८४ च्या तुलनेत संत्राचे भावामध्ये वाढ झालेली आढळते.

१४.२ किरकोळ बाजारभाव :-

सन १९८५ मध्ये काही जिवनावश्यक वस्तुचे किरकोळ सरासरी बाजारभाव दर किलोमागे खालीलप्रमाणे होते.

तांदुळ [मध्यम] ३-८२ रु, गहू [मध्यम] १-८४ रु, ज्वारी १-९८ रु बाजरी २-५० रु, हरभरा दाळ ६-६७, तुळदाळ ६-२९, मसूरदाळ ६-०४ रु, साखर[बु.बा] ६.३९, गुळ ५-९६ भुईमुंगाचे तेल १६-४०, वनस्पती तूप १८-४३, म्हशीचे दुध प्रति लिटर ४-९२, बोकडाचे मास २३-२३, हळद २६-११, मिरची १९-०४, बटाटे २-०३ कांदे १-६४ केळी प्रति डझन २-२३, चहापत्ती ३९-५९, जळाऊ लाकूड प्रति मण रु २६-००, साडी सुती प्रति नग ६६-०० रु, सद-याचे कापड प्रति मिटर १३-००, कपडे धुण्याचा साबण एकबार ३-६०, आंघोळीचा साबण २-८९, विड्याची पाने प्रति शेकडा २-३३, सुपारी प्रति किलो ४०-२७ रुपये होते.

१४.३ ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक :-

पायाभूत वर्ष १९६० बरोबर १०० धरून सन १९८५-८६ मध्ये सरासरी सर्व साधारण निर्देशांक ६३१ होता. अन्नगट ६७१, पानसुपारी तंबाखु इत्यादी ६९०, इंधन व दिवाबत्ती ९२९, घरे ३३७, कापड बिछाना व वादत्राणे ६३६, व इतर ४८८ हयाप्रमाणे सरासरी निर्देशांक होता. सन १९८४-८५ च्या तुलनेत हया सर्वच निर्देशांकामध्ये वाढ झालेली आढळते.

१५. शैक्षणिक सुविधा

१५.१ नागपूर जिल्हयामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या १९८४, माध्यमिक शाळांची संख्या ३८२, उच्च माध्यमिक शाळा ८७ व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये ३२ आहेत.

१५.२ सन १९८५-८६ मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या ७,३५,७५८ आहे. त्यापैकी वर्ग-१ ते ४ म्हणजे प्राथमिक [४८.९५%] शाळेमध्ये ३६०२१९, वर्ग ५ ते ७ मध्ये १,७२,६९२ [२३.९७%], वर्ग ८ ते १० -१,२६,६६० [१७.२१%], वर्ग ११ ते १२- ४०,७१८ [५.५३%] व महाविद्यालयीन-२५४५२ [३.३५%] व पूर्वप्राथमिक १.३६ टक्के विद्यार्थी आहेत.

१५.३ गिवाय नागपूर जिल्हयामध्ये शिक्षण विज्ञयक पदवी महाविद्यालये २, विधी महाविद्यालय १, वैद्यकीय महाविद्यालये २, आंधुर्वेदीक महाविद्यालय २, व अभियांत्रिकी महाविद्यालये ६ आहेत. नागपूर जिल्हयाकरीता दर लाख लोकसंख्येप्रागे प्राथमिक व माध्यमिक शाळांची संख्या ९१ येते.

१५.४ प्रौढ शिक्षण :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये संपूर्णपणे साक्षरतेचा प्रसार व्हावा या दृष्टी-
कोनातून प्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिका-यामार्फत राबविला
जातो. सन १९८५-८६ मध्ये जिल्ह्यात एकूण १२८ प्रौढ शिक्षण केंद्र अस्तित्वात
होती.

१६. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

१६.१ जिल्ह्यामध्ये सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने वैद्यकीय सेवा ही शासना-
तर्फे जिल्हा परिषदेतर्फे, नगरपालिकेतर्फे तसेच धर्मदाय संस्थेतर्फे उपलब्ध करून दिल्या
जाते. नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये एकूण २७ रुग्णालये, १३३ दवाखाने,
४० प्राथमिक आरोग्य केंद्र व ३५ सुतीकागृहे कार्यरत आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे
रुग्णालयांची संख्या २ येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत सारखे आहे. शिवाय
दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक सहाय्यीत वैद्यकीय संस्थातील खाटांची संख्या
२०२ आहे.

१६.२ जन्म मृत्यूचे प्रमाण :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन-१९८५ मध्ये एकूण ५१०३२ जन्म, १६८९२ मृत्यू
व १८०८ बालमृत्यू नोंदविल्या गेले आहेत. ग्रामीण भागामध्ये जन्म व मृत्यू यांची
नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. परंतु नमुना पहाणीतील सरासरी
आकडेवारीवरून नागपूर जिल्ह्याकरीता दर हजारी जन्माचे प्रमाण २९.८० व
मृत्यूचे प्रमाण १०.५२ इतके दिसून येते.

१६.३ कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ३१.३.८६ रोजी एकूण ७३ कुटुंब नियोजन केंद्र
कार्यरत होती. सन १९८५-८६ मध्ये निबीजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या ३७४९९
होती. त्यापैकी ११७०८ पुरुष नसबंदी व २५७९१ स्त्रियांची नसबंदी करण्यात
आली. शिवाय ३३४३३ स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळले.
लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शासनमार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात
येतो.

१७. कमजोर घटकाचे कल्याण

१७.१ महाराष्ट्र शासनाचे निरनिराळ्या उपक्रमांद्वारे कमजोर घटकाचे
कल्याणकरीता निरनिराळ्या योजना जिल्हा स्तरावर राबविण्यात येतात.
उदा. ग्रामीण क्षेत्रातील भुमीहीन मजुरांना घरे बांधण्यासाठी जागा देणे व झोपड्या
बांधणे. शेतीच्या विकासाकरीता विहीरी बांधण्याकरीता पंप तंत्र बसविण्याकरीत.
कर्जस्त्राने पैसा उपलब्ध करून देणे व अनुदान देणे तसेच मागासवर्गीयांचे कल्याणकरीता
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देणे, माध्यमिक शाळेत
शिक्षण-या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या देणे, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षावेतन देणे, माध्यमिक शालांत परिक्षेतर शिष्यवृत्त्या
देणे. आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती, आर्थिक दृष्ट्या
मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना माध्यमिक परिक्षेतर स्तरावर गुणवत्ता शिष्यवृत्त्या देणे.

याशिवाय समाजकल्याण विभागामार्फत बरचसे इतर कार्यक्रम राबविले जातात. याकरीता नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये ३४.१८ लाख रुपये खर्च करण्यात आले आहेत.

१७.२ विशेष घटक योजना :-

माननीय पंतप्रधानांच्या २० सुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब ७ मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक १८.६.८२ च्या निर्णयान्वये ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून ७० याप्रमाणे एकूण नागपूर जिल्ह्यातून ४९० अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतकऱ्यांची निवड करण्यात आलेली आहे. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाजवळ ६ हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेतव्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न ३६०० रुपयांच्या आत असते. अशाच कुटुंबाना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरीता एकूण ९६५० रुपये अनुदान-३ ते ४ वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा, सुधारीत औजारे, बैलजोडी व बैलगाडी, निविष्ठा संय व लघु सिंचन ह्या बाबीवर खर्च करण्याकरीता देण्यात येतात.

१७.३ एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना :-

जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबांना आर्थिक सहाय्य देवून त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरीता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना राबविण्याचे केंद्र शासनाने धोरणानुसार २० कलमी कार्यक्रमातील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च १९८२ ते जून १९८२ या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. ह्या योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्जसुपाने मदत मिळवून देवून त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यात हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. ह्याकरीता हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन १९८५-८६ मध्ये १००.८९ लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

१७.४ संजय गांधी स्वालंबन योजना

जिल्ह्यातील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरीता संजय गांधी स्वालंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी २,५००/-रुपये पर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरीता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आलेली आहे.

१८ इतर

१८.१ जिल्हापरिषद नगरपरिषद व ग्रामपंचायत ऱ्यांचे उत्पन्न व खर्च :-

सन १९८५-८६ मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न ३४७३.४७ लाख रुपये असून खर्च ३४३२.१५ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ महानगरपालिका, १० नगरपालिका व १ कटकमंडळ आहे. नगरपालिकांची स्वनिर्मित उत्पन्नाची साधने म्हणजे जकातकर घरे व जमिनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेपासून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन १९८५-८६ मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटकमंडळ यांचे उत्पन्न ४३३०.७३ लाख रुपये व खर्च ४०४८.६८ लाख रुपये होता.

तसेच नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९८५-८६ मध्ये एकूण ७२२ ग्रामपंचायती होत्या. सन १९८५-८६ मध्ये सर्व ग्रामपंचायतींचे एकूण उत्पन्न १८०.३५ लाख रुपये व खर्च १६७.३० लाख रुपये होता.

१८.२ जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल :-

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. सन १९८५-८६ या वर्षात नागपूर जिल्ह्याकरीता गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल १८.२४ लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या जमीन धारकांची संख्या २,४७,२१६ आहे.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण कायम चित्रपट गृहांची संख्या सन १९८५-८६ मध्ये ३१ होती व एकूण गोळा झालेला करमसूळ कर ४५१.०३ लाख रुपये आहे. याशिवाय जिल्ह्यात विक्रीकर, वाहतूककर, नोंदणी फी, आर्थिकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न होय.

१८.३ गृहनिर्माण योजना :-

जिल्ह्यातील "आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी गृहनिर्माण योजना" नागपूर गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास मंडळामार्फत राबविण्यात येते. सन १९८५-८६ मध्ये या योजनेवर ३०.५१ लाख रुपये खर्च करण्यात आला आहे. याशिवाय जिल्ह्यामध्ये गृहनिर्माण योजनेअंतर्गत खालील योजना राबविण्यात येतात.
१] भूसंपादन व भूविकास २] गावदाणाचा विस्तार व घरबांधणीसाठी जागांची तरतूद ३] ग्रामीण क्षेत्रातील भूमीहीन मजुरांना घरबांधणीसाठी जागा देणे वगैरे. ह्या तीनही योजनांवर सन १९८५-८६ मध्ये १७.६० लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

१८.४ वृत्तपत्रे व नियतकालीके :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ८ मराठी दैनिके, ७ हिन्दी दैनिके, ३ इंग्रजी दैनिके तसेच ३६ साप्ताहिके, १० पाक्षिके व १८ मासिके हिन्दी, इंग्रजी, मराठी व उर्दू भाषेतून प्रकाशित करण्यात येतात. जिल्ह्यामध्ये एकूण ६४२ मुद्रणालये आहेत.

१८.५ वाचनालये :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये जिल्ह्याचे मुख्यालयात शासकीय प्रादेशिक तसेच जिल्हा ग्रंथालयाची सोय उपलब्ध आहे. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागांमध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरीता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरीता अनुदान देण्यात येते.

१८.६ पोलीस व गुन्हे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये अंतर्गत सुरक्षितेच्या दृष्टीने ३७ पोलीसठाणी, ५९ आउटपोस्ट व ४६ लॉकअप आहेत. सन १९८५-८६ मध्ये ३७४२० गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त गुन्हे विस्र किंवा स्थानिक कायद्याखाली देखलपान ठरलेले गुन्हे १५०५५ आहेत.

१८.७ करमणूक व प्रेक्षणीय स्थळे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये कायम स्वरूपाची ३१ चित्रपटगृहे व ५ फिरती चित्रपट गृहे आहे. दर लाख लोकसंख्येलागे साधारणपणे १ चित्रपटगृह येते. याशिवाय जिल्हा मुख्यालयाचे ठिकाणी तीन नाट्यगृहे उदा. धनवदे रंगमंदीर, मोरभवन व वसंतराव देशपांडे नाट्य गृह ही आहेत. जिल्ह्यामध्ये लहान मोठी यात्रेची ठिकाणे स्कूण ४९ आहेत. यात प्रामुख्याने रामटेक या गावाचा समावेश करावा लागेल.

१८.८ रोजगार हमी योजना :-

राज्य शासनाद्वारे रोजगार हमी योजना ही अत्यंत महत्त्वाची अशी योजना राबविण्यात येते. या योजनेनुसार दिनांक २० डिसेंबर १९७४ रोजी विधीमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांनी मंजूर केलेल्या प्रस्तावातील तरतुदींना अनुषंग असलेल्या अशा विशिष्टअटीवर ग्रामीण अकुशल कामगारांना रोजगार हमीची तरतूद ज्यामध्ये आहे. अशा कामगार हमी योजनेला राज्य शासन सर्वात महत्त्व देत असल्यामुळे शासनाचे २० तुट्टी कार्यक्रमांमध्ये याचा समावेश करण्यात आला आहे. सन १९८५-८६ या वर्षी जिल्ह्यामध्ये रोजगार हमी योजनेवर ४६०.१० लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

भाग - २

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८५-८६ वर्षाकरिता

अनु. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१.	२.	३.	४.
१. क्षेत्र व लोकसंख्या			
१.	१.१	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राकड, घारे व लोकसंख्या	१
२.	१.२	१९५१ पासूनचा लोकसंख्येमधील द्वावार्डिक फरक	३
३.	१.३	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण	५
४.	१.४	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण	६
५.	१.५	१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या	७
६.	१.६	लोकसंख्येचे [अ] बयोटानुसार व [ब] धामनुसार वर्गीकरण	८
७.	१.७[अ]	१९७१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती	९
८.	१.७[ब]	१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता सुधारीत आंकडेवारी	११
९.	१.८	भिंती / छपरे यासाठी वापरलेल्या साधनसामग्रीनुसार घाराचे वर्गीकरण	१३
१०.	१.९	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण १९७१ जनगणनेनुसार	१४
११.	१.१०	अपंगतेनुसार जिल्ह्यातील अपंगाची संख्या [१९८१ ची जनगणना]	१६
१२.	१.११	जनगणना घारे आणि त्यांचा वापर [१९८१ची जनगणना]	१७
२. हवामान			
१३.	२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य [मिलीमीटर] १९८५ या वर्षाकरिता	१८
१४.	२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान १९८५	१९
३. कृषि			
१५.	३.१	जमिनीचा वापर	२०
१६.	३.२	तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्रा	२८
१७.	३.३	मुख्य पिकाचे दर हेक्टरा उत्पादन व एकूण उत्पादन	४४

क्रमशः

१.	२.	३.	४.
१८.	३. ४	विविधा साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र	४६
१९.	३. ५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	४९
२०.	३. ६	तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी	५७
२१.	३. ७	विहीरीखोरीज लघुपाट बंधा-यांची कामे	६०
२२.	३. ८	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प [३० जून १९८६चे]	६१
२३.	३. ९	वहित धारण जमिनींची संख्या व त्याचे क्षेत्राकड, ओलितखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वसितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्राकड श्रेणी नुसार वहित धारण जमिनींची संख्या	६३
२४.	३. १०	तालुकावार कृषि विषयक अवजारे	६५
२५.	३. ११	दुष्काळ, टंचाई, टंचाई सट्ट्या परीस्थितीची माहिती	६६
२६.	३. १२	टंचाईच्या पुर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाई गुस्त भाग ठरविण्याबाबत.	६७
४. पशुसंवर्धन			
२७.	४. १	तालुकावार पशुधन [१९८२ च्या गणनेप्रमाणे]	६९
२८.	४. २	तालुकावार पशुवैद्यकीय आंकडेवारी	७३
२९.	४. ३	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या	७४
३०.	४. ४	मान्यता प्राप्त पशुवधागृहे आणि प्रत्येकपशुवधागृहांत कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	७५
३१.	४. ५	जिल्ह्यांतील वनक्षेत्र	७६
३२.	४. ६	जिल्ह्यांतील मुख्य व गौण वन उत्पादने	७७
३३.	४. ७	जिल्ह्यांतील श्रुजल मत्स्य व्यवसाय	७८
५. रोजगार, उद्योग, खानिकर्म व वीज.			
३४.	५. १	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या [वर्षा १९८४ व १९८५]	७९
३५.	५. २	चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्यानुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण [वर्षा १९८४ व १९८५]	९१
३६.	५. ३	कामांच्या दिवशांच्या संखीनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण [वर्षा १९८४ व १९८५]	९५
३७.	५. ४	उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आंकडेवारी.	९९
३८.	५. ५	रोजगार विनिमय केंद्रांतील आंकडेवारी	१०२
३९.	५. ६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८५ - ८६ या वर्षाकरीता	१०४
४०.	५. ७	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	१०५
४१.	५. ८	निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार	१०६
४२.	५. ९	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	१०७
४३.	५. १०	विजेचा वापर	१०८

१.	२.	३.	४.
४४.	५. ११	बिगर कृषि आस्थापना व स्वकार्यस्त उद्योगसह	१०९
४५.	५. १२	प्रमुखा उद्योग गटानुसार बिगरकृषि अस्थापनांची संख्या व सर्व-साधारणापणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	११०
४६.	५. १३	महत्वाच्या उद्योगगटानुसार बिगर कृषि अस्थापनांची संख्या	१११
४७.	५. १४	महत्वाच्या उद्योगगटानुसार बिगर कृषि अस्थापनातील कामगारांची संख्या	११२
४८.	५. १५	बिगर कृषि आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकत्र]	११३
४९.	५. १६	प्रमुखा उद्योगगटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगारांची संख्या	११४
५०.	५. १७	उत्पादन व दुस्स्ती सेवा या गटांतील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	११५
५१.	५. १८	धाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या	११६
५२.	५. १९	सामुहिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या	११७
५३.	५. २०	सर्व उद्योगगट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या	११८
६. सहकार			
५४.	६. १	विविधा प्रकारच्या सहकारी संस्था	११९
५५.	६. २	जिल्ह्यांतील विविधा प्रकारच्या पत पेढ्याबाबत निवडक माहिती	१२१
५६.	६. ३	३०-६-१९८६ ला संपणा-या वर्गातील सहकारी विकाये कार्य	१२२
५७.	६. ४	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	१२४
५८.	६. ५. १	अ] जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थामार्फत दिलेली शिक कर्जे.	१२६
५९.	६. ५. २	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा सहकारी संस्था मार्फत दिलेली शिक कर्जे.	१२७
६०.	६. ५. ३	जिल्ह्यांतील आदिवासी सहकारी संस्था मार्फत दिलेली शिक कर्जे	१२८
६१.	६. ६	जिल्हा आणि प्राथमिक पुनर्न संस्थांचे कार्य	१२९
६२.	६. ७	जिल्ह्यांतील बिगर शोती सहकारी पत संस्थांचे कार्य	१३१
६३.	६. ८	जिल्ह्यांतील उत्पादन आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्थांची आकडेवारी	१३२

१.	२.	३.	४.
६४.	६. ९	जिल्ह्यांतील उत्पादक आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्था यांनी केलेले कार्य.	१३३
६५.	६. १०	नियंत्रित बाजार-पेठांची तालुकावार माहिती	१३४
६६.	६. ११	नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेले कर्जे	१३६
७. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
६७.	७. १	सार्वजनिक व अर्धा सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती.	१३७
६८.	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्युंची संख्या	१३८
६९.	७. ३	विविध कारणांनुसार मृत्युंची संख्या	१३९
७०.	७. ४	घटकी व देवी प्रतिबंधक लस टोचणी विषाचक आकडेवारी	१४०
७१.	७. ५	जिल्ह्यांतील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या	१४१
८. शिक्षण			
७२.	८. १	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	१४२
७३.	८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या	१४३
७४.	८. ३	पुर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या; आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	१४४
७५.	८. ४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था	१४५
७६.	८. ५	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सवलत सन १९८५ - ८६ करीता	१४६
७७.	८. ६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च सन १९८५-८६ करीता	१४७
७८.	८. ७	जिल्ह्यांतील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [सातवी ते बारावी]	१४८
७९.	८. ८	जिल्ह्यांतील प्रौढशिक्षण केंद्रे	१४९
८०.	८. ९	शिक्षणाकरीता प्रशिक्षण संस्था	१५०
९. दळणावळण व वाहतूक			
८१.	९. १	रेल्वे मार्गांची लांबी	१५१
८२.	९. २	प्रकार व घुडभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	१५२
८३.	९. ३	वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या	१५३
८४.	९. ४	महाराष्ट्र राज्य परीवहन मंडळाची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी	१५४
८५.	९. ५	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना १९८५ या वर्षाकरीता	१५५
८६.	९. ६	पोस्ट, तारघारे व दुरध्वनी सेवा, ग्रामीण रेडीओ व दुरदर्शन संघ यांची आकडेवारी	१५८

१.	२.	३.	४.
१०. स्थानिक संस्था			
९७.	१०. १	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	१५९
९८.	१०. २	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	१६०
९९.	१०. ३	जिल्हा परीषदाचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	१६१
१०.	१०. ४	महानगरपालिका / नगरपालिकाचे उत्पन्न व खर्च	१६३
११.	१०. ५	महानगरपालिका / नगर परीषद क्षेत्रातील इमारतींची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासोत्तर उपयोगात असणाऱ्या इमारती अगर त्यांच्या भागामध्ये चालणाऱ्या उद्योग/व्यवसाया-संबंधी माहिती [वर्षा १९८३-८४]	१६५
११. योजना			
१२.	११. १	विविधा विकास खात्याखालील झालेल्या योजनांतर्गत खर्च	१६७
१३.	११. २	योजनातील महत्त्वाची भौतिक साधे	१६८
१२. किंमती व निर्देशांक			
१४.	१२. १	निवडक शोती मालाच्या सरासरी धाऊक किंमती	१७१
१५.	१२. २	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाचे महत्त्वाच्या वस्तुंच्या सरासरी किरकोळ किंमती	१७२
१६.	१२. ३	केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	१७६
१३. न्याय व प्रशासन			
१७.	१३. १	जिल्ह्यांतील पोलीस दलांची एकूण संख्या	१७७
१८.	१३. २	गुन्हेवा संबधी आकडेवारी	१७८
१९.	१३. ३	तुरुंगांत दाखल केलेले गुन्हेगार	१७९
१००.	१३. ४	तुरुंगांत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रातनुसार वर्गीकरण	१८०
१०१.	१३. ५	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकालांत काढलेली कामे.	१८१
१४. बँकींग व विमा			
१०२.	१४. १	बँक कार्यालये, वर्गिकृत बँका यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व रजे	१८२
१०३.	१४. २	संयुक्त भांडवली संस्था	१८५
१०४.	१४. ३	उत्तरविलेल्या विमात्रांची संख्या व विम्याची रक्कम	१८६

१.	२.	३.	४.
		१५. <u>संकीर्ण</u>	
१०५.	१५. १	चित्रापटगृहाचे विषयी आकडेवारी	१८७
१०६.	१५. २	जिल्ह्यांतील गोळा केलेली अल्प बचतीची रक्कम	१८८
१०७.	१५. ३	तालुकावार गोळा केलेला जमिन महसूल	१८९
१०८.	१५. ४	छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे आणि नियतकालीके ३१ मार्च १९८६ या दिवशी	१९०
१०९.	१५. ५	स्वस्त धान्ये दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखार	१९१
११०.	१५. ६	मागणी व वसूल केलेले धान्य	१९२
१११.	१५. ७	१९८४ मधिल लोकसभा निवडणूक व १९८५ मधील विधान सभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी.	१९३
११२.	१५. ८	अधिकारी व प्रवासी याचिसाठी असलेल्या बंगल्यांची तालुकावार यादी	१९५
११३.	१५. ९	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी	१९६
११४.	१५. १०	निवडक निर्देशांकाचे कल	१९७

तक्ता क्रमांक १.१

-१-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

जिल्हा : नागपुर

अनु. क्र.	तालुका	: एकूण ग्रामीण नागरी	: क्षेत्रफळ [चौ. कि. मी.]	: दर चौ. कि. लोकसंख्या	गावांची संख्या		शहरांची संख्या	आकडे हजारांत				
					वस्ती असलेले	ओसाड		वापरातील निवास- गृहाची संख्या	कुटुंबाची संख्या	एकूण	लोकसंख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	९, २३१.०	२६१	१६५८	२१६	१६	४७२	४९१	२५८२	१३४५	१२४३
		ग्रामीण	९, ५९९.८	११७	१६५८	२१६	-	२१४	२२४	११२०	५७७	५४२
		नागरी	३३१.२	४, ४३७	-	-	१६	२५७	२६७	१४६२	७६८	७०१
१४	नागपुर	एकूण	२, ०५२.१	७५६	३४१	४७	४	२७६	२८५	१५५१	८११	७३९
		ग्रामीण	१, ८१०.९	१३६	३४१	४७	-	५०	५०	२४७	१२९	११८
		नागरी	२४१.२	५, ४०५	-	-	४	२२७	२३५	१३०४	६८३	६२१
२.	कांटोल	एकूण	१, ६१०.२	१४७	३०१	४१	३	४६	४७	२३७	१२२	११५
		ग्रामीण	१, ५८४.७	१२०	३०१	४१	-	३७	३८	१९०	९७	९२
		नागरी	२५.५	१, ८४१	-	-	३	९	९	४७	२४	२३
३.	सामनेर	एकूण	१, १५३.०	१९५	२१५	२१	६	४४	४६	२२५	११६	१०८
		ग्रामीण	१, ११०.०	१५२	२१५	२१	-	३४	३५	१६९	८७	८१
		नागरी	४३.०	१, ३००	-	-	६	१०	११	५६	२९	२७

क्रमशा: ...

तक्ता क्रमांक १.१ [पुढे चालू]

-२-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४. रामटेक	एकुण	२, ५३८. २	११६	३७६	१४	२	५५	५८	२९३	१५२	१४१	
	ग्रामीण	२, ५२९. ७	१०५	३७६	१४	-	४९	५२	२६४	१३७	१२७	
	नागरी	८. ५	३, ३७२	-	-	२	६	६	२९	१५	१४	
५. उमरेड	एकुण	२, ५१०. ५	११३	४२५	९३	१	५१	५४	२८४	१४४	१४०	
	ग्रामीण	२, ४९७. ५	१००	४२५	९३	-	४५	४८	२५०	१२६	१२३	
	नागरी	१३. ०	२, ६१२	-	-	१	६	६	३४	१७	१६	

टीप :- १] आकडे पुर्णकिंत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] जिल्ह्याच्या क्षेत्रफळाची माहिती सर्व्हेयर जनरल ऑफ इंडिया यांचे कार्यालयाकडून व तालुकावार क्षेत्रफळाची माहिती राज्याच्या भूमी व अभिलेख कार्यालयाकडून घेतली असल्यामुळे तालुकावार बेरीज जिल्ह्याच्या क्षेत्रफळाशी जुळव असे नाही.

३] तक्त्यात दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपुर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.२

१९५१ पासूनया लोअखयेमधील दशावार्षिक फरक [लोकसंख्येचे आकडे हजाराने] - जिल्हा - नागपुर

जिल्हा/ तालुका	: वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			: दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दशावार्षिक फरकाची टक्केवारी		
		एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा	१९५१	१२३३	६५६	५७७	६३०	३३३	२९७	६०३	३२३	३८०	१२४	+ १६.४७	+ २.३५	+ ३८.१३
	१९६१	१५१२	७२५	७८७	७८४	३६८	४१६	७२८	३५६	३७२	१५२	+ २२.५४	+ १०.३८	+ ३६.३६
	१९७१	१९४२	८८७	१०५५	१०११	४५५	५५६	९३१	४३१	५००	१९६	+ २८.७९	+ २२.३७	+ ३३.९६
	१९८१	२५८९	११२०	१४६९	१३४५	५७७	७६८	१३४३	५४२	७०१	२६१	+ ३३.२६	+ २६.१७	+ ३९.२२
<u>तालुका</u>														
१. नागपुर	१९५१	६४६	१६१	४८५	३३१	८१	२५०	३१५	८०	२३५	३०८	-	-	-
	१९६१	८२८	१३८	६९०	४३६	७०	३६६	३९२	६८	३२४	३९४	+ २८.२३	+ १६.४१	+ ४२.२४
	१९७१	११०७	१७७	९३०	५८३	९२	४९१	५२४	८४	४४०	५४६	+ ३३.७०	+ २८.२४	+ ३४.७९
	१९८१	१५५१	२४७	१३०४	८११	१२९	६८३	७३९	११८	६२१	७५६	+ ४०.००	+ ३९.३३	+ ४०.१३
२. काटोल	१९५१	१४८	१२०	२८	७७	६३	१४	७१	५७	१४	९३	-	-	-
	१९६१	१६८	१३६	३०	८६	७०	१६	८२	६७	१५	१०५	+ १३.१७	+ १३.७६	+ १०.६२
	१९७१	२०४	१६५	३९	१०५	६५	२०	९९	८०	१९	१२६	+ २१.१३	+ २१.१६	+ २५.४२
	१९८१	३३७	१९०	१४७	१२२	९७	२४	११५	९२	२३	१४७	+ १६.३७	+ १४.२५	+ २१.११

कुमारा: ....

तक्ता क्रमांक १.२ [पुढे चालू]

-४-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
३. सावनेर	१९५१	१३४	९९	३५	६८	५०	१८	६६	४९	१७	९६	-	-	-
	१९६१	१४९	११७	३२	७६	६०	१६	७३	५५	१६	११०	+ १०.५६	+ १७.६९	+ १०.४२
	१९७१	१८१	१४२	३९	९३	७३	२०	८८	६९	१९	१५७	+ २१.५८	+ २१.५५	+ २१.६९
	१९८१	२२५	१६९	५६	११६	८७	२९	१०८	८१	२७	१९५	+ ३३.८४	+ १८.५६	+ ४३.०१
४. रामटेक	१९५१	१४७	१३७	१०	७४	६९	५	७३	६८	५	६३	-	-	-
	१९६१	१७५	१६३	१२	८९	८३	६	८६	१८०	६	७५	+ १९.१९	+ १९.१८	+ १९.२४
	१९७१	२१४	१९४	२०	११०	९९	११	१०४	३९६	९	८४	+ २३.४०	+ १८.९४	+ ७०.४४
	१९८१	२९३	२६४	२९	१५२	१३७	१५	१४१	१२७	१४	११६	+ ३६.७८	+ ३६.०७	+ ४३.६८
५. उमरेड	१९५१	१५८	१३९	१९	८०	७०	१०	७८	६९	९	६३	-	-	-
	१९६१	१९२	१६९	२३	९७	८५	१३	९५	८८	११	७७	+ २१.४२	+ २१.८६	+ २८.२३
	१९७१	२३६	२०९	२७	१२०	१०६	१४	११६	१०३	१३	९४	+ २३.८०	+ २३.२५	+ १९.४४
	१९८१	२८४	२५०	३४	१४४	१२६	१७	१४०	१२३	१६	११३	+ २०.२०	+ १९.५६	+ २५.१७

टिप :- १] आकडे पुर्णकांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक : १.३

-५-

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या -गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

[लोकसंख्या श्रेकड्यात]

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	वस्ती असलेली गावे																
		२०० पेक्षा कमी		२०० ते ४९९		५०० ते ९९९		१००० ते १९९९		२००० ते ४९९९		५००० ते ९९९९		१०००० आधि त्याहून जास्त		एकूण		ओसाड गावांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
	जिल्हा	३८४	३५४	५५६	१८९८	४५७	३१५९	१८९	२५६८	५०	१५७०	१८	११६५	४	४८२	१६५८	१११९५	२१६
	तालुका																	
१.	नागपूर	८४	८४	१११	३८७	९२	६४७	३८	४९५	९	३२०	६	४०२	१	१३३	३४१	२४६९	४७
२.	काटोल	८४	७०	९१	३०९	७७	५५२	३७	४९७	१०	३२३	२	१४५	-	-	३०१	१८९७	४१
३.	सावनेर	४७	४२	५५	१९३	६७	४५९	३२	४४६	१०	३०४	४	२४५	-	-	२१५	१६८८	२१
४.	रामटेद	६८	६५	१४०	४७४	१०७	५२९	४४	६१५	१३	३९१	२	१२३	२	२४८	३७६	२६४४	१४
५.	उमरेड	१०१	९२	१५९	५३५	११४	७७१	३८	५१५	८	२३३	४	२५०	१	१०१	४२५	२४९८	९३

टिप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्याने देखजा जुळणार नाहीत.

२] तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुर्नरचने / स्थानान्तरण आहेत.

आधार : १९८१ जनगणना प्रकाशन.

पुर्वीच्या

तक्ता क्रमांक : १०४

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गढानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर [लोकसंख्या "०००"]

अनु. क्र.	जिल्हा/ तालुका	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या												एकूण शहरे	
		५००० पेक्षा कमी		५००० ते ९९९९		१०००० ते १९९९९		२०००० ते ४९९९९		५०००० ते ९९९९९		१,००,००० व त्याहून अधिक		संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
	जिल्हा	२	५	४	३१	६	८८	२	५८	१	६७	१	१२१९	१६	१४६९
	तालुका														
१४	नागपूर	१	२	-	-	१	१५	-	-	१	६७	१	१२१९	४	१३०४
२	काटोल	-	-	१	७	१	१६	१	२४	-	-	-	-	३	४७
३	सावनेर	१	३	३	२४	२	२८	-	-	-	-	-	-	६	५६
४	रामटेक	-	-	-	-	२	२९	-	-	-	-	-	-	२	२९
५	उमरेड	-	-	-	-	-	-	१	३४	-	-	-	-	१	३४

टिप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्याने ^{खुर्जा} जुळणार नाहीत.

२] तक्त्यात दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहे.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा :: नागपुर

[आकडे शेकड्यात]

अ. क्र.	काम करणा-यांचा वर्ग.	ग्रामीण/नागरी/एकुण	जिल्ह्याची तालुके					
			नागपुर	काटोल	सावनेर	रामटेक	उमरेड	
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१] शेतकरी	ग्रामीण	१७९५	३२२	३४५	२८९	३९३	४४६	
	नागरी	१२२	४२	३५	२९	५	१०	
	एकुण	१९१७	३६४	३८०	३१८	४००	४५६	
२] शेतमजूर	ग्रामीण	२२१९	४७३	४५१	३०८	४१६	५७१	
	नागरी	१९९	४८	६६	४९	१२	२४	
	एकुण	२४१८	५२१	५१७	३५७	४२८	५९५	
३] घरगुती, उद्योग, वस्तु निर्माणप्रक्रीया, सेवा व दुरुस्ती इत्यादी.	ग्रामीण	१४५	२७	१५	२९	३१	४३	
	नागरी	३५४	२९९	८	२५	३	२०	
	एकुण	४९९	३२६	२३	५४	३४	६३	
४] इतर काम करणारे	ग्रामीण	१०२८	३१०	८९	१४८	३४०	१४१	
	नागरी	३३५१	३०९६	५७	९०	६०	४६	
	एकुण	४३७९	३४०६	१४६	२३८	४००	१८९	
५] एकुण काम करणारे	ग्रामीण	५१८८	११३३	९००	७७४	११७९	१२०१	
	नागरी	४०२६	३४८५	१६५	१९२	८३	१०१	
	एकुण	९२१४	४६१८	१०६५	९६६	१२६२	१३०३	
६] एकुण काम न करणारे	ग्रामीण	५५१३	१२८७	९२०	८१५	१३१८	११७३	
	नागरी	१०४९५	९४३९	२९८	३४१	१९८	३१९	
	एकुण	१६००८	१०७२६	१२१८	११५६	१५१६	१३९२	
७] सिमांतीक काम करणारे.	ग्रामीण	४९५	४८	७७	९९	१४८	१२३	
	नागरी	१७२	११५	६	२५	७	१९	
	एकुण	६६७	१६३	८३	१२४	१५५	१४२	
८] एकुण लोकसंख्या	ग्रामीण	१११९६	२४६८	१८९७	१६८८	२६४५	२४९७	
	नागरी	१४६९३	१३०३९	४६९	५५८	२८८	३३९	
	एकुण	२५८८९	१५५०७	२३६६	२२४६	२९३३	२८३७	

टिप :- १] x यांत पत्रासंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमार, शिकारी, मळे, फळबागा आणि तत्संबंधी क्षेत्र व दगड काम करणा-यांचा समावेश आहे. त्याचप्रमाणे बांधकाम, व्यापार व वाणिज्य धरिवहन, साठवण व दळणवळण घरगुती उद्योगाखेरीज वस्तुनिर्माण प्रक्रीया, सेवा व दुरुस्ती व इतर यांचा समावेश आहे.

१] तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

२] आकडे पुर्णकांत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.६

लोकसंख्येचे अ] वयोगटानुसार व व] धर्मानुसार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या

[आकडे शेकड्यात]

वा.व.	"सर्व वयोगट"	० ते १४	१५ ते १९	२० ते २४	२५ ते २९	३० ते ३९	४० ते ४९	५० ते ५९	६० व वयावरील	वय अनिर्देशित
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकूण	१९४२७	७९८२	१६५२	१६०८	१४०३	२५२३	१८७८	११९६	११८३	३
ग्रामीण	८८७३	३६९६	६६९	६४०	६२१	११६५	८७८	५८५	६१८	१
नागरी	१०५५४	४२८६	९८३	९६८	७८२	१३५७	१०००	६११	५६५	२

व] धर्मानुसार लोकसंख्या

[आकडे शेकड्यात]

वा.व.	सर्वधर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लिम	शीख	इतर	धर्म न सांगणारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
एकूण	२५८८८	३४३३	२८३	२०१३४	१६९	१७६४	९१	१३	३
ग्रामीण	१११९५	१३७२	३०	९५०५	२४	२५०	१०	२	१
नागरी	१४६९३	२०६०	२५३	१०६२९	१४५	१५१४	८१	११	२

टिप :- आकडे पुण्यांकात केल्याने वेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
६] तावनेर	एकुण	७	४	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ग्रामीण	६	३	३	-	-	-	-	-	-	६	६	३
	नागरी	१	१	०	-	-	-	-	-	-	०	०	३
७] कवसेवर	एकुण	७	२	२	-	-	-	-	-	-	७	२	२
	ग्रामीण	३	२	१	-	-	-	-	-	-	३	२	१
	नागरी	४	०	१	-	-	-	-	-	-	४	०	१
८] रामटेक	एकुण	२	२	१	-	-	-	-	-	-	२	२	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	०	१	०	-	-	-	-	-	-	०	१	०
९] पारशिवनी	एकुण	६	३	३	-	-	-	-	-	-	६	३	३
	ग्रामीण	५	३	२	-	-	-	-	-	-	५	३	२
	नागरी	१	०	१	-	-	-	-	-	-	१	०	१
१०] मोदा	एकुण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	०	०	०	-	-	-	-	-	-	०	०	०
११] उमरेड	एकुण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	ग्रामीण	१	१	१	-	-	-	-	-	-	१	१	१
	नागरी	१	०	०	-	-	-	-	-	-	१	०	०
१२] भिवानुर	एकुण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	ग्रामीण	१	१	१	-	-	-	-	-	-	१	१	१
	नागरी	१	०	०	-	-	-	-	-	-	१	०	०
१३] कुही	एकुण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	०	०	०	-	-	-	-	-	-	०	०	०

टिप :- आकडे पुर्णकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९७१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक: १.७ [ब]

१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती/जमाती करीता सुधारित
आकडेवारी

जिल्हा : नागपुर

[आकडे हजारत]

जिल्हा/ तालुका	एकुण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती		
		व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८
जिल्हा	एकुण	१८२	९४	८८	३५३	१८२	१७१
	ग्रामीण	८४	४४	४१	१८५	९५	९०
	नागरी	९८	५१	४७	१६८	८७	८२
तालुका							
१] नागपुर	एकुण	१००	५२	४८	१७७	९१	८५
	ग्रामीण	१६	८	७	३७	१९	१८
	नागरी	८४	४४	४०	१४०	७२	६८
२] काटोल	एकुण	२१	११	१०	४३	२२	२१
	ग्रामीण	१६	८	८	३८	२०	१८
	नागरी	५	३	२	५	३	३
३] सावनेर	एकुण	२२	१२	११	२९	१५	१४
	ग्रामीण	१७	९	८	१९	१०	९
	नागरी	५	३	३	१०	५	५
४] रामटेक	एकुण	२५	१३	१२	५६	२९	२७
	ग्रामीण	२३	१२	११	५४	२८	२६
	नागरी	२	१	१	२	१	१
५] उमरेड	एकुण	१४	७	७	४८	२४	२४
	ग्रामीण	१२	६	६	३८	१९	१९
	नागरी	२	१	१	१०	५	५

टिप :- आकडे पुर्णकिंत केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] तत्क्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.८

भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधनसामुग्रीनुसार घराचे वर्गीकरण

जिल्हा : नागपुर

अनु. क्रमांक	बाब	संख्या
१	२	३
	एकुण जनगणना घरे	एकुण ४,८१,४९० ग्रामीण २,३८,९५० नागरी २,४२,५४०
१]	<u>भिंतीची सामुग्री</u>	
	१] गवत, पाने, वेळू व बांबू	एकुण ६७,०६५ ग्रामीण २६,६०५ नागरी ३७,४६०
	२] माती	एकुण २,२१,३७० ग्रामीण १,६६,३४० नागरी ५५,०३०
	३] कच्च्या विटा	एकुण १४,१९५ ग्रामीण १,६३५ नागरी १२,५६०
	४] लाकूड	एकुण ९,४६५ ग्रामीण ४,१७५ नागरी ५,२९०
	५] पक्क्या विटा	एकुण १,४३,५७५ ग्रामीण २१,२३० नागरी १,२२,३४५
	६] गॅव्हानाइज्ड लॉखंडी किंवा इतर धातुचे पत्रे	एकुण २,४७० ग्रामीण ५७० नागरी १,९००
	७] दगड	एकुण १९,३८५ ग्रामीण १४,५७५ नागरी ४,८१०
	८] सिमेंट कॉंक्रीट	एकुण ३,३१० ग्रामीण ३७५ नागरी २,९३५
	९] वर उल्लेखिलेल्या व्यतीरीक्त वापरलेली इतर सामुग्री	एकुण ६५५ ग्रामीण ४४५ नागरी २१०
२]	<u>छपरासाठी वापरलेली सामुग्री</u>	
	१] गवत, माळे, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	एकुण ३०,८९५ ग्रामीण २४,९१० नागरी ५,९८५

कुमारी: ...

तक्ता क्रमांक १.८ - [पुढे चालू]

-१३-

१	२	३
२]	कौले, तक्तीदगड, केकर	एकुण २, ५९, २३५ ग्रामीण २, ००, ९७० नागरी १, ५८, २६५
३]	पन्हळीचे लोखंडी पत्रे जस्ताचे किंवा धातुचे पत्रे	एकुण ३४, ५८५ ग्रामीण ६६, ९६० नागरी २७, ६२५
४]	अॅस्वेस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	एकुण ६, २१५ ग्रामीण १, ७२५ नागरी ४, ४९०
५]	विटा व चुना	एकुण १, ३४० ग्रामीण ८१५ नागरी ५२५
६]	दगड	एकुण ७१५ ग्रामीण २३५ नागरी ४८०
७]	प्रलंबित सिमेंट कॉंक्रीट	एकुण ४७, ९१० ग्रामीण ३, ०९५ नागरी ४४, ८१५
८]	इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरीक्त वापरलेली सामुग्री	एकुण ५९५ ग्रामीण २४० नागरी ३५५

आधार :- १९७१ जनगणना प्रकाशन [भाग-चार] धरबांधणी अडवाल.

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील
कुटुंबाचे वर्गीकरण. १९७१ जनगणनेनुसार.

जिल्हा : नागपूर

अनु. क्रमांक	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१]	[१] एकूण कुटुंबे	१, ७३, ११०	१, ८५, १८५	३, ५८, २९५
	[२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती.			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१, ५१, ७९०	८०, ४००	२, ४२, १९०
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी.	२१, ३२०	१४, ७८५	१, १६, १०५
२]	एक व्यक्ती कुटुंबे			
	[१] एकूण कुटुंबे	११, १३०	१०, ९९५	२२, १२५
	[२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	७, ५२५	३, ३५५	१०, ८८०
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	३, ६०५	७, ६४०	११, २४५
३]	दोन व्यक्तींची कुटुंबे			
	[१] एकूण कुटुंबे	१७, ४६०	१७, १७५	३४, ६३५
	[२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१४, १२०	६, ४६५	२०, ५८५
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	३, ३४०	१०, ७१०	१४, ०५०
४]	तीन व्यक्तींची कुटुंबे			
	[१] एकूण कुटुंबे	२१, ५३५	२०, ३१५	४१, ८५०
	[२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१८, ०८०	७, ९०५	२५, ९८५
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	३, ४५५	१२, ४१०	१५, ८६५
५]	चार व्यक्तींची कुटुंबे			
	[१] एकूण कुटुंबे	२६, ९०५	२४, ७७०	५१, ६७५
	[२] घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	२३, ३२५	१०, ५१५	३३, ८४०
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	३, ५८०	१४, २५५	१७, ८३५

क्रमशः .....

तक्ता क्रमांक १.९ [पुंटे चालू]

-१५-

१	२	३	४	५
६] पांच व्यक्तीची कुटुंबे				
[१] एकुण कुटुंबे	२८, ६७०	२७, १२५	५५, ७९५	
[२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती				
अ] स्वतःची घरे असलेली	२५, ७२५	१२, ७४५	३८, ४७०	
ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	३, ९४५	१४, ३८०	१७, ३२५	
७] सहा किंवा अधिक व्यक्तीची कुटुंबे				
[१] एकुण कुटुंबे	६७, ३७०	८४, ७०५	१, ५२, ०७५	
[२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती				
अ] स्वतःची घरे असलेली	६२, ९७५	४९, ४०५	१, १२, ३८०	
ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	४, ३९५	३५, ३००	३९, ६९५	
८] निर्दिष्ट न केलेल्या व्यक्तीची कुटुंबे				
[१] एकुण कुटुंबे	४०	१००	१४०	
[२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती				
अ] स्वतःची घरे असलेली	४०	१०	५०	
ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	-	९०	९०	

आधार : १९७१ जनगणना प्रकाशन [भाग दोन] घरबांधणी अहवाल

तक्ता क्रमांक: १. १०

अभंगतेनुसार जिल्ह्यातील अर्वांची संख्या [१९८१ ची जनगणना]
जिल्हा : नागपुर

अनु. क्रमांक	तालुका	पुणत: अंध	पुणत: मांगळे	पुणत: मुक	एकूण
१]	नागपुर	५२४	५५७	२०३	१२८४
२]	काटोल	१४०	११३	६६	३१९
३]	सावनेर	१०८	८२	७०	२६०
४]	शामटेक	१६१	१४५	६७	३७३
५]	उमरेड	१४४	११८	६७	३२९
जिल्हा एकूण		१,११७	१,०१५	४७३	२,६०५

टिप : तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन मालिका १२, भाग-६

तक्ता क्रमांक. १. ११

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [१९८१ ची जनगणना] जिल्हा : नागपूर

अनु. क्रमांक	एकूण ग्रामीण नागरी	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुरवातीला रिकामी असलेली घरे.	जनगणना घरांचा वापर						कारखाने यंत्रणाळा कार्यशाळा छपरे इ.	रेस्टा-रेन्ट्स मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करम-छुक पंचायत घरे, सांस्कृतिक मशिदी पुजास्थाने सोडून	पुजा स्थाने देवळे चर्च, मशिदी गुरुद्वारे इत्यादी	एकूण
				राहणे	दुकान आणि राहणे	यंत्रणाळा [कुटीरो-दयोगासह] आणि राहणे.	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटन घरे इ.	उपहार घरे सोडून दुकाने	व्यवसायांची घरे आणि कार्यालये					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१]	एकूण	६०१३५५	३४९८०	४३१५३५	५८२५	२२७७०	३८०	१८५९०	४२१०	११८३५	२१०५	४८०	५७१५	६२९३०
२]	ग्रामीण	२८५०१०	१५४७५	१९७९८५	२३१५	९१७०	१३०	२८२५	१३३०	३२१५	५३५	११५	३४५५	४८४६०
३]	नागरी	३१६३४५	१९५०५	२३३५५०	३५१०	१३६००	२५०	१५७६५	२८८०	८६२०	१५७०	३६५	२२६०	१४४७०

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन मालिका १२ भाग-७

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य [मिलोमीटर] १९८५ या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपुर

अनु. क्रमांक :	महिना	केंद्र क्र. १ नागपुर		केंद्र क्र. २ काटोल		केंद्र क्र. ३ सावनेर		केंद्र क्र. ४ रामटेक		केंद्र क्र. ५ उमरेंड						
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१]	जानेवारी	११	४	१२	१५	४	६५	१६	४	६५	१५	४	५३	१३	६	४३
२]	फेब्रुवारी	२३	१	२	२३	-	-	२३	२	७	२७	-	-	२२	-	-
३]	मार्च	१७	-	-	१५	-	-	१६	-	-	१७	-	-	२३	-	-
४]	एप्रिल	१६	४	२१	१२	३	२०	१३	२	५	१६	-	-	१४	-	-
५]	मे	२१	-	-	१५	१	५	१२	१	१७	१४	-	-	१५	-	-
६]	जून	२२२	१७	१२१	१७५	११	१२२	१२६	१२	२७	१८४	१६	१३८	२००	१०	१८२
७]	जुलै	३७६	२२	३७४	२२३	२१	३१५	३१२	१७	२६४	३७८	१७	५३२	३४८	१५	३६५
८]	ऑगस्ट	२८६	२१	३०६	२१६	१६	२०	२२२	१३	१०७	३००	१३	१८६	३१४	१६	१६८
९]	सप्टेंबर	१८५	१३	८३	१७६	६	६२	१६८	७	६२	१८२	६	२२	२१०	१०	११२
१०]	ऑक्टोबर	५५	२	३६३	४४	१६	१७७	५२	८	१८२	४२	७	८२	५४	८	१७७
११]	नोव्हेंबर	२०	-	-	१२	-	-	२१	-	-	१७	-	-	२०	-	-
१२]	डिसेंबर	१०	-	-	८	१	७	१०	१	१२	७	-	-	७	६	-
एकूण		१२४२	२१	१३५२	१०११	७३	८७०	१०७५	६७	८२५	१२१३	५७	१०२०	१२४०	६५	१०६७

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपुर

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान १९८५

जिल्हा: नागपूर [आकडे तेल्लिअसमध्ये]

अनु. क्र.	महिना	केंद्र-१ नागपूर विमानतळ		केंद्र-२ नागपूर शहर	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
[१]	[२]	[३]	[४]	[५]	[६]
१]	जानेवारी	३१.८	११.७	३०.७	१३.७
२]	फरवरी	३६.२	११.०	३५.५	१३.१
३]	मार्च	४१.४	१६.७	४०.६	१८.७
४]	एप्रिल	४३.६	१९.४	४३.४	२०.५
५]	मे	४४.८	२४.१	४५.५	२६.५
६]	जून	४०.६	२१.६	उ. ना.	उ. ना.
७]	जुलै	३७.८	२१.६	उ. ना.	उ. ना.
८]	ऑगस्ट	३४.१	२०.७	३२.७	१७.७
९]	सप्टेंबर	३५.०	२२.०	३३.७	१७.५
१०]	ऑक्टोबर	३६.९	१३.६	३४.२	११.७
११]	नोव्हेंबर	३१.६	१३.३	३१.३	११.७
१२]	डिसेंबर	३१.४	१०.०	उ. ना.	उ. ना.
वार्षिक		४४.८	१०.०	४५.५	१३.१

आधार : विभागीय हवामानशास्त्र कार्यालय, नागपूर.

जिल्हा : नागपूर

जमिनीचा वापर

[वर्ष १९८०-८१, ८१-८२, ८२-८३, ८३-८४ व ८४-८५ करिता]
क्षेत्रफळ "००" हेक्टरमध्ये]

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र बिगरशेती वापराखाली जमीन	पडीत आणि लागवडी- लायक नसलेली जमीन	एकूण [५-६]	पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमिन लागवडीलायक पण वापरात नसलेली	कायम गुरे चरण आणि इतर चरण्यांची जमिन	कसलेल्या जमिनीमध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे इट्टे व फळवागा याखाली जमीन	एकूण [८-१११०]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा-एकूण	१९८०-८१	९८६४	१८३०	७२५	१३७	८६२	१७१	१०३४	५३	१२५८
	१९८१-८२	९८६४	१८६२	५५४	४२०	९७४	५१२	७७१	२३०	१५१३
	१९८२-८३	९८६४	५८२	४४६	१६५	६११	४५९	६८७	१९९	१३४५
	१९८३-८४	९८६४	१६३४	५०३	३२२	८२५	४२०	६६१	१४५	१२२६
	१९८४-८५	९८६४	१७४७	४५८	३२३	७८१	४५८	७३२	१११	१३०८
तालुका	१९८०-८१	२०९	२	३३	१२	४५	९	४४	-	५३
१) नागपूर [शहर]	१९८१-८२	२०९	१	३५	७१	१०६	१४	१४	-	२८
	१९८२-८३	२०९	-	३९	१६	५५	४६	१०	-	५६
	१९८३-८४	२०९	-	५२	४७	९९	३६	९	-	४५
	१९८४-८५	२०९	-	४३	५१	९४	३८	१०	-	४८
२) नागपूर [ग्रामीण]	१९८०-८१	६५७	८७	१०२	६	१०८	२५	६०	२	८७
	१९८१-८२	६५७	४४	४३	१	४३	६०	५२	८	१२७
	१९८२-८३	६१६	२४	३६	२७	६३	१७	५३	९	७९
	१९८३-८४	६१६	२८	२३	४२	५५	२७	२६	४७	१००
	१९८४-८५	६१६	३८	३७	१५	५२	३३	३८	३५	९६

कृपया:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
३] हिंगणा	१९८०-८१	७३४	७०	६६	३	६८	४३	६९	१	११४
	१९८१-८२	७३४	८२	५०	१६	६६	७५३	७३	३	१२९
	१९८२-८३	८०३	६९	३९	११	५०	४५	५९	३	१०७
	१९८३-८४	८०३	१३९	३९	११	५०	४४	२९	३	७६
	१९८४-८५	८०३	१३९	-	१०	१०	३०	८८	४	१२२
४] कामठी	१९८०-८१	४५१	२१	३०	४	३४	८	४६	-	५४
	१९८१-८२	४५१	२२	२६	४९	७५	१४	५०	११	७५
	१९८२-८३	४२३	-	३३	४	३७	१४	२६	१	४१
	१९८३-८४	४२३	-	८	५५	६३	८	२७	-	३५
	१९८४-८५	४२३	१	६७	८	७५	११	३८	-	४९
५] काटोल	१९८०-८१	७५७	६८	२९	१२	४१	२५	६१	१	८७
	१९८१-८२	७५७	२२	६४	११	७५	३	१४९	-	१५२
	१९८२-८३	८४२	१५	२३	२३	४६	१०८	५३	-	१६१
	१९८३-८४	८४२	१२	२६	२३	४९	१०५	५३	-	१५८
	१९८४-८५	८४२	१२३	४६	५	५१	७८	७७	-	१५५
६] नरखेड	१९८०-८१	८५३	१२१	६५	१६	८१	-	१२७	२	१२९
	१९८१-८२	८५३	१२१	४८	४९	९७	४७	५३	२५	१२५
	१९८२-८३	७६८	२१	३	-	३	२६	५५	७१	१५२
	१९८३-८४	७६८	५७	२१	३९	६०	२६	७१	४	१०१
	१९८४-८५	७६८	५५	३१	२७	५८	२६	६५	१	९२

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
७] सावनेर	१९८०-८१	११५४	५८	१०९	२०	१२९	१०	१३८	२८	१७६
	१९८१-८२	५९०	-	१४	२०	३४	४१	१०८	४	१५३
	१९८२-८३	६०६	-	१७	-	१७	५१	१०३	-	१५४
	१९८३-८४	६०६	३२	१७	-	१७	२२	१०८	-	१३० १३०
	१९८४-८५	६०६	३२	१७	६	२३	६१	९०	-	१५१
८] कळमेणवर	१९८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१-८२	५६४	५८	४३	१४	५७	४३	-	-	४२
	१९८२-८३	५४८	-	६१	२४	८५	१५	४०	-	५५
	१९८३-८४	५४८	-	२२	४१	६१	-	७५	-	७५
	१९८४-८५	५४८	२	७	१९	२६	३८	७२	-	११०
९] रामटेक	१९८०-८१	६८२	४१९	३७	३१	६८	८	१३२	१	१४१
	१९८१-८२	६८२	२९५	५	२२	२७	९८	४२	६	१४६
	१९८२-८३	११४३	३४	४०	१६	५६	२८	२८	५	६१
	१९८३-८४	११४३	६६	४०	१६	५६	२८	२८	१७	७३
	१९८४-८५	११४३	६६८	४४	१४	५८	४०	६४	७	१११
१०] पणार शिवनी	१९८०-८१	९१२	३१३	४६	८	५४	२०	२२	-	४२
	१९८१-८२	९१२	४४४	५८	६८	१२६	३०	-	३३	६३
	१९८२-८३	७८७	११३	-	-	-	-	५६	३६	९२
	१९८३-८४	७८७	२०३	१२३	१४	१३७	३८	-	-	३८
	१९८४-८५	७८७	२०३	१३	१२३	१३६	१३	-	-	१३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
११] मौदा	१९८०-८१	९४४	३०७	६७	-	६७	१०	२०	४	३४
	१९८१-८२	९४४	३०७	३८	२९	६७	३४	५२	-	८६
	१९८२-८३	६०९	-	२२	-	२२	४५	४३	-	८८
	१९८३-८४	६०९	-	-	-	-	२८	७४	-	१०२
	१९८४-८५	६०९	-	-	-	-	२९	६८	-	९७
१२] उमरेड	१९८०-८१	९७६	२०२	४१	४	४५	२	१२३	१०	१३५
	१९८१-८२	९७६	२३०	४८	२४	७२	८	११३	३०	१५१
	१९८२-८३	९७९	११९	४८	२४	७२	२६	१२३	३०	१७९
	१९८३-८४	९७९	२२२	४८	२४	७२	२६	१२३	३०	१७९
	१९८४-८५	९७९	२२२	४९	२४	७३	२६	११६	३२	१७४
१३] भिवापुर	१९८०-८१	७२०	८४	३६	१०	४६	५	१०६	४	११५
	१९८१-८२	७२०	१४४	४९	३९	८८	२७	८	५०	८५
	१९८२-८३	७०२	९५	४९	१३	६२	१५	१३	९	३७
	१९८३-८४	७०२	१२६	४९	१३	६२	१५	१३	९	३७
	१९८४-८५	७०२	१२६	५२	१३	६५	१५	१३	९	३७
१४] कुही	१९८०-८१	८१५	७८	६५	१०	७५	५	८६	-	९१
	१९८१-८२	८१५	९२	३४	७	४१	४१	५०	६०	१५१
	१९८२-८३	८२९	९२	३६	७	४३	२३	२५	३५	६३
	१९८३-८४	८२९	१४८	३५	७	४२	१७	२५	३५	७७
	१९८४-८५	८२९	१४८	५२	८	६०	२०	-	३३	५३

जिल्हा/तालुका	वर्ष	पडीत जमीन			निष्पन्न कसलेले क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक लागवडीखालील वेळा लागवड केलेले क्षेत्र		लागवडीलायक क्षेत्र [स्तंभ ८+१०+१४+१५]
		चालुपड	इतरपड	एकूण		एकूण क्षेत्र	एकूण क्षेत्र	
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
जिल्हा एकूण	१९८०-८१	४०७	४६६	८७३	५०४१	५५९	५६००	६१३८
	१९८१-८२	१२६	३६८	४९४	५०२१	३०७	५३२८	६२५७
	१९८२-८३	१५२	१७७२	१९२४	५४०२	२४३	५६४५	७९८४
	१९८३-८४	१४१	६०१	७४२	५४३७	२९०	५७२७	६७४४
	१९८४-८५	१५०	४४७	५९७	५४३१	३२५	५७५६	६५९७
तालुका								
१] नागपूर [शहर]	१९८०-८१	४४	१५	५९	५०	१७	६७	११८
	१९८१-८२	३	११	१४	६०	५	६५	८८
	१९८२-८३	६	४२	४८	५०	५	५५	९८
	१९८३-८४	५	१७	२२	४३	६	४९	१०१
	१९८४-८५	४	२०	२४	४३	५	४८	१०५
२] नागपूर [ग्रामीण]	१९८०-८१	१०	२०	३०	३४५	१४	३६०	४०२
	१९८१-८२	१३	४२	५५	३८८	१६	४०४	५११
	१९८२-८३	१४	५४	६८	३८२	१४	३९६	५००
	१९८३-८४	१४	४१	५५	३७८	१८	३९६	५०७
	१९८४-८५	१८	४०	५८	३८२	१७	३९९	४९८
३] हिंगणा	१९८०-८१	२६	५५	८१	४००	१३	४१३	५२६
	१९८१-८२	१६	४६	६२	३९५	२६	४२१	५१३
	१९८२-८३	१६	१६४	१८०	३९७	२५	४२२	५८७
	१९८३-८४	२०	१३२	१५२	३८६	२५	४११	५८५
	१९८४-८५	२०	११६	१३६	३९६	१७	४१३	५६६

१	२	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८
४] कामठी	१९८०-८१	९	३०	२९	३१३	७	३२०	३५०
	१९८१-८२	६	३५	४१	३३८	१६	३५४	३०४
	१९८२-८३	५	३५	४०	३०५	१८	३२३	३६०
	१९८३-८४	७	१२	१९	३०६	१९	३२५	३३३
	१९८४-८५	३	४	७	३९१	३३	३२४	३०९
५] काटोल	१९८०-८१	२०	७६	९६	४६५	४३	५०८	५८७
	१९८१-८२	१५	२८	४३	४६५	४९	५१४	५११
	१९८२-८३	१६	१३८	१५४	४६६	३३	४९९	६१०
	१९८३-८४	१६	१४१	१५७	४६६	३३	४९९	७२८
	१९८४-८५	१७	२३	४०	४७३	४८	५२१	५९१
६] नरखेड	१९८०-८१	५	१०	१५	५०७	३९	५४६	५३४
	१९८१-८२	६	२४	३३	४७७	५८	५३५	५८२
	१९८२-८३	९	६३	७२	५२०	४८	५६८	५७८
	१९८३-८४	६	१२	१८	५३२	५८	५९०	५८०
	१९८४-८५	१५	१९	३४	५२९	६२	५९१	५९०
७] सावनेर	१९८०-८१	४५	४३	८८	७०२	२६	७२७	८३०
	१९८१-८२	१६	२३	३९	३६४	२६	३९०	४४८
	१९८२-८३	१७	५५	७२	३६३	१८	३८१	६०५
	१९८३-८४	१७	५०	६७	३६०	२६	३८६	४४९
	१९८४-८५	१७	२२	३९	३६१	२८	३८९	४६१

१	२	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८
तालुका								
८] कळसेवर	१९८०-८१	---	---	---	---	---	---	---
	१९८१-८२	१२	२५	३७	३७०	३८	४०८	४४९
	१९८२-८३	१२	२६	३८	३७०	२४	३९४	४०४
	१९८३-८४	१४	२६	४०	३७०	३६	४०६	४१०
	१९८४-८५	१४	२७	४१	३६९	३७	४०६	४४८
९] रामटेक	१९८०-८१	१३	२	१५	३८	२३१	२६९	६२
	१९८१-८२	५	३४	३९	१७५	१	१७६	३१८
	१९८२-८३	२२	७१८	७४०	२५२	२	२५४	४४७
	१९८३-८४	९	६७	७६	२७०	१	२७१	३९१
	१९८४-८५	१३	२६	३९	२६७	२	२६९	३५३
१०] पारशिवनी	१९८०-८१	१०१	८३	१८४	३२०	९१	४११	५२४
	१९८१-८२	८	११	१९	२६०	९	२६९	३४२
	१९८२-८३	५	२१०	२१५	३६७	९	३७६	४४१
	१९८३-८४	८	२५	३३	३७७	३	३८०	४४८
	१९८४-८५	८	५९	६७	३६८	११	३७९	४४८
११] मोदा	१९८०-८१	७९	११	९०	४४६	१५	४६१	५५०
	१९८१-८२	७	२४	३१	४५४	११	४६४	५१९
	१९८२-८३	९	३४	४३	४५६	१०	४६५	५३२
	१९८३-८४	९	३६	४५	४६३	११	४७४	५३५
	१९८४-८५	७	३८	४५	४६७	१४	४८१	५४१

१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
तालुका								
१२] उमरेड	१९८०-८१	५१	६४	११५	४७७	२४	५०१	६०४
	१९८१-८२	७	२९	३६	४८७	१९	५०६	५६१
	१९८२-८३	५	११८	१२३	४८६	१६	५०२	५४९
	१९८३-८४	७	१५	२२	४८४	२२	५०६	५६२
	१९८४-८५	४	२४	२८	४८२	२०	५०२	५६८
१३] भिवापूर	१९८०-८१	२	३२	३४	४४१	१७	४५८	४८४
	१९८१-८२	४	१८	२२	३८१	१४	३९५	४८०
	१९८२-८३	८	२०	२८	४४९	९	४५८	५०१
	१९८३-८४	४	१५	१९	४५८	१३	४७१	५०१
	१९८४-८५	३	१६	१९	४५५	१२	४६७	४९८
१४] कुंही	१९८०-८१	३	३५	३८	५३३	२५	५५८	५७६
	१९८१-८२	५	१८	२३	५०९	१९	५२७	६३३
	१९८२-८३	८	६४	७२	५३९	१३	५५२	६१५
	१९८३-८४	५	१२	१७	५४५	१८	५६२	६१४
	१९८४-८५	७	१३	२०	५४८	१९	५६७	६२१

टिप :- १] सन १९८०-८१ करीता सावनेर व कळमेश्वर तालुक्याकरीता वेगवेगळे आंकडे उपलब्ध नसल्यामुळे कळमेश्वर तालुक्याची आकडेवारी सावनेर तालुक्यासमोर एकत्रित दर्शविलेली आहे.

२] आंकडे पुर्णकिंत केल्यामुळे बेरीजा जुळणार नाहीत.

३] सन १९८२-८३ ते ८४-८५ तालुक्याकरीता दर्शविलेले भौगोलिक क्षेत्र सन १९८०-८१ व ८१-८२ पेक्षा वेगळे दिसून येते. कारण तालुक्यामधील गावांची अदलाबदल झालेली आहे. ह्याबाबतीत वेगळे स्पष्टीकरण देता येणार नाही. ऋतू व पीके अहवालावस्त ही आकडेवारी दिलेली आहे.

आधार :- १९८०-८१ संचालक, कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे [सुधारित] १९८१-८२ ते ८४-८५ जिल्हा ऋतू व पीके अहवाल [अस्थाई]

तालुकावार विरनिराख्या - पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा नागपूर.

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

जिल्हा/तालुका	वर्षे	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	ज्वारी एकूण	बाजरी	मका	वरी	इतर धान्ये	एकूण धान्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा एकूण	१९८०-८१	४३०४७	६५९४८	१५०२४२	४४७७८	१९५०२७	१२३	४२५	-	२९	३०४७३९
	१९८१-८२	३३३०८	५८४१४	१४२७२३	४७४४८	१९०२४१	४०१४	२७९	-	१०९	२८६३६५
	१९८२-८३	३५९५४	६३६६६	१५०६६०	४८२०२	१९९८४२	१४७	५७७	-	१०७	३००३२०
	१९८३-८४	४२८२२	६८४०१	१४८५७६	४६०७०	१९४६४६	१७४	५८५	-	-	३०६६२८
	१९८४-८५	४२८४५	६७२४२	१४५२२२	४५५२२	१९०७५८	१८२	१५३	-	१२	३०१२०९
तालुका											
१] नागपूर	१९८०-८१	३४७	१०६८	२२३४	-	२२३४	-	५३	-	१	४४०३
[शहर]	१९८१-८२	३४७	१०६८	२२३४	-	२२३४	-	५३	-	-	४४०३
	१९८२-८३	३२१	८४२	२३७१	१	२३७२	-	५६	-	-	३५९१
	१९८३-८४	३२०	८३७	२१०५	५	२११०	-	५३	-	-	३२९०
	१९८४-८५	३०७	७५१	१८८०	२	१८८२	-	४४	-	-	२९८४
२] नागपूर	१९८०-८१	४७८	३५४०	१४३१६	५४	१४३७०	-	-	-	२	१८३९०
[ग्रामीण]	१९८१-८२	७४९	४८०२	१४२२९	५४	१४२८३	५	३	-	-	२०५४२
	१९८२-८३	६५८	३५२७	१५७१५	३३	१५७४८	-	४	-	७	१९९४४
	१९८३-८४	७४४	४४७१	१३८३५	३४	१३८६९	-	३	-	१	१९०८७
	१९८४-८५	६३०	३२१६	१३८०१	२	१३८१०	-	५	-	-	१६३६१
३] हिंगण	१९८०-८१	७८४	१९८७	१७२२३	-	१७२२३	-	८	-	२	२००७४
	१९८१-८२	८०९	२२६८	१७७७६	-	१७७७६	-	२	-	-	२०८५५
	१९८२-८३	७५०	१७८०	१७११९	-	१७११९	-	३	-	-	१९६५२
	१९८३-८४	६४६	२०२१	१६८८९	-	१६८८९	-	१	-	-	१९५५७
	१९८४-८५	५७०	१८०८	१६४१६	-	१६४१६	१	८	-	-	१८८०३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
तालुका											
४] कामठी	१९८०-८१	१५७५	८१९६	७८५२	११०	७९६२	१	९	-	-	१७७४३
	१९८१-८२	१५५७	८१८७	१४२०	१८५	१६०५	१	११	-	-	११३५८
	१९८२-८३	११६७	८७५३	७४५५	११७	७५६९	-	६	-	-	१७८९५
	१९८३-८४	१६९७	८२३६	७२३५	१०३	७३३८	-	-	-	-	१७२८५
	१९८४-८५	१६८४	७९४२	७१७०	१०६	७२७६	१	११	-	३	१६९१७
५] काटोल	१९८०-८१	११९४	३१८३	२१०७५	-	२१०७५	६५	१६	-	६	२५५३९
	१९८१-८२	१२०४	३४८२	२०६८७	-	२०६८७	३९	१५	-	४	२५४३१
	१९८२-८३	१०८६	२१४७	२०७४०	-	२०७४०	४३	१७	-	-	२४०३३
	१९८३-८४	१०८६	२१४७	२०७४०	-	२०७४०	४३	१८	-	-	२४०३४
	१९८४-८५	९४८	३२१९	२०२२३	-	२०२२३	५५	२१	-	८	२४४७४
६] नरखेड	१९८०-८१	९५२	३८५०	२१६५५	-	२१६५५	५७	१	-	१३	२६५२८
	१९८१-८२	११००	४१३८	१५०४३	-	१५०४३	३९६८	४	-	२	३४२५५
	१९८२-८३	१०९०	३१२२	२०९४७	-	२०९४७	१००	१५	-	-	२५२७४
	१९८३-८४	९८७	३६६७	२१६७५	-	२१६७५	११३	४	-	-	२६४७६
	१९८४-८५	८४५	३७३४	२१५२५	-	२१५२५	११५	७	-	३	२६२२९
७] सावनेर	१९८०-८१	११८१	५२६०	२९१३४	-	२९१३४	-	१६	-	-	३५५९१
	१९८१-८२	६११	१९८१	१८२७४	-	१८२७४	-	१६	-	१३	२०८९५
	१९८२-८३	३४१	२२०९	१७२१२	-	१७२१२	४	७	-	-	१९७७३
	१९८३-८४	३७९	२७१०	१७३४९	-	१७३४९	११	५	-	-	२०४५४
	१९८४-८५	३४४	२६४१	१७०२७	१	१७०२८	८	६	-	-	२००२७

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
८] कळमेरुवर	१९८०-८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१-८२	५२९	३७६६	१८१२६	-	१८१२६	१	१	-	-	-	२२४२३
	१९८२-८३	४०१	२०८७	१७६१९	-	१७६१९	-	१-	-	-	-	२०१०८
	१९८३-८४	४०७	३३८२	१७५२४	-	१७५२४	-	-	-	-	-	२१३१३
	१९८४-८५	४०१	३३९८	१७०८२	-	१७०८२	-	-	-	-	-	२०८८८
९] रामटेक	१९८०-८१	७७८८	२५०४	५०६८	५४३१	१०४२९	-	३७३	-	-	७५	२१२३९
	१९८१-८२	६२८	३२८	५०७४	५४८३	१०५५७	-	१५४	-	-	७९	११७४६
	१९८२-८३	६१९१	२६४८	४३४१	५५८८	९९२९	-	४६८	-	-	-	१९२३६
	१९८३-८४	८२९५	२७६०	४३८०	५१२८	९५०८	-	४७१	-	-	-	२१०३४
	१९८४-८५	८५०१	२७०७	४१६४	५२६१	९४२५	-	२६	-	-	-	२०६५९
१०] पारशिवनी	१९८०-८१	१५०३	३५१०	१५६०७	५६०	१६१६७	-	१८	-	-	-	२११९८
	१९८१-८२	१८०५	३३८४	१२६२७	६०५	१३३३२	-	१९	-	-	११	१८४५१
	१९८२-८३	१०७२	४६४१	१२५७७	३४५	१२९२२	-	-	-	-	९९	१८७३४
	१९८३-८४	२०३६	५७०४	१२१५२	३४६	१२४९८	-	१८	-	-	-	२०२५६
	१९८४-८५	२१५०	५७२४	११६८४	२५४	११९३८	-	२४	-	-	८	१९८४४
११] मौदा	१९८०-८१	११५८६	९८५४	१३६४	९२४३	१०६०७	-	-	-	-	-	३२०७७
	१९८१-८२	११२०८	८९२०	२०२०	१००५५	१२०७५	-	-	-	-	-	३२२०३
	१९८२-८३	१००४१	९४३०	२०३५	१०१००	१२१३५	-	-	-	-	-	३१६०६
	१९८३-८४	१०७६५	९४१७	१८५२	१००७५	११९२७	५	-	-	-	-	३२११४
	१९८४-८५	११५५१	९३७७	१५८८	९५२२	११११०	२	-	-	-	-	३२०४०

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१२] उमरेड	१९८०-८१	२३८२	८२८४	९९४०	४६१५	१४५५५	-	-	-	-	-	२५२२१
	१९८१-८२	२४५७	८२४६	१००२०	४५२६	१४५४६	-	१	-	-	-	२५२५०
	१९८२-८३	२२७८	७३८८	९७९९	४४३६	१४२३७	-	-	-	-	-	२३९०३
	१९८३-८४	२४१७	७६३३	९७३३	३९६०	१३६९३	-	-	-	-	-	२३७४३
	१९८४-८५	२३५१	७११३	९२०३	४६१८	१३८२०	-	-	-	-	-	२३२८४
१३] भिवापुर	१९८०-८१	४५३७	६४८९	४८७	१०५०७	१०९९४	-	-	-	-	-	२२०२०
	१९८१-८२	४५६३	७०२३	४५२	१३५९०	१४०४२	-	-	-	-	-	१८६७५
	१९८२-८३	१९७९	७४७६	२९७	१४४६१	१४७५८	-	-	-	-	-	२४२१३
	१९८३-८४	४११८	७२१३	५८७	१३४७१	१४०५६	-	-	-	-	-	२५३८९
	१९८४-८५	४२१३	६७९४	४७३	१२९६१	१३४३४	-	-	-	-	-	२४४४०
१४] कुही	१९८०-८१	८७४०	८२२३	३५२४	१४२५८	१७७६२	-	१	-	-	-	३४७४६
	१९८१-८२	५७४१	७७७७	३४११	१२९५०	१६३६१	-	-	-	-	-	२९८७९
	१९८२-८३	७८८९	७९१६	३४३३	१३१२९	१६५६२	-	-	-	१	-	३२३५८
	१९८३-८४	९०२५	८२०३	२५२०	१२९१६	१५४६६	-	-	-	-	-	३३६९६
	१९८४-८५	८३५१	८१२५	२९८७	१२७९५	१५७८२	-	१	-	-	-	३२२५९

जिल्हा/रूप	वर्ष	हरबरा तूर		मुग	इतर	एकूण	एकूण	उत्त	मसाल्याचे	फळे व	संकीर्ण	एकूण	कापूस	
					कडधान्य	कडधान्य	अन्नधान्य		पदार्थ	भाजी-	खाद्य	पिके		
										पाला	पिके			
	१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
जिल्हा	१९८०-८१	११५९८	२८४१५	३३३८	१३५४५	५७२९६	३६२०३५	२७१	३१६४३	२११९७	४९	४१७१२५	८०४८३	
	१९८१-८२	११७४०	२६४०४	४२८७	१७०२२	५९४५३	३४५८१८	२३९	२७४५२	२२०५०	५१	३९५६१०	७६७४६	
	१९८२-८३	१२१९९	३२२९५	४४३६	६२१३१४	७०१४६	३७०४६६	२८८	२९१५९	१२१५७	३५	४१२३०५	७०१०७	
	१९८३-८४	१२७३७	३२६०४	४२३१	२४५२५	७४०९७	३८०७९५	२११	२६३७३	२५२९७	८३	४३२७५९	७६६६४	
	१९८४-८५	१३५०७	३३३९२	४४४३	३१८४०	८३१८२	३८४३९१	२०२	२५००३	२६५१४	६९	४३६११९	७२४३९	
तालुका														
१] नागपूर	१९८०-८१	७७	४७९	११	१५	५८२	४९८५	१	१०१	८१२	-	५६९९	२६६	
[हर]	१९८१-८२	७७	४७९	११	१५	५८२	४९८४	१	१००	६०९	-	५६९४	२६६	
	१९८२-८३	१०१	४०१	१७	३३	५५२	४१४३	२	७५	१४४	-	४३६४	१५२	
	१९८३-८४	८९	३८२	१	-	४७२	३७६२	-	५३	४९२	-	४३०७	११९	
	१९८४-८५	८२	३१८	३	९	४१२	३३२६	-	४६	५०२	-	३९४४	९६	
२] नागपूर	१९८०-८१	५२९	१५७१	११७	३५३	२५७०	२०९६०	-	३२९	१५७७	-	२२८६६	९२२४	
[ग्रामीण]	१९८१-८२	५८८	१७४४	३७२	४९८	३२०२	२३७४४	-	५८९	२०६७	५	२६४०५	१०००४	
	१९८२-८३	५७५	१६४९	३७०	५३३	३१२७	२३०७१	-	६३३	६९८	-	२४४०२	१०००९	
	१९८३-८४	६५६	१५९८	३७५	९०१	३५३६	२२६१७	-	६५३	२१२९	१	२५४००	१०००४	
	१९८४-८५	५८९	१६९६	५७५	५३२	३३८२	२१७४३	-	५६९	२०७५	-	२४३८७	९५६०	
३] विंगणा	१९८०-८१	२६०	२११५	५१८	१६४	३०५७	२३१३१	-	८६	८५९	-	२४०७६	१६५९२	
	१९८१-८२	५६१	२०२५	४५८	२२३	३२६७	२४१२२	१	९६	११४०	-	२५३५९	१५९३५	
	१९८२-८३	४८४	२३७९	४५८	४४३	३७६४	२३४१६	-	१५७	७७५	-	२४३४८	१६६२९	
	१९८३-८४	५२३	२०९२	४६५	३८८	३४६८	२३०२५	-	११९	१३४९	-	२४४९३	१५६७७	
	१९८४-८५	५०६	२१९५	४१२	९४२	४०५५	२२८५८	१	१२८	१४५६	-	२४४४३	१६०४८	

१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
४] कामठी	१९८०-८१	६७५	१२५८	१२	५३२	२४७७	२०२२०	१३	१९५२	१९५६	३	२४१४४	९४१
	१९८१-८२	६९९	१३१७	९	७५५	२७८०	१४१३८	३०	१९६८	१८८५	-	१८०२१	३९४
	१९८२-८३	६४०	१२६४	६७	७९५	२७६६	२०६६१	१९	२१२४	४१३	-	२३२१७	८२६
	१९८३-८४	६९१	१३६४	१४	६५९	२७२८	२००१३	४	२१२३	१९६४	१३	२४११७	८२५
	१९८४-८५	६८७	१३७१	५६	९००	३०१४	१९९३१	-	२११८	२१६२	१३	२४२२४	७१२
५] काटोल	१९८०-८१	१३३३	२१५२	९३०	२०७८	६४९२	३२०३१	२७	२८५	३७३३	-	३६०७६	१०१०६
	१९८१-८२	१५४१	२१५९	९३४	२२६५	६८९९	३६३३३०	३२	३३२	३९३२	३	३६६२८	९९५९
	१९८२-८३	११३३	२३८७	१०१८	२९३०	७४६८	३१५०१	२९	३२६	३९६३	-	३४८१९	९९३५
	१९८३-८४	११३३	२३८७	१०१८	२१८०	६७१८	३०७५२	२९	३२६	३९५०	-	३५०५७	९९३५
	१९८४-८५	१६००	२६२०	११७२	२२०७	७५९९	३२०७३	२०	३४३	४०५३	-	३६४८९	९४७३
६] नरवेड	१९८०-८१	२०३९	२४९२	७९१	१३००	६६२२	३३१५०	१०१	२७६	३२४३	३२	३६८०२	१२१२२
	१९८१-८२	१८८१	२५६४	१५०६	१६५१	७६०२	३१८५७	९७	३१२	३१३४	२२	३५४२२	१२५२१
	१९८२-८३	१५७१	१६९८	१०८४	२४१५	७७६८	३३०४२	११७	२६२	२८७५	-	३६३२६	१४५९९
	१९८३-८४	१७३५	२८४१	८८४	१७८२	७२४२	३३६८८	९९	३११	३४८५	-	३७५८३	१४५३०
	१९८४-८५	१८९४	२८३४	९२०	२३३१	७९७९	३४२०८	८४	३२९	३६८४	-	३८३०८	१३४३४
७] सावनेर	१९८०-८१	१३६६	५९९१	६४७	१५१६	९५२०	४५१११	४०	६३५	६८२९	-	५२६१५	१५२७०
	१९८१-८२	६५५	४३३६	३५९	७६२	६११२	२७००७	२५	१६८	२०१०	-	२९३३०	७०७१
	१९८२-८३	५२८	४७९४	३६५	११७६	७०६३	२६८३६	२१	१४२	९९९	-	२८००८	६७२९
	१९८३-८४	७४०	४५६६	४३७	७२६	६४६९	२६९९३	१५	१७४	२५६०	-	२९६७२	६४३६
	१९८४-८५	८९०	५११७	३५०	७५४	७१११	२७१३८	१५	२४४	२५१८	२	२९९१७	५६९४

१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
८] कळमेवरा	१९८०-८१	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	x
	१९८१-८२	५९५	१९१६	२२१	९८५	३७१७	२६१४०	२०	५४६२	३९७८	-	३०६००	८१५९
	१९८२-८३	५६३	२२४१	५७९	७२९	४११३	२४२२०	१७	५८२	३३६९	-	२७०८८	८२१३
	१९८३-८४	८०५	२३८०	३७१	९०७	४४६३	२५७७६	१३	४९५	४०८९	-	३०३७३	७९००
	१९८४-८५	६८६	२४६७	३४३	११४५	४६४१	२५५२९	१७	३८९	४३८०	-	३०३१५	७४४२
९] रामटेक	१९८०-८१	५७८	१८८१	५३	३२२	२७६४	२४००३	१३	५५९	५५९	१४	२५१४८	७८७६
	१९८१-८२	५५१	१८८६	८४	३६५	२८८६	१४६३२	१७	५८२	६४३	-	१५८७४	६३६
	१९८२-८३	६५५	१७९८	९१	४१०	२२५४	२२१९०	५७	५६४	२७४	-	२३११५	-
	१९८३-८४	६२८	१८१०	१११	४६०	३००१	२४०३५	४०	६२७	७८४	-	२५८८९	१४१४
	१९८४-८५	७०९	१७७०	१०६	४७५	३०६०	२३७१९	५१	५६६	८४१	-	२५१७७	४
१०] पारमिक्नी	१९८०-८१	७९१	३२१७	१३	३८८	४४०९	२५६६०	१	६८०	९१५	-	२७२०३	५५९९
	१९८१-८२	-	-	-	-	-	१८४५१	-	-	३२	-	१८४८३	३३६८
	१९८२-८३	१०७२	४९६९	६१	६४८	६७५०	२५४८४	-	९५०	४१३	-	२६८४७	२९९६
	१९८३-८४	९६९	५२८४	१३९	६०८	७०००	२७२५६	-	९१४	१५१७	-	२९६८७	२७७२
	१९८४-८५	११६३	५३८६	१४३	१५४२	८२३१	२८०७५	३	१०१२	१७४७	-	३०८३७	२२७५
११] मौवा	१९८०-८१	१३४८	२६५७	१७	७७२	४७९४	३६८४१	५	१७५७	९७१	-	३९५७४	३३७६६
	१९८१-८२	१४१५	२७४४	२८	७५५	४९४२	३७१४५	१६	१८४०	१०८५	-	४००८६	१८०३१
	१९८२-८३	१५२२	२६२२	२२	७४४	४९१०	३६५१६	२६	१९९३	१०५	-	३८६४०	२११०२
	१९८३-८४	१४०५	२४९५	१२	१५५२	५४६४	३७५७८	११	२००२	१२६९	२	४०८६२	२
	१९८४-८५	१४९९	२४५५	२४	२४२६	६४०४	३८४४४	८	२०९२	१२८९	१०	४१८४३	-

तकला क्रमांक ३.२ [पुढे चालु]

१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
१३] उमरिड	१९८०-८१	८८६	१३३१	१७७	२०८१	४४७६	२९६९६	-	४६८०	४६४	-	३४८४०	८६५७
	१९८१-८२	१०६०	१४००	२३०	२९३१	५६२१	३०८७१	-	४६३२	४४३	-	३५९४६	८१४८
	१९८२-८३	९६४	१६०३	२३४	४०८९	६८९६	३०७९३	-	४६८२	१४६	-	३५६२१	-
	१९८३-८४	१०५६	१६४९	३२९	५६२७	८६६१	३२४०५	-	४०९३	४११	३८	३६९४६	७३१८
	१९८४-८५	१०१३	१६३७	२२८	७६५८	१०५३५	३३८१९	-	३६३८	३७७	३६	३७८७०	६६२१
१३] भिजापूर	१९८०-८१	८०४	१०६०	१९	२४४८	४३३१	२६३५१	-	११८६२	४१६	-	३८६२९	१३३६
	१९८१-८२	८९६	१२०५	२८	३२०३	५३३२	२४००७	-	८२२७	४०६	११	३२६५१	८८९
	१९८२-८३	१०२२	१०२६	१६	३५२३	५६५७	२९८७०	-	८११९	९४	२२	३८१०५	१७
	१९८३-८४	१०६९	१२३१	१६	४६५१	६९६७	३२३५६	-	६६२७	४६०	-	३९४४३	१११८
	१९८४-८५	९८०	११८९	२८	५७३८	७९३५	३२३७५	-	६२१४	५४३	-	३९१३२	१०७४
१४] कुडी	१९८०-८१	९८३	२६११	३३	१५७६	५२०३	३९९४९	-	८४४१	८६३	-	४९२५३	२३०
	१९८१-८२	१२२१	२६२९	४७	२६१४	६५११	३६३९०	-	८१२४	६८६	११-	४५२११	२५
	१९८२-८३	११६९	२४६४	५६	२६७६	६३६५	३८७२३	-	८५८०	८९	१३	४७४०५	-
	१९८३-८४	१२४६	२५२५	५९	४०८४	७९१४	४०६१०	-	७८५६	८३५	२९	४९३३०	१४
	१९८४-८५	१२३०	२३४०	८३	५१८१	८८२४	४१०८३	-	७३१५	९०७	२८	४९३३३	६

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू]

-३६-

जिल्हा/तालुका	वर्ष	इतर तंतु पिके	सकून तंतु पिके	भुईमुग	जवस	करडई	तीळ	इतर गळिताची धार्य	सकून गळिताची धान्ये	तंबाखु	इतर औषधी व मादक पदार्थ	सकून औषधी व मादक पदार्थ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा एकूण	१९८०-८१	-	८०४८३	१२६८५	३५७५५	५	-	१३६७८	६२१२३	७८	-	७८
	१९८१-८२	९६४	७७७१०	१२४०३	३३२६७	१५	१३००६	५८८	५९२७९	७०	१	७१
	१९८२-८३	१०३८	७११४५	११४४१	३३३२४	-	१३८६१	२२१७३	८०७९९	-	-	-
	१९८३-८४	१०७२	७७७३७	१२५५३	३३०२८	-	१३२८६	३१२७	६१९९४	१८	-	१८
	१९८४-८५	१११२	७३५५१	१३४०८	३२२७३	२८	१३६२३	६६५५	६५४८९	१५	१	१६
तालुका	१९८०-८१	-	२६६	१२	४२१	१	-	६४	४९८	-	-	-
१) नागपूर शहर	१९८१-८२	-	२६६	१२	४२१	१	५७	७	४९८	-	-	-
	१९८२-८३	-	१५२	८	३९८	-	५४	५०४	९६४	-	-	-
	१९८३-८४	-	११९	४	३३८	-	१९	७८	४३९	-	-	-
	१९८४-८५	३	९९	२	३२६	-	६६	३२३	७१७	-	-	-
२) नागपूर ग्रामीण	१९८०-८१	-	९२२४	७५	३१३०	३	-	६३७	३८४५	२२	-	२२
	१९८१-८२	९	१००१	८८	३१६२	८	५०७	१४५	३९१०	१६	-	१६
	१९८२-८३	३	१००१२	५९	३३८३	-	४९३	१२५३	५१८८	-	-	-
	१९८३-८४	९	१००१३	९०	३१२९	-	४२०	५५०	४१८९	-	-	-
	१९८४-८५	४	९५६४	८४	३०२६	-	६०४	२२४६	५९६०	-	-	-
३) डिंगणा	१९८०-८१	-	१६५९२	१०४	९५	-	-	४१७	६१६	१	-	१
	१९८१-८२	११८	१६०५३	१२३	१०९	-	४५६	-	६८८	-	-	-
	१९८२-८३	१०६	१६७३५	८९	११४	-	४६२	४७४	११३९	-	-	-
	१९८३-८४	६७	१५७४४	१८०	१६१	-	४४८	८०	८६९	-	-	-
	१९८४-८५	८५	१६१३३	११४	१२९	-	३६९	-	६१२	-	-	-

कृपया:

१	२	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
४] कामठी	१९८०-८१	-	२४१	६	५१८३	१	-	१६२७	६८८७	१	-	१
	१९८१-८२	८	४०२	२	५११३	-	१८६६	४	६२२२	-	-	-
	१९८२-८३	१२	८३७	१३	५०८४	-	२८१६	११४१	८२५४	-	-	-
	१९८३-८४	१४	८३२	१६	४२५८	-	१८७२	६७६	७५२२	-	-	-
	१९८४-८५	१४	७२६	११	४२७८	२	१७८२	६१४	७३८७	-	-	-
५] काटोल	१९८०-८१	-	१०१०६	४०६४	१२४	-	-	४५१	४६३२	-	-	-
	१९८१-८२	१२	२२७१	४०५२	११६	१	४१२	१२१	४७०२	-	-	-
	१९८२-८३	२६	१००३१	४१२२	८३	-	४७०	३०८	४२८३	-	-	-
	१९८३-८४	२७	१००३२	४११२	८२	-	४७०	१०२	४७६६	-	-	-
	१९८४-८५	१५६	२६२२	४५८२	१४७	-	५२२	६७२	५२२३	-	-	-
६] नरखेड	१९८०-८१	-	१२१२२	५१०१	२६३	-	-	२५०	५६१४	-	-	-
	१९८१-८२	१७१	१२६२२	४८३२	२२७	२	१५६	२३	५३८०	-	-	-
	१९८२-८३	२३५	१४८३४	४५२६	२२२	-	१७८	६०६	५६०२	-	-	-
	१९८३-८४	३०२	१४८३२	५२०४	२१३	-	२०३	२१२	६५३२	-	-	-
	१९८४-८५	२२६	१३७३०	५३२२	२३७	५	२२१	१२३६	७०२१	-	-	-
७] सावसेर	१९८०-८१	-	१५२७०	३०३४	६२६	-	-	११२४	४७८४	५२	-	५२
	१९८१-८२	२१	७०२२	१७६०	१५५	-	६८६	७७	२६०८	५१	-	५१
	१९८२-८३	२८	६७५७	१०२६	३८६	-	५०१	१४४२	३३६२	-	-	-
	१९८३-८४	१७	६४५३	१३५५	४०२	-	६०१	१४२	२५००	१८	-	१८
	१९८४-८५	१२	५७०६	१६७४	४८४	१	७२६	३६४	३२४२	१५	-	१५

१	२	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
८] कळोत्तर	१९८०-८१	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x	x
	१९८१-८२	९	८१६८	१२०९	४३२	-	३६८	३०	२०३९	१	८	१
	१९८२-८३	१०	८२२३	११६९	५१४	-	४०९	१९५५	४०४७	-	-	-
	१९८३-८४	१८	७२१८	१२३०	५०७	-	४९६	४६	२२७९	-	-	-
	१९८४-८५	१८	७४६०	१३५६	५२८	-	४०१	५२२	२८०७	-	-	-
९] राश्ट्रिक	१९८०-८१	-	७६	२६	१३५२	-	-	३२३	१७०१	-	-	-
	१९८१-८२	६७	७३	६	१३५२	-	३१२	५	१६७५	-	-	-
	१९८२-८३	९०	९०	१७	१३०५	-	३५०	४८६	२१५८	-	-	-
	१९८३-८४	८६	१००	१६	११६५	-	२८५	९८	१५६४	-	-	-
	१९८४-८५	८३	८७	१५	११९१	१०	३१९	११०	१६४५	-	-	१
१०] पारशिकनी	१९८०-८१	-	५५९९	२३७	४५५४	-	-	३५३८	८३२९	-	-	-
	१९८१-८२	७१	३४३९	२४७	२४८७	-	२२२९	५	४९६८	-	-	-
	१९८२-८३	९४	३०९०	२९२	२६४५	-	२२९३	२३२५	७५५५	-	-	-
	१९८३-८४	८९	२८६१	३२१	२६२४	-	-	३८४	५४५५	-	-	-
	१९८४-८५	९४	२३६९	२२१	२४१६	-	२०३८	५	४६८०	-	-	-
११] मीदा	१९८०-८१	-	६६	७	४९६४	-	-	१४८८	६४५९	-	-	-
	१९८१-८२	६२	६३	१९	४७२९	-	१४०८	१३१	६२८७	-	-	-
	१९८२-८३	५९	६१	२१	४७१५	-	१५२८	१५५७	७८२१	-	-	-
	१९८३-८४	५५	५७	५	४८६१	-	१५५२	३५	६४५३	-	-	-
	१९८४-८५	५८	५८	१३	४६०९	१०	१५८४	२७	६२४३	-	-	-

१	२	२५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५
१२] उमरेड	१९८०-८१	-	८६५७	१५	५२३७	-	-	१३५६	६६०८	२	-	२
	१९८१-८२	७	८१५५	३२	४२२६	१	१५१६	१६	६४२९	२	१	३
	१९८२-८३	१५	१५	१४	४६९७	-	१८३८	८०६४	१४६१५	-	-	-
	१९८३-८४	१९	७३३७	१३	४६७२	-	१६२६	७	६३१८	-	-	-
	१९८४-८५	२१	६६४२	११	४२५४	-	१४१८	८	५६२१	-	-	-
१३] भिवापूर	१९८०-८१	-	१३३६	१	४४२०	-	-	१३६४	५८४८	-	-	-
	१९८१-८२	२३	९१२	५	४२९८	-	१६१८	११	५२३२	-	-	-
	१९८२-८३	-	१७	५	४३८७	-	१८५९	१३९६	७६४७	-	-	-
	१९८३-८४	३५	११५३	३	४५२३	-	१९६१	१०	६४९७	-	-	-
	१९८४-८५	२५	१०९९	२	४३२३	-	२०९६	१८	६४३९	-	-	-
१४] कुही	१९८०-८१	-	२३०	३	५३१६	-	-	९७६	६२९५	-	-	-
	१९८१-८२	३८६	४११	९	५६७०	२	१४०८	१३	७१०२	-	-	-
	१९८२-८३	२२०	२९०	६	५३८४	-	१४१२	६५५	७४५७	-	-	-
	१९८३-८४	२६५	२७९	४	५३९३	-	१२०७	-	६६०४	-	-	-
	१९८४-८५	२४३	२४९	१	५६२५	-	१४७७	१२	७११५	-	-	-

जिल्हा/तालुका	वर्ष	चा-याची पिके	संगीर्ण पिके	एकूण अथवा पिके	लागवडीखालील क्षेत्र	स्वामिना अधिक वेळ लागवडीखाली असलेले क्षेत्र	लागवडीखालील क्षेत्र [निव्वळ]
१	२	३६	३७	३८	३९	४०	४१
जिल्हा एकूण	१९८०-८१	१८२	५८	१४२९२७	५६००५२	५५२२८	५०४१२१
	१९८१-८२	१३८	५६	१३७२५४	५३२८६४	३०७२५	५०२१३९
	१९८२-८३	५५	१०७	१५२१०३	५६४४११	२४२१९	५४०१९२
	१९८३-८४	१६३	६८	१३९९८०	५७२७३९	२८९७३	५४३७६६
	१९८४-८५	१६३	१३१	१३९३५०	५७५५६९	३२५०८	५४३०६१
१) तालुका	१९८०-८१	३५	३२	८३१	६७३०	१६८९	५०४१
[नागपूर शहर]	१९८१-८२	३६	३२	८३२	६५२६	४८४	६०४२
	१९८२-८३	-	२९	११४५	५५०२	५०४	५००४
	१९८३-८४	३२	३९	६२९	४९३६	६२९	४३०७
	१९८४-८५	३५	४१	८९२	४८३६	४५८	४३७८
२) नागपूर	१९८०-८१	-	-	१३०८९	३५२५५	१४३२	३४५२३
[ग्रामीण]	१९८१-८२	४	३	१३९४६	४०३५१	१५९०	३८७६१
	१९८२-८३	-	-	१५२००	३९६०२	१३९८	३८१९६
	१९८३-८४	२	-	१४२०४	३९६०४	१७७३	३७८२१
	१९८४-८५	९	११	१५५४४	३९९३१	१७२३	३८२०८
३) हिंगणा	१९८०-८१	-	-	१७२०९	४१२८५	१२८२	४०००३
	१९८१-८२	-	-	१६७४१	४२१००	२६२१	३९४७९
	१९८२-८३	-	-	१७८७४	४२२२२	२४८३	३९७३९
	१९८३-८४	-	-	१६६१३	४११०६	३५१८	३८५८८
	१९८४-८५	-	३७	१६७८२	४१२२६	१६७३	३९५५२

१	२	३	४	५	६	७	८
४] कामठी	१९८०-८१	१	१७	७८४७	३१२२१	६८५	३१३०६
	१९८१-८२	—	—	७२९४	२५४१५	१६७८	२३७३७
	१९८२-८३	—	—	२०९२	३५३०९	१८४७	३०४६२
	१९८३-८४	५	—	८३६६	३२४८३	१८६३	३०६२०
	१९८४-८५	१	३	८११७	३२३४१	३२६७	२९०७४
५] काटोल	१९८०-८१	२२	६	१४७७३	५०८४९	४३०९	४६५४०
	१९८१-८२	३६	१८	१४७३४	५१३६२	४९२५	४६४३७
	१९८२-८३	५४	१७	१५०८५	४९९०७	३२७२	४६६३२
	१९८३-८४	३२	१७	१४८४७	४९९०४	३२७२	४६६३२
	१९८४-८५	३५	१७	१५६०४	५२०९३	४८१२	४७२८१
६] नरखेड	१९८०-८१	१०७	—	१७८७७	५४६४५	३९१०	५०१७५
	१९८१-८२	५३	१	१८१२६	५३५४८	५८६५	४७६८३
	१९८२-८३	—	७	२०४५०	५३७७६	४७५२	५२०२७
	१९८३-८४	७३	७	२१४५१	५९०३४	५८४४	५३१९०
	१९८४-८५	६०	१६	२०८२७	५९१३५	६२३१	५२९०४
७] सावनेर	१९८०-८१	१५	२	२०१२३	७२७३८	२५५६	७०१८२
	१९८१-८२	५	—	२७५६	३८९८६	२५६७	३६४१९
	१९८२-८३	—	—	१०११९	३८१२७	१८३४	३६२२३
	१९८३-८४	७	३	८९८१	३८६५३	२६४३	३६०१०
	१९८४-८५	४	१	८९७५	३८८९२	२८१२	३६०८०

कुमशा:

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालु]

-४२-

१	२	३६	३७	३८	३९	४०	४१
८] कळमेश्वर	१९८०-८१	x	x	x	x	x	x
	१९८१-८२	३	२	१०२१३	४०८१३	३७५६	३७०५७
	१९८२-८३	-	१	१२२७१	३९३५९	२३५०	३७००८
	१९८३-८४	२	२	१०२०१	४०५७४	३६२०	३६६५३
	१९८४-८५	३	४	१०३७४	४०५८९	३७३७	३६८५२
९] रामटेक	१९८०-८१	-	-	१७७७	२६९२५	२३१०७	३८१८
	१९८१-८२	-	-	१७४८	१७६२२	१४४	१७४७८
	१९८२-८३	-	-	२२५७	२५३७२	१८२	२५१८९
	१९८३-८४	-	-	१६६४	२७१५३	११८	२७०३५
	१९८४-८५	-	-	१७३३	२६९१०	२३०	२६६८०
१०] प्रार शिवनी	१९८०-८१	-	-	१३९२८	४११३१	९१३१	३२०००
	१९८१-८२	-	-	८४०७	२६८९०	८८४	२६००६
	१९८२-८३	-	४३	१०६८८	३७५३५	८६३	३६६७२
	१९८३-८४	४	-	८३२०	३८०७७	२९३	३७७१४
	१९८४-८५	१	१	७०५१	३७८८८	१०५४	३६८३४
११] मौदा	१९८०-८१	-	-	६५२५	४६०९९	१४७३	४४३२६
	१९८१-८२	-	-	६३५०	४६७३६	१०८८	४५३४८
	१९८२-८३	-	-	७८८२	४६५२२	९५७	४५५६५
	१९८३-८४	-	-	६५१०	४७३७२	१११८	४६२५७
	१९८४-८५	९	-	६३१०	४८१५३	१४२०	४६७३३

कुमजा:

१	२	३६	३७	३८	३९	४०	४१
१२] उमरेंड	१९८०-८१	-	१	१५२६८	५०१०८	२३८६	४७७२२
	१९८१-८२	१	-	१४६५०	५०५२६	१९०८	४८६८८
	१९८२-८३	-	-	१४६३०	५०२५१	१६२९	४८६२२
	१९८३-८४	-	-	१३६५५	५०६०१	२१७९	४८४२२
	१९८४-८५	-	-	१२३३३	५०२०३	२०२३	४८१८०
१३] भिवापूर	१९८०-८१	२	-	७१८६	४५८१५	१६६६	४४१४९
	१९८१-८२	-	-	६८४४	३९४२५	१३५२	३८१४३
	१९८२-८३	१	१	७६६६	४५७७१	८५४	४४२२४
	१९८३-८४	६	-	७६५६	४७०२९	१३०१	४५७९८
	१९८४-८५	६	-	७५४४	४६६७६	११६२	४५५१४
१४] कुडी	१९८०-८१	-	-	६५२५	५५७७८	२५०२	५३२७६
	१९८१-८२	-	-	७५१३	५२७२४	१८६३	५०८६१
	१९८२-८३	-	-	७७४७	५५१५२	१२९४	५३८५८
	१९८३-८४	-	-	६८८३	५६२१३	१८०२	५४४११
	१९८४-८५	-	-	७३६४	५६६९७	१९०६	५४७९१

टिप :- १] १९८०-८१ ची आकडेवारी पूर्ण सुधारीत आहे.

२] १९८१-८२ ते १९८४-८५ ची आकडेवारी अस्थायी स्वस्माजी आहे.

३] १९८०-८१ ची आकडेवारी सावनेर व कळेश्वर तालुक्यासाठी एकत्र दाखविलेली आहे.

त्यामुळे संपूर्ण माहिती सावनेर पुढे दाखवून कळेश्वर x ह्या चिन्हाने दाखविलेले आहे.

आधार :- १] जिल्हा ऋतू व पिक अडवाल, जिल्हा कार्यालय, नागपूर.

२] कृषी संचालनालय, पुणे.

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा : नागपूर [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

अनुक्र.	पिके	दरहेक्टरी उत्पन्न [किलोमध्ये]	उत्पादन [शंभर टनामध्ये]
[१]	[२]	[३]	[४]
१	भात	१६४७	६५४
२	गहू	६८९	४८७
३	ज्वारी	७२६	१४५०
४	बाजरी	२५०	१
५	बालू	-	-
६	मका	-	-
७	रागी	-	-
८	इतर अन्नधान्ये	५००	१
९	एकूण अन्नधान्ये	८३४	२५२३
१०	चना	३२४	६६
११	तूर	५०८	२४४
१२	उडीद	३६४	१३
१३	मूंग	३००	१५
१४	मसूर	२५०	१
१५	इतर डाळी	३४४	२२
१६	एकूण डाळी	४३१	३६०
१७	जवस	२८१	९१
१८	तीळ	१२०	२६
१९	शेंगदाणा	६४७	१२३
२०	मोहरी	-	-
२१	सरंडी	-	-
२२	नारळ	-	-

कुमशा:

[१]	[२]	[३]	[४]
२३	उस उत्पादन [गुळाच्या स्वरूपात]	-	-
२४	कापूस उत्पादन [गाठीच्या स्वरूपात प्रत्येक गाठीत १७० किलो]	१५३	६८०
२५	तांग	१००	१
२६	आंबाडी	-	-
२७	तंबाखु	१०००	१
२८	एकूण औषधास ओपेचे औषधा	१०००	१
२९	सुकलेले आलं	-	-
३०	सुकलेली मिरची	१३०	३१
३१	हळद	१०९६	८०
३२	बटाटे	४६४२	२४६

टिप :- १] कापसाचे उत्पादन गाठीच्या परिमाणात दाखविलेले आहे.

प्रत्येक गाठीचे वजन १७० किलोचे आहे.

आधार :- संचालनालय, शेतकी खाते, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालकावार क्षेत्र
१९८०-८१, ८१-८२, ८२-८३, ८३-८४ व ८४-८५ या वर्षांकरिता

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अनु क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	ओलीताखालील क्षेत्र		ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र	ओलीताखालील एकूण क्षेत्र
१	२	३	४	५	६	७
			पृष्ठभागीय	विहीर		
	<u>जिल्हा</u>	१९८०-८१	१८८१०	२४६६६	४३४७६	५७९०३
	<u>बेरीज</u>	१९८१-८२	२३८४६	२४०४२	४७८८८	६५०३९
		१९८२-८३	२४१९०	२४६०६	४८७९६	५६०६८
		१९८३-८४	२४३३०	२५३२७	४९६५७	६४९५२
		१९८४-८५	२३६०१	२५८३९	४९४४०	६७१३०
	<u>तालुका</u>					
१]	नागपूर	१९८०-८१	४५६	४५२	९०८	१२७८
	[शहर]	१९८१-८२	३८८	५२०	९०८	१२८४
		१९८२-८३	३९२	३६२	७५४	११४४
		१९८३-८४	३९२	३७३	७६५	१११८
		१९८४-८५	३९२	७३७३	७६५	११७४
२]	नागपूर	१९८०-८१	१४७	११८२	१३२९	२७००
	[ग्रामीण]	१९८१-८२	४००	१५०२	१९०२	२८०४
		१९८२-८३	१५६	२४६९	२६२५	२६२५
		१९८३-८४	९२०	२४६९	३३८९	४८२१
		१९८४-८५	१२७	१५८०	१७०७	३१८६
३]	हिंगणा	१९८०-८१	६२	२३८५	२४४७	२६६१
		१९८१-८२	९१५	२३८५	३३००	३१५६
		१९८२-८३	१९९२	१०४६	३०३८	३०३८
		१९८३-८४	६३	१०६६	११०९	३०३३
		१९८४-८५	१०७१	२०१६	३०८७	३१८३
४]	कामठी	१९८०-८१	४८०	१९२६	२४०६	३०९१
		१९८१-८२	१०६६	२१९७	३२६३	५१९३
		१९८२-८३	२६२९	१९३९	४५६८	४५७०
		१९८३-८४	१५०८	१९३९	३४४७	३४४७
		१९८४-८५	९६६	१८७५	२८४१	३७६३

कुमणा:

१	२	३	४	५	६	७
५] काटोल	१९८०-८१	११३	५४५३	५५६६	७२८५	
	१९८१-८२	१२२	४२११	४३३३	८०५२	
	१९८२-८३	-	३९८५	३९८५	६२२९	
	१९८३-८४	-	५०३८	५०३८	६२२९	
	१९८४-८५	-	४१८१	४१८१	७७१६	
६] नरखेड	१९८०-८१	४६	४२७७	४३२३	७२६३	
	१९८१-८२	१५२	४३४०	४४९२	७६६२	
	१९८२-८३	६३२	४९०४	५५३६	६७६४	
	१९८३-८४	३३३	४९०४	५२३७	७९१५	
	१९८४-८५	१७२	४६६६	४८३८	८३५६	
७] सावनेर	१९८०-८१	७८४	४९५३	५७३७	१०१६३	
	१९८१-८२	२१५	२०३३	२२४८	४४२०	
	१९८२-८३	२	१९०८	१९१०	३३२७	
	१९८३-८४	२	१९५२	१९५४	४०९३	
	१९८४-८५	१६	२००१	२०१७	४२६२	
८] कळमेखवर	१९८०-८१	x	x	x	x	
	१९८१-८२	२७८	२५०७	३४८५	६६७०	
	१९८२-८३	२७९	३८०७	४०८६	५२६०	
	१९८३-८४	२७९	३४२०	३६२९	६६८८	
	१९८४-८५	१८३	३६२७	३८१०	७०४२	
९] रायटेक	१९८०-८१	२८०४	३७६	३१८०	३३२४	
	१९८१-८२	३०५६	४६५	३५२१	३५५५	
	१९८२-८३	१८६७	६४५	२५१२	२६१०	
	१९८३-८४	२९६४	६४५	३६०९	३६७२	
	१९८४-८५	३०३२	५१९	३५५१	३६८५	
१०] पारशिवनी	१९८०-८१	७१९	४२७	११४६	२०७६	
	१९८१-८२	८३९	४८७	१२२६	२१५८	
	१९८२-८३	१०५२	१०४६	२०९८	२१२७	
	१९८३-८४	१३८०	१०४६	२४३६	२६४८	
	१९८४-८५	१०२७	११८९	२२१६	३०२३	
११] मौदा	१९८०-८१	६८७५	२३३३	९२०८	९४५७	
	१९८१-८२	८१२८	२२९०	१०४१८	१०८७०	
	१९८२-८३	८७२३	१८१९	१०५४२	१०९४५	
	१९८३-८४	९९५९	१८१९	११७७८	१२२३१	
	१९८४-८५	९६०२	२४१५	१२०१७	१२७६२	

१	२	३	४	५	६	७
१२] उमरेंड	१९८०-८१	१७७६	२९५	२०७१	२१०७	
	१९८१-८२	१९२३	४७६	२३९९	२४०६	
	१९८२-८३	१८५२	२५४	२१०६	२१०६	
	१९८३-८४	११३८	२५४	१३९२	१८०५	
	१९८४-८५	१७५८	८८७	२६४५	२६४४	
१३] भिवापूर	१९८०-८१	१२०१	३४२	१५५०	१५५४	
	१९८१-८२	१२५४	३०२	१५५६	१६४२	
	१९८२-८३	४६१	३०७	७६८	९०७	
	१९८३-८४	९६०	३०७	१२६७	१४०६	
	१९८४-८५	१०४२	३१०	१३५२	१३५२	
१४] कुही	१९८०-८१	३३४७	२५८	३६०५	४२४४	
	१९८१-८२	४४१०	३३७	४७३७	५१५०	
	१९८२-८३	४१५३	११५	४२६८	४४१६	
	१९८३-८४	४४३२	११५	४५४७	४८४६	
	१९८४-८५	४२१३	२००	४४१३	४२७५	

टिप :- १] १९८०-८१ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व १९८१-८२ ते १९८४-८५ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

२] १९८०-८१ करीता कळमेश्वर तालुक्याची माहिती साक्नेर तालुक्याच्या माहितीत समाविष्ट आहे.

आधार :- १] कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल.

निरनिराख्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र [१९८०-८१ ते १९८४-८५ या वर्षांकरिता]

जिल्हा:- नागपूर [क्षेत्रफळ: हेक्टर]

जिल्हा / तालुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	वाजरी	इतर धान्ये	एकूण धान्ये	हरभरा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	उत्तम मिरची	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
जिल्हा एकूण	१९८०-८१	१७७४४	१२७१७	६०	१४३	-	४७	३७७११	२३८३	१०३	२४८६	२०१	१५२३
	१९८१-८२	२०७५८	२२१४२	१४	३७८	-	४८	४३३४०	२६७७	६२४	३३०१	२२४	१७३४
	१९८२-८३	१५०३३	१७७३८	५५	३७	-	-	३२८५३	२०६५	१५०	२२१५	२८३	१७४२
	१९८३-८४	१७५३४	२१७३६	१२	११७	-	१५६	३२५५५	२५४०	१३३	२६७३	२१२	१८२६
	१९८४-८५	१८४८३	२३२८८	१३१	१६	-	४०	४१२५८	३१७०	४४२	३६१२	२००	२१६५

तालुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	वाजरी	इतर धान्ये	एकूण धान्ये	हरभरा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	उत्तम मिरची	
१) नागपूर [शहर]	१९८०-८१	१८८	५६६	-	-	-	३२	७२३	१५	-	१५	१	१
	१९८१-८२	१२०	५६५	-	-	-	४०	७२५	१५	१	१६	१	१
	१९८२-८३	१९२	४६०	-	-	-	-	६५२	१०	-	१०	२	५
	१९८३-८४	१६२	४८२	-	-	-	-	६५१	१५	१	१६	-	३
	१९८४-८५	२०२	५०६	-	१	-	३०	७३२	९	१	१०	-	३
२) नागपूर [ग्रामीण]	१९८०-८१	२४	१५२६	-	-	-	-	१५५०	८०	१	८१	-	६४
	१९८१-८२	७	१५१६	-	-	-	२	१५२५	८१	३	८४	-	८६
	१९८२-८३	२१	१२२०	-	-	-	-	१३११	७०	२	७२	-	५१
	१९८३-८४	२२	१५२६	-	-	-	-	१५५५	१११	-	१११	-	७७
	१९८४-८५	६०	१६५४	-	-	-	-	१७१४	११२	-	११२	-	८३
३) हिंगण	१९८०-८१	७२	१६०३	-	-	-	-	१६७५	६२	-	६२	-	१७
	१९८१-८२	१०	२०४६	-	-	-	-	२०५७	-	-	-	-	२८
	१९८२-८३	७	१६७५	-	-	-	-	१६८२	१३७	-	१३७	-	२०
	१९८३-८४	३	१७७३	-	-	-	-	१७७६	१२२	-	१२२	-	२३
	१९८४-८५	४	१६१४	२	-	-	-	१६२०	१२४	२	१२६	१	३०

कमशा:

तक्ता क्रमांक ३.५ [पुटे चालु]

- ५० -

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
४] कामठी	१९८०-८१	६९८	१३०७	१९	१	-	५	२०३०	६३	४३	१०६	१३	१६८	
	१९८१-८२	३०९४	१४१९	-	-	-	४	४५१७	६७	-	६७	१५	२०४	
	१९८२-८३	७८९	१४९०	-	-	-	-	२२७९	५५	७	६२	१९	२४०	
	१९८३-८४	६७८	१५११	-	-	-	-	२१८९	६२	३४	२६	४	२५६	
	१९८४-८५	७७६	१५५४	६	-	-	-	२३४४	८२	४३	१२५	-	३७१	
५] काटोल	१९८०-८१	-	२७३०	-	-	-	-	२७३०	६८७	४०	५२७	२७	२५१	
	१९८१-८२	१	२९४२	-	-	-	-	२९४३	८९३	२१	९१४	३२	२७४	
	१९८२-८३	-	१६२९	-	-	-	-	१६२९	५५७	१९	५७६	२९	२७३	
	१९८३-८४	-	१६२९	-	-	-	-	१६२९	५५७	२०	५७७	२९	२७३	
	१९८४-८५	-	२५५९	-	-	-	-	२५६०	८९४	३२	९२६	१९	२७९	
६] नरयेड	१९८०-८१	७	२७८६	-	-	-	-	२७९३	५९७	२	५९९	१०१	२२६	
	१९८१-८२	७	२९९३	-	-	-	-	३०००	६९७	३०	७२७	९७	२६२	
	१९८२-८३	५	२१२७	-	-	-	-	२१३२	५४८	४५	५९३	११२	२४१	
	१९८३-८४	८	२८५९	-	-	-	-	२८६७	७३१	४४	७७५	९९	२५६	
	१९८४-८५	४	३०७२	-	-	-	-	३०७७	८८४	३३	९१७	८७	२७७	
७] ताक्नेर	१९८०-८१	२५	५०६०	-	-	-	-	५०८८	८३१	१५	८४६	४०	२३३	
	१९८१-८२	१८	२३६२	-	-	-	-	२३८२	२९४	५४४	८३८	२५	११०	
	१९८२-८३	१३	१५१३	-	-	-	-	१५२६	२११	६७	२७८	२१	९०	
	१९८३-८४	११	२०७६	-	-	-	-	२०८७	२८१	८	२८९	१५	९९	
	१९८४-८५	९	२०५०	-	-	-	-	२०५९	३७०	१३७	५०७	१५	१२९	
८] कळमेण्वर	१९८०-८१	x	x	-	-	-	-	x	x	x	x	x	x	
	१९८१-८२	१	३०१५	-	-	-	-	३०१६	५७७	१०	५८७	२०	१४७	
	१९८२-८३	-	१५५४	२	-	-	-	१५५६	४२१	७	४२८	१७	१६३	
	१९८३-८४	१०	२७५२	-	-	-	-	२७६२	५५९	१६	५७५	१४	१७०	
	१९८४-८५	-	२७६८	-	-	-	-	२७६८	५०९	१६२	६७१	१७	१८७	

कुमवाः

तक्ता क्रमांक ३.५ [पुढे चालु]

- ५१ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
९] रामटेक	१९८०-८१	२७२९	२९३	४	-	-	-	३०२६	३	-	३	१३	३५
	१९८१-८२	२९०६	३११	-	११	-	-	३२२८	-	-	-	१७	३८
	१९८२-८३	१८८७	२९१	-	-	-	-	२१७८	-	-	-	५७	३७
	१९८३-८४	२९२०	३६५	-	-	-	-	३२८५	१	-	१	४०	३३
	१९८४-८५	२८३०	४३३	१	-	-	-	३२६४	५	-	५	५१	३५
१०] पारशिवनी	१९८०-८१	४५४	९०१	१	-	-	-	१३५६	१०	२	१२	१	९१
	१९८१-८२	४५५	९३८	१	-	-	-	१३९४	१३	-	१३	१	९७
	१९८२-८३	४६१	९८०	-	-	-	-	१४४१	-	-	-	-	११५
	१९८३-८४	५२४	१०८७	-	-	-	-	१६११	४०	१	४१	-	१२८
	१९८४-८५	७३१	१२०५	-	-	-	-	१९३६	४४	१३	५७	२	१४९
११] मोदा	१९८०-८१	७७७५	१०२५	३२	९५	-	-	८९२७	५	-	५	५	२३८
	१९८१-८२	८२३४	१६३३	९	२८५	-	-	१०१६१	-	१०	१०	१६	३०८
	१९८२-८३	७१०८	२७४२	३	३	-	-	९८५६	१	४	५	२६	३९१
	१९८३-८४	४७८०	२९५२	-	९८	-	१५६	१०९८६	३	३	६	११	४०४
	१९८४-८५	८५३९	३२२१	१२२	-	-	-	११८८२	३	८	११	८	४६४
१२] उमरेड	१९८०-८१	७५३	१०४३	४	५	-	-	१८०५	१५	-	१५	-	४७
	१९८१-८२	३८०३	१२६७	१	५	-	-	२०७६	२२	३	२५	-	२९
	१९८२-८३	६५५	१०८४	-	९८	-	-	१७४८	५२	१	५३	-	२०
	१९८३-८४	९११	१५२३	-	१८	-	-	२४५२	४६	६	५२	-	३४
	१९८४-८५	८६३	१४५५	-	५	-	-	२३२३	३६	५	४१	-	२८

कुमाराः

तक्ता क्रमांक ३.५ [मुढे चालु]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१३] भिवापुर	१९८०-८१	८६८	३२६	—	३२	—	—	१२३३	४	—	४	—	१०१
	१९८१-८२	८२८	४२९	—	७६	—	—	१३३३	८	१	९	—	१०६
	१९८२-८३	२७९	३२७	४७	१५	—	—	६६८	१	—	१	—	६६
	१९८३-८४	६५२	४६८	१२	—	—	—	११३२	५	—	५	—	६७
	१९८४-८५	६२७	३६०	—	१०	—	—	१०६७	१९	६	२५	—	६५
१४] कुढी	१९८०-८१	४१५१	५५१	—	३	—	—	४७०५	११	—	११	—	४३
	१९८१-८२	४२०४	७०६	३	—	—	—	४९१३	१०	१	११	—	३६
	१९८२-८३	३६१६	५७६	३	—	—	—	४१९५	२	—	२	—	३७
	१९८३-८४	३८३९	७३३	—	१	—	—	४५७३	७	—	७	—	७३
	१९८४-८५	३७६८	८३७	—	—	—	—	४६०५	९	—	९	—	६५

क्रमशः

तक्ता क्रमांक ३.५ [पुढे घालु]

जिल्हा/तालुका	वर्ष	हळद	एकूण मसाल्याचे पदार्थ-	बटाटे	एकूण फळे व भाजीपाला	एकूण व खाद्यपिके	कापूस	एकूण तंतुपिके	भुईमुग	करंडी	एकूण गळीताची अखाय धान्ये	एकूण अखाय पिके	एकूण ओलीता-खालील क्षेत्र
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
जिल्हा-एकूण	१९८०-८१	९१	१७५९	४९	१४६२८	५६८४४	८७५	८८७	६५	८८	६७	१०५९	६५१०३
	१९८१-८२	८०	१९५८	१३	१४४९२	६३८०९	८९८	९२३	१९१	८०	२३१०	१२३०	६५०३९
	१९८२-८३	६५	१८१४	६७	१६५३३	५३७६५	१९०६	१९०६	३९७	८१	३९७३६	२३०३०	५६०६८
	१९८३-८४	६८	१९६४	८७	१६९६५	६१४५६	७०७	७०७	२७८९	८८	३७८९८	३४९६	६४९५२
	१९८४-८५	६४	२४५१	५	१७६०८	६५२४१	८५९	८८२	१५१	-	१७५	११८९	६७१३०
तालुका													
१) नागपूर	१९८०-८१	-	१२	१	४०६	१२३७	१५	१५	-	-	-	५१	१२७८
[माहर]	१९८१-८२	-	१२	-	४१०	१२३४	१५	१५	-	-	-	५०	१२८४
	१९८२-८३	-	५	१	४२९	१०९९	१०	१०	३५	-	३५	४५	११४४
	१९८३-८४	-	३	-	३९०	१०६०	९	९	४९	-	४९	५८	१११८
	१९८४-८५	-	५	-	३५९	१११४	१२	१३	-	-	२३	६०	११७४
२) नागपूर	१९८०-८१	-	६९	७	९८७	२६८०	१७	१७	२	-	२	२०	२७००
[ग्रामीण]	१९८१-८२	-	१००	-	१०७४	२७८५	१६	१६	१	-	३	२२	३८०७
	१९८२-८३	-	५१	५	११६०	२५९९	१९	१९	७	-	७	२६	२६२५
	१९८३-८४	-	७७	३	१२१२	२९५८	३२	३२	१८३१	-	१८३१	१८६३	४८२१
	१९८४-८५	-	९५	-	१२१५	३१३५	४४	४४	२	-	२	५१	३१८६
३) हिंगणा	१९८०-८१	-	२३	-	७८४	२५४४	-	-	-	-	-	११४	२६६१
	१९८१-८२	-	२८	-	८७६	२९६२	१५०	१५०	४०	-	४४	१९४	३१५६
	१९८२-८३	-	२०	-	९५८	२७९७	२२४	२२४	१७	-	१७	२४९	३०३८
	१९८३-८४	-	२३	-	९२८	२८४९	१२५	१२५	५९	-	५९	१८४	३०३३
	१९८४-८५	-	३५	-	११३४	३९८१	१८२	१८२	३	-	३	२०२	३१८३

समजा:

क्र. सं.	वर्ग	१९८३	१९८४	१९८५	१९८६	१९८७	१९८८	१९८९	१९९०	१९९१	१९९२	१९९३	१९९४	१९९५	१९९६
४] कामठी	१९८०-८१	-	१९२	-	-	७३१	३०५५	३०५५	१९७५	१९७५	-	-	१९७५	३०५५	३०५५
	१९८१-८२	-	२०४	-	-	३८६	५११०	५११०	१९७५	१९७५	-	-	१९७५	५११०	५११०
	१९८२-८३	-	२४०	-	-	८०१	३४०१	३४०१	१९७५	१९७५	-	-	१९७५	३४०१	३४०१
	१९८३-८४	-	२५६	-	-	८८९	३४३४	३४३४	१९७५	१९७५	-	-	१९७५	३४३४	३४३४
	१९८४-८५	-	४१४	-	-	८५४	३५५५	३५५५	१९७५	१९७५	-	-	१९७५	३५५५	३५५५
५] काटोल	१९८०-८१	-	२७२	-	२	३३२५	७०८३	७०८३	१९८५	१९८५	-	-	१९८५	७०८३	७०८३
	१९८१-८२	-	२९७	-	५	३१३३	७७८७	७७८७	१९८५	१९८५	-	-	१९८५	७७८७	७७८७
	१९८२-८३	-	३७३	-	३	३५४४	६०५३	६०५३	१९८५	१९८५	-	-	१९८५	६०५३	६०५३
	१९८३-८४	-	२७३	-	२	३५४४	६०५३	६०५३	१९८५	१९८५	-	-	१९८५	६०५३	६०५३
	१९८४-८५	-	३१३	-	-	३६४२	७४६०	७४६०	१९८५	१९८५	-	-	१९८५	७४६०	७४६०
६] नरखेड	१९८०-८१	६	३४०	-	-	३२६३	६७२८	६७२८	४२६	४२६	३८	१०	४३५	६७२८	६७२८
	१९८१-८२	६	३९७	-	-	३०७४	७१२४	७१२४	४३४	४३४	१४	१५	४७४	७१२४	७१२४
	१९८२-८३	६	३४७	-	४	३२६३	६३७१	६३७१	३२८	३२८	६५	-	६५	६३७१	६३७१
	१९८३-८४	७	२६३	-	६	३४१०	७४२०	७४२०	३८०	३८०	११५	-	११५	७४२०	७४२०
	१९८४-८५	५	३१६	-	५	३५७४	७९७५	७९७५	३४४	३४४	१६	-	१६	७९७५	७९७५
७] सावनेर	१९८०-८१	१०	३६६	-	१६	३८५८	१०१०८	१०१०८	३२४	३२४	३४	३५	३०८५५	१०१०८	१०१०८
	१९८१-८२	-	११८	-	३	१०३५	४३६८	४३६८	१४	१४	१५	३५	४३६८	४३६८	
	१९८२-८३	-	१०	-	१	१३७०	३३८६	३३८६	३	३	३८	-	३८	३३८६	३३८६
	१९८३-८४	-	१२	-	३	१५५१	४०४४	४०४४	६	६	४३	-	४३	४०४४	४०४४
	१९८४-८५	-	१३६	-	-	१४७३	४१२१	४१२१	२	२	६४	-	६४	४१२१	४१२१
८] कळमेरु	१९८०-८१	४	३४४	-	४	३४४	३४४	३४४	४	४	४	४	४	३४४	३४४
	१९८१-८२	२	१५३	-	-	२८४१	६६१७	६६१७	१२	१२	-	-	३६	६६१७	६६१७
	१९८३-८४	२	१६५	-	५	३०६२	५३४०	५३४०	४	४	-	-	१६	५३४०	५३४०
	१९८३-८४	३	१७२	-	३	३११३	६६३९	६६३९	३	३	-	-	४६	६६३९	६६३९
१९८४-८५	२	२२१	-	-	३३१६	६९९४	६९९४	३८	३८	२३	-	२३	६९९४	६९९४	

१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
९] रामटेक	१९८०-८१	-	४३	४	२३५	३३२५	-	-	-	-	-	-	३३२४
	१९८१-८२	-	५१	४	२५५	३५५५	-	-	-	-	-	-	३५५५
	१९८२-८३	-	३७	३	३३३	२६०८	-	-	२	-	२	२	२६१०
	१९८३-८४	-	३३	१७	२९४	३६७०	-	-	२	-	२	२	३६७२
	१९८४-८५	-	५०	-	३११	३६८२	-	-	२	-	२	३	३६८५
१०] पारशिवनी	८०-८१	-	१३४	१	५४७	२०४०	-	-	३६	-	३६	३६	२०७६
	१९८१-८२	-	१३१	-	५६४	२१०३	-	-	५३	-	५३	५५	२१५८
	१९८२-८३	-	११५	-	४८७	२०४३	-	-	८४	-	८४	८४	२१२७
	१९८३-८४	-	१२८	१	७८१	२५६२	-	-	८६	-	८६	८६	२६४८
	१९८४-८५	-	१६१	-	८४२	२९९८	-	-	२४	-	२४	२५	३०२३
११] मौदा	१९८०-८१	-	२४४	१६	२७५	९४५६	-	-	१	-	१	१	९४५७
	१९८१-८२	-	३१७	१	३३४	१०८५४	-	-	१६	-	१६	१६	१०८७०
	१९८२-८३	-	३९१	२५	६२४	१०९२७	-	-	१८	-	१८	१८	१०९४५
	१९८३-८४	-	४०४	२५	३४७	११७७९	-	-	४५२	-	४५२	४५२	१२२३१
	१९८४-८५	-	४८३	-	३५८	१२७४२	-	-	-	-	११	२७	१२७६२
१२] उमरेड	१९८०-८१	५	५७	१	२१३	३०९०	१७	१७	-	-	-	१७	२१०७
	१९८१-८२	६	३७	-	२०१	२३४१	३९	३९	२६	-	२६	६५	२४०६
	१९८२-८३	२	२२	१	१९९	२०२३	-	-	८३	-	८३	८३	२१०६
	१९८३-८४	२	३६	१	३००	२७४१	-	-	६४	-	६४	६४	२८०५
	१९८४-८५	२	३३	-	१९२	२५८८	४९	४९	७	-	७	५६	२६४४

कुमाँ :

१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
१३] भिवापुर	१९८०-८१	६९	१७१	-	१३७	१५४५	६	६	३	३	३	३	१५५४
	१९८१-८२	६३	१७४	-	१२२	१६३८	३	३	-	-	१	४	१६४२
	१९८२-८३	५३	११९	-	११४	२०२	-	-	५	-	५	५	२०७
	१९८३-८४	५३	१२०	-	१४४	१४०१	-	-	५	-	५	५	१४०६
	१९८४-८५	५४	१२३	-	१३५	१३५०	-	-	-	-	१	२	१३५२
१४] कुही	१९८०-८१	१	४६	१	१८२	४९४४	-	-	-	-	-	-	४९४४
	१९८१-८२	२	३९	-	१८७	५१५०	-	-	-	-	-	-	५१५०
	१९८२-८३	२	३९	-	१८०	४४१६	-	-	-	-	-	-	४४१६
	१९८३-८४	४	७७	-	१८९	४८४६	-	-	-	-	-	-	४८४६
	१९८४-८५	१	६७	-	१९४	४९७४	-	-	१	-	१	१	४९७५

टिप : १] सन १९८०-८१ चे आकडे पुर्ण सुधारीत.

सन १९८१-८२ ते ८४-८५ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे आहेत.

२] १९८०-८१ करीता कळमेवर तालुक्याची माहिती साधनेर तालुक्याच्या माहितीत समाविष्ट आहे.

आधार:- १] कृषि संघालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

२] जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल.

धजल जिल्हा : नागपूर

तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी

अ. क्र. : जिल्हा/ तालुका		विहीरींची एकूण संख्या					: वापरात आलेल्या विहीरींवर वसविलेले										
तालुका		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	दिवस/पंप					: विजेचे पंप					
		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
०१	जिल्हा वेरीज	६६२८९	४३३३१	४६०६७	४८७००	४५५७६	१३८९	६८५	१७५८	१६५८	१७७५	१४७२१	१६८९२	१७४९८	२०१९६	२१८०३	
तालुका																	
१]	नागपूर[बाहेर]	२००६	१३५३	११४१	११४१	१३४१	१	१	-	-	-	२५३	२५३	६७	६७	६७	
२]	नागपूर[ग्रामीण]	३७९०	२३७७	२७७०	३०६६	३१७७	८१	३३	८१	४३	१२१	५९७	५९७	१०६७	१६१३	२०००	
३]	द्विगणा	४८४६	३२६४	३९७०	४०३०	२६९६	६४	३०	७५	१२५	३४	९००	८५७	१०००	१२१०	१९५१	
४]	कामठी	२१२४	११३६	११३६	११५९	११०९	१०	३२	६३	-	-	७००	७००	४४८	४०८	४०८	
५]	काटोल	१२३१९	८११५	८११५	८१३५	८३२०	९७	१३	१०३	६५	६५	३७९५	२९५१	३१०५	३३८७	३४५०	
६]	नरयेड	१५०३९	१०८६९	११८०३	१२८९३	१०४५९	१५२	३४	७०	१०८	९४	४१६६	४४६१	४६७७	५७१४	५७९१	
७]	सावनेर	१६७३६	४८५७	५४४१	५४४१	५४९०	१०६	५७	८४	८४	-	८४	३९८२	१९६५	२१५१	२८८८	
८]	कळमेघवर	x	५९०४	५९०४	६९६७	६८०६	x	२	२०	३०	३१	x	३१२०	३१२०	३२००	३३००	
९]	रामटेक	४१९	१२५६	४६६	४८२	९१०	१२६	५९	१६७	१७२	१७२	२०५	२०५	२२५	३१०	५२८	
१०]	भारगिबनी	१८१८	११०६	९४६	८०६	९२६	-	-	७१	-	-	४९	५२	२५७	-	-	
११]	मोदा	१७३०	१०३८	१०७१	१०९१	१०९१	२०१	४०	२६८	२७०	२७०	२२२	४३०	२७६	३०५	३०५	
१२]	उमरेड	१९१९	१०१३	११००	११००	११००	२१०	२३८	३३५	३३५	३३५	४०९	४०९	४०९	४०९	४०९	
१३]	भिवानूर	१६३८	७३०	८०२	९८७	७७७	१४२	५२	२४०	२४०	२९९	२२४	२००	१७४	२९०	२९७	
१४]	कुडी	१९०५	१३९७	१४०२	१४०२	१३०४	१९९	९४	१८१	१८६	२७०	२१९	३९२	३९२	३९२	३९२	

क्रमशः

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वापरात नसलेल्या तिंचन विहीरींची संख्या					यंत्रास्वी कुपनलीकांची संख्या				
		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५
१	२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
	जिल्हा देरीज	२७१३१	१२७७५	१३६२४	१४११६	११७२५	२२८	१११	३५	१२३	१४३
	तालुका										
१]	नागपूर [शहर]	२०२	४३३	३४२	३४१	३४१	-	-	-	-	-
२]	नागपूर [ग्रामीण]	१८१९	३७३	८९८	१०८०	८११	३९	-	-	-	-
३]	हिंगणा	२०२१	६६८	२७०	२७०	७०२	-	७७	६	६	३६
४]	कामठी	६८१	३५०	३२५	३५०	३५०	-	-	-	-	-
५]	काटोल	४८९६	२२६३	१७६०	१७७१	१७७१	७३	३१	१	-	-
६]	नरखेड	५७२८	२७१७	३६७८	४१७९	२६३६	-	१७	५	४	-
७]	सावनेर	७९२१	१९१९	१८०४	१८०४	१८०४	१	-	-	-	-
८]	कडमोड	x	१८८७	१८८७	१८०२	१८०३	-	-	-	-	-
९]	रामटेक	-	-	-	-	१३४	१२५	-	-	-	-
१०]	वाघशिवनी	६०४	२९३	२९३	९०	९०	-	११	११	८६	८६
११]	मौदा	४७५	२३१	२३३	२२६	२२६	-	-	-	-	-
१२]	उमरेड	३९४	१८९	२७६	२७६	२७६	६०	-	-	-	-
१३]	भिवानूर	७६५	३८४	३८८	४५७	१८१	-	-	-	-	-
१४]	कुही	८५५	१५६८	७७०	७७०	५६६	-	१२	१३	२७	५७

क्रमशः

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वसविलेल्या हातपंथांची संख्या					इतर विहीरींची संख्या				
		८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५	८०-८१	८१-८२	८२-८३	८३-८४	८४-८५
१]	२	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७
	जिल्हा वेरीज	२९८	-	-	-	-	११२९२	१२८३५	१३१२२	१२६०७	१०२६३
	तालुका										
१]	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	२६४	५८६	७३२	७३३	२३३
२]	नागपूर[ग्रामीण]	२९	-	-	-	-	४४०	३७२	४०४	३३०	२४५
३]	हिंगणा	-	-	-	-	-	३७५	१३३२	१९१९	१७१९	२
४]	कामठी	-	-	-	-	-	३३५	५४	२३०	४०१	३५१
५]	काटोल	७३	-	-	-	-	१२७१	३८८७	३२४६	३९१९	३०३४
६]	नरखेड	-	-	-	-	-	३२२५	३६४७	३३७३	२८४५	१९३८
७]	सावनेर	१	-	-	-	-	२८५०	९१६	१४०२	७०५	७०४
८]	कळमेघवर	-	-	-	-	-	-	८९५	८७७	१९३५	१६४५
९]	रामटेक	१२५	-	-	-	-	-	९९२	४	-	७६
१०]	पारशिवनी	-	-	-	-	-	४२३	७५१	३१४	६३०	८९६
११]	मौदा	-	-	-	-	-	४८३	३	२९४	२९०	२९०
१२]	उमरेड	६०	-	-	-	-	७०१	१७७	८०	८०	८०
१३]	निवापूर	-	-	-	-	-	५६१	९४	-	-	-
१४]	कूही	-	-	-	-	-	४६४	१२९	४७	२०	६९

टिप :- १] १९८०-८१ वर्षाकरीता यज्ञस्वी कुपुनलीकांची संख्या व वसविलेल्या हातपंथांची संख्या ही जुन्या पांच तालुक्यांप्रमाणे दर्शविलेली आहे. तसेच इतर वाढीकरीता सावनेर व कळमेघवर ८०-८१ ची माहिती तालुक्याकरीता एकत्र आहे.
 २] १९८०-८१ वर्षाकरीता दर्शविलेली माहिती ही पूर्ण सुधारित स्वरूपाची आहे.
 ३] १९८१-८२ ते ८४-८५ वर्षाकरीता दर्शविलेली आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- १] जिल्हा अतू वकील अहवाल, जिल्हा कार्यालय, नागपूर २] शेतकी खाते, कृषी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

विहीरीखेरीज लघुमाटबंधा-यांची कामे [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र	जिल्हा/ : उपयोगात नसलेली कामे				उपयोगात असलेली कामे				ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र				वामराजेल कामाचे लाभक्षेत्र				
	तालुका				तालुका				[हेक्टर]				[हेक्टर]				
	जिल्हा	राज्य	खाजगी व	एकूण	जिल्हा	राज्य	खाजगी व	एकूण	जिल्हा	राज्य	खाजगी व	एकूण	जिल्हा	राज्य	खाजगी व	एकूण	
	परिषद		सहकारी		परिषद		सहकारी		परिषद		सहकारी		परिषद		सहकारी		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
	जिल्हा एकूण	५८	९	-	६७	८६	४३	-	१२९	२९९६	१६१८८	-	१२१८४	४७३४	१५१८८	-	१९२२३
	तालुका																
१]	नागपूर	२	३	-	५	४	-	-	४	१२८	-	-	१२८	९६	-	-	९६
२]	हिंगणा	२	२	-	४	२	५	-	७	१४३	१५०४	-	१६४७	५५	१५०४	-	१५५९
३]	कामठी	-	-	-	-	४	-	-	४	५५५	-	-	५५५	१७३	-	-	१७३
४]	काटोल	१४	-	-	१४	२	४	-	६	२४०	१२६१	-	१५०१	३९	१२६१	-	१३००
५]	नरखेड	-	-	-	-	२	२	-	४	१३०	६२०	-	७५०	-	६२०	-	६२०
६]	सावनेर	३	-	-	३	५	४	-	९	५६३	१५४५	-	२१०८	६७	१५४५	-	१६१२
७]	कडमेरवर	५	-	-	५	३	१	-	४	२१५	६६४	-	८७९	१९	६६४	-	६८३
८]	रामटेक	८	२	-	१०	२९	६	-	३५	३३५	१६८५	-	२०२०	२०७३	१६८५	-	३७५७
९]	गारशिवनी	-	-	-	-	१	३	-	४	६०	९७२	-	१०३२	-	९७२	-	९७२
१०]	मौदा	-	-	-	-	२	२	-	४	९४	४७८	-	५७२	२२२	४७८	-	७७०
११]	उमरेड	१०	२	-	१२	१०	८	-	१८	१०७	३४३०	-	३५३७	७३५	३४३०	-	३९६५
१२]	भिंवापुर	६	-	-	६	१७	७	-	२४	३१७	३५७४	-	३८९१	९८३	३५७४	-	४५५७
१३]	कुही	८	-	-	८	४	१	-	५	१०९	४५५	-	५६४	२०३	४५५	-	६५८

- आधार :- १] कार्यकारी अभियंता, लघुबंधारे विभाग, नागपूर विभाग, नागपूर.
 २] कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग क्र. १ जिल्हा परिषद, नागपूर.
 ३] कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग क्रमांक २, जिल्हा परिषद, नागपूर.

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प [३० जून १९८६ चे]
जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. वा ब	मोठे प्रकल्प				मध्यम प्रकल्प							
	३	४	५	६	७	८	९	१०	११			
१] प्रकल्पाचे नांव	पेच प्रकल्प रामटेक वेणा कोन्डोली				मकरधोकडा	पांढराबोडी	केसरीनाला	चंद्रभागा	उमरीनाला			
२] प्रकल्पाचे स्थान	तलाव प्रकल्प वारा प्रकल्प				प्रकल्प	प्रकल्प	प्रकल्प	प्रकल्प	प्रकल्प			
	नवेगावखैरी ता. पार शिवनी	रामटेक ता. पार शिवनी	व्याहाड ता. पार शिवनी	कोन्डोली ता. पार शिवनी	मकरधोकडा ता. उमरेड	कळमना ता. उमरेड	तेलकामठी ता. सावनेर	डोरली ता. काटोल	उमरी ता. सावनेर.			
३] अ] काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	धरण १९८१, कालवे १९८५				१९१४	१९६६	१९७६	१९७८	१९६७	१९७४	१९७३	१९७२
ब] अपूर्ण असल्यास वर्ष होण्याचे संभाव्य वर्ष												
क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रुपयात]	१७६९७.२६	२९.१२	९७.६६	२८८.६८	१६९.४५	४२.४१	६६.०८	८७.२६	४१.६६			
४] धरण												
अ] मंजर झालेली उंची [मिटरमध्ये]	३३	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.			
ब] पूर्ण झालेली उंची [मिटरमध्ये]	३३	२२	१८	२२	१२	१५	१९	२०	२२			
५] कालवा	डावाकालवा, उजवा कालवा											
अ] एकूण लांबी [कि. मि.]	३२.८५	४८.४०	४४	१०	२०	१९	२२	१७	३१			
ब] पूर्ण झालेली लांबी [कि. मि.]	३२.८५	४८.४०	४४	१०	२०	१३	२२	१५	३१			
६] कमाल क्षमता [दशलक्ष घनमिटर]	२२०.०५	१०५.१३	२३.५७	२३.२१	२१.३५	१३.८६	४.३०	८.८९	५.७७			
७] ३१.३.८६ रोजीचा प्रत्यक्ष साठा [दशलक्ष घ. मि.]	२१.२८०	२०.१८३	१३.९७७	४.४७३	७.९७६	६.१२०	०.९२०	२.४८४	१.६५८			
८] एकूण लाभक्षेत्र [हेक्टर]	१२३७९६	३८८७८	२५००	८४२४	५१८२	१३६१	१०५२	३९७४	२४६९			
९] लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र [हेक्टर]	१०४४७६	३७९९७	२०००	६०२५	३२३६	१०३०	९३७	३१८१	१९०२			
१०] प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखालील धरणे क्षेत्र [हेक्टर]	१०४४७६	१०९२६	१२१४	३३६९	२६९५	८६२	६०७	२२२६	९३४			
११] सध्या [८५-८६] ओलीताखालील अस्तंते क्षेत्र [हेक्टर]												
अ] बारमाही	४२											
ब] हंगामी	१८८६९	१५०३९	१९४	८६४	७२१	८२२	३२	३४३	२७१			

कृपया:

अ. क्र. बा. व.		मध्यम प्रकल्प								
१	२	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	
१]	प्रकल्पाचे नांव	मोरधाम प्रकल्प	कोलारनदी प्रकल्प	टकरानाला प्रकल्प	पेंढरानाला प्रकल्प	जामनदी प्रकल्प	दिवरानाला प्रकल्प	सायकी मकरधोकडा संयुक्त प्रकल्प	सागरानाला प्रकल्प	
२]	प्रकल्पाचे स्थान	लिगा ता. सावनेर	जुनेवानी ता. सावनेर	राजेगाव ता. सावनेर	पेंढरी ता. सावनेर	रिधोरा ता. काटोल	इंदापूर ता. उमरेड	सायकी ता. उमरेड	उर्तीवार ता. रामटेक	
३]	अ] काम पूर्ण पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९७९	१९८३ धरण	१९८५ धरण	अजून काम झाले नाही. कारण वन विभागाकडून जमीन मिळाली नाही.	काम चालू आहे.	अजून आर्थिक अनुदान मिळाले नाही.	अजून आर्थिक अनुदान नाही.	अजून आर्थिक अनुदान नाही.	
	ब] अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	१९८९ कालवे	१९८९ कालवे	-	१९९६	-	-	-	
	क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाय रुपयात]	७४.०५	३७३.९१	२३१.९७	८७.११	५५१.३०	२४७.३०	२३२.८९	१५३.७३	
			१२४५ संधारित मंजूर न झालेली	९४०.०० संधारित मंजूर न झालेली						
४]	धरण									
	अ] मंजूर झालेली उंची [मिटरमध्ये]	उ. ना.	३०.१५	२३.००	२०.८९	२३.६०	१८.०५	१४.६५	१७.४७	
	ब] पूर्ण झालेली उंची [मिटरमध्ये]	१७	३०.१५	२३.००	-	कामास सुरवात झाली आहे.	-	-	-	
५]	कालवा									
	अ] एकूण लांबी [कि. मि.]	६	४.५९	२३.७०	२.३२	३५.००	९.७०	२.८८	३.७५	
	ब] पूर्ण झालेली लांबी [कि. मि.]	६	४.५९	२०.००	-	-	-	-	-	
६]	कमाले क्षमता [दशलक्ष घनमिटर]	५.४४	३५.३८	२६.६७	६.००	२८.०५	११.६४	८.९८	६.३९	
७]	३१.३.८६ रोजीचा प्रत्यक्ष ताठा [दशलक्ष घ. मि]	०.११३	३३.२५	८.१५	-	-	-	-	-	
८]	एकूण लाभक्षेत्र [हेक्टर]	१७१३	११०९७	४८३७	२७३३	१३२९०	३५७७	३५१९	१७२०	
९]	तमिळनाडूतील लागवडीलायक क्षेत्र [हेक्टर]	१४२३	९२८८	३१४४	२०३४	९२६५	२६११	२५४३	१३७६	
१०]	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलीताखालील घेणारे क्षेत्र [हे.]	९६०	५९४०	२६१०	१५३०	६७६०	२०८८	२११२	११००	
११]	सध्या [८५-८६] ओलीताखालील असलेले क्षेत्र [हेक्टर]	-	६२०० हेक्टर	जुन ८६ पर्यंत	वनजमीन न मिळाल्यामुळे	कामास सुरवात झाली आहे.	आर्थिक अनुदान नसल्यामुळे	काम सुरु झाले नाही	माहिती प्राप्त झाल्यास मान्यता प्राप्त अहवालानुसार देण्यात येत आहे.	
	अ] वारमाही	सिंचन क्षमता निर्माण झाली.	१४०० हे. सिंचन क्षमता निर्माण झाली.	भविष्याची कामे अर्पण असल्यामुळे ओलीत झाले नाही.	कामे सुरु करता आले आहे.	काम सुरु झाले नाही	माहिती प्राप्त झाल्यास मान्यता प्राप्त अहवालानुसार देण्यात येत आहे.			
	ब] हंगामी	२५४	४९६							

आधार:- १] कार्यकारी अभियंता, डावा व उजवा कालवा विभाग, पेच प्रकल्प, नागपूर २] कार्यकारी अभियंता, नागपूर वाटवंधारे विभाग, नागपूर.
३] कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर.

वडित धारण जमिनींची संख्या व क्षेत्रफळ, ओलीताखाली असलेली वडित धारण जमिनी आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वडिताच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वडित धारण जमिनींची संख्या

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्रफळ हेक्टरमध्ये]

अ. क्र. : क्षेत्रफळ श्रेणी	: वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्थायिक धारण		एकूण धारण		पूर्णपणे ओलीताखाली		पूर्णपणे जिरायत		
	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१] ०.५ हेक्टरपेक्षा कमी	७७३४	२३६७	५८२	१७०	४२	१२	८३६५	२५४२	८०८	२३२	५२५३	१४८०	
२] ०.५ ते १.० हेक्टर	१८४४२	१४०३४	१०२१	८२८	६८	४६	१२६०८	१४२११	१६११	१२१५	१५६२५	१०६१७	
३] १.० ते २.०	४४८४६	६७३१७	२४२८	३५१२	२०	१३६	४७३६४	७०२७२	१७६३	२४२४	३२०४१	५१५८५	
४] २.० ते ३.०	३०७५२	७७०८८	१७१८	४१८५	७३	१७२	३२५४३	८१४५२	६४८	१५१२	२५८७५	५२३५८	
५] ३.० ते ४.०	१८७२२	६५६६१	११२१	३२०६	४६	१५७	१२२५२	६२७२४	२२५	२७१	१४७६३	४४४५४	
६] ४.० ते ५.०	१४५८२	६५७३७	८३३	३७२२	३६	१६२	१५४५८	६२६११	१६४	७३०	११०५७	४१२२०	
७] ५.० ते ६.०	२७४५	५३३१७	५६७	३०८१	३८	२०७	१०३५०	५६६०५	२२	५२०	६२२२	३२०५४	
८] ६.० ते ७.५	२८२०	६५८७४	५३५	३५२६	३६	२४१	१०४६१	६२७११	७८	५०२	६५४३	३५५०१	
९] ७.५ ते १०.०	८३०३	७१२७५	४६४	३२८४	२२	१८५	८७८२	७५४४४	४६	३२८	५३०२	३७७५६	
१०] १०.० ते २०.०	७६०६	२८३२३	४३६	५६७७	४४	६०५	८०८६	१०४६७४	२४	३६१	४४५०	४६७०४	
११] २०.० ते ३०.०	६६१	१५१४५	४४	२२७	२०	४४५	७२५	१६५८७	-	-	३२३	६८५५	
१२] ३०.० ते ४०.०	१०२	३७५२	१२	४००	६	१२२	१२७	४३५१	-	-	४२	१०६०	
१३] ४०.० ते ५०.०	२६	११६७	५	३११	७	३१४	३८	१६२२	-	-	१५	४२२	
१४] ५०.० व ५०.० हेक्टरपेक्षा जास्त	२४	२१२१	४	३१४	५	४२३	३३	२२२८	-	-	८	३०६	

एकूण बेरीज
सर्व श्रेणी मिळून

१७१५२६ ६०३३०४ २८४० ३४५२० ५४० ३३१४ १८१२०६ ६४१२११ ५५३६ ८८७२ १३६०७२ ३७००७२

वहित धारण जमिनींची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ ओलीताखालील अन्वये व वहित धारण आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनींची संख्या

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्रफळ हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी	अंशतः ओलीताखाली			संपुर्णपणे मालकीचे		पुणपणे भाडे पट्टीचे		अंशतः मालकीचे व अंशतः भाडे पट्टीचे		एकूण क्षेत्र	
		संख्या	एकूण क्षेत्र	ओलीता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र		भाडेपट्टीचे क्षेत्र
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
१]	०.५ हेक्टर पेक्षा कमी	१६०४	५७१	४५६	८३३७	२५३९	११	४	१७	३	३	६
२]	०.५ ते १.० हेक्टर	२३७२	१८७८	९११	१९५२२	१४८५०	३१	२२	५५	२४	१५	३९
३]	१.० ते २.० हेक्टर	६५६०	१०३२०	४३४८	४७१७१	७०६९५	११४	१५६	७९	५३	६८	१२१
४]	२.० ते ३.० हेक्टर	६०२०	१३५७१	५०२६	३२३७६	८१०४८	३९	९५	१२८	१६१	१४८	३०९
५]	३.० ते ४.० हेक्टर	४९०२	१६२७१	४९३२	१९८५०	६९३४८	३३	११३	७६	११९	१४४	२६३
६]	४.० ते ५.० हेक्टर	४२३७	१८०५६	४६९०	१५३९९	६८६०४	४८	२२१	१११	३२६	१६०	४८६
७]	५.० ते ६.० हेक्टर	३२५२	१६४४६	४१२८	१०३४३	५६०२५	२०	११०	८७	२७७	१९३	४७०
८]	६.० ते ७.५ हेक्टर	३८४०	२३९२६	५४८९	१०३१६	६८७४३	२१	१४१	१२४	६२६	२०१	८२७
९]	७.५ ते १०.० हेक्टर	३४४१	२६५१६	५८५७	८६५७	७४३१८	१५	१२६	११७	५९१	४०९	१०००
१०]	१०.० ते २०.० हेक्टर	३६१२	३९२५०	७८८४	७९१४	१०३४५३	६	८१	१६६	११५७३	५६७	२१४०
११]	२०.० ते ३०.० हेक्टर	३३२	६३१५	१०२७	७१३	१६२७९	-	-	१२	२०९	९९	३०८
१२]	३०.० ते ४०.० हेक्टर	७८	२०६१	३११	१२०	४१०७	-	-	७	१९९	४५	१४४
१३]	४०.० ते ५०.० हेक्टर	२३	७२१	१२५	३६	१६०८	-	-	२	५१	३३	८४
१४]	५०.० ते ५०.० हेक्टर	२५	९८६	२०५	३३	२९२८	-	-	-	-	-	-
येता जास्त												
एकूण बेरीज		४०२९८	१७७४८२	४५२८९	१८०५८७	६३३८४५	३३८	१०६९	९८१	४२१२	२०८५	६२९७
सर्व श्रेणी मिळून												

टिप :- कृषी गणना १९८०-८१ या संबंधीचे सांख्यिकी तक्ते [अस्थायी स्वरूपाचे] आहेत.

आधार :- कृषी आणि सहकार विभाग, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

तक्ता क्रमांक ३. १०

- ६५ -

तालकावार कृषि विषयक अंकारे

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नागरांची संख्या लाकडी	संख्या लोखंडी	गाड्यांची संख्या	उसाचे चरक शक्तीवर चालणारे	बैलांच्या मदतीने चालणारे	ओलीता साठी तेलावर चालणारे पंप	ओलीता साठी विद्युत पंप	दक्टर्स	तेलघापी ५ किलो व त्यापेक्षा अधिक	५ किलोपेक्षा कमी.
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	७१८३१	४६६३	६९८१२	१८	१३	२५३६	१८०५४	८१	७५	५६
	तालुका										
१]	नागपूर	३८८०	५९४	४७५७	-	१	२६१	१५५७	१२	२	-
२]	हिंगणा	३०३७	६५१	३६९६	-	-	२१५	१६६६	५	-	-
३]	कामठी	३६८५	९७	३४६५	१	-	८६	१०४०	४	१	१
४]	काटोल	४२४५	१०१६	५०२७	२	२	१९९	१८८३	३	३	-
५]	नरखेड	४१४०	७७३	६६१७	९	६	१६०	४४४०	३	२	-
६]	सावनेर	४९०८	२३४	४९९९	-	-	६७	२०४६	८	-	-
७]	कळमेश्वर	२३९६	२३४	४६०१	-	-	८८	३०३३	५	१	-
८]	रायटेक	६४४८	१२१	४३१८	३	३	१७२	२५६	१०	३३	-
९]	पारशिवनी	४५८९	१६१	३८७२	२	१	१५	३१५	२	७	-
१०]	मौदा	८०२२	४३	५९५४	१	-	२१६	७१२	१६	३९	५१
११]	उमरेड	७५८४	४६८	७४१४	-	-	५०७	५५३	८	३	-
१२]	मिवापूर	९९८१	१५१	८९७७	-	-	१९१	१७९	११	४	३
१३]	कुही	९३१६	१२०	६११५	-	-	३५९	३७४	७४	१०	२

आधार :- वसुधामना - १९८२

दुष्काळ, टंचाई, टंचाई सहस्र परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : नागपूर [१९८५-८६ वर्षाकरीता]

अनु. क्र.	बाब	जिल्ह्याची एकूण	तालुका													
			नागपूर	नागपूरदुर्गणा	कामठी	काटोल	नरखेड	सावनेर	कळमेणवर	रामटेक	पार-शिवणी	मोदा	उमरेड	भिवापूर	कुही	
[१]	[२]	[३]	[४]	[५]	[६]	[७]	[८]	[९]	[१०]	[११]	[१२]	[१३]	[१४]	[१५]	[१६]	[१७]
अ.	दुष्काळ व तीव्र टंचाई															
१	तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या.	१९५१	५४	१६१	१५६	७८	१८९	१५४	१३७	१०७	१५७	१२०	१२४	१९१	१३७	१८६
२	ग्रस्त गावांची संख्या	५३	-	२	-	७	-	-	-	-	१८	२३	-	७	-	-
३	ग्रस्त लोकसंख्या	उ. ना.	-	उ. ना.	-	ब. ना.	-	-	-	-	उ. ना.	ब. ना.	-	उ. ना.	-	-
४	जमीन महसूलामध्ये पूर्ण निलंबन दिलेल्या गावांची संख्या.		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	अंदाजित हानी [स्मयामध्ये] उ. ना.		-	उ. ना.	-	उ. ना.	-	-	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	उ. ना.	-	-
६	अ) पीक न येणे															
	ब) पशुधन मालमत्ता इत्यादींची संख्या हानी															
७	मदतीची हाती घेतलेली कामे															
८	कामावर घेतलेल्यांची संख्या															
९	केलेला खर्च [स्मयात]															
१०	शेतजमीन आधी नियमाखाली दिलेल्या तक्राईची रक्कम [स्मयात]															
व)	अवर्षन सहस्र परिस्थिती															
	१ ते १०															
क)	पूर-१ ते १०															

टीप :- ग्रस्त गावांना फक्त महसूलात सूट देण्यात आलेली आहे. आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [शाखा : महसूल-ग्रस्त विभाग]

टॅगार्डच्या पुर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टॅगार्ड ग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत

माहिती

[१९८५-८६ वर्षाकरीता] जिल्हा : नागपूर

जिल्हा/ तालुका :	मं ड ङ	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
[१]	[२]	[३]	[४]
जिल्हा- स्कूण तालुका	४४	१९५१	५३
१] नागपूर[शहर]	१] नागपूर[शहर]	३९	-
	२] पारडी	३५	-
२] नागपूर [ग्रामीण]	१] नागपूर[ग्रामीण]	४८	[२]
	२] बोरी	६१	-
	३] बाडरे	५२	-
३] हिंगणा	१] हिंगणा	४२	-
	२] कान्होली बारा	५९	-
	३] गुमगांव	५५	-
४] कामठी	१] कामठी	३९	-
	२] वडोदा	३९	[७]
५] काटोल	१] काटोल	४८	-
	२] येनवा	४२	-
	३] कोंढाळी	५४	-
	४] मेटपांजरा	४५	-
६] नरखेड	१] नरखेड	३१	-
	२] सावरगांव	३०	-
	३] जलालखेडा	५१	-
	४] पारडासिंगा	४३	-
७] सावनेर	१] सावनेर	४५	-
	२] खापा	४७	-
	३] केळवद	४५	-

कमेश:

[१]	[२]	[३]	[४]
८] कळमेघवर	१] कळमेघवर	३८	-
	२] धापेवाडा	३३	-
	३] मोहपा	३६	-
९] रामटेक	१] रामटेक	५९	[१८]
	२] नगरधन	३३	-
	३] देवलापार	६५	-
१०] पारशिवनी	१] पारशिवनी	२७	[२३]
	२] नवेगांव	६२	-
	३] कन्हाड	३१	-
११] मीदा	१] मीदा	४१	-
	२] निमखेडा	३३	-
	३] खात	५०	-
१२] उमरेड	१] उमरेड	४५	[३]
	२] शिरशी	४०	-
	३] बेला	५५	-
	४] पांचगांव	५१	-
१३] भिवापूर	१] भिवापूर	५४	-
	२] नांद	३८	-
	३] कारगांव	४५	-
१४] कुही	१] कुही	५०	-
	२] तितूर	३८	-
	३] मांढळ	४३	-
	४] वेलतूर	५५	-

टिप :- स्तंभ ४ मध्ये [ ] कंसात दाखविलेली ग्रस्त गांवाची संख्या मंडळनिहाय उपलब्ध नसल्यामुळे तालुकावार दाखविण्यात आलेली आहे.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर[शाखा-महसूल[टंचाईग्रस्त]

तक्ता क्रमांक ४.१
तालुकावार पशुधन [१९८२ च्या गणनेप्रमाणे] जिल्हा नागपूर

- ६९ -

अनुक्र.	जिल्हा/तालुका	विदेशी/संकरित गायी व बैल									
		अडीच वर्षांवरील बैल		अडीच वर्षांवरील गाई		विदेशी संकरित अडीच वर्षांपर्यंतची वासरे		एकूण विदेशी संकरित गायी व बैल			
		खर्ची केलेले	खर्ची न केलेले	एकूण	दुभत्या	एकदाही न व्यापलेल्या	इतर	एकूण	गायी		
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	
	जिल्हा	६८६	३००	९८६	१७२५	१३६२	१४८	३३०५	४८९५	९१८६	
	एकूण										
	तालुका										
१]	नागपूर	७१	४६	११७	४३२	२७७	३९	७४८	९११	१७७६	
२]	हिंगणा	६५	२८	९३	१३०	१२०	५	२५५	४८९	८३७	
३]	कामठी	२५	९	३४	८४	६०	१८	१६२	२४३	४३९	
४]	काटोल	१३७	३६	१७३	२६६	२३९	१३	५१८	४९६	११६७	
५]	नरखेड	४१	१७	५८	११०	६८	५	१८३	२७१	५१२	
६]	सावनेर	१११	६०	१७१	२३१	१९६	२४	४५१	७३१	१३५३	
७]	कडमेण्वर	६८	३०	९८	१६०	१५०	५	३१५	४९९	९१२	
८]	रामटेक	१९	२७	४६	७०	५२	१	१२३	२४०	४०९	
९]	पारशिवनी	२८	८	३६	४८	४६	६	१००	२४५	३८१	
१०]	मोदा	५३	१२	६५	९७	५८	२४	१७९	२४१	४८५	
११]	उमरेड	१६	६	२२	६८	४५	२	११५	१७५	३१२	
१२]	भिवापूर	३४	९	४३	६४	२८	-	९२	१६२	२८७	
१३]	कुडी	२८	१२	४०	३५	२३	६	६४	१९२	२९६	

अनुक्र.	जिल्हा/ तालुका	देशी गायी व बैल				तीन वर्षाविरील गायी						विदेशी संकरित व देशी एकूण गायी व बैल		
		तीन वर्षाविरील बैले				दुभल्या	जाटलेल्या व एकदाही न व्यापलेल्या	कजा साठी	इतर गायी	एकूण गायी	तीन वर्षा-यालील देशी बैल		एकूण देशी बैल	
		केवळ पैदाशिः करीता वापरलेले वळु बैल	पैदाशिः करीता व कामाकरीतामापरलेले उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा-करीता	इतर बैल	एकूण तीनः वर्षाविरील बैल								

१	२	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.
जिल्हा		१२०७	२०१३	२१००३५	२२४९	२१६२०४	७१३७५	१६०४६२	६४८	९४६	२३३४३१	१९६१३५	६४५७७०	६५४९५६
एकूण														
तालुका														
१]	नागपुर	१३८	२९१	१५३२३	२२९	१५९८१	९७७७	१३५८०	११	२५	२३३९३	२००१७	५९३९१	६११६७
२]	हिंगणा	९७	७	१२११८	१३६	१२३४८	४२१३	११३८७	-	११०	१५७१०	१२९६४	४१०२२	४१८५९
३]	कामठी	७२	११४	११३३४	१३२	११६५२	४५७८	६७४०	२६	४२	११३८६	१०१४१	३३१७९	३३६१८
४]	काटोल	९५	२०१	२११८०	२२८	२१७०४	६७५२	१३४५५	१७	८	२०२३२	१४७७२	५६७०८	५७८९५
५]	नरखेड	८९	३१	१७६७९	१६३	१७९६२	४७४६	१७०४८	९२	८७	२१९७३	१६७१४	५६६४९	५७१६१
६]	सावनेर	५६	२७५	१५७४६	२२५	१६३०२	५४८८	१५४७४	-	१८४	२११४६	१६५६२	५४०१०	५५३६३
७]	कळमेघवर	४६	५६	१२९४१	२२४	१३२६७	३९४९	१२४९१	३६९	१०१	१६२१०	१३८८७	४४०६४	४४९७६
८]	रामटेक	६७	४४	१५१४४	१४४	१५३९९	४८०३	१०६४०	३६	१९	१५४९८	१४०६९	४४९६६	४५३७५
९]	गारशिवणी	१३४	९	११७४२	६४	११९४९	४५८३	१०२००	-	-	१४७८३	१३१०७	३९८३९	४०२२०
१०]	मौदा	६५	४३८	१६९३२	४७८	१७९१३	५९४०	९३३९	२	१३६	१५४१७	१४०३१	४७३६१	४७८४६
११]	उमरेड	२२६	३७८	१९०४५	२४०	१९८८९	६२६४	१४८०३	७७	९९	२१२४३	१८५८०	५९७१२	६००२४
१२]	भिवानूर	८०	११३	१८३२०	२१५	१८७२८	३८९२	१२५५१	-	३३	१६४७६	१३६३६	४८८४०	४९१२७
१३]	कुही	४२	५६	२२५३१	४८१	२३११०	६३९०	१२७५४	१८	१०२	१९२६४	१७६५५	६००२९	६०३२५

कुमाराः

अनु. क्र. मां. क.	जिल्हा/ तालुका	म्हणी व रेडे					तीन वर्षांपरिील म्हणी				
		केवड	पैदाशी	फक्त	इतर	एकूण रेडे	पैदाशीसाठी	फक्त	इतर	एकूण म्हणी	
		पैदाशी- साठी	कामा- साठी				दुभल्या	आटलेल्या व न	कामासाठी		
		ठेवले	ठेवले					व्याखलेल्या			
१.	२.	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३.	

जिल्हा	एकूण तालुका	१०३०	१५८	६८५	११२	१९८५	१८६०४	१९९६१	२६२	१५६	३८९८३
१]	नागपूर	२०५	१६	४८	७	२७६	६७००	३४२२	८	८	१०१३८
२]	हिंगणा	८२	७	३०	७	१२६	१०७८	१४१६	४	२१	२५१९
३]	कामठी	५१	४	१९	२	७६	१००५	७७१	१५	४	१७९५
४]	काटोल	१०५	७	५६	८	१७६	१३५२	२३१८	२८	३०	३७२८
५]	नरखेड	७५	९	४८	४	१३६	१५४९	२३८३	१३	४	३९४९
६]	सावनेर	६८	-	-	२१	८९	८००	१३६७	-	३७	२२०४
७]	कळमेश्वर	४८	५	२५	४	८२	६४९	१०४२	२८	५	१७३४
८]	रामटेक	८४	४७	२४६	१७	३९४	८६७	१२६६	२३	६	२१६२
९]	पारशिवणी	६०	७	१४	१४	९५	६६६	८४२	-	-	१५०८
१०]	मौदा	३५	२८	८०	१०	१५३	१४२२	१५१८	१२४	२१	३०८५
११]	उमरेड	११६	१८	७१	१०	२१५	११२४	१७१५	१४	७	२८६०
१२]	भिवापूर	६४	३	२८	३	९८	६५६	९६५	-	१२	१६३३
१३]	कुटी	३७	७	२०	५	६९	७३६	९३६	५	१	१६७८

तबला क्रमांक ४.१ [पुढे चालू]

अनु क्र. मा. क	जिल्हा/ तालुका	म्हशी व रेडे रेडेके [३ वर्षे व त्याखालील	एकूण म्हशी	एकूण गोजातीय	मेंढया	बक-या	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोंबडया	एकूण कुक्कुटादि पक्षि
१.	२.	३.	३६.	३७.	३८.	३९.	४०.	४१.	४२.	४३.	४४.
	जिल्हा	२००९१	६१०५९	७१६०१५	२१८०२	२७८५५८	१०७९	५२५८३	१०७००३७	३७७०१५	३७९४१८
	एकूण तालुका										
१]	नागपूर	३७१६	१४१३०	७५२९७	४७	४५०८५	८८	१०४२७	१३०९४४	७७३५२	७७८२२
२]	हिंगणा	११३१	३७७६	४५६३५	३७३५	२०२६५	५४	४६१८	७४३०७	२३२२८	२३४०९
३]	कामठी	८९४	२७६५	३६३८३	११३	१६५१७	१९	४०३०	५७०६२	१५८५४	१६२०९
४]	काटोल	१८२८	५७३२	६३६२७	६४७	१८९०९	१४३	२४३५	८५७६१	१५१७७	१५६९३
५]	स्नरखेड	२३७९	६४६४	६३६२५	४३१६	२१२९१	१४३	४९५३	९४३२८	१६६९२	१६७७९
६]	सावनेर	१२२४	३५१७	५८८८०	१०६४	२४४२४	७३	४७६५	८९२०६	१८३०१	१८३०२
७]	कळमेजवर	८५७	२६६३	४७६३९	४३७९	२१०७७	३६	४२३४	७७३६५	१४५०६	१४६६०
८]	रामटेक	१७०६	४२६२	४९६३७	-	१६६८१	१२०	१७१०	६८१४८	३४५७५	३४७८८
९]	पारशिवनी	९१९	२५२२	४२७४२	३४९	१७८३४	५	१४१७	६२३४७	१५२६०	१५२६०
१०]	मोदा	१५५१	४४८९	५२६३५	४	१७२२७	५८	३१०२	७३०२६	२४१२८	२४१५०
११]	उमरेड	१७३२	४८०७	६४८३१	३४८८	१९३८०	११०	४२६५	९२०७४	३६८८१	३७०५१
१२]	भिवामूर	११३१	२८६३	५१९८९	२४६६	१४७८८	९०	३०७६	७२४०९	३०३१९	३०२२०
१३]	कुही	१०२३	२७७०	६३०९५	११९४	२५०८०	१४०	३५५१	९३०६०	५४८७२	५५०७५

आधार :- मशुगणना-१९८२

तालुकावार पशु वैद्यकीय आकडेवारी [वर्ष १९८५-८६]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	पशुवैद्यकीय						उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या					खर्ची केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेली जनावरे	
		इस्पितळे	दवाखाने	मृत केंद्रे	फिरती पशुवैद्यकीय पथके	डॉक्टर	पर्यवेक्षक	इस्पितळे	दवाखाने	मृत केंद्रे	फिरती पशुवैद्यकीय पथके	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
	जिल्हा एकूण	२	३४	३७	-	५१	६८	२५४१३	१५७०४८	२७८२४	-	२८०३५५	१८५३८	६०	६६८४
१]	तालुका नागपूर	२	२	४	-	७	६	२५४१३	१३०१८	१११४६	-	४२५७७	११७१	६	५५२
२]	हिंगणा	-	२	३	-	३	५	-	१०२४८	२१२२	-	२०१४०	१७६१	४	२६७
३]	कामठी	-	२	२	-	३	४	-	११२२२	६२१६	-	१८८४५	१३३४	४	२२८
४]	काटोल	-	२	५	-	४	६	-	१२२०१	२७८५	-	२१२८६	१२०५	५	५४१
५]	नरखेड	-	३	५	-	४	८	-	११५६५	१२३२०	-	२३२५५	१३२३	८	२६२
६]	सावनेर	-	३	३	-	४	६	-	१०५२२	८०४६	-	१८६३८	११८१	५	१६६२
७]	कळमेणवर	-	३	१	-	४	३	-	२०५५३	-	-	२०५५३	१२६८	३	२२३
८]	रामटेक	-	४	३	-	५	६	-	१८१२२	१०४७१	-	२८५८३	२०५२	६	२०६
९]	पारशिवनी	-	२	२	-	३	५	-	७७६६	४२४४	-	१२७१०	१२२२	५	४२१
१०]	मोदा	-	२	३	-	३	५	-	१०४४२	५०६२	-	१५५१८	१२०२	३	३३८
११]	उमरेड	-	४	२	-	४	५	-	१५३२३	७२०५	-	२२५२८	१२४२	५	१२०
१२]	भिवापूर	-	२	२	-	४	५	-	७४७२	७७८५	-	१५२६४	२६५	३	१५४
१३]	कुही	-	२	३	-	३	४	-	७१०३	४२४५	-	१२०४८	१०६१	३	१६३

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा वरिष्ठ, नागपूर.

रोगांच्या प्रकारानुसार पशूंच्या मृत्यूंची संख्या [१९८५-८६ वर्षाकरीता]
जिल्हा :- नागपूर.

संसर्जन्य व बांडकूळ जन्य रोग	१९८५-८६	
	लागण	मृत्यू
१	२	३
एकूण पशूधनांची मृत्यू संख्या	१६०४	१९८
१] गाई व म्हशी		
१] गटसर्प	५६	४४
२] लाल्या खुरकूत	१२८६	-
३] फ-या	१३५	१२८
४] फासा	-	-
५] स-या	१६	८
इतर	११८	५
एकूण :	१५२१	१८५
२] भेंड्या व बक-यज्ञ		
१] फ-या	-	-
२] न्युमोनिया	-	-
३] पायलाग व लाल्या	-	-
४] इतर	१३	१३
एकूण	१३	१३
३] कोंबड्या		
१] राणीखेत [मानमोड्या]	-	-
२] देवी	-	-
३] वोरकांडी	-	-
४] इतर	-	-
एकूण :	-	-

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

मान्यता प्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या
पशुंची संख्या १९८४-८६

जिल्हा नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे						एकूण
			गायी बैल	म्हशी रेडे	मेंढ्या	शेळ्या	डुकरे	इतर	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
	नागपूर जिल्हा तालुका	१७	१९६	-	१७७७४	७०७६०	३३८	-	८९०६८
१]	नागपूर	२	-	-	१७६६७	४६३७६	-	-	६४०४३
२]	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
३]	कामठी	१	-	-	-	९७७२	-	-	९७७२
४]	काटोल	२	-	-	९६	२७२०	११९	-	२९३५
५]	नरखेड	३	-	-	-	२४२०	२१९	-	२६३९
६]	सावनेर	४	१९६	-	७	२१४३	-	-	२३४६
७]	कळमेघवर	२	-	-	४	२५५८	-	-	२५६२
८]	रामटेक	१	-	-	-	१६७६	-	-	१६७६
९]	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
१०]	मोदा	-	-	-	-	-	-	-	-
११]	उमरेड	२	-	-	-	३०९५	-	-	३०९५
१२]	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
१३]	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ४.५

- ७६ -

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र [वर्ष १९८५-८६]

जिल्हा नागपूर

[क्षेत्र चौ. कि. मि.]

विभाग	राखरेव	सुरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१. एकूण	१४७८.४३	८२२.७६	५१७.०३	२८१८.२२
२. महसुली	-	-	५१७.०३	५१७.०३
३. वन	१४७८.४३	८२२.७६	-	२३०१.१९

आधार :- वनसांख्यिकी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

जिल्हयातील मुख्य व गौण उत्पादने [वर्ष १९८५-८६]

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	वन उत्पादन	उत्पादन हजार घनमिटर	मूल्य हजार रुपयांत
१.	२.	३.	४.
१.	झुमारतीचे लाकूड	२९	१, ३१, ७२०.
२.	जळाऊ लाकूड	१८४	१६, ७०५
३.	चंदन	-	-
<u>गौण वन उत्पादने [किंमत]</u>			
अ]	बांबू	-	१०६५
ब]	गवत, इत्यादी	-	१३९
क]	विडी पाने	-	९, ९४५
ड]	डिंक	-	६२
ई]	इतर	-	-
१]	आपटा पाने	-	-
२]	मोहाची फळे	-	-
३]	खाणी व खनिजे	-	६
४]	हिरडा	-	-
५]	आंबा	-	-
६]	इतर [सिताफळ]	-	६५
क]	एकूण गौण वन उत्पादने	-	११, ३१२
४]	एकूण किंमत	-	१, ४८, ४२६

टीप :- वनविभाग सहाय्यकांची माहिती व या माहितीमध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार :- विभागीय वनअधिकारी, नागपूर.

अनु. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नदीची लांबी [कि. मि.]	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रातली, सरोवरा व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र [हेक्टर]	मत्स्य व्यवसायासाठी आलेले एकूण क्षेत्र	भूजल मत्स्य उत्पादन [मे. टन]	पकडलेल्या माशांची उत्पादनाला वापरलेले मिळालेली किंमत [रु. लाखात]	मत्स्य क्षेत्रासाठी मत्स्यबीज [लाखात]
-----------	----------------	-----------------------	--	--	------------------------------	--	---------------------------------------

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
जिल्हा एकूण	६२०	११२०५	५७२६	२६२७	२१५.७६	८६.३१	
तालुका							
१] नागपूर	-	८२७	१२७	२००	१६.००	७.६५	
२] हिंगणा	-	४३६	५८	२००	१६.००	३.२८	
३] कामठी	-	२००	१	१	०.०८	१.७५	
४] कांटोल	-	३२६	१६८	१००	८.००	५.१८	
५] नरखेड	-	२४०	४७	१०	०.८०	१.१०	
६] सावनेर	-	३८०	४००	२८३	३०.६४	७.२८	
७] कळमेणवर	-	५०५	१७७	१००	८.००	४.५८	
८] रामटेक	-	३०३२	१८६५	५००	४०.००	१४.२५	
९] पारशिवनी	-	१७८४	१७८४	४००	४०.००	५.०५	
१०] मौदा	-	१२५	२०	३	०.२४	०.२३	
११] उमरेड	-	२७२६	३५६	५००	४०.००	१०.१५	
१२] भिवापूर	-	४५७	१७७	१००	८.००	५.२३	
१३] कुडी	-	६५७	५२६	१००	८.००	१२.१८	

टीप :- स्तंभ ३ मधील नदीची लांबी तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे जिल्हयाची दिली आहे.

आधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - ५१

- ७९ -

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी रक्कम
[वर्ष १९८४ व १९८५ करिता]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट व त्यांचा संकेतांक	वर्ष	रक्कम			रक्कम			रक्कम			रक्कम	
			नॉंदणी झालेल कारखाने	बंद कार खाने	पुनः माठवि- णारे घालू कारखाने	एकूण	पुस्त	स्थाया	काम केल्या अम दिनांकी एकूण रक्कम	रक्कम	रक्कम	११.	१२.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.		
१]	००८ वीती उत्पादन जे इतरत्र दर्शविले नाहीत.	१९८४	१	-	१	१३	१०	३	१४०४	-	-		
		१९८५	१	-	१	१३	१३	१	२१८५	-	-		
२]	२०१ दुग्धा निर्मित पदार्थ	१९८४	३	-	३	७०२	६८५	१७	२५५३२६	१	२		
		१९८५	३	-	३	४८३	४७०	१३	१७३७५०	-	-		
३]	२०२ फळ व मालेभाज्या माठविणे.	१९८४	३	-	३	५२०	२२५	२९६	१७१२७८	-	-		
		१९८५	३	-	३	४६८	३६२	२०६	१३६१२५	-	-		
४]	२०४ धान्य गिरणी उत्पादने	१९८४	५१	११	२४	११२	११३	६	३२०४०	१६	१३९		
		१९८५	५२	१०	३४	२६८	२५४	१४	७४७२८	८	२४		
५.	२०५ बेकरी	१९८४	१८	४	१४	४७५	३२२	८३	१४२१४०	-	-		
		१९८५	१६	३	२	१२२	२३	३६	३८३४३	४	६५		
६]	२०९ कोकी, चॉकलेट व साखारेच्या पदार्थांचे उत्पादन [गोड पदार्थ]	१९८४	१	-	१	७	६	१	२११५	-	-		
		१९८५	१	-	१	७	७	-	२०४०	-	-		
७]	२१० उदजन तेल, वनस्पति तूप तयार करणे इत्यादी.	१९८४	१	-	१	२५	२४	१	२८६२०	-	-		
		१९८५	१	-	१	२७	२६	१	२९७७६	-	-		

कुमारा:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
८]	२११ इतर खाद्य तेलाचे उत्पादन व चरवी [उदा. तिलाचे, तेंगदाणा मोहरीचे तेल.	१९८४	१२	२	८	१०४	१०४	-	३१५१८	२	३५
		१९८५	१०	१	९	१४४	१४४	-	४०८३२	-	-
९]	२१२ चहा प्रक्रिया	१९८४	२	-	-	-	-	-	-	२	७३४
		१९८५	२	-	२	७२९	७५९	-	२१७६२७	-	-
१०]	२१५ वफ तयार करणे	१९८४	१	-	१	१६	१६	-	४८००	-	-
		१९८५	१	-	१	१६	१६	-	४७६५	-	-
११]	२१६ गुराचे खाद्य तयार करणे.	१९८४	२	१	-	-	-	-	-	१	१६
		१९८५	१	-	१	११	११	-	३३१९	-	-
१२]	२२२ खाद्य पदार्थाचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही.	१९८४	३	१	१	१९	१२	७	५६०५	१	१९
		१९८५	२	-	२	५९	४६	१३	१७८३८	-	-
१३]	स्मिरीटचे सुध्दीकरण व प्रकीया	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९८५	३	-	३	९५	९५	-	१५७०३	-	-
१४]	२२१ दास्कारबाने	१९८४	१	-	१	३७	३७	-	११३५९	-	-
		१९८५	१	-	१	४५	४५	-	१३८४८	-	-
१५]	२२३ दक्षी दारु आणि ताडीचे उत्पादन.	१९८४	३	-	३	१४९	११९	३०	४४८१९	-	-
		१९८५	३	-	३	१५५	१३१	२४	४६८८०	-	-
१६]	२२४ मृदयेय व कार्बोनेटेड पाणी तयार करणे.	१९८४	६	-	६	२०४	१६४	३७	५५०९४	-	-
		१९८५	६	-	६	२८४	२४२	४२	७५७४३	-	-
१७]	२३० कापूस पिंजणे व सफा करणे.	१९८४	१६	३	९	१०५५	७४२	३१३	२३६१०७	४	२९४
		१९८५	१५	३	७	१०५८	७५८	३००	२३२७३८	५	२८२
१८]	२३१ सूत कातणे व विणणे.	१९८४	७	-	७	-	१०३१३	२६४	३२५१७९५	-	-
		१९८५	७	-	७	१०५३३	१०२६४	२६९	२७४४७१५	-	-

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
१९]	२३२ सुती कापडावर सफाई रंगाई व ब्लीचींग करणे.	१९८४ १९८५	४ ४	१ १	४ ३	१६७ १६०	१६४ १६०	३ -	४३८५४ ४१६६४	-	-
२०]	२३५ हातमांस सुती कापड [खादी व्यतिरिक्त]	१९८४ १९८५	३ ३	- -	३ ३	३२३ ३५४	२१७ २३३	१०६ १२१	९४६२९ १०१६७३	-	-
२१]	२३६ यंत्र मागावर सुती कापड विणणे आणि परि-स्पृश करणे.	१९८४ १९८५	२ २	२ २	- -	- -	- -	- -	- -	-	-
२२]	२४५ रेगामी कापड	१९८४ १९८५	३ ३	१ १	२ २	३६ २८	२२ १७	१४ ११	१०८५१ ८४७७	-	-
२३]	२४९ रेगामी व सिन्थेटिक कापडां इतरत्र वर्गीकृत न केलेले.]	१९८४ १९८५	२ १	- -	२ १	६३ ३७	४६ २५	१७ १२	१७९८२ १०९८०	-	-
२४]	२५३ जूट कापड तयार करणे	१९८४ १९८५	- १	- १	- १	- ४३	- ४३	- -	- १३१९३	-	-
२५]	२६१ सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दोस, जाळे तयार करणे.	१९८४ १९८५	३ ३	- -	३ २	४८ ४२	१९ १२	२९ ३०	१४०६४ १२३५२	-	२०
२६]	२६३ सतरंज्या व धोंगडी विणणे.	१९८४ १९८५	३ ३	२ २	- -	- -	- -	- -	- -	१ १	१५० ३२७
२७]	२७० विनर, ब्लायुड व त्यापसूनची उत्पादने.	१९८४ १९८५	१ १	- -	१ १	४२५ १८	४२५ १७	- १	१३००५० ५४३२	-	-
२८]	२७१ लाकूड चिरणे, साफ करणे [प्लायुड व्यतिरिक्त]	१९८४ १९८५	५०४ ५२२	७५ ६८	३२७ ३११	१४९५ १३९६	१४९१ १३९२	४ ४	४०५३७२ ३८७९६४	१०२ १४३	४७९ ६३३

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
२९]	२७२ वेत काम	१९८४	५	—	३	१०४	८८	१६	३१२६१	२	३४
		१९८५	४	१	३	२१०	१८४	२६	६२६८०	—	—
३०]	२७३ लाकड्यांच्या वस्तू उद. मयाली, खांड, दरवाजे,	१९८४	२	—	२	३०	३०	—	८७७४	—	—
	खिडक्या इत्यादी तयार करणे.	१९८५	२	—	२	१८	१८	—	५२३२	—	—
३१]	२७४ औद्योगिक कामाकरीता लाकडी सामान तयार	१९८४	२	—	२	२८	२८	—	८४५०	—	—
	करणे.	१९८५	२	—	२	२७	२०	—	५२८१	—	—
३२]	२७६ लाकडी फर्नीचर व वस्तू तयार करणे.	१९८४	३	१	१	५	५	—	१४७५	१	६
		१९८५	३	—	२	१९	१९	—	५५७३	१	१०
३३]	२७९ वांदु व केन पासूनचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही.	१९८४	३	२	—	—	—	—	—	—	—
		१९८५	३	२	—	—	—	—	—	१	२०
३४]	२८० पल्प, कागद आणि कागदीबोर्ड वर्तमान फॅब्रिकाच्या मागतासह तयार करणे.	१९८४	७	—	७	४८९	४७८	११	१५९७८१	—	—
		१९८५	७	—	७	५०३	४९२	६	१४२४२६	—	—
३५]	२८१ कागदापासून आणि पेपर बोर्डपासून झांडी व डब्वे तयार करणे.	१९८४	४	—	३	६२	६२	—	१८९९०	१	८
		१९८५	४	—	४	८३	८३	—	२५४२६	—	—
३६]	२८३ कागदापासून व पेपर बोर्डपासून वस्तू तयार करणे जे इतरत्र नाही.	१९८४	३	१	२	७३	७२	—	२२२६०	—	—
		१९८५	३	—	३	५४	५४	—	१६६०४	—	—

क्रमशः

१.	२	३	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११	१२
३७]	२८४ वर्तमानपत्रे मुद्रण व प्रकाशन करणे.	१९८४	४	—	४	४१८	४१०	८	१४३५७८	—	—
		१९८५	४	—	२	२२०	२२०	—	७७८७७	२	२०९
३८]	२८५ नियतकालीक वृत्त पुस्तके दैनिक वर्तमानपत्रे अटलॉन, नकाशे इत्यादी मुद्रण.	१९८४	२०	१	१६	१३०४	१२३२	७२	३८२१४७	३	५४
		१९८५	२१	१	१३	१०३९	१०१९	२०	३००८०३	७	२४०
३९]	२८७ खोदकाम धातूवर खोदणे, ब्लॉक करणे. इ.	१९८४	१	—	१	२४	२४	—	—	—	—
		१९८५	१	—	१	१४	१४	—	५०९७	—	—
४०]	२८८ पुस्तके बांधणे	१९८४	१	१	—	—	—	—	—	—	—
		१९८५	१	१	—	—	—	—	—	—	—
४१]	२८९ मुद्रण व प्रकाशन व इतर कामे जी इतरत्र कामे दाखविली नाही. उदा. लिफाफे मुद्रण.	१९८४	११	—	११	२६४	२६१	३	२८४७७८	—	—
		१९८५	१४	—	१२	१०३५	१०२५	१०	३०४००६	२	५७
४२]	३०० टायरर्स व टयुवत कारखाने	१९८४	२	—	२	३३	३३	—	९९३३	—	—
		१९८५	२	—	२	३७	३७	—	१०४४२	—	—
४३]	३०१ वल्कसाईजड व मोल्डेड रबर आणि प्लॅस्टीकपासून मद्धत्राणे तयार करणे.	१९८४	१	१	—	—	—	—	—	—	—
		१९८५	—	—	—	—	—	—	—	—	—
४४]	३०२ रबराचे उत्पादन तयार करणे जे इतरत्र दाखविले नाही.	१९८४	२	—	२	३२३	३२३	—	९८८३८	—	—
		१९८५	२	—	२	३२९	३२९	—	१००९०७	—	—
४५]	३०३ प्लॅस्टीक उत्पादन तयार करणे जे इतरत्र दाखविले नाही.	१९८४	११	२	८	१०२६	१०००	२६	३१३८२६	१	८
		१९८५	१२	१	११	१२७३	१२५७	१६	३९१४१०	—	—
४६]	३१० अॅसीड अल्कली आणि त्याचे मीठ तयार करणे.	१९८४	७	१	५	७३	६६	७	२३४१९	१	३५
		१९८५	८	३	४	७८	७४	४	२२१७८	१	२१

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
४७] ३११ रासायनिक खते व किटकनाशक औषधे तयार करणे.	१९८४	५	-	५	२५१	२३१	२०	७७९३३	-	-	-
	१९८५	५	-	४	९२	७४	१८	२६६२१	१	४६	-
४८] ३१२ पेंट, वार्नीश, रोपन इत्यादी तयार करणे.	१९८४	३	१	२	३५	३३	३	१०५२६	-	-	-
	१९८५	३	-	२	५९	५६	३	१७४६४	१	१५	-
४९] ३१३ औषध तयार करणे	१९८४	१३	२	११	७४९	६६१	८८	२३३९५७	-	-	-
	१९८५	१३	२	८	७०७	५९४	११३	२१३७०३	३	५३	-
५०] ३१४ अत्तरे, सुवासिक लोझन, डेअरड्रेसिंग क्रीम, शॉपू व इत्यादी सौंदर्य प्रसाधने.	१९८४	७	-	७	११६	६४	५२	३४६९२	-	-	-
	१९८५	७	-	७	१२३	५८	६५	३८०९२	-	-	-
५१] ३१६ टर्पेटाईन, सेप्टिक रेजिन्स, प्लॅस्टीक वस्तु व सिप्टिक धागे.	१९८४	२	-	१	९	९	-	१८९९	१	१०	-
	१९८५	२	-	२	३१	३१	-	८४२१	-	-	-
५२] ३१८ स्फोटक द्रव्य तयार करणे.	१९८४	३	१	२	१९०	१४७	४३	५५८८६	-	-	-
	१९८५	३	-	३	२०३	१६३	४०	५८२५९	-	-	-
५३] ३१९ रासायनिक यदार्थ तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकित नाही.	१९८४	५	-	५	५६	५०	६	१२५३१	-	-	-
	१९८५	६	-	६	६५	६१	४	१५७८२	-	-	-
५४] ३२० कांढकामाची चिनीमातीचे उत्पादन करणे.	१९८४	५०	२	३४	३९३४	२४२२	१५१२	९६८७८४	१४	१११०	-
	१९८५	५०	४	४३	४६०१	२६५६	१९४५	८६३३२८	३	१२८	-
५५] ३२१ काच व काचेचे उत्पादन तयार करणे.	१९८४	३	-	३	७५	५३	२२	२२५३८	-	-	-
	१९८५	३	-	३	६७	४५	२२	१९८९९	-	-	-
५६] ३२२ मातीची भांडी व वस्तु तयार करणे.	१९८४	२	-	२	५२	३३	१९	१५७१३	-	-	-
	१९८५	२	-	२	६२	३५	२७	१८३९२	-	-	-
५७] ३२३ चिनीमातीची भांडी तयार करणे.	१९८४	२	१	१	१२८	८२	४६	३९६८०	-	-	-
	१९८५	२	१	१	१११	७४	३७	३४२९९	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
५८]	३२४ सिमेंट, घुना व प्लॉस्टरचे उत्पादन	१९८४	१	-	१	२५	२३	२	७६२५	-	-
		१९८५	१	-	१	२५	२३	२	१०६००	-	-
५९]	३२६ पांथकाम चिखक दगडी वस्तु तयार करणे	१९८४	३	-	३	६५	४४	११	१४७२६	-	-
		१९८५	३	-	३	६२	४३	९	१४४९१	-	-
६०]	३२८ अंतपेसटॉन, सिमेंट व सिमेंटची इतर उत्पादने	१९८४	२	-	२	४२	३८	४	१२८९४	-	-
		१९८५	२	-	२	४७	३७	३	१२२३८	-	-
६१]	३२९ मिश्र धातू उदा. स्लैटउत्पादनमिनरल उलसिलीका उत्पादन व इतर अधातू उत्पादन जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाही.	१९८४	१५	१	१३	४३२	३८१	५१	१२०५०८	१	२५
		१९८५	१५	३	१२	४९९	४६२	३७	१४५७६	-	-
६२]	३३० लोखंड व पोलाद कारखाना.	१९८४	५	-	५	१५१४	१४६५	४९	५०७३४६	-	-
		१९८५	५	-	५	१५३१	१४७४	५७	४७८४६४	-	-
६३]	३३१ लोखंड व पोलाद ओतकामाची कामे.	१९८४	३४	३	२७	३०२७	३०१५	१२	८९९७११	४	३६६
		१९८५	३७	६	२६	३७६५	३७५३	१२	११२९४४६	५	११०
६४]	३३२ फेरोअलाय	१९८४	२	-	२	२७६	२६५	११	२९८७२	-	-
		१९८५	२	-	२	३३७	३२५	१२	१३१७२१	-	-
६५]	३३३ तांबे तयार करणे.	१९८४	२	१	१	२०७	२०५	२	६३१३५	-	-
		१९८५	२	-	१	१८७	१८५	२	५७८७९	-	५७
६६]	३३४ पितळ तयार करणे.	१९८४	१	१	-	-	-	-	-	-	-
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६७]	३३५ अॅल्म्युनियम तयार करणे.	१९८४	६	१	४	९३	९१	२	२८२६६	१	२२
		१९८५	६	१	४	१०९	१०५	२	३२६४३	१	१०

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
६८]	३४०. वेल्डींग कस्स टिनापासून वस्तु तयार करणे.	१९८४	१०	१	८	२८१	२८१	-	८५५६४	१	५५
		१९८५	१०	१	७	४०२	४०२	-	१२३८७१	२	६६
६९]	३४१ घांथकाम विजयक धातूचे उत्पादन तयार करणे.	१९८४	६	-	६	७२२	७१७	५	२२०७५६	-	-
		१९८५	६	-	६	७०५	६९५	१०	२१७७७३	-	-
७०]	३४२ धातुपासून फर्नीचर व इतर वस्तु तयार करणे.	१९८४	६	१	५	६२	६२	-	१८९३६	-	-
		१९८५	६	१	४	३०	-३०	-	८९४७	१	१०
७१]	३४३ हात औजारे व जनरल हाडविअर तयार करणे.	१९८४	६	१	४	२३९	२३८	१	७२८५९	१	२२
		१९८५	७	१	५	२६९	२६९	-	७७९३४	१	१०
७२]	३४५ धातुची भांडी कटलरी व स्वयंपाकाची भांडी तयार करणे.	१९८४	७	२	५	९६	८१	१५	२५७७०	-	-
		१९८५	८	२	६	९७	८६	११	२९७६९	-	-
७३]	३४९ धातूचे उत्पादन तयार करणे, यंत्रसामुग्री व वाहतूक साहित्य.	१९८४	४	-	४	१९७	१९२	५	६०६२८	-	-
		१९८५	४	-	४	१६५	१६२	३	५०४०२	-	-
७४]	३५० शतकी यंत्र सामुग्री आणि साहित्य भाग तयार करणे.	१९८४	८	१	६	२३६	२३६	-	७१४०७	१	१२
		१९८५	८	-	६	२७५	२७५	-	८३०६४	२	२०
७५]	३५१ झील कोळसा कापण्याचे यंत्र क्रेन रोड रोलर्स इ. जडयंत्र व सामुग्री जे घांथकाम व खनिज उद्योगात उपयोगी पडतात.	१९८४	३	-	३	१२४	१२४	-	३७२२७	-	-
		१९८५	३	-	३	१२३	१२३	-	३६८९७	-	-
७६]	३५२ पायलर , वायु तयार करणे	१९८४	३	-	१	५४	५४	-	१६३०८	२	२७
		१९८५	३	-	३	१२३	१२०	३	३७२९६	-	-
७७]	३५३ खाद्य पदार्थाचे उत्पादन व तुती कापडाचे उत्पादन तयार करणे.	१९८४	४	२	२	१३४	१३२	२	४०६६६	-	-
		१९८५	४	२	१	१२८	१२६	२	३८९५६	१	३०

तक्ता क्रमांक ५.१

- ८७ -											
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
७८]	३५४ खाद्य पदार्थांचे उत्पादन व मुती कापडाचे/करणारी यंत्रे यांचे व्यतिरिक्त.	१९८४	३	-	३	२०३	२०१	२	६१७५४	-	-
		१९८५	३	-	३	२४३	२४०	३	७३८३१	-	-
७९]	३५५ रेफ्रीजरेटर एअर कंडीशन व अग्नीशामक साधने व त्यांचे सुटे भाग तयार करणे.	१९८४	३	-	१	८	८	-	२४४०	२	५६
		१९८५	३	-	२	२६	२६	-	९५१८	१	२०
८०]	३५६ गैरवीज सर्वसाधारण यंत्रांची दुरुस्ती.	१९८४	३	१	२	१०४	१०२	२	३१३५२	-	-
		१९८५	३	१	२	१०३	१०२	१	३००६५	-	-
८१]	३५७ यांत्रिक अकजारे व त्यांचे सुटे भाग तयार करणे.	१९८४	८	१	६	५८	५७	१	१७७६१	१	१४
		१९८५	८	१	५	८१	८०	१	२४५९८	२	११
८२]	३५९ गैर विद्युत यंत्रे सामुग्री, सुटे भाग तयार करणे [शिलाई कपडे धुण्याची यंत्रे]	१९८४	२६	५	२०	४९०	४८४	६	१४६५१८	१	१५
		१९८५	२५	५	१६	४४१	४४०	१	१३०६३२	४	५३
८३]	३६० विद्युत यंत्रे सामुग्री, सुटे भाग तयार करणे [विद्युत पंप जनरेटर ट्रान्सफार्मर]	१९८४	४	-	४	२२२	२२१	१	६७२९४	-	-
		१९८५	७	१	६	२८०	२७७	३	८४२०३	-	-
८४]	३६१ इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे.	१९८४	३	-	३	१४३	१४३	-	४३८८७	-	-
		१९८५	४	१	३	१२२	१२२	-	३७५८४	-	-
८५]	३६२ सुकी व ओली बॅटरी तयार करणे.	१९८४	१	-	-	-	-	-	-	१	१३
		१९८५	१	-	१	१०	५	५	२९८०	-	-
८६]	३६३ विद्युत साधने उपकरणे व सुटे भाग तयार करणे. [बल्ब, टयूब, तांकेट, स्वीच इत्यादी]	१९८४	३	२	१	१४	१	१३	४३२६	-	-
		१९८५	३	२	१	१६	१	१५	४७९५	-	-
८७]	३६४ रेडीओ, ट्रान्झिटर, टेलीव्हिजन, टेलीफोन, गामोफोन रेकार्ड टेलीफोन व टेलीग्राफचे उत्पादने तयार करणे.	१९८४	१	-	१	२६	१५	११	७९८२	-	-
		१९८५	१	-	१	१८	९	९	५५६६	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
८८]	३६६ विद्युत गणक यंत्रे व उपकरणे तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ १	१ १	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
८९]	३६९ विद्युत यंत्र सामुग्री साधेण व उपकरणे व पुरवठा, सुटे भाग तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ ३	- -	२ ३	३४ ३९	३४ ३४	- ६	१०३२८ १११०९	- -	- -
९०]	३७२ रेल्वे वाॅगन व प्रवासी डब्बे व सुटे भाग तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ १	- -	१ १	९२९ ८९७	९१९ ८८७	१० १०	१७४९८४ २६५५१२	- -	- -
९१]	३७३ रेल्वे रूळ व रेल्वे संबंधीत उपकरणे तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ १	- -	- -	- -	- -	- -	- -	१ १	९५० ८६४
९२]	३७४ परिवहन सामुग्री व सुटे भाग तयार करणे.	१९८४ १९८५	६ ५	२ १	३ ३	९३ १२२	९२ १२१	१ १	२८३६५ ३७०८७	१ १	२०६ २२१
९३]	३७७ विमान व त्याचे सुटे भाग तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ १	- -	१ -	६ -	६ -	- -	१७५२ -	- १	- ६
९४]	३७८ दैलगाडी टंकलगाडी व हातगाडी इत्यादी तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ १	- -	१ १	२५ २२	२५ २२	- -	७६७५ ६५७०	- -	- -
९५]	३७९ परिवहन सामुग्री व सुटे भाग तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकृत केले नाही.	१९८४ १९८५	१ १	- -	१ १	१३ १०	१३ १०	- -	३९९१ ३२०७	- -	- -
९६]	३८७ स्टेनररी साहित्य तयार करणे. उदा. क्राउंटन पेन, पेन्सिल, डॉलपेन, पीनकुशन इत्यादी.	१९८४ १९८५	१ १	- -	१ १	९ ११	९ ११	- -	२७७२ ३३६२	- -	- -
९७]	३८९ कन्स्टम दागीणे, नौव्हेल्लीज, कृत्रीम फुलगाडे, वडा, तंजाखु, चिरूळ इत्यादी तयार करणे.	१९८४ १९८५	१ २	- -	१ २	११ १८	११ १७	- १	३४२१ ५७८०	- -	- -

तस्ता क्रमांक ५. १

- ८९ -

१.	२.	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
९८]	४०० विद्युत, निर्माण करणे.	१९८४	३	-	२	३०२४	२९२०	३४	११०३७६०	१	५०
		१९८५	२	-	२	८११	७९७	२४	२५५६३१	-	-
९९]	४१० गॅस निर्माण करणे वती कुटुंबापर्यंत पोहचविणे.	१९८४	४	१	२	९६	९५	१	२६८२२	१	६८
		१९८५	४	१	३	१४२	१४८	१	४५७७६	-	-
१००]	४२० जल योजना जसे साठवणूक शुध्दीकरण आणि पुरवठा.	१९८४	२	-	१	३०	३०	-	७७७८	१	५०
		१९८५	२	-	२	७६	७६	-	२७७७१	-	-
१०१]	६८४ पेट्रोल पंप	१९८४	१	-	-	-	-	-	-	१	२०
		१९८५	१	-	१	२७	२७	-	७०१५	-	-
१०२]	७२१ विमान वारहतूक सेवा	१९८४	१	१	-	-	-	-	-	-	-
		१९८५	१	१	-	-	-	-	-	-	-
१०३]	७४१ शिंत खाद्य साठगृह.	१९८४	१	-	१	८	८	-	२९२८	-	-
		१९८५	१	-	१	८	८	-	२९२१	-	-
१०४]	७४९ साठवणूक आणि गोदामे	१९८४	३	१	१	९६	९६	-	२८६०८	-	-
		१९८५	१	१	-	-	-	-	-	-	-
१०५]	९६१ धोब्यांची दुकाने, सफाई व रंगाई दुकान.	१९८४	२	-	२	४१	४१	-	११७८१	-	-
		१९८५	२	१	१	२३	२३	-	६६८९	-	-
१०६]	९७२ विद्युत उपकरणे दुरुस्ती दुकाने.	१९८४	१	-	१	१४	१४	-	४२२८	-	-
		१९८५	२	-	२	१८	१८	-	५५७५	-	-

कमशा:

तक्ता क्रमांक ५.१

- १० -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१०७] १७३ मोटार वाहने व मोटार सायकल दुरुस्ती.	१९८४	२५	१	२३	१४१४	१४०५	९	४४००७९	१	२५०	
	१९८५	२६	१	२०	१६७७	१६६४	१३	६०१०१४	५	१४८	
१०८] १७९ दुरुस्ती दुकान [अवर्णित]	१९८४	१	—	१	२०	१९	१	६०००	—	—	
	१९८५	१	—	१	१७	१६	१	५०४७	—	—	
१०९] ५११ उष्ण व वातानुकूलित सयत्रे घसविणे व लीफ्ट तसेच आवाज सयत्र उभारणे वगैरे.	१९८४	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	१९८५	१	—	१	११७०	११७०	—	६७९०४४	—	—	
एकूण जिल्हा वेरीज :	१९८४	१०८२	१५१	७५४	४२२१७	३८७६९	३४४८	१२७०७९२५	१७७	५३६१	
	१९८५	११११	१४२	७५६	४३८३२	४०११९	३७१३	१२३२३४००	२१३	३८७९	

आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

पाल कारखान्याचे कामगारांच्या संख्यानुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

वर्ष १९८४ व १९८५

अ. क्र: प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे सैकतांक	वर्ष	१० कामगारा पेक्षा कमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्याहून अधिक कामगार		एकूण		
		अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१] ०० शेतकी उत्पादन	१९८४	-	-	१	१३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१३
	१९८५	-	-	१	१३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१३
२] २० खाद्य वस्तु.	१९८४	४२	१७२	८	१०१	६	१८३	२	१३५	१	२२६	२	१२२४	-	-	-	-	-	६१	२०४१
	१९८५	४३	१८१	८	११०	८	२०३	१	८३	२	८६७	-	-	-	-	-	-	-	६२	१४४४
३] २१ खाद्य वस्तु.	१९८४	३	२२	९	१४५	२	४२	२	१४९	-	-	१	६८०	-	-	-	-	-	१७	१०३८
	१९८५	१	५	८	१०७	५	१६७	१	९७	-	-	१	६८०	-	-	-	-	-	१६	१०५६
४] २२ पेय तंत्राखु व तंत्राखुचे पदार्थ	१९८४	१	५	१	१२	६	२३९	२	१३४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१०	३९०
	१९८५	१	७	-	-	९	२९८	२	१३१	१	१४३	-	-	-	-	-	-	-	१३	५७९
५] २३ तृती कामडारकी काढणे व गाराड्या वांधणे यासह	१९८४	१	९	३	५२	६	१९२	७	५२९	४	५५३	३	१७९०	३	९२९१	-	-	-	२७	१२४१६
	१९८५	-	-	२	३२	६	१७०	६	४०१	५	७५७	३	१९३३	३	९०१४	-	-	-	२५	१२३९३
६] २४ लोकर, रेगीम व कृत्रीम तंतूचे कामड.	१९८४	-	-	१	१५	३	८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	९९
	१९८५	-	-	२	२८	१	३७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	६५
७] २५ ज्युट कापड	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८५	-	-	-	-	१	४३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	४३
८] २६ कामडांच्या वस्तु.	१९८४	२	१२	-	-	१	३६	-	-	१	१५०	-	-	-	-	-	-	-	४	१९८
	१९८५	१	४	-	-	२	५८	-	-	१	३२७	-	-	-	-	-	-	-	४	३८९

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
९]	२७ लाकडाच्या वस्तू, फर्निचर इत्यादी.	१९८४	४३०	१९११	४	५५	५	१४४	१	७१	१	४२५	-	-	-	-	-	-	४४१	२६०६
		१९८५	४५०	१९४८	११	१४५	४	११०	-	-	१	१४१	-	-	-	-	-	-	४६६	२३४४
१०]	२८ कागद, कागदांच्या वस्तू, मुद्रण प्रकाशन व तंत्रधार्ता उद्योग	१९८४	७	४९	१५	२३४	१०	३२६	४	२७३	११	१८१७	१	७०७	-	-	-	-	४६	३३९६
		१९८५	८	५८	१५	२२६	१५	४४०	३	२२८	११	१८९६	१	७०६	-	-	-	-	५३	३५५४
११]	३० रबर, प्लॅस्टीक पेट्रोलियम व कोळसा यांचे प्रदार्थ	१९८४	३	२२	२	२७	४	१२८	२	१६१	१	३१२	१	७४०	-	-	-	-	१३	१३९०
		१९८५	३	२२	४	५९	३	१९०	२	१५१	२	४९८	१	८१९	-	-	-	-	१५	१६३९
१२]	३१ रसायने व रासायनिक प्रदार्थ	१९८४	८	६४	१६	२२६	१०	२८५	२	१४९	४	८००	-	-	-	-	-	-	४०	१५२४
		१९८५	७	४९	१६	२२२	१३	४१६	३	१९५	३	६११	-	-	-	-	-	-	४२	१४९३
१३]	३२ अधातू खनीज प्रदार्थ.	१९८४	१०	७४	१२	१६८	२३	७६४	१३	१०१८	१५	३००९	१	८४५	-	-	-	-	७४	५८७६
		१९८५	१०	७९	११	१४२	१७	५४७	१८	१४५८	१३	२५७४	१	७९५	-	-	-	-	७०	५५९५
१४]	३३ मूलभूत धातू व मिश्र धातू.	१९८४	६	४७	७	१०४	१२	४००	४	२६४	१२	२९२६	३	१७६४	-	-	-	-	४४	५५०५
		१९८५	३	२६	५	७०	१६	४८२	४	२६७	१५	३७८७	२	१४६७	-	-	-	-	४५	६०९२
१५]	३४ धातूच्या वस्तू व सुटे भाग [यंत्रे व गरिबहन सामग्री सोडून]	१९८४	५	३५	७	९४	१५	३८८	२	१३६	५	१०२१	-	-	-	-	-	-	३४	१६७४
		१९८५	६	४१	१२	१६९	११	३१७	२	१५३	५	१०७४	-	-	-	-	-	-	३६	१७५४
१६]	३५ यंत्रसामग्री यांत्रिक अजारे व सुटे भाग [विद्युत सामग्री सोडून]	१९८४	१६	१०८	२०	२७३	६	२०१	४	२९५	५	६५८	-	-	-	-	-	-	५१	१५३५
		१९८५	१५	९२	१७	२४६	९	२२६	६	५०८	४	६०५	-	-	-	-	-	-	५१	१६७८

क्रमशः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१७]	३६ विद्युत यंत्र सामग्री साधने उपकरणोआणि सुटे भाग.	१९८४	१	७	४	४७	५	१३०	-	-	२	२६८	-	-	-	-	-	-	१२	४५२
		१९८५	२	१६	६	७५	४	९५	२	१५८	१	१४१	-	-	-	-	-	-	१५	४८५
१८]	३७ परिवहन सामग्री व सुटे भाग.	१९८४	३	१८	१	१३	१	२५	१	८१	१	२०६	२	१८७९	-	-	-	-	९	२२२२
		१९८५	३	१७	१	१०	१	२२	-	-	२	३३२	२	१७६१	-	-	-	-	९	२१४२
१९]	३८ उत्पादन करणारे इतर उद्योग.	१९८४	१	९	१	११	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२०
		१९८५	१	५	२	२४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	३९
२०]	४० विद्युत उत्पादन	१९८४	-	-	-	-	-	-	१	५०	-	-	१	७६१	१	२२६३	-	-	३	३०७४
		१९८५	-	-	-	-	१	४१	-	-	-	-	१	७७०	-	-	-	-	३	८११
२१]	४१ गॅस व बाष्प	१९८४	-	-	-	-	१	३५	२	१२९	-	-	-	-	-	-	-	-	३	१६४
		१९८५	-	-	-	-	१	२९	२	१२०	-	-	-	-	-	-	-	-	३	१४९
२२]	४२ जलप्रदाय व पाणीपुरवठा.	१९८४	-	-	-	१	२०	१	५०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	८०
		१९८५	-	-	१	१६	-	१	६०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	७६
२३]	५१ वांधकाम संवधी उद्योग.	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१९७०	-	-	१	१९७०
२४]	६८ किरकोळ व्यापार उद्योग.	१९८४	-	-	-	-	१	२०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-१	२०
		१९८५	-	-	-	-	१	२७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२७

क्रमशः

तज्ज्ञा क्रमांक ५.२

- २४ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
२५]	७४ साठव्युक्त आणि गोदासे	१९८४	१	८	-	-	-	-	१	२६	-	-	-	-	-	-	-	-	२	१०४
		१९८५	१	८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	८
२६]	९६ वैयक्तिक सेवा.	१९८४	-	-	१	१३	१	२८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	४१
		१९८५	-	-	-	-	१	२३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२३
२७]	९७ दुरुस्ती सेवा	१९८४	३	१८	३	४३	१३	४६५	४	२७०	३	९०२	-	-	-	-	-	-	२६	१६९८
		१९८५	३	१६	५	६८	१४	५४५	२	१२१	४	१११०	-	-	-	-	-	-	२८	१८६०
जिल्हा वेरीज		१९८४	५४३	२५९०	११६	१६३६	१३२	४१४५	५५	३२९०	६६	१३२७३	१५	१०३९०	४	११५५४	-	-	२३१	४७५७८
		१९८५	५५८	२५७४	१२७	१७६२	१४३	४३८६	५५	४१३१	७०	१४८६३	१२	८९३१	४	११०६४	-	-	२६२	४७७११

टिप :- अ. कारखान्यांची संख्या
ब. कामगारांची संख्या

आधार :- मुख्य निरिक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कार्याच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

वर्ष १९८४ व १९८५

अनु. क्र.	मुख्य उद्योग गट	वर्ष	दिवसाची संख्या		६० दिवस		१२१ ते १८० दिवस		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० दिवसा पेक्षा जास्त		एकूण				
			अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व			
१]	००	शेती उत्पादन	१९८४	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७		
			१९८५																
२]	२०	खाद्य वस्तु	१९८४					३	३४	३	८	७	४१	१३	६०५	१८	१२८२		
			१९८५							५		४०	७	३५	२४	६६१	१४	६२२	
३]	२१	खाद्य वस्तु	१९८४									७	३	४५	८	१६	११	२३५	
			१९८५									१	२	१००	७	१५६	१६	१०५६	
४]	२२	पेय, तंबाखु व तंबाखुचे पदार्थ	१९८४							१		४४			२	६०	७	२८६	
			१९८५					१	२०	२	७८	१	३४	४	१२	५	३५५	१३	५७९
५]	२३	सुती कापड [सरकी काढणे व गासडया वॉशिंग यान्सह]	१९८४					७	४३३	३	१०९	१	१५	५	१६२	७	१०६०३	२३	१२१२२
			१९८५					५	४९२	१	३३			७	४४२	७	१११३८	२०	१२१०५
६]	२४	लोकर, रेमी व कृत्रीम तंतुचे कापड	१९८४											३	७८	१	२१	४	१९
			१९८५											२	४८	१	१७	३	६५

कमशा:

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.
७]	२५ ज्यूट कागड	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	४३	१	४३	
८]	२६ कागडांच्या वस्तू	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	४३	१	५	३	४८
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	४२	-	-	२	४२
९]	२७ कागडांच्या वस्तू कर्नाचर इ.	१९८४	-	-	२	८	४	१६	१०	४१	४२	१२६	३२२	२२७	४२	८२२	३३६	२०८७
		१९८५	-	-	३	१२	५	२२	१५	५१	३६	१४३	२१२	११५७	४३	२२६	३३१	१६८१
१०]	२८ कागदांच्या वस्तू कागदाच्या वस्तू मुद्रण प्रकाशन संबंधित उपयोग	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२२	२०४२	२२	१२८५	४४	३३३४
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२६	३३४७	१६	६०१	४२	३२४८
११]	३० रबर प्लेस्टीक पेट्रोलियम व कोळसायचि पदार्थ	१९८४	-	-	-	-	३६	-	-	-	-	-	-	-	१२	१३८२	१२	१३८२
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	७८	१२	१५६१	१५	१६३२
१२]	३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ	१९८४	-	-	-	-	-	२	२०	२	२३	८	५०२	२६	२२७	३८	१४७२	
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	२	१२	१५	७८१	१२	५५८	३६	१३५८	
१३]	३२ अधातू खनीज पदार्थ	१९८४	-	-	-	-	-	७	६४४	१६	१२४२	१५	२०००	२१	८५०	५२	४७४३	
		१९८५	-	-	-	-	-	१३	२६२०	२२	१६२२	१२	५५८	२०	६६०	६७	५४६७	
१४]	३३ मूलभूत धातू व मिश्र धातू	१९८४	-	-	१	५	१	३८	-	-	-	-	५	३४८	३२	४७२६	३२	५११७
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२२८	८	३८५	२२	५३१६	३८	५२२२
१५]	३४ धातूंच्या वस्तू व मुट्टेभाग [यंत्रे व परिवहनसामग्री सोडून]	१९८४	-	-	-	-	-	१	२१	-	-	-	३	५६	२८	१५२०	३२	१५२७
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२५	६	११२	२४	१५२४	३२	१६६८

कमरातः

१.	२.	३.	४	५	६	७	८	९	१०.	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
१६]	३५ यंत्रसामग्री यात्रिक अवजारे व सुटे भाग [विद्युत यंत्र सामग्री [सोडून]	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२६४	३५	११४७	४४	१४११
									१	६	-	-	१६	४६४	२४	१०७३	४१	१५४३
१७]	३६ विद्युत यंत्र सामग्री साधने उपकरणे आणि सुटे भाग.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	११	४३२	११	४३२
													६	९९	९	३८६	१५	४८५
१८]	३७ परिवहन सामग्री व सुटे भाग.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	२४१	४	१२५	७	१०६६
													३	२३४	३	१२७	६	१०५१
१९]	३८ उत्पादन करणारे इतर उद्योग.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	२०	२	२०
															३	२९	३	२९
२०]	४० विद्युत उत्पादन.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	३०२४	२	३०२४
															२	८११	२	८११
२१]	४१ गैस व वाष्प.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	१	३५	-	-	१	६१	२	९६
															३	१४९	३	१४९
२२]	४२ जलप्रदाय व पाणीपुरवठा.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	३०	-	-	१	७६
															२	७६	२	७६
२३]	५१ वांधकामा- संबंधी उद्योग.	१९८४ १९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
															१	१९७०	१	१९७०

कुमारा:

तक्ता क्रमांक ५.३

१९८५

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	
२४]	६८ किरकोळ व्यापारउद्योग	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२७	१	२७	
२५]	७४ साठवणूक व गोदामे.	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	९६	१	८	२	१०४	
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	८	१	८	
२६]	९६ वैयक्तिक सेवा.	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	४१	-	-	२	४१	
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२३	-	-	१	२३	
२७]	१७ दुरती सेवा.	१९८४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	८	५८१	१७	८६७	२५	१४४८	
		१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	३	९	३४२	१३	१३६७	२३	१७२२
जिल्हा वेरीज		१९८४	-	-	३	१३	१६	५३४	२७	८८७	७६	१५५२	३२७	९७०६	३०५	२९५१८	७५४	४२२१७	
		१९८५	-	-	३	१२	११	५३४	३८	२८४१	७२	२१०६	३७२	९४६२	२६०	२८८७७	७५६	४३८३२	

टिप :- अ- कारखान्यांची संख्या, व] कामगार.

आधार:- मुख्य निरिक्षक कामखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी

[वार्षिक उद्योग आहणी] जिल्हा :- नागपूर

[रुपये हजाराने]

क्र.	उद्योगाचे नाव	वर्ष	उत्पादन	१९८४-८५	१९८५-८६	१९८६-८७	१९८७-८८	१९८८-८९	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९१-९२	१९९२-९३
१	बांधणी व पदाथि उत्पादन	१९८४-८५	६१०९२	१८०३८८	१६८७	२२७५	१४६२८	२५९५९	१०३५३००	८६१३८३	१६७८८९	
२	उद्योगाच्या वस्तूंचा उत्पादन	१९८४-८५	१०२०५	[-]२७२३	१३४३	१५४०	२६३८	५२०१	७६३३५	३५४३९	२३८५	
३	पुती कापडाचे उत्पादन	१९८४-८५	१६२६३२	५६१०६	४३७८	५१३८	४१८४०	५६२२७	२३०८८८	१३८३८३	८४०८४	
४	लोखणी रेशीम व कृत्रिम रेशीम कापडाचे उत्पादन	१९८४-८५	६७७	३६१६	१०४	४१६	३७९	४८७	१०२०८	२१२६६	१०१५	
५	कापडाच्या वस्तूंचा उत्पादन [अंगात वापरा- वयाची वस्त्रे व पदत्राणे सोडून]	१९८४-८५	२६९०	१३३६	३३३	४००	२६८	१६२७	३७२३	२४२४	[-] २०	
६	लाकड, लाकडाच्या वस्तू व फर्नीचर यांचे उत्पादन	१९८४-८५	१८५७७	२२६८१	८७४	१०८९	३९१६	५८८१	२९७७५	८०७७५	१४०४३	
७	कागद, कागदाच्या वस्तू मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	१९८४-८५	२०४६६	२५०४५	२७७८	३७७३	२२६१८	४०८७६	२४१६१९	१७८५७२	४३१४३	
८	खर, प्लॅस्टीक, पेट्रो नियम	१९८४-८५	५४८३५	२८२७६	२१४७	२३५४	८६७८	११८२६	२२०८८९	१७४३५२	३९६५८	
	पदाथि उत्पादन											

कृपया:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
९	३१	रसायन व रासायनिक प्रदायक उत्पादन [पेट्रोलियम व दगडी कोयलाचे प्रदार्थ सोडून]	१९८४-८५	७४४३५	५१६९९	११६९	१५६६	७०६६	१४८०३	२१५१२५	१७१८६१	३७३४४	
१०	३२	असतू कमी प्रदायक उत्पादन.	१९८४-८५	२१०२९	१५११२	२४१७	७७६३	७३३३	९९९७	६७४५३	४९३३६	१४२२७	
११	३३	मूलतः धातू व मिश्र धातू यांचे उत्पादन.	१९८४-८५	१९११६४	१२८७७६	४१३३	५५७७	३६४१४	६०८५४	१११५६२८	९६९४६६	१३९१३१	
१२	३४	अध्यातुंच्या वस्तू व सुटे भाग यांचे उत्पादन [घरे व परिवहन सामग्री सोडून]	१९८४-८५	२२३४९	१११२२	७६३	९०७	५९५९	९३०७	१४९०२७	११३७५५	३२८५०	
१३	३५	यंत्र सामग्री, यांत्रिक अवजारे यांचे उत्पादन. [विद्युत सामग्री सोडून]	१९८४-८५	७८२९४	८७३५५	१३१३	११७७२	११४६३	२१९४३	२२५९१५	१३५८२१	८२३६५	
१४	३६	विद्युत यंत्रसामग्री, साधने उपकरणे यांचे सुटे भाग यांचे उत्पादन.	१९८४-८५	८६९०	(-)	११३	२४४	३२१	१३३३	२७७२	६५३७५	६४३५२	(-) ७८३
१५	३७	परिवहन सामग्री व सुटे भाग यांचे उत्पादन.	१९८४-८५	५५२३	९०५२	८७४	१०८२	१०६४२	१६११७	५५००९	३६२७८	१८०११	

कमरातः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१६.	२७	दुर्धला सेवा	१९८४-८५	१८३०१	१९०६२	१००२	१३३६	१३२८२	२०८०५	४६२५३	२७३९०	१८११५
१७.	-	इतर	१९८४-८५	३३०२	१४६२	८३	२९	१२२९	१५८३	१८५६८	१६२५७	१२४६
जिल्हा बेरोजगारी			१९८४-८५	८१४२०९	६३५२६८	२४६३८	३१३७८	१९१२००	३०६२६८	३८४४७६१	३०६४२६६	६२२३९३

टिप :- १] आकडे अस्थायी आहेत.

२] आकडे संक्षिप्त दिल्यामुळे सर्व बेरोजगारी जुलतीलच असे नाही.

३] आकडे गणना क्षेत्रातील सर्व कारखान्याची माहिती व गैरगणना क्षेत्रातील अंदाजे माहितीवर आधारीत आहेत.

४] ३ पेक्षा कमी कारखाने असलेल्या उद्योगधंद्यांची माहिती "इतर" या उद्योग गटात अंतर्भूत केली आहे.

५] उपरोक्त कातील आकडे दोन किंवा जास्त जिल्ह्यांतील आहेत, ती एकीकृत पत्रके हा तक्ता तयार करतांना विचारात घेतली नाहीत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र. :	बाबी-	: १९८५-८६
१	२	३
१.	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	२७०४
२.	सेवा घोजनाचा उपयोग करणारे मालक	१०१२
३.	पटावरील अर्जदारांची संख्या	२४०९२२
४.	<u>नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या</u>	
	अ] खाजगी क्षेत्र	१२२
	ब] सार्वजनिक क्षेत्र	२३७१
५.	<u>नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या</u>	
	अ] अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती	११७२
	ब] इतर	१३२१
	क] एकूण	२४९३
६.	<u>राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय</u>	
	१] व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबधीत कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	उ. ना.
	ब] नोकरी दिलेले	उ. ना.
	२] प्रशासकीय, शासकीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	उ. ना.
	ब] नोकरी दिलेले	उ. ना.
	३] लेखनीय व तत्संबधीचे कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	१३१४४
	ब] नोकरी दिलेले	३५३
	४] विक्री कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	५
	ब] नोकरी दिलेले	-
	५] शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबधीत कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	३३
	ब] नोकरी दिलेले	८

१	२	३
६	राष्ट्र द्वीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	६] खाणकामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	२६
	ब] नोकरी दिलेले	-
	७] वाहतुक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	८६८
	ब] नोकरी दिलेले	४४
	८] क्राफ्टतयार, उत्पादन प्रक्रिया कामगार, इतर ठिकाणी वर्गीकरण न झालेले कामगार.	
	अ] नोंदणी केलेले	८७१
	ब] नोकरी दिलेले	२३३
	९] सेवा, खेळ व तत्सम कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	११९
	ब] नोकरी दिलेले	३७
	१०] इतर ठिकाणी वर्गीकरण न केलेले कामगार	
	अ] नोंदणी केलेले	१५०२४
	ब] नोकरी दिलेले	१८१८
	११] स्कूण	
	अ] नोंदणी केलेले	३००९०
	ब] नोकरी दिलेले	२४९३

टिप :- x बाबी क्रमांक १ व २ मधील आकडेवारी उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, विद्यापीठ व्यवसाय माहिती आणि मार्गदर्शन केंद्र, नागपूर यांचे जिल्हावार उपलब्ध नसल्यामुळे तक्त्यात दर्शविलेले नाही.

आधार :- उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ५:६

-१०४-

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८५-८६ या वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर.

अनु क्र. : बा ब : परिमाण : वर्ष १९८५-८६

अनु क्र.	बा	ब	परिमाण	वर्ष
१.	सेवा योजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र			
	१]	वैयक्तिक मार्गदर्शन/ व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	२८९४
	२]	सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा.	संख्या	१९
	३]	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/ प्रशिक्षणासाठी /उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या.	संख्या	१३३
२.	विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन			
	x१]	वैयक्तिक मार्गदर्शन/ व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	उ. ना.
	x २]	सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा	संख्या	उ. ना.
	x ३]	मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/ प्रशिक्षणासाठी /उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या.	संख्या	उ. ना.

टिप :- xअनुक्रमांक २ मधील बाब क्रमांक १, २ व ३ ची माहिती उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी विद्यापीठ व्यवसाय माहिती आणि मार्गदर्शन केंद्र, नागपूर यांचेकडे जिल्हावार उपलब्धनाही.

आधार :- उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

[१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र. :	महिना	: खर्च [रुपये लाखात]		: मनुष्य दिवस	: रोजगार हमी योजनेखालील कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
१	२	३	४	५	६
१]	एप्रिल, १९८५	२३.५८	२३.५६	२,०२,११४	३६७
२]	मे, १९८५	६१.४०	८४.९८	५,२६,२८६	४३४
३]	जून १९८५	५६.८०	१४१.७८	४,८६,८५७	४४२
४]	जुलै, १९८५	२८.६७	१५०.४५	२,४५,७४३	२८४
५]	ऑगस्ट १९८५	१९.५७	१९०.०२	१,६७,७४३	२४७
६]	सप्टेंबर, १९८५	२४.४७	२१४.४२	२,०९,१४३	२३९
७]	ऑक्टोबर १९८५	२२.७९	२३७.२१	१,९५,३४३	३४४
८]	नोव्हेंबर १९८५	२५.९९	२६३.२०	२,३२,७७१	४६१
९]	डिसेंबर १९८५	३६.१६	२९९.३६	३,०९,९४३	४५२
१०]	जानेवारी १९८६	३०.८४	३३०.२०	२,६४,३४३	४६५
११]	फरवरी, १९८६	४५.४४	३७५.६४	३,८९,४८६	६२८
१२]	मार्च, १९८६	८४.४६	४६०.१०	७,२३,९४३	४९८

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [रोजगार हमी योजना शाखा]

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार [३१ मार्च १९८६ ला संपना-या बघाकिरीता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. :	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योगमाहिती देणा-या :		कर्मचारी वर्गाची संख्या			
		संकेतांक	आस्थापनाची संख्या.	शासकीय	निम्नशासकीय	खाजगी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८
१]	कृषि	००-०६	२७	३४२५	३०१	-	३७२६
२]	खाणकाम	१०-१२	१३	-	१७३६६	-	१७३६६
३]	वस्तु निर्माण	२०-३८	१८८	२२८५	६८१९	२२६८६	३८७९०
४]	विज निर्मिती व गॅस पाणी व सांडपाणी सेवा	४०-४२	२४	-	८२६०	५६३	८८२३
५]	वांधकाम	५०-५१	३७	६३८२	६२८	१७	७१०४
६]	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय.	६०-६२	९१	-	१६३	२०६२	२२३२
७]	परिवहन गुदामे आणि दळणवळण.	७०-७५	२६	४२२७१	४५०१	४६	४७५१८
८]	विद्युत पुरवठा, विमा स्तरावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा.	८०-८३	१६२	१३	२२७५	१४२३	११४८१
९]	सांस्कृतिक, सामाजिक आणि व्यक्तीगत सेवा.	९०-९६	४८९	३६७१४	२६४५२	११७२७	७४२६३
एकूण :		-	१०५७	२८८६७	७४५३५	३८६७१	२१२०५३

आधार :- उपग्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

लेखा क्रमांक ५९

- १०७ -

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

[३१ मार्च १९८६ अखेर]

जिल्हा : नागपूर

[लोकसंख्या हजारात]

यंत्रणा	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण	
	गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१] महाराष्ट्र राज्य विद्युतमंडळ	१८७४	१६	१७५०	१११४	१६	१४६९	१७६६	२५८३
२] खाजगी संस्था	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्ह्यांची एकूण बेरीज :	१८७४	१६	१७५०	१११४	१६	१४६९	१७६६	२५८३

आधार :- १] मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ, म. रा. वि. मंडळ, कामठी रोड, नागपूर.

२] अधिक अभियंता, नागपूर ग्रामीण [५] विभाग, म. रा. वि. मंडळ, विद्युतभवन, काटोल रोड, नागपूर.

विजेचा वापर १९८५-८६ या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर [हजार कि. वॅट तासामध्ये]

अ. क्र. : निर्मितीचा प्रकार		विजेचा वापरीचा प्रकार							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी व लघुशक्तीसाठी वीज	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	संबंधनांची [कनेक्शनची] संख्या
१]	धरमल	१०५६८१	३४५०३	२९९९८३	१०३४०	१६५५५	९७७२३	५६४७८५	२९३६९८
२]	हायड्रो	-	-	-	-	-	-	-	-
३]	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण :		१०५६८१	३४५०३	२९९९८३	१०३४०	१६५५५	९७७२३	५६४७८५	२९३६९८

टिप :- मागील वर्षीच्या तुलनेत सार्वजनिक दिवाबत्ती मध्ये कमी झालेले आहेत.

आधार :- १) मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ, म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.

२] कार्यकारी अभियंता, बांधकाम-नि-संचालन व सुव्यवस्था विभाग, म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.

३] कार्यकारी अभियंता, बांधकाम-नि-संचालन व सुव्यवस्था विभाग क्रमांक १, गणेशभुवन सिव्हील लाईन, नागपूर.

४] कार्यकारी अभियंता, बांधकाम-नि-संचालन व सुव्यवस्था, विभाग क्रमांक-२, धरमपेठ, नागपूर.

आर्थिक गणना- १९८०

विगर कृषि आस्थापना

आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगासह जिल्हा: नागपूर

वा ब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४
[एक] सर्व प्रकारच्या आस्थापना एकत्र			
१.१ आस्थापनांची संख्या	२७८२७	६४७१६	९२६१३
१.२ मालकीच्या प्रकारानुसार संख्या			
अ] कर्जावारी	७१६	१३८	१५५४
ब] सार्वजनिक	३३१२	२६८८	६०००
क] खाजगी	२४१६९	६१०९०	८५२५९
१.३ मालकांच्या विशेष सामाजिक गट [एकूण संख्येची टक्केवारी]			
अ] अनुसूचित जाती	१२.५७	१०.५४	११.०८
ब] अनुसूचित जमाती	१०.६५	१३.१२	११.५५
१.४ जागेविरहीत कार्यान्वित असलेल्या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	१६.४२	१९.३८	१८.४२
१.५ शक्तीवर चालणाऱ्या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	१५.६६	१२.६३	१२.५५
[दोन] सर्वसाधारणपणे काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या			
अ] एकूण कामगार	८७४००	२३१२२७	३१८६२७
ब] वेतनावर काम करणारे कामगार	५४४२६	१४२०५८	१९६४८४
क] वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	६२.२७	६१.४४	६१.६६
ड] कामगारांची प्रतिस्थापना सरासरी संख्या	३	३	३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या

जिल्हा : नागपूर.

अ.क्र. :	बा व	ग्रामीण आस्थापना [कामगार]	नागरी आस्थापना [कामगार]	एकूण आस्थापना [कामगार]
१	२	३	४	५
१]	खाणाकाम	१४५ [५१७४]	१८ [७१७]	१६३ [५८९१]
२]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	१३३११ [३१९७१]	२३८३७ [८५२६१]	३७१४८ [११७२३२]
३]	वीज, गॅस, व पाणी	१९० [४७७४]	१३६ [३६२३]	३२६ [८३९७]
४]	बांधकाम	१६१ [४०९४]	३८७ [११११]	५४८ [५२०५]
५]	झाऊर व किरकोळ व्यापार	६२२० [८८७१]	२३६७९ [४२७६६]	२९८९९ [५१६३७]
६]	निवासगृहे व उपहारगृहे	१०२४ [२०९९]	२४९१ [८४७०]	३५१५ [१०५६९]
७]	वाहतूक	१४३ [४७६]	३४०५ [१३८८४]	३५४८ [१४३६०]
८]	साठवणूक व वखार	३८३ [६७४]	४७८ [१२७१]	८६१ [१९४५]
९]	दळणवळण	१५८ [३७५]	१२६ [३३४७]	२८४ [३७२२]
१०]	अर्थ पुरवठा विमा, मालमत्ता व धंदेविषयक सेवा	३५८ [६४८६]	२०५९ [९४५६]	२४१७ [१५२४२]
११]	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	५८९३ [२२२७६]	७९९० [६२७३२]	१३८८३ [८५००८]
१२]	इतर	११ [१३०]	११० [५८९]	१२१ [७१९]
१३]	सर्व प्रमुख उद्योग गट	३७८९७ [८७४००]	६४७१६ [२३१२२७]	९२६१३ [३१८६२७]

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार विंगर कृषी आस्थापनांची संख्या

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	२, ३	१३३११	२३८३७	३७१४८
२]	घाऊक व किरकोळ व्यापार	६	६३२०	२३६७२	२९९९२
३]	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा.	९	५८९३	७९९०	१३८८३
४]	वाहतूक	७	१४३	३४०५	३५४८
५]	निवासगृहे व उपहारगृहे	६	१०२४	२४९१	३५१५
६]	अर्थपुरवठा, विमा, मालमत्ता व धंदेविषयक सेवा	८	३५८	२०५९	२४१७
७]	साठवणूक व वखार	७	२८३	४७८	७६१
८]	बांधकाम	५	१६१	३८७	५४८
९]	वीज, गॅस व पाणी	४	१९०	१३६	३२६
१०]	दळणवळण	७	१५८	१२६	२८४
११]	खाणकाम	१	१४५	१८	१६३
१२]	इतर	x	११	११६	१२७
१३]	सर्व प्रमुख उद्योगगट		२७८२७	६४७१६	९२६१३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषी आस्थापनातील
कामगोरांची संख्या

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	२, ३	३१२७१	८५२६१	११७२३२
२]	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा.	९	२२२७६	६२७३२	८५००८
३]	घाऊक व किरकोळ व्यापार	६	८८७१	४२७६६	५१६३७
४]	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता धंदेविषयक सेवा	८	६४८६	२४५६	१५२४२
५]	वाहतूक	७	४७६	१३८८४	१४३६०
६]	निवासगृहे व उपहारगृहे	६	२०९९	८४७०	१०५६९
७]	बीज गैस व शाणी	४	४७७४	३६२३	८३९७
८]	खामळीम	१	५१७४	७१७	५८९१
९]	बांधकाम	५	४०९४	११११	५२०५
१०]	दळणवळण	७	३७५	३३४७	३७२२
११]	साठवणूक व वखार	७	६७४	१२७१	१९४५
१२]	इतर	४	१३०	५८९	७१९
१३]	सर्व प्रमुख उद्योग गट		८७४००	२३१२२७	३१८६२७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

बिगर कृषी सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकर]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. :	वा व	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१]	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	४१६	२३८	१३५४
२]	विजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संख्येशी टक्केवारी.	३.३७	५.५४	४.८७
३]	सहकारी औद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार.			
अ]	एकूण संस्था	४७२६	२५८१	१४३०७
ब]	प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या.	११	१७	११

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या जिल्हा :-नागपूर.

अ. क्र. : उद्योग गट		ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्था- पना	रोजगार	आस्था- पना	रोज- गार	आस्था- पना	रोजगार
१	२	३	४	५	६	७	८
१]	खाणकाम	५	२२८	४	२२८	९	१३२६
२]	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	३५	३५४	१६०	३००६	१९५	३३६०
३]	वीज, गॅस व पाणी	३	२०	२	३३	५	५३
४]	बांधकाम	३	१३२७	-	-	३	१३२७
५]	घांऊ व किरकोळ व्यापार.	१२०	२४१	२१५	७६१	३३५	१००२
६]	निवासगृहे व उपहार गृहे.	१	५	२३	१८८	२४	१९३
७]	वाहतूक	२	३	९	४४	११	४७
८]	साठवणूक व वखार	१०	५०	१५	१९	२५	६९
९]	दळणवळण	७	१६	३	३०	१०	४६
१०]	अर्थपुरवठा, विमा, मालमत्ता व धंदेविषयक सेवा.	१०२	११८१	११६	११०३	२१८	२३८४
११]	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा.	१२८	५३१	३९१	४१६९	५१९	४७००
१२]	इतर	-	-	-	-	-	-
१३]	सर्व प्रमुख उद्योग	४१६	४७२६	९३८	९५८१	१३५४	१४३०५

टिप :- सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत कारण सहकार प्रकारातील स्वयंकार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार:- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा : नागपूर.

रोजगाराचा आकारमान गट संख्या.	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	आस्था पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या.	आस्था पनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१-२	७०४	१०४३	१७१३	२९९१	२४१७	४०३४
३	११५	३४५	२९१	२९७३	११०६	३३१८
४	२९	३२६	७२९	२९१६	८२८	३३१२
५	९०	४५०	५९७	२९८५	६८७	३४३५
६-९	१४३	१०२७	१०४१	७५६२	१२१४	८५८९
१०-१९	८२	११३२	४३२	५२९२	५१४	६४३४
२०-४९	६०	१८७८	१०७	२९७९	१६७	४८५७
५० पेक्षा जास्त	५१	७३३५	८३	२३०७२	१३३	३०४०७
सर्व आकारमान गट	१३४४	१३६०६	५७२२	५०७७०	७०६६	६४३७६

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र.	रोजगाराच्या आकारमानाचा गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१-२		५१७	८२८	३४६२	४४७६	२९८६	५३०४
३		२४	२८२	११२८	३५२४	१२९२	३८७६
४		३४	११३६	६३५	२५४०	६६९	२६७६
५		१०	५०	३७२	१८६०	३८२	१९१०
६-९		१५	१०३	४८१	३३४०	४९६	३४४३
१०-१९		१८	२२६	१४३	१७४०	१६१	१९६६
२०-४९		३	६६	२८	७५१	३१	८१७
५० त्या पेक्षा जास्त		-	-	३	७२६	३	७२६
सर्व आकारमान गट	६९१	१६९१	५३२९	१९०२९	६०३०	२०७२०	

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

सामुहिक सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा : नागपूर.

रोजगारांचा आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१-२	२०७४	२९३७	१५७९	२५३६	३६५३	५४६३
३	३३५	६७५	३९४	११८२	६१९	१८५७
४	१४८	५९३	३६३	१०४८	४१०	१६४०
५	११७	५८५	२०३	१०१५	३३०	१६००
६-९	२५२	१८०३	४३९	३१८०	६९१	४९८३
१०-१९	१३९	१८७९	४९०	६६५५	६२९	८५३९
२०-४९	६८	१९३६	४००	१२१२२	४७५	१४०५८
५० व त्यापेक्षा जास्त	१४	८४७६	२०३	२९४३०	२१६	३७८९६
सर्व आकारमान गट	३०३७	१८८७३	३९७६	५५१५८	७०१३	७६०३९

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

वर्तमान कामांक ५-३०

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्म्या-यांची आकारमान गटानुसार संख्या:		ग्रामीण		नागरी		
गट-संख्या	आस्था	नेहमी काम	आस्था	नेहमी काम	आस्था	नेहमी काम
१	२	३	४	५	६	७
१-२	३२५२	५५३४	६८७४	११८७१	१०८२६	१७६०५
३	६१३	१८३२	३२०९	९६३७	३८२३	११४६६
४-९	३२३	१५७२	१९२१	७९६४	१३३८४	९५३६
१०-१९	२८०	१४००	१४२९	७१४५	१७०९१	८५४५
२०-२९	५१६	३७०२	२४०२	१७०५४	२९१८०९	२०७५६
३०-३९	३०३	४०६९	१३६६	१७६०३	४६६९	२१६७२
४०-४९	२१५७६	१५२६०	६०५६९३	२०३१२	८६९	२५१७३
५०-५९ व त्यापेक्षा जास्त	३९१५५	३३१७९	१७४	६८२७६	५२९	१०१४५५
सर्व आकारमान गट	६३८८	५६७५५	१८३३८	१५२८५२	२४७२६	२१६६०७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था ३०.६.१९८६]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र :	संस्थाचा प्रकार	संख्या
१ :	२	३
१]	सहकारी पत संस्था	२८३
२]	सहकारी बिगर पत संस्था	२११९
३]	कृषी पत संस्था	
	१] जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	१
	२] जिल्हा भूविकास बँका	१
	३] प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	५९४
	४] इतर	
	अ] धान्य बँका	—
	ब] आदिवासी पत संस्था	४
	क] शेतकरी सेवा संस्था	—
	बिगर शेती पत संस्था	
	१] औद्योगिक सहकारी बँका	—
	२] नागरी बँका व नागरी पतपेढ्या	१०
	३] वेतन धारकांची संस्था	३७१
	४] गिरणी व कारखाने कामगार संस्था	२
	५] श्रिष्ट आणि पत संस्था	—
	६] भिषी	—
	७] इतर	—
	कृषि बिगर पतसंस्था	
	१] कृषीपणन	१५
	२] कृषी उत्पादन व प्रक्रिया	३१
	३] मत्स्यव्यवसाय	६०
	४] पशुसंवर्धन	४
	५] सिंचन संस्था	८
	६] शेती सहकारी संस्था	९
	७] कृषी प्रक्रिया	
	अ] कुक्कुटपालन	—
	ब] पीकसंरक्षण	—
	क] दुग्धव्यवसाय	१७५

१	२	३
८] इतर [नमूद करावे]		
अ] भात गिरणी		-
ब] फलोद्यान संस्था		-
९] बिगर कृषी बिगर पततांच्या		
१] हातमाग कामगार		३८४
२] विणकर		२३
३] इतर आधोगिक		१६३
४] ग्राहक भांडार		२७५
५] घरबांधणी		५६९
६] देखरेख संस्था		-
७] इतर [नमूद करावे] रिखा संस्था		२३
अ] औद्योगिक वसाहत		२
ब] वन		३४
क] वाहतूक		८
ड] छपाई प्रक्रिया		१८
इ] प्रसिध्दी		-
प] रुग्णालय		-
फ] कामगार कंत्राट		११२
ग] जिल्हा व विभागीय सहकारी मंडळ		३
ह] संघ		३
एकूण सहकारी संस्थांची संख्या :		३१०२

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील विविध प्रकारच्या प्रतपेढ्याबाबत निवडक माहिती.

[३०. ६. १९८६ ला संवणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये व सभासद संख्यांजारात]

अ. क्र. :	वा ब	: ३०. ६. ८६ या दिवशी
१ :	२	: ३
१]	एकूण सहकारी संस्थांची संख्या	३१०२
२]	एकूण सभासदांची संख्या	५८९
३]	भरणा झालेले भाग भांडवल	११४६१९
४]	<u>त्यापैकी</u>	
	अ] शासकीय	१२८३३
	ब] स्वतःचा निधी	-
५]	ठेवी	३११७८३
६]	खेळते भांडवल	१३२९२११
७]	निव्वळ दिलेले कर्जे	४६६२९३
८]	<u>नफा</u>	
	१] सहकारी संस्थांची संख्या	११४९
	२] रक्कम	३३९२९
९]	<u>तोटा</u>	
	१] सहकारी संस्थांची संख्या	११२०
	२] रक्कम	२९४७०
१०]	नफा किंवा तोटा नसलेल्या सहकारी संस्था	८३३

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.३

- १२२ -

३०-६-१९८६ ला संपना-या वर्षातील सहकारी बँकेचे कार्य

जिल्हा : नागपूर.

[संपये ह्यारात]

अ. क्र.	नांव	शाखांची संख्या	संस्थात्मक संस्था	भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेवते भांडवल	खिली विकर्जे			
								अल्प	मुघतीये	कर्जे	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१]	नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित.	६५	१६१५	१६३	१५७१२	३३६९०	२६३३२९	३७३८७८	-	-	१८३९३९

अ. क्र.	नांव	त्यापैकी	धेणे कर्ज	थकलेले कर्ज						
		अल्पहंगामी मध्यम दिर्घ शेती मुदतीची मुदतीची कामासाठी	अल्प मध्यम दिर्घ मुदतीचे मुदतीचे मुदतीचे [रोखत व देयकातील कसर यातह]	अल्पमुदतीचे मध्यम दिर्घ [रोखत व मुदतीचे मुदतीचे देयकातील कसर यातह]						
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१

१] नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मर्यादित. ८१२०९ २९५१३ - १४९४२६ ३४५१३ - ६६०६५ १५५४९ -

आधार :- जिल्हा उगनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य- [३०. ६. १९८६ या दिवशी संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा: नागपूर.

[रुपये हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	त्यापैकी शासकीय व इतर निधी	कर्जे	खेते भांडवल		
				एकूण	लहान	मोठा					इतर	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	५२४	१४२२५४	१६१२२१	४६४२४	१०४५००	१०३६७	२२१३५	१०८२	४२८९	५०७२६	१६८६८८
<u>तालुका</u>												
१]	नागपूर	६०	११२६४	११३६४	४०३६	७३२८	-	१६२४	२५	२४०	४२६२	१३२४६
२]	हिंगणा	५२	११२४७	११२४७	२६९३	८४२३	१३१	२१०३	१९	१०६	७१०७	१७०६५
३]	कामठी	३७	१३१३१	१३१३१	१२६१	६३७५	५४२५	११२८	१७	३११	३६३५	६६४८
४]	काटोल	४८	२०२४६	१७३१६	७३७०	९९४६	-	२२०५	१२१	२५४	३३०४	२७६२३
५]	नरखेड	६३	१४२५५	१४२५५	५१०५	९४१०	४४०	२४२२	३०	२३०	३५२८	२३४२८
६]	सावनेर	५७	१३२२१	१३३२१	६१२६	७१२५	-	१७०९	४०	२२३	३६७८	१४५५९
७]	कळमेजवर	५५	१२५८१	१२७०६	५११२	१४५८७	-	१७६२	१०२	३८६	३५१७	१८२८२
८]	रामटेक	११	३२९५	३२९५	१०००	२२९५	-	३८६	४५	२५०	८८४	३९३९
९]	पारशिवनी	४६	८३१५	८३१५	२३४३	५७५७	२१५	१३१७	४२	४३५	३२७६	८०६८
१०]	मौदा	५२	१०३१०	११०२०	३४८६	६४०३	११३१	१२४५	३०४	४२०	६२५७	१५७८९
११]	उमरेड	३५	११४१०	११४१०	२७५२	६२३२	२४२६	९२१२	६५	५३०	२८०७	१०१६५
१२]	भिवानूर	३२	८११२	१४३४४	१९८७	१२२७३	८४	१४८२	२४७	१९५	२९४५	८७४५
१३]	कुली	४६	१११६७	१११६७	३०७६	७६४६	४४५	१७७०	१८	५६९	४८२६	८१३१

प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य - [३०. ६. १९८६ या दिवशी संपना-या वधकिरीता]
[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	दिलेले एकूण कर्ज		येणे कर्ज		कर्जाची एकूण थकबाकी		थकबाकीवैकी				
		[अल्प मुदतीचे		[अल्पमुदतीचे		[अल्प मध्यम दिर्घ]		तीन वर्षा		पेक्षाक कमी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक
		कर्जांची संख्या	रक्कम	येणे रक्कम	येणे असलेल्या सभ्रातदांची संख्या	थकबाकी दारांची संख्या	रक्कम	थकबाकी दारांची संख्या	रक्कम	थकबाकी दारांची संख्या	रक्कम	थकबाकी दारांची संख्या
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
	जिल्हा एकूण	४१४३०	५०७४६	४३९१३	११२५६४	४१३८९	६६९९३	११५६५	१८७१६	२९८२४	४८२७७	
	तालुका											
१]	नागपूर	४९२४	४२६२	४९२४	७४६५	२९००	४४४२	७१३	१२०८	२१८७	३२३४	
२]	हिंगणा	२३०४	७१०७	३७७१	१३०३२	३३२७	६८४५	१४४७	३५१०	१८८०	३३३५	
३]	कामठी	३०२२	३३५५	१७२७	५३५४	१७२७	२४७३	७५१	१२४३	९७६	१२३०	
४]	काटोल	१५३८७	३३७४	५२१८	१२५०६	५२१८	९२६६	९५५	१०४७	४२६३	८२१९	
५]	नरखेड	१२५६	३५२८	६४८३	१३६१४	६४८३	११०२५	११७५	१९०७	५३०८	९१८८	
६]	सावनेर	१४६५	३६४८	३८४३	९८८८	३८४३	६८३७	९८७	१४३९	२८८६	५३९८	
७]	कळमेव वर	१५७३	३५१७	४५१३	१०८९४	४५१३	७६६४	१४२३	२१४०	३०९०	५५२४	
८]	रामटेक	१०३१	८८४	१०४८	१८३६	८३२	९५४	२१९	२७६	६१३	६७८	
९]	पारशिवनी	१५३१	३२७६	२२१६	६५१३	२२११	३०२०	७६५	१०८१	१४४६	१९३९	
१०]	मौदा	२८६७	६९५७	२८९४	९७२८	२८९४	४६४४	९६४	१४४६	१९३०	३१९८	
११]	हमरेड	१९८८	२८०७	२५१७	९१८९	२५१७	३८०८	४१६	५८८	२१०१	३२३०	
१२]	भिवानूर	१८३६	२९४५	२२९५	५६६३	२२९५	३४०५	८००	१४७४	१४९५	१९३१	
१३]	कुही	२२३४	४८२६	२४३४	६८८२	२५९९	३५४०	९५०	१३५७	१६४९	११८३	

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

अ.] जिल्हयातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थाभार्फत दिलेली पीक कर्जे [३०.६.१९८६ ला संपणा-या वर्षाकरिता]
जिल्हा : नागपूर [स्वये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	अ न धा न्ये										
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
			गहू	भात	ज्वार	वर्गीय धान्य[ज्वारी, बाजरी, मका इ.	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मेस्टा	इतर
	जिल्हा एकूण	१८३८६	५६६	६३२४	१००३४		१४५	१७१२	१३७२२	११२४	४५१	-	१४४६१
तालुका													
१]	नागपूर	४१०१	५६	१२८	१३०९	६५	९८१	१५३५	३७	-	-	-	
२]	हिंगणा	६६१४	-	-	३२६०	-	-	३३५४	-	-	-	-	
३]	कामठी	३५६२	१६५	-	१५०	-	-	३६५	४७	७५	-	-	२७६०
४]	काटोल	२८८२	६१	२८०	६९१	-	-	९८६	३९१	१६०	-	-	३१३
५]	नरखेड	३३७८	२९	५११	४७०	-	१८४	९६४	६२९	-	-	-	५९१
६]	सावनेर	३६४६	३२	१४	१३२०	-	-	२०६५	२	५	-	-	२०८
७]	कळमेघवर	३४८५	६८	-	१२११	-	५३१	१५१५	३०	-	-	-	१३०
८]	रामटेक	८८२	-	८८२	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९]	वारशिबनी	२७२२	२०२	७०	८२७	८०	-	१०१९	३०	८०	-	-	६२०
१०]	मौदा	४५६६	३७	२९२८	१०	-	-	-	१३	४१	-	-	१५३८
११]	उमरेड	५१०८	-	३१३	६९४	-	-	१६५९	१३	-	-	-	२५२९
१२]	भिवानूर	२६६१	१६	४८३	४	-	-	३७	१३	-	-	-	२१२८
१३]	कुडी	४७५३	-	८१५	८८	-	१६	-	-	२०	-	-	३७४४

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६. ५. ३

-१२७-

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा सहकारी संस्था मार्फत दिलेली पीक कर्जे [३०. ६. ८६ ला संपणा-या वळकिरीता]
जिल्हा : नागपूर [रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वार, वर्गीय धान्ये [ज्वारो, वाजरी, मक्का]	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग आणि मेस्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३

नि रं क

टिप :- नागपूर जिल्ह्यात एकाही शेतकरी सेवा संस्थामार्फत पीक कर्जे दिलेली नाहीत म्हणून माहिती "निरंक" आहे.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थामार्फत दिलेली पीक कर्जे

[३०. ६. ८६ ला. संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	सकूण	अन्न धान्ये										
			गहू	भात	ज्वारीवर्गीय धान्ये	डाळी इतर	कापूस	गळीताची उत्स	ताग व	इतर			
			[ज्वारी, बाजरी मक्का इत्यादी					धान्ये	मेस्टा				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
	जिल्हा सकूण	१३४	-	१३४	-	-	-	-	-	-	-	-	
	<u>तालुका</u>												
१]	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
२]	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
३]	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
४]	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
५]	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
६]	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
७]	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
८]	रामटेक	१३४	-	१३४	-	-	-	-	-	-	-	-	
९]	गारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१०]	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
११]	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१२]	शिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१३]	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हा आणि प्राथमिक वणन संस्थांचे कार्य [३०.६.१९८६ ला संवणा-या वचकिरीता]

जिल्हा: नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	खेळते भांडवल	खरेदीची किंमत			विक्रीची किंमत		
					कृषीउत्पादन गरेच्या वस्तु	शेतीच्या वस्तु	उपभोग्य वस्तु	स्वतःच्या मालकीचे	अडत्या म्हणून	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा एकूण		१३	१०६८४	४१६४६	-	३५६२३	३९६५७	५४६७६	-	५४६७६
जिल्हा स्तरीय संस्था		२	५०७०	१९८२४	-	१९९९८	५५५५०	३०२२१७	-	३०२२१७
तालुका										
१]	नागपूर	१	३३३	५११२	-	-	२४३५	५८२५	-	५८२५
२]	हिंगणा	१	७५६	५५२९	-	६१८७	-	५६०५	-	५६०५
३]	कामठी	१	१३३	५२५	-	-	२२९	-	-	-
४]	काटोल	१	१६६६	४१५६	-	७०००	४८४६	१०३५३	-	१०३५३
५]	नरसेड	१	१५८९	१६००	-	१२६४	४४४	१६५८	-	१६५८
६]	सावनेर	१	४३०	६८१६	-	-	११५६०	३४०९	-	३४०९
७]	कळमेजवर	१	५३७	४५२०	-	५८४६	२२३	५८०६	-	५८०६
८]	रामटेक	१	१०२३	१९२५	-	३३४३	३३५७	३४४९	-	३४४९
९]	पारशिवनी	१	८६५	२६९६	-	३९०५	१६६४	३४९१	-	३४९१
१०]	मौदा	१	४५६	२१०६	-	२६२५	६६०	२२५६	-	२२५६
११]	उमरेड	१	१४८१	२९३१	-	२२१९	३४३१	६८७१	-	६८७१
१२]	भिवापूर	१	५८८	१९२६	-	-	-	२६५७	-	२६५७
१३]	कुही	१	८२७	१८०४	-	३३०४	१७२८	३२२६	-	३२२६

क्रमशः

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	कृषी उत्पन्नाची विक्री [अडते] व मालक म्हणून							शेतीला आवश्यक वस्तुची विक्री [अडते व. [मालक] म्हणून					उपभोग्य वस्तुची एकूण विक्री	
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्य	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर एकूण	खते	विधाने	कृषी अवजारे	इतर	एकूण		
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
	जिल्हा एकूण	-	-	२३८७६	-	-	-	-	२३८७६	३५४४५	४५४३	११४६	१३५४२	५४६७६	२३८७६
	जिल्हास्तरीय संस्था	-	-	५२०२५	-	-	-	-	५२०२५	१२११६२	१५३७	८२०५	१०२००६	३०२२१७	५२०२५
	तालुका														
१]	नागपूर	-	-	३२२१	-	-	-	-	३२२१	४३३२	११३२	-	४४४	५८९५	३२२१
२]	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	३८७७	७५२	२१	८७८	५६०५	-
३]	कामठी	-	-	११	-	-	-	-	११	-	-	-	-	-	११
४]	काटोल	-	-	४७२०	-	-	-	-	४७२०	३२२४	८२२	५१६	५७२१	१०३५३	४७२०
५]	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	७२०	१२२	२	७४४	१६५८	-
६]	सावनेर	-	-	५२६०	-	-	-	-	५२६०	३२०३	१०८	९८	-	३४०९	५२६०
७]	कळमेव	-	-	२२३३	-	-	-	-	२२३३	३८७८	६२२	३६३	९४३	५८०६	२२३३
८]	रामटेक	-	-	३७२३	-	-	-	-	३७२३	२२६३	१०९	१३	३६४	३४४९	३७२३
९]	घारशिबनी	-	-	१८१४	-	-	-	-	१८१४	२६५७	४३०	१६	३८८	३४२१	१८१४
१०]	मौदा	-	-	७३३	-	-	-	-	७३३	२१८२	४०	३१	३	२२५६	७३३
११]	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	२५८७	३०२	-	३२८२	६८७१	-
१२]	त्रिवापूर	-	-	२२४	-	-	-	-	२२४	२५२३	४३	१६	७५	२६५७	२२४
१३]	कूही	-	-	१७२७	-	-	-	-	१७२७	३२२२	४	-	-	३२२६	१७२७

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील विंगरशेती सहकारी पत संस्थांचे कार्य [३०. ६. ८६ ला संविधा-या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर

[रूये हजारात]

अ.क्र.	प्रकार	संख्या	सभासद	भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी रूये	ठेवी रू	खेवते भांडवल रूये	कर्ज अग्रिम [रू]	वसुले केलेले रू	घेणे रू	यकित रूये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>प्राथमिक सहकारी संस्था</u>											
१]	नागरी बँका	१	५६०००	११६४२	१२३४२	२२१०००	२९८८२४	१३०७६४	८१२१३	१५९८५२	९८५५
२]	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर इतर विंगर शेती	१	१००००	१९८४९	५७९६	५१३३३	८३२९३	४२०७७	३५२२६	६२०२३	५२८
१]	नागरी बँका	२	१०९६०	५९४२	२४७१	५००१	२५८२४	२११८०	२०७९२	२१६००	-
२]	कर्मचारी पतपेढी	२२०	१४७९६८	३५२२६	५१५३	१२४३६	८२५०७	६२३७२	५७६६२	६६८२१	११७१
३]	इतर [नागरी पतपेढी]	८२	२४७५२	१६५२	३७५	२०२३	५६१२	२०२५	१४६२	३१४४	४०६

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील उत्पादक आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्थांची आकडेवारी

[३०.६.१९८६ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रूये हजारात]

अ.क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्था	सभासद	भाग	राखीव व खेवते	भांडवल	इतर निधी	भांडवल
१	२	३	४	५	६	७		८
१]	<u>उत्पादक आस्थापना</u>							
	१] साखर कारखाने	-	-	-	-	-		
	२] इतर कृषि प्रक्रिया संस्था	१२	५०२६	१५९७	३८२७	११०६४		
	३] विणकर संस्था	३८४	४०८७४	२११८८	४९७९	७४१५२		
	४] सुत गिरणी	२	३९२०	१११३२	७४७८६	१०२५४४		
	५] इतर औद्योगिक सहकारी संस्था.	१६३	११२२०	२४६६	१७१७	१०६७६		
	६] दूध उत्पादक संस्था/ संघटना.	१७५	१२०९९	२६७	१६४८	१२६५		
	७] मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था.	६०	६०२३	१०५	१९४	११५०		
	८] सहकारी शेती संस्था	९	५६०	१५	५६	२६५		
	९] उपसा सिंचन सहकारी संस्था.	८	१७६	७	-	१०९		
	१०] जंगल कामगार सहकारी संस्था.	३४	२६१३	५६	२८०	३५८९०		
	११] इतर [कुकुटपालन]	४	१९८	७	१	९		
२]	<u>सामाजिक सेवा</u>							
	१] गृहनिर्माण सहकारी संस्था.	७६२	५०११६	१३६६७	४२६१	३१३०९५		
	२] ग्राहक भांडार	२७५	६२६०२	२९३८	२२०२	२०७६३		
	३] कामगार कंत्राट सहकारी संस्था	११२	६८८९	३९३	३३८	४७९४		
	४] इतर	४८	३५२८	१३४९	१५६६	४६६३		

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील उत्पादक आस्थापना व सामाजिक सेवा सहकारी संस्था यांनी
केलेले कार्य

[३०.६.१९८६ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	सहकारी संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
१	२	३	४	५
१]	साखर कारखाने	१] उसाचे गळीत अ] उसाचे वजन ब] मूल्य २] साखरेचे उत्पन्न अ] साखरेचे वजन ब] मूल्य	टन हजारात रुपये[लाखात] टन[हजारात] रुपये[लाखात]	- - - -
२]	प्राथमिक विणकर संस्था	१] चालू हातमाग २] खरेदी ३] उत्पादन ४] विक्री	संख्या[शेकड्यात] रुपये[लाखात] रुपये[लाखात] रुपये[लाखात]	१८९ ९८५ २०२१ १८१६
३]	सुत गिरण्या	१] थोट्यांची संख्या २] तयार झालेला धागा	संख्या[शेकड्यात] टन[हजारात]	७५१ ३४९४
४]	इतर औद्योगिक संस्था	१] खरेदी २] उत्पादन ३] विक्री	रुपये[लाखात] रुपये[लाखात] रुपये[लाखात]	२५ २६५ ४५
५]	दुग्ध व्यवसाय सहकारी संस्था व संघटना	१] खरेदी २] विक्री	रुपये[लाखात] रुपये[लाखात]	उ. ना. उ. ना.
६]	मच्छीमारी [प्राथमिक व मध्यवर्ती]	१] पकडलेले मासे[मूल्य] २] विक्री [मूल्य]	रुपये लाखात] रुपये[लाखात]	४ ५
७]	कृषी	१] कसलेली जमीन २] उत्पन्न	हेक्टर[शेकड्यात] रुपये[हजारात]	२४३ ५३
८]	उपसासिंचन संस्था	ओलीताखाली आणलेली जमीन	हे. शेकड्यात	३०
९]	जंगल कामगार	१] दिलेल्या कुमांची संख्या २] गोळा केलेल्या वन उत्पादनाचे मूल्य	संख्या रुपये[हजारात]	उ. ना. ४२०९२
१०]	घाऊक ग्राहक भांडार	१] खरेदी २] विक्री	रुपये[हजारात] रुपये[हजारात]	२०९११ २०९२०
११]	प्राथमिक ग्राहक भांडार	१] खरेदी २] विक्री	रुपये[हजारात] रुपये[हजारात]	५९८५५ ६१३३९
१२]	गृहनिर्माण संस्था	चालू वर्षात बांधलेल्या गाडेयांची/घरांची संख्या.	संख्या	१०२२
१३]	कामगार कंत्राट संस्था	१] वर्षात केलेल्या कामांची संख्या २] केलेल्या कामाचे मूल्य ३] दिलेली मजुरी	संख्या रुपये[हजारात] रुपये[हजारात]	९२१ १४६८१ ७३०२

तक्ती क्रमांक ६. १०

१३१

नियंत्रित बाजार-पेटांची तालुकावार माहिती [३० जून १९८६ ला संपत्ती-या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर. [परिमाण टनामध्ये, मुल्य हजार रुपयात]

अ. क्र. जिल्हा/ बाजार		बाजार	वार्षिक आवक																	
तालुका	पेटेच	पेटेचा प्रकार	१] भात[धान]	२] तांदूळ	३] गहू	४] ज्वारी	५] कापूस	६] तूर	७] मूग	८] उडीद										
			परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	
जिल्हा एकूण			३१.	५१९	१३८४२	४३७२०५	११८१	२०५७	२७५८	१६२२६२	५०३	१७३६२	१३	५४५	१४	५८२				
							२६५७१		३१६०६											

तालुका

१] नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न	-	-	६८००	२१५४८४	८६०	२२७०१	८४०	११८३१	२२०	५९११८	-	-	-	-	-	-	-
२] काटोल	काटोल	बाजार समिती	-	-	-	-	१७०	३२७	२३४	२८२४	१३३	२४२३२	१०२	३७३७	६	२५१	११	४६५	
३] नरखेड	नरखेड	"	-	-	-	-	१	३१	८२२	२७०	-	-	१	२१	-	-	[-]	२	
४] सावनेर	सावनेर	"	-	-	-	-	७	१६६	-	-	४८५	२८१३६	२२०	७३७८	[-]	१७	१	२०	
५] कळमेरुवर	कळमेरुवर	"	-	-	-	-	-	-	१२१	१५२५८	२२०	१२२४४	-	-	-	-	-	-	
६] रामटेक	रामटेक	"	२	५७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
७] उमरेड	उमरेड	"	२२	३३८	७०४२	२२२४२१	१४१	३२२२	३८	६३७	६३०	३७८३२	१६२	५६७३	७	२७६	२	८३	
८] भिवापूर	भिवापूर	"	७	१२४	-	-	२	४७	२	१२	-	-	१८	५६०	[-]	१	[-]	५	
९] कुही	माढळ	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

क्रमशः

तक्ता क्रमांक ६.१० [पुढे चालू]

- १३५ -

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बाजार/ पेठेचे नाव	वाजार: २] चना	: १०] भुईमूंग	: ११] जवस	: १२] तीळ	: सोयाबीन	: १४] कलेवी	: १५] संत्री [गाडया]	एकूण									
१	२	३	४	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६
	जिल्हा	एकूण	३४४	१३७२२	५७९	२६१२६	३१३	१५९४०	१६९	११५००	२३३५	५७८७५	११२८	२९३१०५	११२१७८	९८९३११	७३१०४	३१८३७२	

तालुका																			
१]	नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न बाजार समिती	२२०	९८१५	२२०	१३५७१	२६०	१३२४५	१३०	८९४२	१२६०	३०९६२	२९०	६४४४५	३५६६७	१३०६४०	४८५७८८	
															१८०००				
२]	काटोल	काटोल	"	४८	१९७०	१४३	५९७९	-	-	[-]	२	२०	४७८	-	३४१३७	१०२५२	३५३०४	५१३६४	
३]	सरखेड	नरखेड	"	[-]	१	३१	१६५६	-	-	२	४६	८१	२०६२	-	९४३५४	४०४६५	९५२२२	४५२६८	
४]	सावनेर	सावनेर	"	४३	१६६३	११५	४९२०	८	४०२	३	२१३	१४	३५६	-	३८९५	१८२२	४७९१	४५०९३	
५]	कळमेश्वर	कळमेश्वर	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४४२७१९	२३९६५	४३०६०	५२१६७	
६]	रामटेक	रामटेक	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	५७	
७]	उमरेड	उमरेड	"	३०	१६८	-	-	३८	१९८४	२६	१७७३	७१०	१७७४३	९३	५८२०	-	-	८९४१	२९७९८१
८]	भिवापूर	भिवापूर	"	३	१०५	-	-	७	३०९	८	५२४	२५०	६२६०	४५	३६३९	-	-	३४२	११५९३
९]	कुही	मांढळ	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- १] स्तंभ ३३ मध्ये [x] या चिन्हाने दर्शविलेले आकडे वैलगाड्यांची संख्या दर्शविते. एका वैलगाड्यात अंदाजे ३००० संत्री असतात.

२] [-] ह्या चिन्हाने परिमाण स्तंभामध्ये अर्ध्या टनापेक्षा आक कमी दर्शविते.

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

नोंदणी केलेले सावकार व त्यांनी दिलेले कर्जे

[वर्ष ३०. ६. १९८६]

जिल्हा : नागपूर.

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-या व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा एकूण	५६८	९२५२	४०८१३	५००६५
	<u>तालुका</u>				
१]	नागपूर [शहर]	४१०	८६४०	२४००३	३२६४३
२]	नागपूर [ग्रामीण]	८	-	१३४५	१३४५
३]	हिंगणा	६	-	९४०	९४०
४]	कामठी	१७	-	३७१	३७१
५]	काटोल	९	-	-	-
६]	नरखेड	४	-	१३९	१३९
७]	सावनेर	७	-	१६४३	१६४३
८]	कळमेश्वर	-	-	-	-
९]	रामटेक	११	-	९९६	९९६
१०]	पारशिवनी	९	-	१८६५	१८६५
११]	मौदा	८	-	२४३	२४३
१२]	उमरेड	६०	६१२	९२६८	९८८०
१३]	भिवापूर	-	-	-	-
१४]	कूही	१९	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती

वर्ष १९८५

जिल्हा : नागपूर.

जिल्हा/ तालुका	संख्या							खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण		
	स्नानालये	दवाखाने	प्रसूती गृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर वैद्य चारिका	परि-	पारिका	एकूण	स्त्रिया साठी	मुला साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
जिल्हा एकूण	२७	१२३	३५	४०	१९४७	११७	१८३४	५२३१	२६६३	३३५	३४९	३२६	४०	१६९२	१६७३	७७८
तालुका																
१] नागपूर	१७	६१	२१	३	८५५	६५	१४५३	४६८२	२२७७	३३५	३४५	३१२	३६	१३५८	१३२०	५१९
२] हिंगणा	-	५	-	३	६	५	२८	२८	२०	-	-	x	-	१७	१४	७
३] कामठी	२	५	३	२	१०	३	३६	८५	५२	-	१	२	x	४०	४५	१७
४] काटोल	१	६	२	३	८	५	३३	२६	२६	-	x	१	१	३५	३७	२८
५] नरखेड	१	१०	२	३	४	८	३२	६५	५३	-	-	१	-	२८	२९	१९
६] सावनेर	१	५	३	४	१२	३	४४	६३	४५	-	३	६	३	६१	६८	५१
७] कळमेश्वर	-	३	१	२	५	३	२१	४२	३०	-	x	१	-	१९	१८	१६
८] रामटेक	२	२	२	४	९	२	४१	६३	५०	-	x	१	x	३१	३२	३४
९] पारशिवनी	१	२	-	४	८	२	३३	४८	४०	-	x	x	-	१८	१७	१६
१०] मौदा	-	५	-	३	६	५	२६	१८	१०	-	x	x	-	२१	१९	१७
११] उमरेड	१	६	१	३	९	३	३१	३४	१५	-	x	१	-	२६	३८	२३
१२] भिवापूर	-	४	-	३	६	६	२४	३५	१५	-	x	x	-	१६	१७	१५
१३] कुही	१	९	-	३	६	७	३२	४२	३०	-	-	१	-	२२	१९	१७

टिप :- x ह्या चिन्हाने दर्शविलेले स्थान एक हजाराचे कमी आहेत.

नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्युची संख्या [१९८५ ह्या वर्षासाठी]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/पंचायत समिती/तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या :			नोंदलेल्या मृत्युची संख्या			वाल-मृत्युची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	नागपूर-जिल्हा	एकूण ग्रामीण नागरी	२७१४३ ६५६२ २०५८१	२३८८९ ५७३६ १८१५३	५१०३२ १२२९८ ३८७३४	१०१३७ ३२२२ ७०१५	६७५५ २५०९ ४२४६	१६८९२ ५६३१ ११२६१	१०३३ ३९९ ६३४	७७५ ३५३ ४२२	१८०८ ७५२ १०५६
	प. स./तालुका	एकूण	१७०१४	१५०२२	३२०३६	६११०	३६३६	९७४६	६२१	४२१	१०४२
१]	नागपूर.	ग्रामीण नागरी	२३८	२०५	४४३	१७३	११३	२८६	१०	१२	२२
२]	हिंगणा	एकूण ग्रामीण नागरी	६४७ ६४७ -	५२७ ५२७ -	११७४ ११७४ -	२४५ २४५ ५	१९९ १९९ -	४४४ ४४४ -	४५ ४५ -	४१ ४१ -	८६ ८६ -
३]	कामठी	एकूण ग्रामीण नागरी	१५२८ ३२६ १२०२	१२६० २५८ १००२	२७८८ ५८४ २२०४	३६९ १५६ २२३	२०३ ११४ ८९	५७२ २७० ३०२	१९ १६ ३	१९ १७ २	३८ ३३ ५
४]	काटोल	एकूण ग्रामीण नागरी	१०१४ ५२२ ४९२	९३४ ४३८ ४८६	१९३८ ९६० ९७८	३९० २३३ १५७	२५७ २२२ १३५	७४७ ४५५ २९२	३९ ३७ २	३३ ३१ २	७२ ६८ ४
५]	नरखेड	एकूण ग्रामीण नागरी	८६८ ५८१ २८७	७०७ ४७६ २३१	१५७५ १०५७ ५१८	४३० ३१४ ११६	३३९ २३८ १०१	७६९ ५५२ २१७	४९ ४६ ३	४६ ४६ -	९५ ९२ ३
६]	सावनेर	एकूण ग्रामीण नागरी	१३०३ ५६८ ७३५	१३३५ ५२९ ७०६	२६३८ १०९७ १५४१	५०४ २६३ २४१	३९२ २१४ १७८	८९६ ४७७ ४१९	३७ १८ ९	२२ १९ ३	४९ ३७ १२
७]	कळमेश्वर	एकूण ग्रामीण नागरी	४७१ ३३८ १३३	४४२ ३३४ १०८	९१३ ६७२ २४१	२५९ १९२ ६७	२१० १६८ ४२	४६९ ३६० १०९	१८ १८ -	११ १० १	२९ २८ १
८]	रामटेक	एकूण ग्रामीण नागरी	८५६ ४९० ३६६	७८१ ४४९ ३३२	१६३७ ९३९ ६९८	४०२ २८२ १२०	२४७ १६३ ८४	६४९ ४४५ २०४	२७ २२ ५	२६ २४ २	५३ ४६ ७
९]	पारशिवनी	एकूण ग्रामीण नागरी	६५१ ५०५ १४६	६०९ ४८६ १२३	१२६० ९९१ २६९	२५९ १८८ ७१	१९६ १४८ ४८	४५५ ३३६ ११९	२५ २४ १	१८ १६ २	४३ ४० ३
१०]	मौदा	एकूण ग्रामीण नागरी	५७८ ५७८ -	५०९ ५०९ -	१०८७ १०८७ -	२६२ २६२ -	२१२ २१२ -	४७४ ४७४ -	४५ ४५ -	४० ४० -	८५ ८५ -
११]	उमरेड	एकूण ग्रामीण नागरी	९२६ ४८२ ४४४	७६७ ४१९ ३४८	१६९३ ९०१ ७९२	२८४ १९१ ९३	२५१ २०५ ४६	५३५ ३९६ १३९	१९ १९ -	१४ १३ १	३३ ३२ १
१२]	भिवापूर	एकूण ग्रामीण नागरी	५८४ ५८४ -	५३० ५३० -	१११४ १११४ -	२८७ २८७ -	२४२ २४२ -	५२९ ५२९ -	५६ ५६ -	३७ ३७ -	९३ ९३ -
१३]	कुडी	एकूण ग्रामीण नागरी	७०३ ७०३ -	५७६ ५७६ -	१२७९ १२७९ -	३३६ ३३६ -	२७१ २७१ -	६०७ ६०७ -	४३ ४३ -	४७ ४७ -	९० ९० -

आधार :- संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे.

तबतः क्रमा ७. ३

- १३२ -

विविध कारणांनुसार मृत्युंची संख्या [१९८५ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	हिवताप	पटकी	देवी	क्षय	न्युमोनिया	अंगांग व अतिसार व गॅस्ट्रो	हृदया विकार	विषम ज्वर	कर्क रोग	उवसन क्रियेसंबंधीय रोग	आत्म हत्या	अपघात	इतर कारणे	एकूण मृत्यु.
१.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	-	७	-	६९४	३३०	२६७	६०६	६७	३७६	५७६	५९	९७२	१२९३८	१६८९२

आधार :- संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुणे.

पटकी व देवी प्रतिबंधक लस टोचणी विषयक आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : १९८५

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	ग्रामीण एकूण	नागरी संख्या	केरलस टोचणीची टोचणी	पटकी लस
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा-एकूण	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		४११०४४ ३२६६३६ ७३७६८०
	<u>तालुका</u>				
१]	नागपूर	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		१८५०२ ३७९२५४ २९७७५६
२]	हिंगणा	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		२७४९३ - २७४९३
३]	कामठी	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३४७७५ ७९३५ ४२७१०
४]	काटोल	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		२९३२९ ४८२२ २४१५१
५]	नरखेड	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३६००० १००५ ३७००५
६]	सावनेर	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३७५४५ १०५४० ४८०८५
७]	कळमेघ वर	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		२८६३७ ११७१३ ४०३५०
८]	रामटेक	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३४३९४ ३४३२ ३७८२६
९]	पारशिवनी	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		२४५९४ - २४५९४
१०]	मौदा	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३०५३८ - ३०५३८
११]	उमरेड	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३५६०२ ७९३५ ४३५३७
१२]	भिवापूर	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३५४७० - ३५४७०
१३]	कुही	ग्रामीण नागरी एकूण	- - -		३८१६५ - ३८१६५

आधार :- जिल्ह्यांतील सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्था [सर्व]

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : ३१.३.१९८६ रोजीची]

जिल्हा/ तालुका	एकूण	३१ मार्च रोजी अस्तित्वात असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्वीजीकरण पुरुष नसवंदी	केलेल्यांची संख्या	स्त्रियांची नसवंदी	एकूण	लुपवधदती जननक्षम [आय. यु. सीओडप्यांची डी. संख्या]	जननक्षम संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
जिल्हा	एकूण	७३	११७०८	२५७२१	३७४२२	३३४३३	१९९७९३	
एकूण	गामीण	३९	५८६२	७२२६	१३१६५	१६३२३	१७३२२५	
	नागरी	३४	५८३२	१८४९५	२४३३४	१७०४०	२५७२८	
तालुका								
१] नागपूर	एकूण	३०	५५५२	१७३०४	२२८६३	१७३३३	३५७०२	
	गामीण	२	४८१	४८३	२६४	१२००	१०६७४	
	नागरी	२८	५०७१	१६८२१	२२६००	१६१३३	२५०३५	
२] हिंगणा	एकूण	३	४१५	६४०	१०५५	१३५२	१७०३४	
	गामीण	३	४१५	६४०	१०५५	१३५२	१७०३४	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	
३] कामठी	एकूण	४	८८४	१४२८	२३८२	१६५८	१०४२५	
	गामीण	३	५६७	५७२	१३४६	२४५	१०४२५	
	नागरी	२	३१७	५१२	१०३६	७१३	उ. ना.	
४] काटोल	एकूण	४	३२२	२६८	१२२०	१३८२	१६७४८	
	गामीण	३	२४५	५२३	७६८	१२४२	१६७४८	
	नागरी	१	७७	४४५	५५२	१३३	उ. ना.	
५] नरखेड	एकूण	४	६८५	५५०	१२३५	१६०८	१३२५८	
	गामीण	३	६७०	४२७	११६७	१६०८	१३२५८	
	नागरी	१	१५	५३	६८	उ. ना.	उ. ना.	
६] सावनेर	एकूण	५	५३२	११८२	१७१४	१३६३	१७६५२	
	गामीण	४	४१७	२२०	१३३७	१३१२	१६८२६	
	नागरी	१	११५	२६२	३७७	४४	७६३	
७] कळमेश्वर	एकूण	३	१४०	३८६	५२६	८१६	९२२१	
	गामीण	२	१४०	३८६	५२६	८१६	९२२१	
	नागरी	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
८] रामटेक	एकूण	५	१००२	८१२	१८१४	१४२७	१३५६५	
	गामीण	४	७६५	६१७	१३८२	१४८०	१३५६५	
	नागरी	१	२३७	१९५	४३२	१७	उ. ना.	
९] पारशिवनी	एकूण	४	२९२	५१६	८०८	११३०	१४५७३	
	गामीण	४	२९२	५१६	८०८	११३०	१४५७३	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	
१०] मौदा	एकूण	३	८२८	४२०	१३१८	१२८७	१४१५६	
	गामीण	३	८२८	४२०	१३१८	१२८७	१४१५६	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	
११] उमरेड	एकूण	३	२७४	५०२	५७६	११३५	११०७७	
	गामीण	३	२७४	५०२	५७६	११३५	११०७७	
	नागरी	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
१२] भिवापूर	एकूण	३	२४२	५२८	७७०	१२१२	१०८००	
	गामीण	३	२४२	५२८	७७०	१२१२	१०८००	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	
१३] कूही	एकूण	३	५३३	४१५	२४८	१६५३	१४१६८	
	गामीण	३	५३३	४१५	२४८	१६५३	१४१६८	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	

आधार :- जिल्ह्यातील सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्था [सर्व]

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या [हजारात]			साक्षरतेची टक्केवारी		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हाएकूण	एकूण	८५८	५५५	१४१२	६३.७४	४४.६२	५४.५६
		ग्रामीण	३०१	१६२	४६२	५२.१८	२९.८८	४१.३८
		नागरी	५५६	३९३	९४९	७२.४२	५६.०३	६४.६०
	<u>तालुका</u>							
१]	नागपूर	एकूण	५६२	३९५	९६४	७०.१०	५३.४६	६२.१७
		ग्रामीण	७०	३९	१०९	५४.३३	३२.७१	४४.००
		नागरी	४९२	३५६	८५५	७३.०८	५७.४१	६५.६१
२]	काटोल	एकूण	७०	४४	११४	५७.८७	३८.०९	४८.२५
		ग्रामीण	५४	३३	८७	५५.४०	३५.४५	४५.६२
		नागरी	१६	११	२८	६७.७९	४८.८८	५८.६७
३]	सावनेर	एकूण	६८	३८	१०६	५८.१५	३५.३०	४७.१४
		ग्रामीण	४८	२६	७४	५४.८५	३१.८९	४३.७८
		नागरी	२०	१२	३२	६८.०८	४५.६२	५७.३०
४]	रामटेक	एकूण	७७	३७	११४	५०.३८	२६.५२	३८.८८
		ग्रामीण	६७	३१	९८	४८.७४	२४.८३	३७.२२
		नागरी	१०	६	१६	६५.३२	४२.०५	५४.१६
५]	उमरेड	एकूण	७४	४०	११४	५१.४८	२८.७४	४०.२८
		ग्रामीण	६२	३३	९६	४९.३९	२६.८९	३८.२४
		नागरी	१२	७	१९	६६.६६	४२.६०	५४.९८

टिप :- १] आकडे सुपांकित केल्यामुळे वेरजा जुळणार नाहीत.

२] तक्तात दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपुर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर,

अ. क्र. : शैक्षणिक संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक	
		एकूण	प्राशिक्षित
१	२	३	४
अ) पूर्व माध्यमिक शाळा	४३	१३७ [१३३]	१२० [११६]
व) प्राथमिक शाळा			
१) एक शिक्षकी शाळा	५११	४२२ [७३]	४१० [७३]
२) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	१०५५	६१७१ [४१०६]	६११६ [४०८४]
३) उच्च प्राथमिक शाळा	४१८	२७८८ [११६४]	२७२४ [११३८]
एकूण [१-२-३] :	१९८४	९३८१ [५३४३]	९२५० [५२९५]
क) माध्यमिक शाळा	३८२	५८५२ [२३३८]	५३७६ [२३१२]
ड) उच्च माध्यमिक शाळा	८७	३१४७ [१०३८]	३००७ [१००५]
इ) सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय [कलाशास्त्र/वार्णिज्य]	३२	१६७६ [५२३]	- [-]
एकूण :	२५२८	२०१९४ [९३७५]	१७७५३ [६६२८]

टिप :- स्तंभ ४ व ५ मधील कंसात [ ] दिलेले आकडे हे स्त्री शिक्षकांची संख्या दर्शवितात.
आधार :- संचालक, शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

पुर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी [३०.९.१९८५ या काकिरीता] जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या									
		पुर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१]	पुर्व प्राथमिक	५७०३	२५५०	४२३९	१५६८	७५	४१	-	-	१००१७	४१५९
२]	इयत्ता १ ते ४	-	-	३५८४५८	१६८६३०	१७६१	७५२	-	-	३६०२१९	१६९३८२
३]	इयत्ता ५ ते ७	-	-	३७३७३	१६७८३	१३५३१९	६१७९८	-	-	१७२६९२	७८५८१
४]	इयत्ता ८ ते १०	-	-	-	-	१९६६६०	५३६४८	-	-	१२६६६०	५३६४८
५]	इयत्ता ११ ते १२	-	-	-	-	१४३७१	४८६७	२६३४७	१०८८३	४०७१८	१५७५०
६]	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-	२५४५२	९७५९	२५४५२	९७५९
एकूण :		५७०३	२५५०	४००७७	१८६९८१	२७८१८६	१२११०६	५१७९९	२०६४२	७३५७५८	३३१२७९

मागासवर्गीय विद्यार्थी

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागास	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१]	पुर्व प्राथमिक	३०९६	१२६६	९६३	४१७	४४२५	१५२८	७४८४	३२११
२]	इयत्ता १ ते ४	८९९६२	४१५७१	५०४४३	२३३७६	१५६२६०	७४१८२	२९६६६५	१३९१२९
३]	इयत्ता ५ ते ७	३२८१६	१५०८०	२०१७९	८६२५	७८६२६	३५४३८	१३१६२१	५९२१३
४]	इयत्ता ८ ते १०	२८३९१	१२२२०	१३३२९	५२१५	४२९००	२०४२२	९१६२०	३७८५७
५]	इयत्ता ११ ते १२	१०१९७	३७८२	३४०३	११४०	१३३९५	४६४३	२६९९५	९५६५
६]	उच्च माध्यमिक नंतर	१२८८७	४६२५	३२४८	९८७	१४५६९	५७१७	३०७०४	११३२९
एकूण :-		१७७३४९	७८५४४	९१५६५	३९८३०	३१६१७५	१४१९३०	५८५०८९	२६०३०४

आधार :- संचालक, शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुणे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९८४-८५ व १९८५-८६ या वर्षांकरिता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	वर्ष	:संस्थांची:		विद्यार्थ्यांची संख्या								एकूण शिक्षक					
			संख्या	मागासवर्गीय जाती	मागासवर्गीय जमाती	इतर वर्गीय जाती	मागास		मागास		विगर वर्गीय जाती	मागास	एकूण	एकूण शिक्षक	स्त्र शिक्षिका			
							एकूण	मुली	एकूण	मुली						एकूण	मुली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
१]	शिक्षण विश्वक मंदी महाविद्यालय	१९८४-८५ १९८५-८६	२ २	५२ ४५	२३ १८	१८ २०	१२ १४	११७ १२२	६३ ५०	१८७ १८७	२८ ८२	११३ ११३	२२ ८८	३०० ३००	१९० १७०	२३ २८	२	१५
२]	विधी मंदी महाविद्यालय	८४-८५ १९८५-८६	१ १	२१७ २३०	४० ४३	३२ ३४	१ ७	२८१ ५४४	१२ ८३	५३० ८०८	५३ १३३	३७४ ६४०	४० १२०	२०४ १४४८	२३ २५३	२४ ३७	-	२
३]	वैद्यकीय महाविद्यालय	१९८४-८५ १९८५-८६	२ २	१५३ २०४	५१ ७९	५८ ६१	१२ १४	१६४ २०४	६६ ७७	३७५ ४६२	१२९ १७०	२५२ ३५३	३९५ १३३४	१३३४ ५२३	५२४ ३७२	४५९ ११२	१२७	११२
४]	आयुर्वेदीक महाविद्यालय	१९८४-८५ १९८५-८६	२ २	१२२ १२३	४१ ४२	२९ ३१	८ २	१८५ १२७	६५ ४४	३३६ २८१	११४ २५	६०१ ४२४	१८२ १४०	२३७ ७०५	२२६ २३५	८५ ८६	१५	१६
५]	अभियांत्रिक महाविद्यालय	८४-८५ १९८५-८६	४ ६	१९० १९३	४ ८	७८ ६९	३ २	१४८ २२१	१० ९	४१६ ४८३	१७ १९	१६०० १८८५	२१ २२	२०१६ २३६८	१०८ ११८	१५५ १८३	१०	१७
६]	इतर	१९८४-८५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	अ) तंत्र निकेतन	१९८५-८६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) आय. टी. आय.	१९८४-८५ १९८५-८६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) डी. एड.	१९८४-८५ १९८५-८६	२ ५४	१२० ४७३	६७ २८३	४७ १५९	२६ २०	४१४ १७८०	२३७ ८६६	५८१ २४१२	३३० १२३९	१६७ १२१४	१६४ ८४५	७४८ ३६२६	४२४ २०८४	७९ २७०	४५	१५३
	ड) जी. टी. डी.	१९८४-८५ १९८५-८६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- संचालक, शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

तक्ता क्रमांक ८.५

- १४६ -

आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोक्त शिक्षणाची सवलत सन १९८५-८६ करीता
जिल्हा : नागपूर.

माध्यमिक	कनिष्ठ	लाभाधींची संख्या		वैयकीय	इतर	इतर	एकूण	प्रत्यक्ष खर्च
	महाविद्यालये	उच्च	अभियांत्रिकी		इतर	इतर		[रु हजारात]
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	११ वी व १२ वी	शिक्षण			महाविद्यालये	संत्या		
१५३५३८	९९२२	११३५१	६१०	५३०	३१५	२५७०	१७८८३६	६३२०

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुणे.

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च सन १९८५-८६ करीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र. : यंत्रणा	: योजनेतर			: योजनेअंतर्गत			: एकूण			
	आवर्ती	वांधकाम अनुदान व्यतिरिक्त अनावर्ती	एकूण	आवर्ती	वांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावर्ती	एकूण	आवर्ती	वांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावर्ती	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१] जिल्हा परिषद	९६००५	-	९६००५	१०२२	-	१०२२	९७०२७	-	९७०२७	
२] नगरपरिषद										
३] कटकमंडळ	२२०००	-	२२०००	२०	-	२०	२२०२०	-	२२०२०	
४] महानगरपालिका										
५] वांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त इतर खर्च	२२१६	-	२२१६	१३६५	-	१३६५	३५८१	-	३५८१	
एकूण :	१२०२२१	-	१२०२२१	२४०७	-	२४०७	१२२६२८	-	१२२६२८	

टिप :- १] आवर्ती व अनावर्ती खर्च वेगवेगळा उपलब्ध न झाल्याने एकत्र दिला आहे.

२] नगरपरिषद कटकमंडळ व महानगरपालिका यांचकरीता वेगळी माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र आर राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ८.७

- १४८ -

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [सातवी ते वारावी]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. :	वा व	प्रमाण	१९८५-८६
१	२	३	४
१]	शाळांची संख्या	संख्या	५
२]	घटावरील संख्या		
	अ] मुले	संख्या	११६४
	ब] मुली	संख्या	३६
	एकूण [अ+ ब] :	संख्या	१२००
३]	एकूण खर्च [रूपयात]	रुपये	१३०२३९८

आधार :- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ८८

- १४९ -

जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे [१९८५-८६ वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	प्रौढ शिक्षण केंद्राची संख्या
१	२	३
	जिल्हा-एकूण	६४०
	<u>तालुका</u>	
१]	नागपूर	६०
२]	हिंगणा	९२
३]	कामठी	-
४]	काटोल	-
५]	नरखेड	२१०
६]	सावनेर	३०
७]	कळमेण्वर	३०
८]	रामटेक	-
९]	घारशिवनी	-
१०]	मौदा	९०
११]	उमरेड	-
१२]	भिवापूर	-
१३]	कुही	१२८

आधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ८.९

- १५० -

शिक्षणकारीता वृशिक्षण संस्था वर्ष : १९८३-८४

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. :	वा व	परिमाण	१९८३-८४
१	२	३	४
१]	<u>शिक्षणकारीता वृशिक्षण संस्थांची संख्या</u>		
	अ] पदवी स्तर	संख्या	३
	व] पदवी पुर्व स्तर	संख्या	९
	क] शाळा स्तर	संख्या	-
२]	<u>पटावरील संख्या</u>		
	अ] पदवी स्तर	संख्या	७६५
	व] पदवी पुर्व स्तर •	संख्या	७४८
	क] शाळा स्तर	संख्या	-
३]	<u>एकूण खर्च</u>		
	अ] पदवी स्तर	रुपये	१८०५२३५
	व] पदवी पुर्व स्तर x	रुपये	२१७०२८०
	क] शाळा स्तर	रुपये	-

टिप :- ऋक्त डी. एड कॉलेजच्या संस्थांच्या खर्चाचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

आधार :- संचालक, शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

तक्ता क्रमांक ९.१

- १५१ -

रेल्वे मार्गाची लांबी

[३१ मार्च १९८६ या वर्षाअखेर]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. :	रेल्वे मार्ग	लांबी किलोमिटरमध्ये
		३१-३-१९८६
१	२	३
१]	ब्रॉड गेज	
	१] स्केरी	११३. १७
	२] दुहेरी	१०२. ७०
	३] तिहेरी व अधिक	-
२]	मिटरगेज	-
३]	नॅरोगेज	१३४. ३२
एकूण रेल्वे मार्ग :		३५०. १९

आधार :- १] विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

२] विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पुर्व रेल्वे, नागपूर.

प्रकार वृष्टभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी [३१ मार्च १९८६ अखेर]

जिल्हा : नागपूर

[लांबी किलोमीटरमध्ये]

अ. क्र.	वर्गीकरण	नगरपालिका रस्ते			नगरपालिका हद्दीतील रस्ते
		सार्वजनिक वांधकाम व घरवांधणी	जिल्हापरिषद	एकूण	
१	२	३	४	५	६
१]	<u>प्रकारानुसार</u>				
	१] राष्ट्रीय महामार्ग	२३५	-	२३५	१८
	२] राज्य महामार्ग	४२८	-	४२८	२६
	३] प्रमुख जिल्हा रस्ते	२९४	१६७	४६१	-
	४] इतर जिल्हा रस्ते	२००	२८२	४८२	६४०
	५] खेड्यातील रस्ते [योजनांतर्गत]	३८६	१९२७	२३१३	१७५
	६] इतर [योजनेतर]				
	एकूण :	१५४३	२३७६	३९१९	८५९
२]	<u>वृष्टभागानुसार</u>				
	१] तिमेट कॉफीट	-	-	-	२०
	२] डांबरी	७८२	४५	८२७	५८०
	३] खडीचे/पक्का रस्ता	४९५	९५२	१४४७	१८०
	४] इतर माल वापरून केलेले	२६६	१३७२	१६३८	२६
	५] इतर	-	-	-	-
	एकूण :	१५४३	२३७६	३९१९	८५९

आधार :- १] अधिकार अभियंता, सार्वजनिक वांधकाम मंडळ, नागपूर २] कार्यकारी अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग क्र. १३ व १४, नागपूर

३] कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक वांधकाम जि. नागपूर ४] जिल्हातील सर्व नगरपालिका व हद्दीतील

वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या

[३१ मार्च १९८६ या वर्षाअखेर]

जिल्हा : नागपूर.

अ.क्र. : वावी		संख्या
१	२	३
१]	मोटार सायकली स्कूटर्स इत्यादी	८६१०१
२]	मोटारी/जीपस	२८३७
३]	टॅक्सी कॅप्स	५४१
४]	स्वयंचलित रिक्शा	२२२८
५]	<u>स्टेट कॉरजेस</u>	
	१] डिझेलवर	६४१
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	-
६]	<u>मालमोटारी</u>	
	अ] <u>खाजगी वाहने</u>	
	१] डिझेलवर चालणा-या	११८३
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	२२८
	ब] <u>सार्वजनिक वाहने</u>	
	१] डिझेलवर चालणा-या	६३३०
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	४५६
७]	रुग्णवाहीका	१००
८]	शाळेच्या बसेस	२०
९]	खाजगी/सेवा देणारी वाहने[अनुदान]	६२
१०]	जोड वाहने [ट्रेलर]	११७४
११]	ट्रॅक्टर्स	११२९
१२]	इतर	७८
एकूण :		११०८७८

आधार :- प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर.

सक्ता क्रमांक ९४

- १५४ -

महाराष्ट्र राज्य, परिवहन मंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उपक्रमाचे नांव	वर्षाखेरीस मार्गाची संख्या	मार्गाची एकूण लांबी [कि. मि.]	मार्गाची सरासरी लांबी [कि. मि.]	व्यतीत अस्तित्वात असलेल्या गाड्यांची संख्या	रस्त्यावर धावणा-या वसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	दर प्रवाशा मागे मिळणारे सरासरी उत्पन्न [पेशामध्ये]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१]	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर विभाग, नागपूर.	३६८	१९७०८	५४	४०१	३५४	२	१२७०	१७७

आधार : विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य, मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर.

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना [१९८५ या वर्षाकरीता]

वाहतूक गणना दिनांक १५-१२-१९८५ ते २२-१२-१९८५] जिल्हा : नागपूर.

अ.क्र.	गणना स्थानाचे ठिकाण		पुढठ भागाचा रस्त्याची रुंदी	जलद गती वाहने					मंदगती वाहने					
	लांबी [कि. मि.]	जवळपासचे शहर/खेडे		मोटर व जीप्स व्हॅन्स	वंस गाड्या	माल मोटारी	मोटर सायकली व स्कुटर्स	एकूण	जनावरा कडून ओढली जाणारी	सायकली इतर [रिक्शा	एकूण सरासरी वाहनभार [टनामध्ये]			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५

राष्ट्रीय महामार्ग

१] धुळे-एदलावाद -नागपूर मार्ग राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६

१]	५८/३४	खापरी	डांढरी	७.०१	२३२	९८	१०६२	७२	१४६४	१५	५८	२३	९६	१२६८३
२]	४७/१०	कोंढाढी	"	"	३०९	१०१	१३५२	२००	१९६२	१२५	७७२	९५	९९२	१६०१२
३]	१९/३१	गोंडखेरी	"	"	१०७८	१२४	२६७८	५६१	४४४१	८१	९५४	२	१०३७	२९१५७
४]	५/०	नागपूर	"	७.३२	२४०६	३७९	३७५३	२५४१	९०७९	१३५	४७६१	१३५	५०३१	४२१५२
५]	५४६/९६	गारडी [नागपूर]	"	"	१२९७	३८३	३१५८	१२९०	६१२८	७६८	३९४७	४२८	४१४३	३८६०३
६]	५४०/०	कानती [गारडी नाका]	डांढरी	७.०१	५४५	११४	१६१२	६६४	२९३५	२०८	१४९६	३६	१७४०	१७८२८

जिल्ह्यातील दर दिवसास सरासरी वाहन भार प्रत्येक गणना स्थानामागे

१६०७३

२] बनारस -नागपूर केवकामोरीन मार्ग राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७

१]	२५/०	मनतर	डांढरी	७.०१	३८२	१३२	५९४	३५७	१४६५	७४	४८५	-	५५९	१०३५७
२]	११/४	कामठीनाका	"	"	१५९४	२४६	१९४१	१३७६	५१५७	३२११	२९८४	-	६१९५	२०६०४
३]	५/०	आकाशवाणी [नागपूर नाका]	"	"	११९८	१३८	१७०८	११२७	४१७१	८१	१०६५	३	११४८	१९४०६
४]	२/०	अजनीचौक	"	"	३९०४	१०२८	११०२	४२११	१०२४५	१०६	६४७९	८३	६६६८	२६८८०
५]	२/७	टेका नाका	"	८.६९	२३८३	४६९	३०६१	२८०८	८७२१	१५३	४१८३	-	४३३६	३४८४८
६]	११/६	डोंगरगांव	"	७.३२	५७७	२७५	९४४	३७२	२१६८	४६	३७९	३	४२८	१२८५०

महाराष्ट्र

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
७]	२५/३	ग्राम्हणी डांवरी	७.३२	३५५	२१६	१११५	१५५	१८४१	७६	२४८	२	३३३	१३४४६	१२७७०	
जिल्हयातील दर दिवसास सरासरी वाहनभार प्रत्येक गणनास्थानामागे															
<u>राज्य महामार्ग</u>															
१] नागपूर-वोरी-अर्धापूर-तुळजापूर-मार्ग- राज्य महामार्ग क्र. ७ -अ															
१]	४४/२	सावंगी डांवरी	५.४२	२८८	२७	४६३	१११	२५२	२०६	३२७	२	५३५	६४८१		
२] वैतल-नागपूर- मट्टागुडम मार्ग, राज्य महामार्ग क्र. ७-ब															
१]	२५/२	माटणसावंगी डांवरी	५.४२	७२०	१०५	१०१५	७१६	२२५६	४६२	५२३	३८	१०२३	१३२३३		
१]	१६/८	दहेगांव	"	"	११८३	१२५	२५४२	१८८५	५००५	१८०	१८४२	२०२२	२५३१६		
३]	५/४	मानकापूर रेल्वे	"	"	७.०१	१७६४	८३	२४१२	१२८७	६२४६	१३६	२२३०	२६	३०२२	२५८७५
४]	८/६	दिघोरी खेडे	"	"	"	६२२	१४०	१०३३	७३७	२६०२	२५७	३२४५	३५०२	११७५२	
५]	२२/४	वांचगाव खेडे	"	"	५.४२	४७२	११२	१२०७	६०७	२४१२	५२०	५२३	२३२	१३५२	१२८१७
६]	४३/६	उमरेड	"	"	"	२३४	१२६	६६२	३१०	१३३२	२४१	८२८	५५	११२४	८४२५
७]	४७/८	उमरेड	"	"	५.४२	४१४	२४	५१०	५१६	१५३४	३४१	१२२७	७५	१७१३	७३३१
८]	७१/०	भिवापूर खेडे	"	"	५.४२	२५०	८१	४७४	३२४	११२२	२६८	२२५	६५	१३२८	६१३५
९]	१०/४	कोराडी [वावरस्टेशन]	"	"	"	१००२	८०	२२०२	२२२	४३२०	१३६	१६४४	१७८०	२२०४१	
जिल्हयातील दर दिवसास सरासरी वाहनभार प्रत्येक गणनास्थानामागे															
३] नागपूर-सावनेर-केळवद-भिंदवाडा-राज्य सिमा मार्ग, राज्यमहामार्ग क्र. ८५															
१]	३६/ -	सावनेर नाका [आक्ट्राय]	डांवरी	३.६६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- वाहतूक गणनेची माहिती मिळाली नाही.															
२]	३७/८	सावनेर	"	"	"	२०७	६१	२१०	११४	५२२	१३०	२२१	३५	४५६	३११८
४] मुनसर-रामटेक-तुमसर-तिरोडा मार्ग राज्य महामार्ग क्र. ८६															
१]	६/४	मंगळवारीनाका [रामटेक]	डांवरी	३.६६	३०३	८५	१६६	४२२	२८३	१८३	१५१३	४२	१७३८	३१५८	
२]	७/८	शनिवारी नाका [रामटेक]	"	"	"	२६२	५१	१२२	६२१	१२०३	२१६	२४०२	२१६	२८४१	३१६४
जिल्हयातील दर दिवसा सरासरी वाहनभार प्रत्येक गणनास्थानामागे															
३१६१															

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

प्रमुख जिल्हा मार्ग

१] नागपूर-काटोल-जलालखेडा मार्ग

१] ५/-	गिट्टीखदान नागपूर	डांबरी	७.०१	१३७६	१९५	१७९५	९५४	४३२०	३५७	२९९२	१३४	३३८३	२२१२३
२] २६/४	घुगोटी	"-	३.६६	४८२	१४४	३४९	७२२	१६९७	३२६	४८४०	-	५१६६	५८१६
३] ३३/०	कोळडी	"-	३.६६	५३	४६	७९	४०	२१८	७३	१११	६	१२०	१३७०
४] ५७/०	काटोल नाका	"-	३.६६	५५	५४	१०५	६२	२७६	७६	१७४	८९	३३९	१६२९
५] ५/२	भारडसिंगा	"-	३.६६	१७०	७३	१९७	१२०	५६०	२५७	२०८	-	४६५	३००७
६] ११/०	भारडसिंगा	"-	३.६६	७५	४०	९२	५७	२६४	१२२	२१०	३	३३५	१३७३
७] १४/०	जलालखेडा	"-	३.६६	१३१	६१	१३४	९०	४१६	१८४	२२२	२	४०८	२१३६

जिल्ह्यातील दर दिवसा सरासरी प्रत्येक गणनास्थानामागे

५०४५

२] नागपूर-अंबाझरी-हिंगणा-हिंगणामार्ग

१] ७/४	महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास मंडळ नाका जयतल्ला	डांबरी	७.०१	१३८६	२४८	६३८	३६६४	५९३६	१००	७००९	-	७१०९	११५४१
२] १५/६	मोहगांव	"-	५.४९	२१५	३८	२१६	१९२	६६१	४७३	४७९	८	९६०	३१७५

जिल्ह्यातील दर दिवसा सरासरी प्रत्येक गणनास्थानामागे

७३५८

३] सावनेर-खाया-भारशिवनी मार्ग

१] ०/४	रेल्वे चौकी सावनेर	डांबरी	३.६६	१५५	३०	८५	१०२	३७२	११६	१८७	१३	३१६	१४९२
२] ५/२	नयाकुंड सावनेर	"-	"-	४३४	२८	५१२	४६५	१४३९	४९५	५०६	१५	१०१६	५५१२

जिल्ह्यातील दर दिवसा सरासरी प्रत्येक गणनास्थानामागे

३५०२

४] सावनेर जिल्हा परिषद-काटोल मार्ग

१] ७/२	तेलकामठी	डांबरी	५.४९	१३४	१७	१५०	९९	४००	५०९	३८१	६	८९६	२२२५
--------	----------	--------	------	-----	----	-----	----	-----	-----	-----	---	-----	------

२]

आधार :- संशोधन अधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम व इमारती खाते, मुंबई.

पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा ग्रामीण रेडीओ व दूर दर्शन संघ यांची आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : १९८५-८६

अ. क्र. : संख्या	पोस्टांची संख्या	तारघरांची संख्या	पत्रपेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	दुरध्वनीची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावाची संख्या	ग्रामीण रेडीओ विभागा ने वसविलेल्या संघांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दूरदर्शन संघांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	३३४	७६	१३४८	३८५	१९०३४	२५९	१२४२	५४८

टिप :- स्तंभ ८ मधील आकडेवारी दि. ३१-३-१९८६ची स्थिती आहे. दिनांक १-४-८६ पासून रेडीओ ग्रामीण योजना वंद करण्यात आली.

- आधार :-
- १] अप्पर अधीक्षक, टपाल व तारखाते, नागपूर [शहर विभाग] गिरीपेठनागपूर.
  - २] अप्पर अधीक्षक, टपाल व तारखाते, नागपूर [ग्रामीण विभाग], धंतोली, नागपूर.
  - ३] प्रवर अधीक्षक, तारघरे, नागपूर विभाग, नागपूर.
  - ४] जिल्हा प्रबंधक, दुरध्वनी, सदर, नागपूर.
  - ५] उपविभागीय जिल्हा प्रबंधक, दुरध्वनी सिव्हीललाईन, नागपूर.
  - ६] जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.
  - ७] विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण, नागपूर.

तुकता क्रमांक १०.१

- १५९ -

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च १९८५-८६ या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर

[रमये लाखात]

अ. क्र.	ग्रामपंचायत	: जिल्हापरिषद :				नगरपालिका			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	संख्या	समाविष्ट अतलेल्या खेड्यांची संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च
१	७२२	१८७८	१८०.३५	१६७.३०	३४७३.४७	२४३२.१५	१२	४३३०.७३	४०४८.६८

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१९८५-८६ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गटग्राम-पंचायतीची संख्या	उत्पन्न					खर्च												
			सहाय्यक अनुदाने शासकीय इतर	अंश दान	देणगी कर	शुल्क इतर	स्तंभ ४ ते १०	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकामे	सामाजिक प्रशासन आणि नैतिक वृध्दी	समाज कल्याण नाचे सर्व धन	पशुधन महसुलाची व देखभाल	इतर	स्तंभ १२ ते १९						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
१]	नागपूर	६५	७५८	३७	-	-	६०४	७४	३०	१५०३	५७४	६२०	६	१९२	६७	३	-	५७	१५८९	
२]	हिंगणा	५४	७३५	२२	७२	-	४०९	५०	४०	१३२८	३००	६६२	२	१३२	१७	२	-	१५७	१२७२	
३]	कामठी	४३	६६७	२४८	-	-	१५८	४१	३४	११४८	१५३	३८१	४	१७७	५६	-	-	२८	७९९	
४]	काटोल	७१	७१८	३२०	-	-	११८	१२	८८	१३२६	२५५	४१७	३	२८२	३९	२९	-	१९१	१२१६	
५]	नरखेड	७६	८३१	३०४	-	-	१६७	१०९	२४	१४३५	१०१	५८३	१२	१३८	६६	३	-	२५९	११६२	
६]	सावनेर	६५	८१६	२६५	-	२	२०२	१०५	८८	१४७८	३६७	७३३	८	२१९	३२	५	-	२११	१५७५	
७]	कळमेरुवर	५७	६९४	६८	-	६	२३३	२१	-	१०२२	८७	६१०	-	१९६	२७	-	-	११५	१०३५	
८]	रामटेक	३५	४९४	४२३	१८	-	२०३	४	-	११४२	८७	९१८	१७	७६	१७	१	-	९	११२५	
९]	पारशिवनी	५३	७६७	११६६	८९	-	२६०	३६१	४१	२६८४	४३२	४२८	१४	११७१	४६	७	-	८१	२१७९	
१०]	मौदा	५६	८१८	३२५	-	-	११५	६८	३२	१३५८	२०३	४८४	३	२९२	३२	२०	-	२७३	१३०६	
११]	उमरेड	४३	६७१	८३	-	-	१४८	४६	३६	९८४	१२२	६६८	-	१८५	१३	-	-	१७	१००५	
१२]	भिवानूर	४९	६२९	३७३	-	२५	१०१	२७	५२	१२०७	२७८	५५१	१	१४०	५२	१	-	२	१०२५	
१३]	कुही	५३	८९५	१९८	१	९	१६६	३८	११३	१४२०	८९	३४९	४	१८८	३४	७	-	७७१	१४४२	
जिल्हा वैरीज			७२२	९४९३	३९०२	१८७	४२	२८८४	९५६	५७८	१८०३५	७४७४	७३	३३८८	४९८	७८	-	२१७१	१६७३०	
										३०४८										

आधार :- उममुख्य कार्यकारी अधिकारी [ग्रामपंचायत] जिल्हा परिषद, नागपूर.

जिल्हा : नागपूर

[समये हजारात]

अ. क्र.	लेखा शिर्ष	प्रत्यक्ष १९८४-८५	सुधारित १९८५-८६	अंदाज १९८६-८७
१	२	३	४	५
१]	<u>जमा</u>			
	१] <u>स्वनिर्मित उत्पन्न</u>			
	अ] स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	३६५१	३८७५	४०६०
	ब] शिक्षण	४३६५	४३०३	४४६२
	क] कृषी	१५१	२४५	३७२
	ड] इमारत व दळणवळण	६०५	१२६१	१५९७
	इ] इतर	४४२	२१५५	१९३७
	एकूण :	९२१४	११८४९	१२४२८
२]	<u>शासकीय अनुदान</u>			
	अ] संहितक अनुदान	९७०६७	११७२७२	११७६८९
	ब] आस्थापना अनुदान	२३७५०	२७९४३	२७७७५
	क] योजनावर्गित योजनासाठी अनुदान	३१७५३	३६००९	३०९९०
	ड] इतर	३३०२	३३१९	३४६९
	एकूण शासकीय अनुदाने	१५५८७२	१८४५४३	१७९९२३
३]	<u>कर्जे</u>			
	अ] कर्जे व अग्रिम	-	-	-
	ब] ठेकी व अग्रिम	२५६९५	२६८५४	२७३१३
	क] धित्त प्रेषण	९३४९०	१२००००	१२००००
	ड] इतर	-	-	-
	एकूण :	११९१८५	१४६८५४	१४७३१३
४]	<u>आरंभीची शिल्लक</u>	६२५६	४१०९	४१३२
	<u>एकंदर एकूण [जमा]</u>	२९०५२७	३४७३४७	३४३७९६

कुममा:

तक्ता क्रमांक १०.३ [मुढे चालु] - १६२ -

१	२	३	४	५
२]	<u>खर्च</u>			
	अ] कृषी	३७५२	८४१	९०५
	व] सामान्य प्रशासन	१९९२५	२७८०८	२७८२०
	क] शिक्षण	८६३०६	९८५२३	९९३२८
	ड] वैद्यकीय	१५०५४	२७२५९	२१७४०
	इ] पशुसंवर्धन	३२२२	२५८१	३७०२
	फ] इमारती व दळणवळण	१११८२	८६६९	८७७४
	ग] समाज कल्याण	९४८०	१०८६०	११३२६
	ह] सिंचन	८०२५	१२२७९	१०८३८
	म] इतर	६८७६	७५४१	७६३९
	एकूण अ ते म] :	१६३८२२	१९६३६१	१९२२४२
	<u>कर्जे</u>			
	अ] कर्जे व अग्रिम	-	-	-
	व] ठेवी व अग्रिम	२९५५३	२६८५४	२७३६३
	क] वित्त प्रेषण	९३०४०	१२००००	१२००००
	ड] इतर	-	-	-
	एकूण :	१२२५९३	१४६८५४	१४७३१३
	अखेरची शिल्लक	४११३	४१३२	४२४१
	एकंदर एकूण	२९०५२७	३४७३४७	३४३७९६
	[खर्च - अखेरची शिल्लक]			

आधार :- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

महानगरपालिका/नगरपालिकाचे उत्पन्न व खर्च [१९८५-८६ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारत]

महानगरपालिका/ नगरपालिकाचे नांव	उत्पन्न									
	अनुदाने व वर्गणी		नगरपालिकाचे दर व कर				नगरपालिके	इतर	एकूण	
	शासकीय	इतर	जकात	घरे व जमीन यावरील कर	इतर कर	एकूण [४+५+६]	च्या माल-मत्तेपासून मिळालेला महसूल			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
* सर्व नगरपालिकांची जिल्हा देरीज	७८०४६	२	१५७९१५	२१०१४	६८४५७	२४७३८७	६७८९	१००८४२	४३३०७३	
१] महानगरपालिका, नागपूर	५६११०	-	१४६९२४	१८०५५	६५२६८	२३०२४७	४२७४	२१६४२	३८२२७३	
२] नगरपालिका, कामठी	७०८४	२	२४६७	५८२	९०७	३९६३	८३२	३४२	१२२३०	
३] कटकमंडळ, कामठी	१६७१	-	९५	१७	१०९३	१२०५	२२८	२३८२	५४६६	
४] नगरपालिका, काटोल	२५३०	-	२४५१	३७१	२९३	३११५	२२०	१७०७	७५७२	
५] नगरपालिका, नरखेड	१५२३	-	९५८	१५२	३८	११४८	२३९	५५८	३४६८	
६] नगरपालिका, मोवाड	५८२	-	१६१	५६	२२	२३९	९४	१६८	१०८३	
७] नगरपालिका, सावनेर	१५७८	-	११०३	१४९	१५०	१४०२	३५८	११०२	४४४०	
८] नगरपालिका, खापा	१३२५	-	४२७	७०	९३	५९०	१०२	३६०	२४४७	
९] नगरपालिका, कळमेण्वर	१००५	-	८८४	७८१	-	१६६५	८०	१५२	२९०२	
१०] नगरपालिका, मोहवा	५८३	-	१७१	५८	८०	३०९	१४५	२०	१०५७	
११] नगरपालिका, रामटेक	११९६	-	५७५	१६८	२२२	९६५	११२	१९८२	४२५५	
१२] नगरपालिका, उगरेड	२७८९	-	१६९९	५४८	२९२	२५३९	१०५	४२७	५८६०	

कमसा:

महानगरपालिका नगरपालिकाचे नांव	खर्च							
	सामान्य प्रशासन	करवसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक दांड्याकाम	शिक्षण	इतर	एकूण
१	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
सर्व नगरपालिकांची जिल्हा वेरीज.	३६२७६	१३४८०	१८१३३	११८०७५	५७८७९	४९९५०	१११०७५	४०४८६८
१] महानगरपालिका, नागपूर	२६५३७	९३४५	१६४७६	१०८८३०	५३७६८	३९९८४	१०२२७७	३५७२१७
२] नगरपालिका, कामठी	७२७९	२८१	१९	७६१	१०४५	२५६४	३८८	१२३३७
३] कटकमंडळ, कामठी	२५०	-	५६९	८२९	९३१	२५०	२७५	२१०४
४] नगरपालिका, काटोल	२७०	६६१	१२८	२१९५	४६२	१५६१	२१९५	७४७२
५] नगरपालिका, नरखेड	१९१	३५०	७०	७१८	२६४	१३०५	४९२	३२९०
६] नगरपालिका, मोवाड	१४०	१०९	२५१	६३	६७	४४४	३६	१११०
७] नगरपालिका, सावनेर	१८२	६८३	१४०	७०१	४१६	७८९	३०९४	६००५
८] नगरपालिका, थाप्रा	१३४	३९१	११२	४९४	६४	५०६	६२७	२३२८
९] नगरपालिका, कळमेरुवर	३१५	५५४	५७	१०२८	७४	६४९	१२१	२७९८
१०] नगरपालिका, मोहपा	१६१	१४९	३५	४०१	९	२४०	७१	१०६६
११] नगरपालिका, रामटेक	१८५	३११	१६३	५३९	३८७	४७८	६७७	२७४०
१२] नगरपालिका, उमरेड	६३२	६४६	११३	१५१६	३९२	१२८०	८२२	५४०१

आधार :- १] महानगरपालिका, नागपूर २] कटकमंडळ, कामठी ३] नागपूर जिल्ह्यातील सर्व नगरपालिका.

महानगरपालिका/नगरपरिषद क्षेत्रातील इमारतींची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासोत्तर उपयोग असणा-या इमारती अगर त्यांच्या भागांमध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसायासंबंधी माहिती [वर्ष १९७३-८४]

अ. क्र.	तपशील	कामठी कंटक मुंडळ	नगरपरिषदा									
			कामठी	काटोल	नरखेड	मोवाड	सावनेर	खापा	रामटेक	उमरेड	कळमेश्वर	मोहमा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
<u>इमारतीच्या वापरानुसार संख्या</u>												
१]	निवासी	५३०	६८२७	२९२६	२१५९	८८९	२२२४	११३५	१९६५	३०२०	१०१४	८६४
२]	निवासेतर	१८	७८९	६३७	५५१	२२६	४१३	३९३	७५४	७१७	२९६	२३०
३]	मिश्र	५४	५३४	२४४	१६०	१८१	२०१	५१२	२३७	११३६	२५०	१२६
४]	एकूण	६०२	८१५०	३८७७	२९७०	१२९६	२८३८	२०३९	२९५६	४८७३	१५६०	१२२०
<u>निवासेतर इमारतीमध्ये चालणारे महत्त्वाचे उद्योग/व्यवसाय</u>												
१]	पिठाची गिरणी	-	३८	१४	१३	६	१८	१३	२७	२२	७	५
२]	बेकरी	-	८	१	१	-	१	१	२	१	१	-
३]	बर्फाचा कारखाना	-	३	२	-	-	१	-	१	२	१	१
४]	शिवणकाम	९	६४	६१	४९	२५	३४	३३	४४	१०४	३३	२४
५]	घोंगड्या तयार करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६]	बुरड काम	-	-	६	-	२	४	२	२६	९	१	७
७]	प्रिटींग प्रेस, बुकबाईडींग, झेरोक्स सेंटर, टायपीक करणे.	१	१५	५	-	-	४	१	२	३	२	२
८]	सावण व घुलाई कावडर कारखाना.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९]	टार्ईल्स, सिमेंट किंवा दगडी जाती बनविणे.	-	१	-	-	-	-	-	१	२	-	-
१०]	लेथ काम	-	१०	१०	-	-	-	१	-	२	५	-
११]	सोनार काम	-	६	८	-	२	१	६	१२	२०	१५	२
१२]	गेंस विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३]	पानपट्टी दुकानआणि दुकाने	-	५६	७९	३६	८	४०	३२	३३	४५	७	९

कुमारा:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१४]	डेअरी	-	५	४	१	-	५	२	१	१	३	१
१५]	धान्य व किराणा दुकान	१०	२१७	१२०	४०	२८	७०	६४	६३	११५	६२	२२
१६]	दाडुये दुकान	-	७	५	२	१	१	२	४	२	४	२
१७]	फळे व भाजीपाला दुकान	२	२९	५	१९	-	७	७	१	५	१०	-
१८]	कापड दुकान	-	३३	३५	९	५	२६	१७	१२	३४	१५	५
१९]	जनरल स्टोअर्स [कटलरी दुकान]	-	४४	६३	७	-	२७	१२	१२	२१	१२	३
२०]	औषधी दुकान	-	१२	६	५	३	७	३	२	७	३	२
२१]	पेट्रोल पंप	-	५	३	-	-	-	-	-	२	-	-
२२]	भुले व हार तसेच इतर सामान विक्री.	-	१	४	-	-	-	-	-	४	१	१
२३]	मोटारी व मोटारसायकल विक्री.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२४]	हॉटेल व लॉज	१	७६	८६	२२	५	४७	२७	४९	४९	३३	१६
२५]	वसतीगृह	१	-	-	-	-	-	-	-	२	-	२
२६]	गोदाम	१	३२	४५	१३	-	२३	-	९	१४	१३	४
२७]	सायकली व गॅसवत्या भाड्याने देणे.	१	८	२	१	-	२	४	३	-	३	१
२८]	वैद्यकीय सेवा	-	-	-	-	-	-	-	९	१४	५	-
२९]	गुरांचा दवाखाना	१	३	१	१	-	१	१	१	-	१	१
३०]	दवाखाना	१	२५	१९	८	६	१७	९	१६	२५	११	७
३१]	सिनेमा, नाट्यगृहे वगैरे	-	३	४	१	१	५	२	१	२	४	-
३२]	वाचनालये, व्यायामशाळा इतर खेळांची केंद्रे [वॅडवाटिंग]	१	१४	५	१	-	२	१	२	४	६	३
३३]	फोटो स्टुडीओ	-	-	३	-	-	३	-	-	-	-	१०
३४]	सलून	१	४२	२०	११	५	१६	१६	१७	३३	२	४
३५]	लॉन्ड्री	८	१५	-	२	४	-	५	६	३३	४	१
३६]	इलेक्ट्रीशियन रुकण	-	-	-	२	-	४	-	-	१	-	-
		३९	७७१	६१२	२४४	१०१	३६६	२५१	३५६	५५७	२६४	१३७

आधार :- संचालक अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

विविध विकास शिषाखालील झालेल्या योजनांतर्गत खर्च [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये लाखात]

अ.क्र. :	विकास शिषा	राज्य क्षेत्र	स्थानिक क्षेत्र	एकूण
१	२	३	४	५
१]	कृषी विषयक कार्यक्रम	२९४.५०	९३.९७	३८८.४७
२]	सहकार व सामुहिक विकास	१४.३१	२०२.४७	२१६.७८
३]	सिंचन व उर्जा	३४९.८२	-	३४९.८२
४]	उद्योग व खाणकाम	७०.१७	-	७०.१७
५]	वाहतूक व दळणवळण	८८.४२	१०.१८	९८.६०
६]	सामाजिक सेवा	१०३५.५६	२०६.१७	१२४१.७३
७]	संकीर्ण	३१३.३९	-	३१३.३९
एकूण :		२१६६.१७	५१२.७९	२६७८.९६
[सामान्य योजना]				

टिप :- जिल्हा स्थरीय आदिवासी व बिगर आदिवासी योजना राज्य /मूलयोजना/बॅकलॉग यावरील खर्चांतर्भूत आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

योजनातील महत्त्वाची भौतिक साधने [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. : विकास शिर्षक उपशिर्षक	बा. व.	परिमाण	: भौतिक साधने
१	२	३	४
१] कृषी कार्यक्रम	१] सखोल लागवडीकरीता क्षेत्र २] कंपोस्ट खताचे उत्पादन ३] सामूहिक विहीरीचे बांधकाम ४] बियाणे व औषधीचे वाटप अ] बियाणे ब] औषधी क] रासायनिक खते	हेक्टर टन संख्या हेक्टर हेक्टर हेक्टर	- - - १५३०० १५७८२ २३३५०
२] सिंचन[लघु]	१] मालगुजारी तलावाचे नुतनीकरण २] लघुसिंचन तलाव[सिंचन क्षमता] ३] विहीरीचे बांधकाम व दुरुस्ती ४] पंपसंच बसविणे ५] विंधण विहीरी	संख्या हेक्टर संख्या संख्या संख्या	- ८७८ १२९ ५३१ ६४८
३] पशुसंवर्धन	१] पशुवैद्यकीय केंद्राची स्थापना	संख्या	३
४] वन	१] व्यापारीक व औद्योगिक उपयोगासाठी लागणा-या वन झाडांची लागवण. २] बांबूची लागवड ३] रोपमाळाची स्थापना ४] वनप्राणी व निसर्ग संरक्षण ५] वन दळणवळण [रस्ते] [पूल]	हेक्टर हेक्टर केंद्रे[संख्या] कि. मि. संख्या	६०० ४०० २ १.५० -
५] मत्स्यव्यवसाय	१] मास्यांचा साठा २] मत्स्य उत्पादन ३] मत्स्य व्यवसाय साधनांचा पुरवठा [नायलॉन धागे] ४] जाळीचा पुरवठा	संख्या[लाखात] टन [लाखात] किलो. किलो.	१२७ २६१७ १३२२ -
६] सहकार	१] सहकारी संस्थांना अनुदान २] मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्थांना सहाय्य. ३] दुग्ध व्यवसाय विकास सहकारी संस्थांना सहाय्य. ४] कृषी उत्पन्न बाजार समितांना अनुदान. ५] धलुतेदार संस्थांना अनुदान	संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या	१५ ३ १० ५ ४

१	२	३	४	५
७]	सामुहिक विकास	१] ग्रामीण सफाई अंतर्गत संडासाच्या शिटस पुरविणे.	संख्या	५००
८]	रस्ते	१] जिल्हा रस्ते	कि. मि.	३२.५०
		२] किमान गश्पाअंतर्गत रस्ते	कि. मि.	३१.७१
		३] ग्रामीण रस्ते	कि. मि.	३२.५०
		४] लहान पूल	संख्या	८
		५] मोठे पूल	संख्या	—
		६] सी. डी. कामे	संख्या	५८
९]	उर्जा	१] खेड्याचे विद्युतीकरण	संख्या	२२
		२] कृषी पंपाना वीज पुरविणे.	संख्या	२२७२
१०]	शिक्षण	१] प्राथमिक शिक्षकांची नियुक्ती	संख्या	—
		२] जिल्हा परिषदेव नगरपरिषदांच्या शाळेच्या इमारतीकरीता अनुदान.	संख्या	४६
		३] अशासकीय माध्यमिक शाळांत वर्ग उघडणे.	संख्या	१३२
		४] शिक्षकांना प्रशिक्षण [लाभार्थी]	संख्या	—
		५] बालभवन उघडणे	संख्या	१
		६] शिक्षकाकरीता उन्हाळी प्रशिक्षण [लाभार्थी]	संख्या	—
		७] अशासकीय उच्च माध्यमिक शाळांना विकास अतिरिक्त वर्ग.	संख्या	११७
		८] शासकीय महाविद्यालयांचा विकास	संख्या	१
		९] सर्व विषयासाठी शिष्यवृत्त्या	संख्या	२४२०
१०]	एन. सी. आर. टी. अंतर्गत प्रशिक्षण		संख्या	—
११]	पुस्तक पेट्टी :-			
	अ] प्राथमरी		पुस्तके [संख्या]	३०१३१.
	ब] माध्यमिक		—	१६२००
१२]	शाळेच्या बांधकामासाठी जिल्हा परिषदेला अनुदान		संख्या	३४
१३]	आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीयांना सवलती.		संख्या	७६००
१४]	शाळा समूहांचा विस्तार		संख्या	—

१	२	३	४	५
११] वैद्यकीय आणि आरोग्य	१] शस्त्रक्रिया	संख्या	२५६३१	
	२] आय. यु. डी.	संख्या	-	
	३] ग्रामीण रुग्णालये	संख्या	३	
	४] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	५४१	
१२] गृहनिर्माण	१] आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी घरे.	प्लॉट [भूखंड]	२०७	
	२] कमी उत्पन्न गट गृहनिर्माण	गाळे	१३६	
	३] मध्यम उत्पन्न गट गृहनिर्माण	"-	१२३	
	४] गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	२०८०२	
	५] गावठाणा अंतर्गत जागा देणे अ] गावे	संख्या	-	
	ब] प्लॉट	संख्या	-	
६] झोपड्या बांधकाम	संख्या	४६२		
१३] कामगार व कामगार कल्याण	१] औद्योगिक कामगारांना अंशकालीन प्रशिक्षण .	संख्या	४९२	
	२] नवीन प्रशिक्षण गट व्यवसाय सुरू करणे.	संख्या	३	

टिप :- आदिवासी योजनांचा वरील माहितीत समावेश केलेला आहे.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊ किंमती [१९८५ वर्षाकरीता]
जिल्हा : नागपूर [प्रति द्विवटल मूल्य स्मयामध्ये]

मालाचे नांव	प्रकार	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	वर्षा सरासरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१]	गहू कल्याण	१९५	२००	२१०	२१०	२००	२००	२१०	२४४	२२०	२४०	२४०	२७०	२२०
२]	धान लुचई	१६२	१९०	१७०	२१५	२१५	-	-	-	-	-	-	-	१९०
३]	तांदूळ लुचई	३२५	३२०	३१५	३१५	३२५	३२५	३४५	३५०	३५०	३४५	३४०	३३०	३३२
४]	ज्वारीहाय-बीड	१२०	१२०	१३०	१३०	१३५	१३०	१३५	१३५	१३०	१२५	१२८	१४२	१३०
५]	उडीद काळा	४१६	४०२	४६४	४२५	-	३७५	३४६	४२०	४३०	३८५	४१३	४०३	४०७
६]	हरवरा देशी	४६०	४२०	३२७	३९९	४००	४४४	५०६	५६७	४९५	४२५	५७०	५१२	४६६
७]	तूर पांढरी	३५२	३३०	३२७	३२४	३१४	३०४	३०७	३४०	३५५	४२०	-	-	३३७
८]	मसूर स्थानिक	३२०	२९५	३१७	३४१	३४५	३६३	२६१	-	-	-	-	-	३२८
९]	जवस गावराणी	४८०	४६५	५३५	५३५	५३५	५१०	५००	५२१	५४५	५६५	५२७	५१०	५१९
१०]	तीळ पांढरा	७१०	६७५	७४०	७४०	७१५	७००	६८५	६९०	६९५	६६५	६६०	७०५	६९८
११]	मिरची सुकलेली भिवापूर	१३२६	९६०	११७१	१३५०	१२७९	१२४८	१२४८	१२४८	११५०	११५०	११५०	११५०	१२४६
१२]	मिरची भिवापूर हिरवी	३७८	३२३	३४५	-	-	-	-	-	-	२२६	४६०	-	३४६
१३]	गेंदाभा ऋली अकोला	४९०	५००	४७०	४७०	४७५	४५५	४३५	४५३	५१६	४१०	३९५	४४२	४५९
१४]	कापूस सचमोर	५९१	५६४	५५७	५९७	५९९	-	-	-	-	-	६१८	६०४	५९०
१५]	सरंडी स्थानिक	२७५	३३०	३५५	३५५	३२५	३००	३०५	३४०	२७५	२८५	२६७	२८५	३०८
१६]	मूग स्थानिक	५७५	५०५	४५२	४६१	४८१	३०६	४८४	५१०	३६०	-	४१०	४२२	४५१
१७]	कुळथा/स्थानिक सोयाबीन	२४०	२५०	२५०	२५०	२४०	२५०	२५५	२३५	२६५	२३०	२३२	२३१	२४३
१८]	संत्री नागपूरी	१०५२	१६८०	१६८०	-	-	-	१८२	२५०	२५४	१८९	३५३	८०२	

टिप :- संख्यांच्या किंमती प्रति गाडी समजाव्यात.

आधार :- नागपूर जिल्ह्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समिती [सर्व]

जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणचे महत्त्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किंमती १९८५ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[मुख्य रज्यात]

अ.क्र. मालाचे वर्णन : गुणवत्ता व :		मासिक सरासरी किरकोळ किंमती														वर्षाची सरासरी
प्रकार या विषयी थोडक्यात विवरण	जाने वारी परिमाण	फेब्रु वारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
धान्ये																
१] तांदूळ-उत्तम चिन्होर	किलो	५.८७	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.८८	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	५.७७
	[सु.वा.]															
२] तांदूळ-मध्यम लुचई	"	३.८०	३.५०	३.५०	३.५०	३.६२	३.९०	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	३.८२
	[सु.वा]															
३] तांदूळ-जाळा लुडगा/	"	३.१८	३.००	३.००	३.२०	३.२३	३.२५	३.२५	३.४५	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.३०
	[सु.वा.] गुसुठीया															
४] गहु-मध्यम रेड	"	१.८०	१.८०	१.८३	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८५	१.८४
	[स्व.धा.] बॅक्तीकन															
५] गहु जाडा ए.पी.	"	३.००	३.००	३.००	३.८०	३.८०	३.८०	३.८०	३.००	३.१०	३.२०	३.२५	३.३०	३.३०	३.३०	३.००
	बोट															
६] गहु आटा स्थानिक	"	२.८०	२.८०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.८८	२.९०	२.९०	२.९०	२.९०	२.६५
७] ज्वारी सनेद गावरानी	"	१.८०	१.९०	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	१.९८
८] ज्वारी पिक्की पिक्की	"-उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	-
९] बाजरी जाडी गावरानी	"	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०
	डाळी															
१०] हरभरा देशी	"	५.६३	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.४८	६.००	६.२५	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	६.५०	५.९९
११] हरभराडळ गावरानी	"	६.५३	६.५०	६.००	६.००	६.००	६.००	६.०५	७.००	७.२०	७.३३	७.६५	७.७५	७.७५	७.७५	६.६७

तकता क्रमांक १२.२ [गुटे चालू]

१७३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१२]	तूर डाळ	गावराणी	किलो	६.३४	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.२५	६.२५	६.७०	६.२०	७.००	६.२९	
१३]	उडीद डाळ	गावराणी	"	७.५०	७.५०	७.५०	७.५०	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	७.६३	७.७०	७.५०	७.७४	
		मोगर															
१४]	मूग डाळ	गावराणी	"	७.१३	८.००	८.००	८.००	८.५०	८.५०	८.५०	८.५०	८.००	७.६३	७.००	७.००	७.२०	
१५]	मसूर डाळ	एम.पी.	"	६.१३	६.००	६.००	६.००	५.८०	६.००	५.७८	५.७८	६.००	६.५०	६.२५	६.२५	६.०४	
१६]	साखर व गुळ																
		साखर [खु.बा]	सी-३०	"	५.७५	५.३३	५.४०	५.८०	५.५६	६.२१	७.८५	७.६८	६.६५	६.६८	६.२०	६.२०	६.३९
१७]	गुळ	कोल्हापूर	"	५.५०	५.५०	५.५०	५.५०	५.८०	६.००	५.८५	६.५०	६.५०	६.५०	६.४०	६.००	५.९६	
		तेल व खनिजे															
१८]	भुईमूगाचे तेल	गुजराथ	"	१६.५०	१६.५०	१६.५०	१६.५०	१६.०२	१५.७०	१६.४८	१६.४८	१६.५०	१६.६५	१६.५०	१६.५०	१६.४०	
१९]	घाम तेल	रास्त दराचे दुकान	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	
		[रास्त दराचे दुकान]															
२०]	वनस्पती तेल	सुर्यमुखी	किलो	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१९.००	१९.००	१८.२५	१८.००	१८.००	१८.००	१९.४०	१९.५०	१८.४३	
२१]	दुध [शुध्द]	म्हशीचे	लिटर	४.५०	४.५०	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	४.९३	
		मात, माते व महाले															
२२]	मात [बक-याचे]	स्थानि	किलो	२२.००	२२.००	२२.००	२२.००	२२.८०	२४.००	२४.००	२४.००	२४.००	२४.००	२४.००	२४.००	२३.२३	
२३]	माते	रोहू	किलो	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१३.१७	
२४]	अंडी	केंवडी	डजन	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	
		देशी.															
		मताल्याचे मदार्य															
२५]	मीठ	पांढरा	किलो	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	
		कुप्पा															
२६]	हळद	वायगाव	किलो	२४.५०	२४.००	२४.६०	२५.००	२८.००	२८.००	२३.२५	२५.००	२५.००	२८.००	२८.००	२८.००	२६.११	
२७]	सुक्या मिरच्या	भिवापूर	"	१८.००	१८.००	१७.२०	१८.००	२०.००	२०.००	१९.२५	२०.००	२०.००	२०.००	१९.००	१९.००	१९.०४	

क्रमशा:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
२८]	भाजीमाला	पहाडी किलो	१.५०	१.५०	१.५०	१.६५	२.००	२.२५	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.००	२.००	२.०३
	स्टाटे	छिंदवाडा														
२९]	कदि	गावराणी	१.२५	१.२५	१.८१	१.५०	१.००	१.००	१.१२	१.२५	१.७५	२.७५	२.५०	२.५०	१.६४	
३०]	केडी	भुसावळ	इञ्जन	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.३८	२.५०	२.५०	२.३८	२.५०	२.५०	२.२३	
३१]	पेय	बुक वॉड	किलो	३९.०३	३९.८५	४२.००	४२.००	४२.००	४१.५०	३९.२५	३९.००	३८.५०	३८.००	३७.००	३७.००	३९.५९
	चहा	रेडलेवल														
३२]	कॉफी	गावडर	किलो	१९.००	१९.०६५	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.३०	२०.१४
		गोलसुन														
		[बी.पी]														
	जळग, वीज, व															
	दिवावत्ती															
३३]	रकिल	पांढरा	मिटर	२.२५	२.२५	२.२५	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.३०	२.२९	
३४]	कौबसा	स्थानिक	४०	७०.००	७०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	७८.३३
		किलो														
३५]	काडे पेट्टी	चावी	५०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०
		छाप	काडया													
३६]	लाकूड	धावडा	४० किलो	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००
		कपडे														
३७]	धोतर [८ मिटर]	रमेशा	जोडी	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००	४६.००
		हिरा पन्ना														
३८]	साडी	४ $\frac{1}{2}$ मिटर]	खटाऊ	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००	६६.००
			वायल													
			रफ													
३९]	बोटींग [७१ से. मि.]	रम्पेत	मील	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०	१२.७०
			मिटर													

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
३९]अ]	ब्लाऊज	बिन्नी														
	पीस[६५ सें मि]	एक	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०	१३.२०
४०]	शटींग	एम्प्रेस														
	वायलीन	मिटर	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००
	भांडी	थाळी														
४१]	पितळी	भंडारा														
	वायरातील	किलो	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४०.००	५१.२५	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४४.१०
	संकीर्ण	वस्तु														
४२]	धुण्याचा	५०१														
	सावण	बार	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०	३.६०
४३]	अंगाचा	हमाम														
	सावण	टाटा	२.७०	२.७०	२.७५	२.७५	२.८४	२.९८	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	२.८९
४४]	पान	कपूरी, शकरी														
	आंकडा	संख्या १००	२.००	२.००	२.००	२.५०	३.००	३.५५	३.७५	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.३३
४५]	सुपारी	मंगरुळी														
	किलो	किलो	२८.००	३०.००	३६.००	३८.००	४३.००	४५.००	४२.७५	४२.००	४३.५०	४५.००	४४.५०	४४.५०	४४.५०	४०.२७
४६]	तंबाखू	व-डाडी														
	किलो	किलो	१२.००	१२.००	१२.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१३.५०
४७]	सिगारेट	पनामा														
	संख्या १०	संख्या १०	१.५०	१.५०	१.४०	१.४८	१.४०	१.४५	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५०	१.५५	१.५१
४८]	विडी	शेरनं. ७														
	संख्या २५	संख्या २५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५
४९]	केश तेल	ब्राम्हीआवला														
	मध्यम आकार	वाटली	१२.३०	१२.३०	१२.३०	१२.३०	१२.३०	१२.७२	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.२५	१३.२५	१३.८१
५०]	मुद्रणासाठी	बल्लारपूर														
	कागद	पाटरी	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

केंद्रातील कामगारांचे माहक किंमतीचे निर्देशांक

जिल्हा : नागपूर.

पायाभूत वर्ष : १९६० = १००

अ. क्र.	महिना व वर्ष	अन्न पान, सुपारी, तंबाखू इत्यादी	इंधन व शिवा वत्ती	घरे	कापड बिछाना व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक	
१	२	३	४	५	६	७	८	
	सरासरी १९८४-८५	६४७	५८१	८७१	३१४	६१६	४५०	६०१
१]	एप्रिल, ८५	६५५	६०४	९२५	३२७	६३५	४५६	६१३
२]	मे, ८५	६५४	६१९	९२३	३२७	६४०	४५९	६१४
३]	जून, ८५	६५४	६२५	९२३	३२७	६३७	४५८	६१६
४]	जुलै, ८५	६६६	६८६	९२८	३३८	६३७	४६२	६२५
५]	ऑगस्ट, ८५	६७३	६७३	९२८	३३८	६३७	४७६	६३१
६]	सप्टेंबर, ८५	६८१	७१८	९२८	३३८	६३०	५०३	६४०
७]	ऑक्टोबर, ८५	६८२	७१०	९२८	३३८	६३०	५०३	६४१
८]	नोव्हेंबर, ८५	६२२	७०९	९२८	३३८	६३४	५०५	६४७
९]	डिसेंबर, ८५	६८०	७१०	९२८	३३८	६३३	५०६	६४०
१०]	जानेवारी, ८६	६६३	७१०	९३१	३४७	६४३	५०८	६३२
११]	फेब्रुवारी, ८६	६६७	७१०	९३५	३४७	६४३	५१३	६३५
१२]	मार्च, ८६	६८६	७३८	९४६	३४७	६४३	५१५	६४८
	सरासरी ८५-८६	६७१	६९०	९२९	३३७	६३६	४८८	६३१

आधार :- कामगार आयुक्तांचे कार्यालय, मुंबई.

जिल्ह्यातील पोलीसदलांची एकूण संख्या

जिल्हा : एकूण

अ. क्र.	वा ब	वर्ष १९८५
१]	पोलीस दलांची संख्या	
	अ] पोलीस उपमहानिरीक्षक [वर्ग-१]	१
	ब] पोलीस आयुक्त	१
	क] पोलीस उपआयुक्त	४
	ड] पोलीस सहाय्यक आयुक्त	१२
	इ] कमांडंट [समादेशक]	१
	ई] सहाय्यक कमांडंट [समादेशक]	५
	फ] पोलीस अधिक्षक	२
	फ] पोलीस उपअधिक्षक	२
	घ] निरीक्षक	५४
	म] उपनिरीक्षक	२४२
	य] जमादार	७२
	र] हवालदार	१४६६
	ल] शिपाई	४८५४
	एकूण पोलीस दलांची संख्या :	६४३०
२]	पोलीस ठाणी	३७
३]	आउट पोस्ट	५९
४]	सबपोस्ट	-
५]	लॉक अप्स	४६
६]	पोलीस ठाणे, आउट पोस्ट व सबपोस्ट गावे आदींची गोंय असलेली गावे व ग्रहरे	६० १३
[७]	पोलीस दलांचा एकूण खर्च रुपये [लाखात]	१०२३.९७

टिप :- पोलीस अधिक्षक, मध्य दक्षिण पूर्व व पश्चिम रेल्वे, नागपूर यांचेकडून पोलीस दलांचा एकूण खर्च उपलब्ध न झाल्यामुळे १९८४ पेक्षा एकूण खर्च कमी आढळून आलेला आहे.

आधार :- १] पोलीस आयुक्त, नागपूर.

२] पोलीस अधिक्षक, नागपूर जिल्हा [ग्रामीण विभाग], नागपूर.

३] पोलीस अधिक्षक, मध्य, दक्षिण पूर्व व पश्चिम रेल्वे, नागपूर.

४] समादेशक, राज्य शाखीव पोलीस ब्राब्रगट-४, नागपूर.

जिल्हा : नागपूर.

गुन्ह्यासंबंधी आकडेवारी [१९८५ या वर्षाकरिता]

अ.क्र. : गुन्ह्याचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोटात चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशी करण्यासाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाचे निर्दोष काढून टाकलेली किंवा सोडलेली दिलेली व जामीन दिलेल्यासह निकालात काढलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाच्या शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१] दखलमात्र गुन्ह्यास मदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२] दखलमात्र गुन्ह्यावावत कट करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३] सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्याय याबाबतचे गुन्हे	३९२	२०	२३७	३६१	५१	४८	२९	१०२२	
४] व्यक्ती विषयक गंभीर गुन्हे	२७०२	३२४	५४६२	२४७१	४६८	१५७	१०२८	६२११	
५] व्यक्ती आणि मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्ताविषयक गंभीर गुन्हे	१५६४	२२८	१९७७	५८५	१३१	२४	४३१	२०७७	
६] व्यक्तीविषयक फिरकोड गुन्हे	५०४	३७	११८३	४५८	१५२	५०	१७६	१४१०	
७] मालमत्ता विषयक फिरकोड गुन्हे	५०००	७८७	६२२१	१२०८	५१७	१८६	१३०२	६६६३	
८] वर न नोंदलेले इंडियन पीनल कोड खालील इतर गुन्हे	२१२६	४११	१२१४	१७२५	१३६	२७	११२९	२२३२	
एकूण	१२३६५	१९४७	१७७०१	७५०८	१४६२	५६२	४१६२	१९६९९	
९] वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे									
अ] विविध किंवा न्यायिक कायद्याखाली दखलमात्र ठरलेले गुन्हे	१५०५५	६५२	१७७२५	१५३५९	३२४६	७१७	१३९२३	१८८७६	
ब] वी.एच.ओ.आर १९४७ या कायद्याखालील गुन्हे	-	-	१	-	१	-	-	-	
एकूण वेरीज :	२७४२०	२५९९	३५४२७	२२८६७	५४०३	१३७९	१८१५७	३८५७५	

आधार :- पोलीस आयुक्त, नागपूर २] पोलीस अधीक्षक, जिल्हा नागपूर [शांतिग विभाग] ३] पोलीस अधीक्षक, मध्य रेल्वे, दक्षिण व पश्चिम रेल्वे, नागपूर.

तुलनात दाखल केलेले गुन्हेगार [वर्ष : १९८५]
जिल्हा : नागपूर.

अ.क्र. :	बाब	पुरुष :	स्त्रिया :	एकूण
१	२	३	४	५
१]	रेल्वे अधिनियम	८१६	६	८२२
२]	मुंबई पोलीस अधिनियम	१४२५	१५	१४४०
३]	मुंबई दाख्खंदी अधिनियम	५२०	५	५२५
४]	किमीन्ल प्रोसीजरकोड अधिनियम	-	-	-
५]	घरफोडी आणि चोरी	१८८	९	१९७
६]	खोटे दस्तऐवज व फसवणूक	४२	३	४५
७]	खून	२६	-	२६
८]	डाके व दरोडे	१२	-	१२
९]	हल्ला व दुखापत करणे	४०	-	४०
१०]	फूस लावून पळवणे व बलात्कार	५	-	५
११]	लष्करी गुन्हे	२	-	२
१२]	इतर	२०९	१	२१०
एकूण :		३२८५	३९	३३२४

आधार :- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तुलनात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांची वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : १९८५

अ. क्र.	बा ब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
	<u>१८ वर्षाखालील</u>			
१]	१.१ अशिक्षित	१७५	२	१७७
	१.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	२५	-	२५
	१.३ वाचता व लिहीता येणारे	१५७	३	१६०
२]	<u>१८ ते २१ वर्षे</u>			
	२.१ अशिक्षित	४५०	२	४५२
	२.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	५०	-	५०
	२.३ वाचता व लिहीता येणारे	१९७	३	१९९
३]	<u>२२ ते ३० वर्षे</u>			
	३.१ अशिक्षित	९८३	१२	९९५
	३.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	८०	-	८०
	३.३ वाचता व लिहीता येणारे	४२१	५	४२६
४]	<u>३१ ते ४० वर्षे</u>			
	४.१ अशिक्षित	३६४	६	३७०
	४.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	४.३ वाचता व लिहीता येणारे	१५०	२	१५२
५]	<u>४१ ते ६० वर्षे</u>			
	५.१ अशिक्षित	१६०	४	१६४
	५.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	५.३ वाचता व लिहीता येणारे	५६	१	५७
६]	<u>६१ वर्षांवरील</u>			
	६.१ अशिक्षित	१५	-	१५
	६.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	६.३ वाचता व लिहीता येणारे	३	-	३
७]	<u>एकूण</u>			
	७.१ अशिक्षित	२१४७	२६	२१७३
	७.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	१५५	-	१५५
	७.३ वाचता व लिहीता येणारे	९८३	१३	९९६

आधार :- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तक्ता क्रमांक १३.५

-१८१-

दिवानी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे [वर्ष १९८५]

जिल्हा: नागपूर.

दिवानी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
१	२	३	४	५	६	७	८
६७२५	३५३६	२१७	-	८४५७	४८५६	२४३	१३६२

टिप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिला आहे अशा प्रकरणाचा तमाकास नाही.

आधार :- जिल्हा सत्र न्यायाधीश, जिल्हा नागपूर.

बैंक कार्यालये, वर्गीकृत बैंका यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे

जिल्हा : नागपूर

वर्ष : १९८३, १९८४, १९८५

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	बैंकाची कार्यालये गावे व शहरे	खाली येत असलेली लोकसंख्या	वर्गीकृत बैंका [संख्या]	बैंकांची कार्यालये [संख्या]	वर्गीकृत बैंकांच्या ठेवी [लाख रुपये]	वर्गीकृत बैंकांच्या अगाऊरक्कमा [लाख रुपये]	सहकारी बैंका	इतर बैंका
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	जिल्हा-एकूण	१९८३	८०	१७२८१३०	११८	२११	३०९५७	१५३१४	७५	१२
		१९८४	८१	१७२८१३०	११९	३१२	३५४४३	१८०७९	८०	१२
		१९८५	८२	१७२९२८२	१२१	२१५	४३०७२	२२१९३	८२	१२
	तालुका									
१]	नागपूर-शहरे	१९८३	१	१२१९४६१	२८	१२१	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	३१	२
		१९८४	१	१२१९४६१	२८	१२१	"	"	३२	२
		१९८५	१	१२१९४६१	२८	१२२	"	"	३२	२
२]	नागपूर-ग्रामीण	१९८३	५	१५९७४	६	६	"	"	२	-
		१९८४	५	१५२७४	६	६	"	"	२	-
		१९८५	५	१५९७४	६	६	"	"	२	-
३]	हिंगणा	१९८३	६	२७९८०	६	६	"	"	४	१
		१९८४	६	२७९८०	७	७	"	"	५	१
		१९८५	६	२७९८०	८	८	"	"	५	१
४]	कामठी	१९८३	४	९८१०२	६	६	"	"	३	१
		१९८४	४	९८१०२	६	६	"	"	३	१
		१९८५	४	९८१०२	६	६	"	"	४	१
५]	काटोल	१९८३	५	३९५५८	६	६	"	"	३	१
		१९८४	५	३९५५८	६	६	"	"	३	१
		१९८५	५	३९५५८	६	६	"	"	४	१

क्रमशः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
६]	नरखेड	१९८३	१०	४५७६३	११	११	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	५	१
		१९८४	१०	४५७६३	११	११	"	"	५	१
		१९८५	१०	४५७६३	११	११	"	"	५	१
७]	सावनेर	१९८३	१०	५२०७१	११	११	"	"	५	१
		१९८४	१०	५२०७१	११	११	"	"	५	१
		१९८५	१०	५२०७१	११	११	"	"	५	१
८]	कळभंगवर	१९८३	५	२६५४३	५	५	"	"	५	१
		१९८४	५	२६५४३	५	५	"	"	५	१
		१९८५	५	२६५४३	५	५	"	"	५	१
९]	रामटेक	१९८३	७	४३५६०	८	८	"	"	५	१
		१९८४	७	४३५६०	८	८	"	"	५	१
		१९८५	८	४४७१२	९	९	"	"	५	१
१०]	पारभिवनी	१९८३	५	३५८९३	६	६	"	"	५	१
		१९८४	५	३५८९३	६	६	"	"	५	१
		१९८५	५	३५८९३	६	६	"	"	५	१
११]	मौदा	१९८३	७	२४६६४	८	८	"	"	५	१
		१९८४	७	२४६६४	८	८	"	"	५	१
		१९८५	७	२४६६४	८	८	"	"	५	१
१२]	उमरेड	१९८३	६	५२०२८	७	७	"	"	५	१
		१९८४	६	५२०२८	७	७	"	"	५	१
		१९८५	६	५२०२८	७	७	"	"	५	१

तक्ता क्रमांक १४.१ [पुढे चालू]

-१८४-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१३]	मिवापूर	१९८३	४	१६७५८	४	४	उपलब्ध नाही	उपलब्ध नाही	१	-
		१९८४	४	१६७५८	४	४	"	"	२	-
		१९८५	४	१६७५८	४	४	"	"	३	-
१४]	कुही	१९८३	६	२२७७५	६	६	"	"	३	-
		१९८४	६	२२७७५	६	६	"	"	३	-
		१९८५	६	२२७७५	६	६	"	"	३	-

टिप :- स्तंभ ८ व ९ ची माहिती तालुकांवार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्ह्याची माहिती द्याविलेली आहे.

आधार :- अग्रि जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

तक्ता क्रमांक १४.३

-१८५-

संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	रोजिची स्थिती	भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था	हमीन्दारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करता-या संस्था	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७
१]	३१ मार्च, १९८६	५९	४६०	१२	४	५३५

आधार :- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

उत्तर विलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम

[१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र. :	वा ब	:	परिमाण	:	विस्तृत
१	२	:	३	:	४
१.	शाखा		संख्या		६
२.	उत्तर विलेली विमापत्रे		संख्या		२२२४९
३.	व्ययगत विमापत्रे		संख्या		उ. ना.
४.	विम्याची रक्कम		हजार रुपये		४५२८४४

टिप :- व्ययगत विमापत्रे जिल्ह्यानुसार माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय जीवन विमा निगम,
नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.१

- १८७-

चित्रपटगृहाचे विषयी आकडेवारी

१९८५-८६ या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	कायम स्वसंघाची संख्या	चित्रपटगृहे फिरती प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसन क्षमता	चित्रपटगृहे संख्या	प्रत्येक खेळा- साठी असलेली आसन क्षमता	वसूल केलेला करमगुल कर [रुपये]
१	२	३	४	५	६	७
	जिल्हा-एकूण	३१	२३४३२	५	२२५०	४५१०३९३५
	<u>तालुका</u>					
१]	नागपूर [नागरी]	२४	१९०४९	-	-	४१९९६१८५
२]	नागपूर[ग्रामीण]	-	-	-	-	-
३]	हिंगण	-	-	-	-	-
४]	कामठी	३	१८७५	-	-	२२२७७३१
५]	काटोल	१	७००	-	-	२३७५५
६]	नरखेड	-	-	-	-	-
७]	सावनेर	-	-	१	४००	२६०३०
८]	कळमेघवर	-	-	१	७००	९५३५
९]	रागटेक	१	५४५	१	६००	४२७३५
१०]	भारशिखनी	-	-	१	३५०	५२१७
११]	मौदा	-	-	१	२००	९३५९
१२]	उमरेड	२	१२६२	-	-	६९३३८८
१३]	भिवानूर	-	-	-	-	-
१४]	कुही	-	-	-	-	-

आधार :-जिल्हा मॅजिस्ट्रेट, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर. [करमगुल शाखा]

जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्पवचतीची रक्कम [१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	वर्णन	साध्य	एकूण गोळा केलेली रक्कम	काढून घेतलेली रक्कम	निव्वळ गोळा केलेली रक्कम	
१	२	३	४	५	६	
१]	पोस्ट खात्यातील वचत बँका	-	१५१२६१	१५०४४१	[+]	८२०
२]	संचित मुदतीच्या ठेवी [सी. टी. डी.]	-	१४०४०	१०६३८	[+]	३४०००
३]	आवर्ती ठेवी [आर. डी.]	-	६४९४२	३३५५५	[+]	३१३८७
४]	मुदतीच्या ठेवी [टी. डी]	-	३७७७६	३०५८०	[+]	७१९६
५]	सांख्यिक निवार्ड निधी	-	७२६९	१२	[+]	७२५७
६]	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे-द्वितीय निर्गम ७ वर्षीय	-	१२३०	१४४०	[-]	२१०
७]	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे- तृतीय निर्गम ७ वर्षीय	-	-	१०४३	[-]	१०४३
८]	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे- चतुर्थ निर्गम ७ वर्षीय	-	-	२१६२	[-]	२१६२
९]	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे- सातवी निर्गम ७ वर्षीय	-	-	१२३२८	[-]	१२३२८
१०]	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे- सहावी मालिका ६ वर्षीय	-	१९६९५८	५२०३	[+]	१९१७५५
११]	राष्ट्रीय वचत प्रमाणपत्रे- सातवी मालिका ६ वर्षीय	-	२५३४०	११९९	[+]	२४१४१
१२]	१० वर्षीय सामाजिक सुरक्षा प्रमाणपत्रे	-	४९	-	[+]	४९
१३]	राष्ट्रीय विकास रोखे ५ वर्षीय	-	-	७०१	[-]	७०१
१४]	इतर [नमूद करावे] १२ वर्षीय	-	-	१४२	[-]	१४२
एकूण :			१६.०० कोटी ४२८८६५	२४२७७४	[+]	२४२४२०

टिप :- वर्णानुसार वेगवेगळे साध्य उपलब्ध नाही.

आधार :- सहाय्यक संचालक, अल्पवचत, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल [[१९८५-८६ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारत]

जिल्हा/ तालुका : चालू वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रित मागणी [पूर्वीच्या वर्षाची जमा रक्कम सोडून] : एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी. : एकत्रित जमीन: सुट महसूलाची एकूण मागणी. : निलंबित वसुली : वसुली मात्र : प्रत्यक्ष वसुली : जमीन महसूल देणारे जमीन धारक [संख्या]

१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्हा-एकूण	१५१९	१८१९	३३३८	८०	-	३२५८	१८२४	२४७३१६
<u>तालुका</u>								
१] नागपूर[नागरी]	४६	४९	९५	-	-	९५	६०	-
२] नागपूर[ग्रामीण]	९५	११७	२१२	४	-	२०८	१०२	-
३] हिंगणा	८८	८३	१७१	-	-	१७१	८८	-
४] कामठी	१२१	१५०	२७१	९	-	२६२	१७५	-
५] काटोल	११२	१८६	२९८	-	-	२९८	१००	-
६] नरखेड	१७२	२७६	४४८	-	-	४४८	१८३	-
७] तावनेर	१५४	१२७	२८१	-	-	२८१	१२४	-
८] कळमेखवर	१३९	१३३	२७२	-	-	२७२	१०४	-
९] रामटेक	६२	३६	९८	११	-	८७	७२	-
१०] पारशिवनी	११८	२२४	३४२	५४	-	२८८	१७३	-
११] मौदा	१०४	१८२	२८६	-	-	२८६	१६८	-
१२] उमरेड	१२४	९९	२२३	२	-	२२१	१२९	-
१३] भिवापूर	१०	५५	६५	-	-	६५	१२४	-
१४] कुही	१७४	१०२	२७६	-	-	२७६	२२२	-

टिप :- रकाना ९ मधील तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे जिल्ह्याची एकूण संख्या दिलेली आहे.

आधार :- जिल्हाधिकारी, नागपूर यांचे कार्यालय [महसूल शाखा].

छापखाने, आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके ३१ मार्च १९८६ या दिवशी

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा/ तालुका	मुद्रणा लयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके																			
		दैनिके					साप्ताहिके					मासिके					मासिके				
		मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
जिल्हा एकूण	६४२	८	७	३	-	१८	३६	९	-	१	३६	८	-	-	२	१०	१२	४	१	१	१८
तालुका																					
१] नागपूर	५९७	८	७	३	-	१८	३६	८	-	१	३६	८	-	-	२	१०	१२	४	१	१	१८
२] [हिंणभा	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३] कामठी	११	-	-	-	-	-	-	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४] कांटोल	६	-	-	-	-	-	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५] नरखेड	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६] तावनेर	५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७] कळमेवर	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८] रामटे	४	-	-	-	-	-	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९] गारशिवनी	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०] मौदा	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११] उमरेड	७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२] भिवापूर	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३] कुडी	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- १] जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [गृहशाखा]

२] जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.५

- १९१ -

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर

[१९८५-८६ या वाकिरीता]

जिल्हा : नागपूर

[आकडे "००" टनामध्ये]

वर्ष :	तांदूळ			गहू			साखर			नियमित/
	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	जिल्हा	जिल्हयातील	एकूण	रास्त धान्य
	मुख्यालय	इतर ठिकाणे	२+३	मुख्यालय	इतर ठिकाणे	५+६	मुख्यालय	इतर ठिकाणे	८+९	वाटय दुकाने
										[संख्या]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११

१९८५ ४० ३१ - ७१ ३९ १४ ५३ ९२ ८८ १८० ११६८

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

सक्ती क्रमांक १५६

- १२२ -

मागणी व वसूल केलेले धान्य

[१९८५-८६ वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर.

आकडे ०० टनामध्ये]

वर्ष	मागणी	वसूल केलेले	लेव्ही	मागणीची				
				वसुलीची				
	सर्व धान्याची	तांदूळ	गहू	ज्वारी	वाजरी	इतर	एकूण	टक्केवारी
	एकूण मागणी							
	[x]			[=]				
१	२	३	४	५	६	७	८	९
३१ मार्च,	-	-	-	८४८	-	-	८४८	-
१९८६								

टिप :- [x] लेव्ही सक्तीची नसल्यामुळे मागणीचा प्रश्न उदभवत नाही.

[=] रकाना ५ मधील सर्व खरेदी ही "आधारभूत योजने" अंतर्गत झालेली आहे.

आधार :- जिल्हा गुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [गुरवठा शाखा].

१९८४ मधील लोकसभा निवडणूक व १९८५ मधील विधानसभा निवडणूक यासंबंधी आकडेवारी
जिल्हा : नागपूर

अ. क्र. : मतदार संघाचे नांव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या		एकूण मतदारांच्या झालेल्या मतदानाची टक्केवारी		
		पुरुष	स्त्रिया			
१	२	३	४	५	६	७
१] लोकसभा डिसेंबर १९८४						
१. २२ रामटेक	७, ०५, ३२७	२, ५२, ७३५	१, ८८, ०४४	४, ४७, ७७२	६३. ४८	
२. २३ नागपूर	८, ४५, ००२	२, २८, ०२७	२, ५६, ३२७	५, ५४, ३५४	६५, ६०	
एकूण लोकसभा	१५, ५०, ३२९	५, ५७, ७६२	४, ४४, ३७१	१०, ०२, १३३	६४. ६४	
२] विधानसभा मार्च १९८५						
१. १३१ उमरेड	१, २५, ७२५	४४, ६४७	३७, ८२०	८२, ४६७	६५. ५२	
२. १३२ कामठी	१, २९, ७६८	३६, ४३१	२७, ८७३	६४, ३०४	४९. ५५	
३. १३३ नागपूर उत्तर[अ. जा]	१, ४७, २३२	३६, ६८२	२८, २५१	६५, ६३३	४४. ५७	
४. १३४ नागपूर"-पुर्व	१, २०, ६११	६३, ०६३	५२, ११२	१, १५, १७५	६०. ३५	
५. १३५ नागपूर -दक्षिण	१, ३२, २४७	४२, ३६२	३५, ३३४	७७, ७०३	५८. ४४	
६. १३६ नागपूर-मध्य	१, १७, ३३८	३५, ६८४	२८, ०४६	६३, ७३०	५४. ३१	
७. १३७ नागपूर-पश्चिम	१, ८१, ९८१	५३, २८३	४४, ०३०	९८, ०१३	५३. ८५	
८. १३८ कळमेजवर	१, १८, ५५६	४२, १०३	३२, ४३२	७४, ५४२	६२. ८७	
९. १३९ काटोल	१, ०७, ०२२	४१, ८६०	३४, ५६१	७६, ४२१	७१. ४०	
१०. १४० सावनेर	१, १८, १६६	३९, २९५	२९, ३६३	६८, ६५८	५८. १०	
११. १४१ रामटेक	१, ३५, ७१०	४५, ७३३	४१, ५२७	८७, २६०	६४. २९	
विधान सभा एकूण :	१५, ०५, २५६	४, ८१, ८५०	३, ९२, ०५६	८, ७३, ९०६	५७. ४५	

अ. क्र. : मतदार संघाचे नांव		पक्षवार मते मिळालेल्यांची संख्या										
		राष्ट्रीय काँग्रेस [आय] पक्ष	शेतकरी व कामगार पार्टी	जनता पार्टी	स्व तंत्र काँग्रेस [अस] पक्ष	राष्ट्रीय समाजवादी जनता पक्ष	भारतीय रिपब्लिकन पक्ष	भारतीय लोकदल	भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष			
१	२	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१] लोकसभा डिसेंबर ८४												
	१. २२ रामटेक	२, ९०, ९०५	-	१, ०४, ९३३	५१९४१	-	-	-	-	-	-	
	२. २३ नागपूर	२, ९३, ७३२	-	-	१९१०१	-	-	७८४५८	१, ६३, ०५६	-	-	
	एकूण लोकसभा	५, ८४, ६४४	-	१, ०४, ९३३	७१०४२	-	-	७८४५८	१, ६३, ०५६	-	-	
२] विधानसभा - मार्च ८५												
	१. १३१ उमरेड	३०, ६५०	-	-	२५८५	४५२२३	-	-	२, ८१७	-	-	
	२. १३२ कामठी	४४, ७१८	-	-	६२८४	-	-	-	१२, ६४८	-	-	
	३. १३३ नागपूर-शहर [अ. जं.]	३५, ५०७	-	-	३१५८	-	-	-	२६, ३६४	-	-	
	४. १३४ नागपूर-पुर्व	५०, ३५०	-	-	३५९७१	-	-	२४, १८०	३, ३४७	२०६	-	
	५. १३५ नागपूर-दक्षिण	४०, ४८८	-	-	२५७८	१६३३५	-	-	१७, ८३७	-	-	
	६. १३६ नागपूर-मध्य	२४, ९२७	-	-	२६३६	२२८११	-	-	१४, २२१	-	-	
	७. १३७ नागपूर-पश्चिम	४९, ६८७	-	-	१६४१०	-	-	२८, ०५५	-	२२२	३०००	
	८. १३८ कळमेवत	३४, ०३५	-	-	८४००	३०९७५	-	-	-	-	-	
	९. १३९ कांटोल	३०, ३४६	-	-	५२२८	३८५९६	-	-	१, १७०	-	-	
	१०. १४० सावनेर	३४, ७२८	-	-	४४२६	-	-	२५, ५३९	२, ४५१	१८८	-	
	११. १४१ रामटेक	३६, १५७	-	४१, ४४५	४४७९	-	-	-	३, ५४३	-	-	
विधान सभा एकूण :		४, ११, ४१३	-	४१, ४४५	६२१५५	१५३९४०	-	७७, ७७४	८४, ३९८	६१६	३०००	

आधार :- जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या वंगल्यांची तालुकावार यादी
[३१ -३-१९८६ या दिवशीची] जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	वंगल्याचे नांव व प्रस्ता
१	२	३
	जिल्हा एकूण	३४
	तालुका	
१]	नागपूर	१] विधानगृह नागपूर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] २] रविभवन, नागपूर -"- ३] सर्किट हाऊस नागपूर, नागपूर -"- ४] सत्कार विश्रंतीगृह, नागपूर -"- ५] आमदार निवास, नागपूर -"- ६] रेस्ट हाऊस, अंबाझरी, नागपूर [नागपूर महानगरपालिका] ७] डाक वंगला गोरेवाडा, नागपूर -"- ८] सेमिनारी हिल, नागपूर [वन विभाग]
२]	कामठी	९] रेस्ट हाऊस, कामठी [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
३]	हिंगणा	१०] रेस्ट हाऊस, हिंगणा [जिल्हा परिषद, नागपूर]
४]	काटोल	११] विश्राम गृह, काटोल [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] १२] विश्राम गृह, कोंढाळी -"-
५]	नरखेड	१३] विश्राम गृह, चोगेली [वन विभाग] १४] विश्राम गृह, भोरगड [-"-]
६]	सावनेर	१५] विश्राम गृह, सावनेर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] १६] निरीक्षण वंगला, खासा [वन विभाग]
७]	कळमेश्वर	१७] विश्राम गृह, कळमेश्वर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
८]	रामटेक	१८] पर्यटक निवास, रामटेक [महाराष्ट्र राज्य पर्यटन म. म.] १९] डाक वंगला, मन्सर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] २०] विश्रामगृह, चोरवावली [-"-] २१] निरीक्षण वंगला, विंडसी, रामटेक [वाटवंधारे विभाग] २२] डाक वंगला, सालेघाट [वन विभाग] २३] निरीक्षण वंगला, तोतलाडोह [वन विभाग] २४] निरीक्षण वंगला, सिल्लारी -"- २५] विश्राम गृह, रानीडोह -"- २६] विश्राम गृह, मोगरकरहा -"-
९]	भारशिवनी	२७] विश्रामगृह, भारशिवनी [जिल्हा परिषद]
१०]	मौदा	२८] विश्राम गृह, माथनी मौदा [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
११]	उमरेड	२९] विश्राम गृह, उमरेड -"-
१२]	भिजापूर	३०] विश्राम गृह, भिजापूर -"- ३१] विश्रामगृह, वोटेझरी [वन विभाग] ३२] विश्रामगृह, नवेगांव [वनविभाग]
१३]	कुडी	३३] विश्रामगृह, कुडी [जिल्हा परिषद] ३४] विश्राम गृह, आंभोरा [जिल्हा परिषद]

आधार :- सार्वजनिक बांधकाम विभाग २] जिल्हा परिषद ३] महानगरपालिका, नागपूर
४] वाटवंधारे विभाग ५] महाराष्ट्र राज्य पर्यटक महामंडळ ६] वन विभाग,
नागपूर.

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१-३-१९८६ या दिवशीची]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र. : तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्र	विभाग
१	२	३	४	५
१] नागपूर	१] इतवारी २] कळमना ३] नागपूर ४] अजनी ५] खापरी ६] मुंनगांव ७] दूटीवोरी ८] बोरखेडी ९] गोंधणी १०] भरतवाडा ११] भाडिवाडी	संद मार्ग --	दक्षिण पूर्व रेल्वे मध्य रेल्वे	
२] हिंगणा		संद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
३] कामठी	१] कामठी २] दिघोरी ३] कोराडी ४] कोराडी. पावरहाऊस ५] खापरखेडा	असंद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
४] काटोल	१] काटोल २] मेटसांजरा ३] कलंभा ४] सोनरगांव	संद मार्ग	मध्य रेल्वे	
५] सावनेर	१] मिपळा २] पाटणसावंगी टाऊन ३] पाटणसावंगी ४] टाकळी भताळी ५] मालेगांव ६] सावनेर ७] केडवद	असंद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
६] नरखेड	१] नरखेड २] तीनखेडा	संद मार्ग	मध्य रेल्वे	
७] कळमेघवर	१] कळमेघवर २] कोहळी	संद मार्ग	मध्य रेल्वे	
८] रामटेक	१] रामटेक २] मनसर	संद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
९] पारगावनी	१] कन्हान २] डूमरीखुर्द	संद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
१०] मौदा	१] साळवा २] घाचेर ३] तारसा ४] रेवराळ ५] खात	संद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
११] उमरेड	१] सिंदी विहारी २] भुळेघवर ३] मकरधीकडा ४] वाम्हणी ५] उमरेड.	संद मार्ग असंद मार्ग	मध्य पूर्व रेल्वे दक्षिण पूर्व रेल्वे	
१२] भिवापूर	१] ठाणा २] भिवापूर ३] कारगांव	असंद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	
१३] कुही	१] तितूर २] माळणी ३] कुही ४] मोहदरा.	असंद मार्ग	दक्षिण पूर्व रेल्वे	

टिप :- नागपूर व उमरेड ही दोन्ही संद व असंद मार्गांनी मध्य रेल्वे व दक्षिण पूर्व रेल्वे क्षेत्र विभागाशी जोडलेले आहेत.

आधार :- भारतीय रेल्वेचे वेळापत्रक.

निवडक निर्देशाकाचे कल

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. : वा व	परिमाण	संदर्भ वर्ष										
		१९५०-५१	१९६०-६१	१९७०-७१	१९८०-८१	१९८१-८२	१९८२-८३	१९८३-८४	१९८४-८५	१९८५-८६		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
एक	क्षेत्रात आणि लोकसंख्या	१९५१	६२	७१	८५							
१.	क्षेत्रात चौ. कि. मि.	९९३०	९९३०	९९२८	९९२८	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	
२.	लोकसंख्या हजारात	१२१३	१५१२	१९४२	१९४२	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	
३.	लोकसंख्येची घनता दर चौ. मि. मि.	१२४	१५२	१९६	१९६	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	
४.	क्षेत्रातील लोकसंख्या शेतकाम करणा-यांचे शेतमजुरीत एकूण काम करणा-या लोकसंख्येची शेकडा प्रमाण.	५३.७३	५०.०९	५०.०९	५०.०९	४७.०५	४७.०५	४७.०५	४७.०५	४७.०५	४७.०५	
दोन	शेती आणि ओलीत											
१.	जंगलाखालील क्षेत्र हजार हेक्टर	१३३	१८४	१८३	१८३	१८६	५८	१६३	१७५	उ. ना.		
२.	शेतीयोग्य क्षेत्र -"-	७७८	७३२	६२३	६१३	६२५	७९८	६७४	६५२	उ. ना.		
३.	प्रत्येक शेती करणा-या व्यक्तीला शेती योग्य क्षेत्र हेक्टर	उ. ना.	१.४	१.८	१.४	१.५	१.८	१.६	१.४	उ. ना.		
४.	लागवडीखालील एकूण क्षेत्र हजारहेक्टर	४७७	५३८	५५७	५६०	५३२	५६४	५७३	५७६	उ. ना.		
५.	लागवडीखालील क्षेत्र [निव्वळ]											
अ]	अन्नधान्याखालील हजारहेक्टर	४५४	५३१	५५३	३६२	३४६	३७०	३८१	३८४	उ. ना.		
ब]	उत्ताखालील हजारहेक्टर	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	-	-	-	-	-	उ. ना.		
क]	भूईमूगाखालील -"-	३	५	१४	१३	१२	११	१३	१३	उ. ना.		
ड]	कामूस खालील -"-	४१	७०	९३	८०	७७	७०	७७	७२	उ. ना.		

तक्ता क्रमांक १५, १० [मुद्दे चाल]

-१९८-

क्र.सं.	विवरण	एक	दुसरा	तिसरा	चौथरा	पाचवा	सहावा	सातवा	आठवा	उ.ना.
१३१६	२५२५५५ २६१६३	३५५	३५५	३५५	३५५	३५५	३५५	३५५	३५५	३५५
	प्रत्येक शेती काम करणाऱ्या हेक्टर	०.७६	१.६	१.२	१.२	१.२	१.२	१.२	१.२	उ.ना.
	व्यक्तीनामनेकलेले निव्वळ									
	७] कलेल्या निव्वळ क्षेत्राची एकामेक्षा शेकडा	०.६७	१.६०	२.५३	११.०८	६.११	४.५०	५.३३	५.९८	उ.ना.
	अधिक वेळा लागवड केलेल्या क्षेत्राचे शेकडा प्रमाण									
	८] ओलीताखालील एकूण क्षेत्र हजार हेक्टर	२४	२७	३५	४८	५६	६५	६७	६७	उ.ना.
	९] लागवडी खालील एकूण क्षेत्राची शेकडा प्रमाण	५.१	५.२	७.३	१०.३	१२.२०	१२.९३	११.३४	११.६६	उ.ना.
	ओलीताखालील एकूण क्षेत्राचे प्रमाण									
	१०] निव्वळ ओलीताखालील क्षेत्र हजार हेक्टर	२४	२७	३५	४३	४८	४९	५०	४९	उ.ना.
	११] कालवडीने केलेले ओलीत क्षेत्र	२४	२४	२४	२४	२४	२४	२४	२४	उ.ना.
	१२] विहीरीने केलेले ओलीत क्षेत्र	१४	१४	१९	२५	२४	२५	२५	२६	उ.ना.
	१३] इतर साधनांनी केलेले ओलीत क्षेत्र	६	६	६	६	६	६	६	६	उ.ना.
	१४] मुख्यपिकाखालील ओलीत क्षेत्र	२४	२४	२४	२४	२४	२४	२४	२४	उ.ना.
	अ] अस्वधान्ये	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	उ.ना.
	ब] उत	२०१	२२४	२८३	२१२	२००				उ.ना.
	क] धूर्डसुका									उ.ना.
	ड] अ. व. बाजीगंवा									उ.ना.
	१] कृषिपिकाखालील ओलीत क्षेत्र	१	१	१	१	१	१	१	१	उ.ना.
तीन मुदतधारण कामे										
	अ] वाघ विदित केलेली जमीन	हजार हेक्टर	उ.ना.	उ.ना.	२२	७	६	-	-	-
	ब] मजगी केलेली जमीन	"	-	-	-	१	१	-	-	-
	क] जमीन सुधारणाखालील क्षेत्र	"	-	-	-	-	-	-	-	-

कुमारा:

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
चार शेतीची अवजारें											
१]	नांगर अ]	लाकडी हजारात	[१९६१] ७०	[१९७२] ६१	x	x	[१९७८] ७४	[१९८२] ७२	-	-	-
		व]	लोखंडी	"-	२	४	x	x	४	५	-
२]	तेलावर चालणारे	शेतीचे हजारात	१	२	x	x	२	३	-	-	-
		पंप									
३]	विजेवर चालणारे	शेतीचे पंप	"-	२	८	x	x	१५	१८	-	-
४]	अ]	शक्तीवर चालणारे	हजारात	-	-	-	-	-	-	-	-
		उसाचे चरक									
		व]	वैलांच्या मदतीने	हजारात	-	-	x	-	-	-	-
		चालणारे	उसाचे चरक.								
पांच पशुधन											
१]	एकूण पशुधन	हजार	८१३	८७१	x	x	९२८	१०७०	-	-	-
२]	प्रत्येक पैलजोडीमागे	हेक्टर	५.०४	५.१०	x	x	४.७७	४.७३	५.०९	५.१३	उ. ना.
		निव्वळ पिकाशुलील क्षेत्र									
		[तीन वर्षांवरील वेल]									
३]	कोंवड्या	हजार	२२०	२३७	x	x	३३५	३७७	-	-	-
सहा मत्स्यव्यवसाय											
	गोड्या पाण्याचे मत्स्य	मेट्रीक टने	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	*२२६	९९०	९९०	११००	११००	२६९७
	उत्पादन.										
सात कारखाने व कामगार											
१]	चालू कारखाने	संख्या	[१९५१]	[१९६१]	[१९७१]	[१९८०]	[१९८१]	[१९८२]	[१९८३]	१९८४]	[१९८५]
		उ. ना.	२८४	४२६	४५९	५३२	७४०	७८४	९३१	९६९	
२]	कामगारांची कामावरील	उपस्थिती.	संख्या	उ. ना.	३२	२५	३६	३९	३५	४३	४८
			[०००]								
३]	दरलाख लोकसंख्येमागे	संख्या [०००]	उ. ना.	२५८६	१६४९	१८३६	१५०६	१३४९	१६६७	१८५४	१८५४
	नोदणीकृत कारखान्यानागे	कामगार									

क्रमशः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
आठ वीज											
१]	विजेचे उत्पादन	मि. की. वॅट	उ. ना.	उ. ना.	५४४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
२]	विजेचा वापर	हजार कि. वॅट तास	उ. ना.	२२	२७७	६०५	५६६	१२८	२६१	३०५	५६५
३]	विजेचा पुरवठा झालेली शहरे	संख्या	२	९	१३	१३	१६	१६	१६	१६	१६
४]	विजेचा पुरवठा झालेली शेडी	संख्या	११	७८	६५५	१३०९	१५२८	१५८७	१६२५	१६२१	१७५०
नऊ सहकार											
१] सहकारी संस्था											
अ]	कृषीपतसंस्था	संख्या	२४४	८२९	६४३	६११	६००	६०४	६०४	६०४	६००
व]	कृषी विंगर पतसंस्था	संख्या	२४४	५२०	११३	२०४	२११	२१४	२२३	२७१	३०२
क]	विंगर कृषी विंगर पतसंस्था	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	११७५	१३००	१५७३	१४२६	१५७४	१६२५	१७८५
२] सभासदांची संख्या											
अ]	कृषी पत संस्था	संख्या [०००]	उ. ना.	उ. ना.	८९	१२९	१४४	१४९	१५२	१६२	१६३
व]	कृषी विंगर पत संस्था	"-	उ. ना.	उ. ना.	१३	३०	१३	३७	३८	३९	४०
क]	विंगर कृषी विंगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	उ. ना.	११९	३५२	३०३	१५२	१५८	१५२	१८५
३] खेते भांडवल											
अ]	कृषी पतसंस्था	रुपये [०००]	उ. ना.	उ. ना.	११२२६१	१२४५२७	१५११४५	३८५७०४	४१६२६३	४२०२२८	५४२५६६
व]	कृषी विंगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	उ. ना.	३१०३९	३६३७९	१७३८२	२१३६३०	१२०४७६	१२६१४२	२५३७३२
क]	विंगर कृषी विंगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	उ. ना.	१३०२२७	४४१४७०	५०६६३८	३००५६५	३५२२६९	३७००५६	४६४०३३
४] दिलेले कर्ज											
अ]	कृषी पतसंस्था	रुपये [०००]	उ. ना.	उ. ना.	१०७१८५	३५६३८	४४०२३	१७०४३९	१९३७१४	२२१०६१	२२५३६९
व]	कृषी विंगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
क]	विंगर कृषी विंगर पतसंस्था	"-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
दहा शिक्षण											
१) प्राथमिक											
अ) संस्था	संख्या	३९३	६५२	१७७८	१७२६	१७२६	१८८२	१८८५	१८८५	१९८४	
व) विद्यार्थी	हजारात	४२	७३	२१६	३२८	३२८	३३०	३४१	३४१	४००	
क) शिक्षक	हजारात	१	२	७	८	८	८	८	८	९	
२) दुय्यम											
अ) संस्था	संख्या	६३	८३	२८९	३०३	३०३	३०८	३३३	३३३	४६२	
व) विद्यार्थी	हजारात	२५	४३	१२८	२०५	२०५	२२८	२३३	२३३	२७८	
क) शिक्षक	हजारात	१	२	५	७	७	७	७	७	९	
३) उच्च शिक्षण											
अ) संस्था	संख्या " उ. ना.	उ. ना.	२२	२४	२५	२५	२८	३४	३४	३२	
व) विद्यार्थी	हजारात उ. ना.	उ. ना.	२१	३१	४७	६१	४१	४५	४५	५२	
क) शिक्षक	हजारात उ. ना.	उ. ना.	२	३	२	३	३	४	४	२	
४) सा-अरतेये प्रमाण											
अ) मुख्य	शेकडा प्रमाण	x	४८.१	५६.१	५६.१	x	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	
व) स्त्रिया	"	x	३१.३	३३.५	३३.५	x	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	
क) एकूण	"	x	३५.१	४५.२	४५.२	x	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	
५) ६ ते ११ वयोगटातील											
शाब्दित जाणा-या मुलांचे प्रमाण											
अ) मुले	शेकडा प्रमाण उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
व) मुली	"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
क) एकूण	"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
६] ११ ते १४ वयोगटातील											
शाळेत जाणा-या मुलांचे प्रमाण											
अ] मुले	शेकडाप्रमाण	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
ब] मुली	"-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
क] एकूण	"-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
अकरा सार्वजनिक आरोग्य											
१] दवाखाने	संख्या	२२	६७	१२५	१४०	१३७	१४०	१४०	१४०	१४०	१२३
२] रुग्णालये	"-	७	१०	२६	२३	२४	२४	२५	२५	२५	२७
३] प्राथमिक आरोग्य केंद्र	"-	उ. ना.	उ. ना.	१३	१३	१३	१३	२६	३९	४०	४०
४] खाटांची संख्या	"-	८८५	१५६७	१८४६	४२७५	४५४३	५१५४	४४६१	४६२१	५२३१	५२३१
५] दर लाख लोकसंख्येमागे खाटांची संख्या.	"-	७२	१०३	९५	२२०	१७५	१९८	१७२	१७८	२०२	२०२
६] उद्यचार केलेले रुग्ण											
अ] वाहय रुग्ण	हजारात	५७७	१२३०	२९३९	४५०३	५५३९	५४६०	४९२३	४७७४	४९४३	४९४३
ब] आंतर रुग्ण	"-	१	३०	६९	५३२	१७६	२३७	२३२	२३९	२३९	७१५
७] जन्मदर	दर हजारी	३४	२८	उ. ना.	२०.८	१८.७	१७.४	१८.२	१८.६	उ. ना.	उ. ना.
८] मृत्यू दर	"-	२७	२४	उ. ना.	६.७	५.४	६.२	५.८	६.१	उ. ना.	उ. ना.
									[१९८५]		
									[१९८५]		
वारा वाहतूक आणि दळणवळण											
१] रस्त्यांची लांबी [नगर कि.मि. मरिचदेचे वगळून]		६३३	७४५	११५९	३६८३	३१३३	३२४६	३३८५	३४९२	३९१९	३९१९
२] शंभर चौ. कि. मि. क्षेत्राच्या मागे अज्ञाती रस्त्यांची लांबी	कि. मि.	६	८	१२	३७	३२	३३	३४	३५	३९	३९

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	३] दरलाख लोकसंख्येमागे असणारी रस्त्यांची लांबी	कि. मि.	५१	४९	६०	१४२	१२१	१२५	१३१	१३५	१५१
	४] रेल्वे मार्गाची लांबी	कि. मि.	३२२	३२२	३४३	३५०	३५०	३५०	३५०	३५०	३५०
	५] डाकघरे	संख्या	१६६	१५६	२६६	३३९	३४४	३४४	३४४	३३९	३३४
	६] तारघरे	संख्या	९	३३	४७	७१	७१	७६	७६	७६	७६
	७] निर्गमित केलेले रेडिओ परवाने										
	अ] नवीन	संख्या	उ. ना.	२१८०	६२८०७	६५१८०	५६३९६	५६४२५	५६४५६	-	-
	व] नुतनीकरण	संख्या	३८४८३	३८४८३	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	-	-
तेरा	सामुहिक विकास										
	अ] सी. पी. ए. पेटर्न	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
	व] अंतर्भूत गावांची संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	१८९१	१८८४	१८८४	१८७४	१८७४	१८७४	१८७४
	क] अंतर्भूत लोकसंख्या	हजारांत	उ. ना.	उ. ना.	८७२	८८७	८८७	११२०	११२०	११२०	११२०
चौदा	स्थानिक स्वराज्य संस्था										
	१] पंचायत समिती	संख्या	उ. ना.	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
	२] ग्रामपंचायत	संख्या	११	१९६	६५९	६९९	७०१	७०५	७२१	७२२	७२२
	३] नगरपरिषद [महानगरपालिका व कटकमंडळ धरून]	संख्या	१०	११	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
पंधरा	इतर										
	१] अधिकोशांची संख्या	संख्या	३४	३०	८०	१४८	२०९	२२८	३०४	३०७	उ. ना.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.